

FRANCISCVS MARIA PRATVS SACRI REGII CONSILII NEAPOLITANI CONSILIARIVS.
RESPONSVM, SIVE NICANDER AVCTVS, AD DEFENSAM AVTHORIS MINVS IVSTE APVD SVPERIORES DELATI
CVM PRIVILEGIO.

FOR
TITV
DO
PRV
DENTI
A

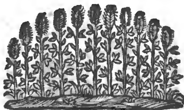
RESPONSVM
REGII CONSILIARII
FRANCISCI MARIÆ PRATI.

Ad detegendam veritatem eius gestorum, dum Iudicis Magnæ Curiæ Vicariæ, crassante peste in florentissima Ciuitate Neapolis de anno 1656. munere fungebatur.

In quo plura enucleantur de Visitatione Officialium, tam de iure communi, quàm municipali huius Regni, ac verus, & genuinus sensus Rituum, Capitulorum, Constitutionum, ac Pragmaticarum sanctionum traditur.

Nec non ordinatè, scita, seu mauis Decisiones in materia peractis temporibus emanatæ dispunguntur: hac secunda editione nouis adiunctum scholijs, pluribusq; eruditionibus refertum; Quidq; Authori contigerit, disertè enarratur.

Cum locupletissimo Indice.

NEAPOLI,

Hæredum Typis Roncalioli M. DC. LXVII.

SVPERIORVM PERMISSV.

EXCELLENTISSIMO DOMINO

D. PETRO ANTONIO AB ARAGONIA,

Equiti Ordinis Alcantaræ, Clauiculario Cameræ S. Maiestatis, eiusq; Consilij Bellici, ac Cohortis Militum Alemanorum Præfecto, Regni Neapolitani Proregi, Locumtenenti, & Capitaneo Generali Vigilantissimo.

Regius Consiliarius Franciscus Maria Pratus fęlicitatem deprecatur.

Ntiquorum Scriptorum studium fuit, Excellentiss. Prorex, eorũ lucubrationes è typis prodituras, alicui ex Męcenatibus offerre, vt sub pſidiali eius numine, Aristarcorũ Baubatus, & Momorum ictus, ac calumnias Aristarcorum euaderent, quod deindè moribus etiam Nostratium receptum est; Cumq; Ego ab incunabulis Iurisprudentiæ vacauerim, ac pleraq; ingenij mei munimina, luci expressserim, & priuatorum causas egerim in Supremis huius Regni Tribunalium subsellijs (non sine nomine) dum vel inuitus ad iudicandi munus fuerim assumptus, cominùs æmulos habui, ac Detractores expertus sũ, qui mea gesta redarguerẽt apud Superiores, abusum illum contra publicam vtilitatẽ, singulorum perniciem, contraq; omne fas, æquum, & iustum, inuehere non erubescentes, idq; in moribus ferè habentes; Tanta est inhumanis sensibus ad malum procliuitas, tam faciles lapsus, vt arte nõ modica opus sit, vt quis stet, nec cadat; præsertim si Magistratus fasces induat. Vndè nedùm Sindicatui parui, & liber euasi, verùm etiam inusitatæ Visitationi Iudicio suppositus fui, qua de re ito-

rum detecta à Iusdicentibus calumnia, innocens declaratus, libellum sanè apologeticum ad mei defensionem composui, eò sanè proposito, vt qui delatum me viderit, absolutum me agnosceret. At quoniam Delationum materia passim contigit, miseriq; Magistratus calumnijs expositi, (fato quodam auerso) quotidiè reperiũtur, de ijs latiorem sermonem feci, & modò Nicander (hoc etenim nomen Operi indixi) nouis adauctus scholijs lucem aspicit, pluraq; complectitur, quæ ad Magistratuum Sindicatus, & Visitationes pertinent, è quibus nisi iustũ inueniãt Superiorem, vix euadere possunt, vndè cogitans quàm iustè, ac prudentèr, Regnum hoc Excellentia Tua moderetur, æqua lance, iustoq; libramine ius suum vnicuiq; reddens, Tibi Opus dicare non expaui, quippequi certus sim, non tam Operis tenuitatem, quàm Authoris sincerã voluntatem Tibi arrisuram; nam teste *Mantuan.* in libello *ad Falcon. Parua decent humiles. &c Magna decent magnos, &c.* nec me mei fallit amor; quin tanto honore dignus vix esse videar, probiterq; sciam, quàm sit Mihi curta supellex: Nec calamum protraho in tuis efferendis laudibus sicuti Scriptorum nonnullis placuisse videtur, eo monitus *Poetæ* Dicterio

Fucati sermonis opem mens conscia laudis,
Abnuit.

Satis sit dicere, quod dum è Regali Stirpe sis ortus, non nisi magna, & regalia trahis opera, ac in regendo populos, tuorum Progenitorum exempla, vt ea feceris, impellunt; Non enim vti ille ait, *imbellem generant Aquilæ Columbã,* Suscipe igitur Opus hoc qualecumq; illud fuerit, tuere, ac protege, quæ tua erit humanitas, & Magistratus in prætio habeas rogo, nè iustitiæ neruus profligatur, dum interim Deum rogo, vt tibi omnia fælicitèr, & prosperè accidant, Domumq; tuam ad sydera extollat, sicuti voce deprecor, & corde voueo.

CAN-

CANDIDO LECTORI.

INstituti mei ratione,de iterata Nicandri editione, nouis adauctis scholijs, amplioriq; (quam antea)apparatu exornati , Tibi, pauca verborum congerie,absq;vllo prorsus fuco; vel figmento indicare, *Amice Lector*, meus est animus. Quod vt assequar, memoria recolendum est, lapsis annis,ac eo sane tempore,quo pestis lues florentissimam Ciuitatem Neapolis pene absorsit, totumq; Regnum non modicè afflixit; existente Me Iudice Magnæ Curiæ Vicariæ,ad id munus nulla prece,vel ambitu,sed proprio motu Excellentiss. tunc Regni Proregis assumpto,totam adhibui industriam,omneq; studium in iustitia ministranda, in præsertim qui præ timore pestis, substantias eorum præripientibus,obstaculum facere nequiuerant;& licèt mortis timor excusationem præbuerat ab assumpto onere me abstinere , attamen ab inceptis non destiti;proprios lares non deserui;à Ciuitate me non elongaui;quin amplius dum eodem morbo laborarem, adeútibus ius reddidi, cunctisque Me exhibui,vt iniuncto muneri facerem satis; (non nisi diuino numine adiutus;) Cumq; in spem fuerim bonum absoluisse opus , ideoq; gratiam apud Superiores adeptum; *O incauta futuri mortalitas?* innotuit, nonnullos, æmulos gestorum meorum euasos, calumnias struere non esse veritos, ac Superiorum auribus villicasse, malis artibus,ac perperam Me gessisse, iuxtà illud

Dum sibì quæ placent, cuncta licere putant.

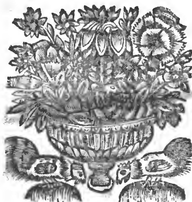
Indè factum est, quod petita à Me non semel venia, dum tandem obtinuerim, à iudicandi munere vacationem,vt à malè gestis, seù veriùs malè dictis expurgarer, publico Me submisi Sindicatui , & à Sindicatoribus ipsis innocens declaratus,cum laude,literas liberatoriales obtinui, quo peracto, dum aliò mens mea tenderet, nec expeterem nisi uitam quietis amantem ducere, nec amplius Magistratuum fasces induere , iterum ad iudicium postulatum Me sentij,ac rigoroso Visitationis examini suppositus fui de iussu Superiorum, publicis emanatis eridis,siue programmatibus,typis expressis, præconia voce in Ciuitate publicatis, & toti Regno, ac Orbi transmissis, vt qui se læsos à Me senserint , quærelas coram conflato Magistratuum Collegio,exponerent, ac(vti est in adagio) duabus virgis castigarer;(quod herclè non putaueram)& cùm trium annorum interstitio,iurgij fortuna pendente, Inuidis, & Delatoribus licèt recrudescentibus,nemo fuerit, qui Me accusaret; scitum ex eodem Collegio manauit , quo innoxius declaratus fui , atque iniunctum non esse aduersus Me procedendum , eò quod nullæ extiterunt quærelæ, neq; delictum, de quo persecutores mei , spe vana, frustrati, manus dederunt refrigeratas , vt illud stet effatum , *Nèscire homines, quid serus vesper vehat.* Quamobrem ad eiusmodi Calumnias detegendas , earumq; artifices indicandos, vtq; meæ apud Orbem bonæ adeptæ opinioni consulerem,natura ipsa impellente,calamum arripui,& sub Nicandri nomine, gesta mea,peculiaribus, nec fictis documentis exaraui; vtq; suppressa de terra orta veritas, lucem aspiceret, elaboraui. Et nè nudam dumtaxat de Me narrationem texere viderer,non abs re putaui de Sindicatu,ac Visitatione Officialium, verba facere, Et sub compendio posteritati insinuare quid de ijs tam iura com-

munia

munia, quàm leges municipales, ac Regiæ iussiones disposuerint; qui sanè libellus à peritioribus, cordatisq; viris alacritèr exceptus, cùm perpaucis tunc è typis proditis, in paucorum manibus versaretur; Ipseq; illum expetentibus tradere nequirem, denuò illum sub prælo subijcere cogitaui, quem modò trado, adauctum, ac quamplurimis ditatum dogmatibus, fortè legentibus non ingratum; & licèt paucos edocere possit tenue Authoris librata Minerua, estò memor *Candide Lector*, nullam adeò tenuem esse scriptionem, quæ non aliquam afferat laudem, saltim cautos reddet Magistratus, nè in ijs incidant scopulis, qui in hoc præcipuè calumniantium fecundo, & feraci sæculo parari solent, aiente *Poeta*,

Quæ nimis apparent retia, vitat auis.

vtq; calleas, Deum Optimum Maximum, iniustè persecutos Iudices, iusto fauore prosequi, & ad maiora extollere munera. Fruere igitur hisce meis lucubrationibus, ea benignitate, qua cætera ingenij mei monumenta iamdudum luci tradita excepisti; & nisi perlegeris, suspende tuum de Opere iudicium (Rogo) ab ijsq; vindica, qui consuetis forsan scommatibus, & iniurijs, quas illi virtutum Sandapilarij, & bonæ mentis tortores, sacrilego ore, sæpimodè euomunt. Interea, quæ alia pollicitus sum Opera propediem expecta. Est enim sub prælo Quartum *Disceptationum Forensium Volumen*, quo expleto (si Deus annuat) *Decisiones Sacri Regij Consilij Neapolitani*, edere curabo. Vale Beneuole Lector, iterumq; Vale.

AL SIG. CONSIGLIERO

FRANCESCO MARIA PRATO.

ARresta i voli tuoi Famà negletta
All' ottauo miracolo del Mondo
Questi è FRANCESCO, che nel cupo fondo
Con la penna, e col dir l'oblio saetta;

Se scriue insegna, e se discorre alletta;
Chiaro ne fogli, e nel orar facondo
D' Astrèa ripose in Equilibrio il pondo,
Da lui le Leggi la Giustitia aspetta.

Non s' incida il suo nome in duri scogli,
Se sprezzando del Tempo i rei costumi
Saran Fenici ad eternarlo i fogli.

Sgorgan d' intorno d' Eloquenza i fiumi,
E per alzar à sì bel PRATO i fogli
Suda l' Eternità ne suoi volumi.

AL SIG. CONSIGLIERO

FRANCESCO MARIA PRATO.

OR, che Fortuna al merto tuo arride,
Fissando il chiodo alla volubil Ruota,
Stringi ò PRATO il suo crin, sà in van si scota
Col tuo fauer, ch'al Ciel di Fama asside.

Sono i tuoi Preggi d'vn Solon, d'Alcide,
Che se di Leggi l'vn la Patria addota,
L'altro in vece d' Atlante al dorso immota
Tien la Sfera del Ciel, che lasso inside.

Così PRATO gentil, la gran Sirena
Doti co i tuoi Volumi, e'l Ciel cadente
D'Astrea sostien, che regger puossi à pena.

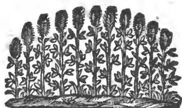
Si mordi Inuidia il cor; se d'acqua algente
I PRATI irriga il Iò con larga vena,
Fatt'è vn PRATO di Leggi vn Mar furente.

L'Accademico Addormentato

Giacinto d' Auitabile.

Vtriusq;

Vtriusque Iuris Doctor Franciscus Maria Pratus
Regius Consiliarius.

Lycophron Pur.

Vir, nunc gratiosus sedes viris, quia rara vis Floris
tui carpsit CROCVM.

G. Motillus.

BERARDINI DE ALESIO

IN REGII CONSILIARII

FRANCISCI MARIÆ PRATI

LAVDES.

EPIGRAMMA.

QVis nouus hic(mirum)Phœbus splendescit in Orbe?
Quis nouus hic nobis clarior Æthra micat?

En duo fulgenti lustrant nos lampade Soles
En duo diuersa lumina luce nitent

Alterius celso radios lux mittit Olimpo
Alterius terris demicat,atque nitor.

In

IN Congregatione habita coram Eminentiss. D. Card. Philamarino Archiep. Neap. sub die 16. Septemb. 1664. fuit dictum, quod V.I.D. Iulius Capone reuideat, & in scriptis referat ei p. Congreg.

P. Garbinatus Vic. Gen. Neap.

Can. D. Matthæus Renzi S.T.D. & S.Off. Cons.

EMINENTISS. DOMINE.

Vidi mandato Eminentiæ Tuæ Responsorum volumen *D. Francisci Mariæ Prati, celeberrimi olim Causarum Patroni, postmodum integerrimi Iudicis* Causarum Ciuilium, *& Criminalium in nostra M.C.V. in quibus iudicandis tam famosè se gessit, vt ferè omnes deciderentur litigia ipso authoritate, docente, eius enim doctrina septem impressa voluminibus, allegabatur per famosissimos nostri sæculi Aduocatos, & secundum eundem causæ decidebantur. Et si Farinacei summa laus existimabatur, quod ipso viuente Sacra Rota, eundem permiserit allegari, eumque proprio nomine decidendo laudauerit, summa huius Authoris laus extollitur, quod in Tribunalibus, in quibus iudicauit obseruatum nullus negabit, & hodie seruant Aduocati primæ notæ in S.R.C. vbi proprijs meritis post tot labores, à Catholico nostro Monarcha (quem Deus seruet semper incolumen ad S. Fidei protectionem) promotus fuit ad Consiliarij dignitatem, summo cum honore, & applausu canonizata à toto Iurisprudentum Cætu clectione, paucis tamen exceptis tantæ famæ inuidiosis, in quo* Responsorum volumine, *nihil contra bonos mores, nec contra Iurisdictionem Ecclesiasticam inueni, sed Iura Communia, Constitutiones, Capitula Ritus, Gratias, & Priuilegia huius Regni, nec non Consuetudines huius Ciuitatis Neap. explicatas, ampliatas, aut limitatas vidi, ac proindè sicuti Authoris famam soli Inuiai ignorantes denigrare præsumunt, ità hoc opus, cum alijs septem impressis à Iuris professoribus summa cum laude acceptabitur, si tamen sic Eminentia Tua iusserit.*

Eminentiæ Tuæ *Humillimus seruus*

Iulius Caponus.

IN Congreg. habita coram Eminentiss. Dño Card. Philamarino Archiepisc. Neap. sub die 2. Martij 1665. fuit dictum, quod stante relatione supradicti Reuisoris Imprimatur P. Garbinatus Vic. Gen. Neap.

Can. D. Matthæus Renzi V.I.D. & S.Off. Cons.

EMINENTISS. SIG.

IL Consigliero Francesco Maria Prato supplica V.Em. si degni commettere la censura di vn Libro, quale intende dare alle Stampe, quale se intitola, Notæ Recentiores ad Decisiones D. Præs. de Franchis, *e di vn suo* Responso De gestis tēpore pestis, *à persona intendente de la professione, acciò vista la relatione, possa ordinare l'impressione, e l'hauerà a gratia di V.Em. vt Deus, &c.*

Magnif. D. Iulius Caponus videat, & referat in scriptis.

Galeota Reg. Carrillus *Reg.* *Nauarra Reg.* *Marinis Reg.* *Ortiz Cortez Reg.*

Prouisum per S. Em. Neap. die 4. Mens. Martij 1665. *Criuella.*

EMINENTISS. DOMINE.

Vidi iussu Em. Tuæ aureas Additiones ad celeberrimas Præsidis de Frāchis decisiones à laboriosissimo, doctissimoq; nostri S.C. lumine D. Francisco Maria Prato compositas, quæ si prius tantæ erant authoritatis, vt exteros non infimæ notæ Doctores terruerint, inter quos Decius; quantò magis hodie tot nostri Authoris roborata doctrinis, nec non aliorum totius Europæ Tribunalibus cōsociatæ Decisionibus non eos terrebunt? Vidi etiam eiusdem Nobiliss. Consiliarij Responsum de gestis tempore pestis, *Opus quidem tùm theoricè, tùm practicè per eundem, non sine huius nostræ* Ciuitatis *experimento comprobatum, vtilissimum, ac maximè necessariū commendatum; quia verò nihil contra potentissimi nostri Regis iurisdictionem in eis continetur, quàm non offendunt, nec sacrosanctas Regalias tangunt, nisi ad eas defendendas, protegendas, atq; enucleandas; ideò posse imprimi censeo, si Em. Tua sic iusserit. Neap. 19. Mensis Martij 1665.*

Em. Tuæ *Humillimus seruus*

Iulius Caponus.

Visa retroscripta relat. imprimatur, verum in publicatione seruetur Reg. Prag.

Galeota Reg. *Marinis Reg.* *Ortiz Cortez Reg.*

Rerum memorabilium, quæ in hoc Opere continentur; ab ipsomet Authore, elaboratus, accuratisſimus

INDEX:

A

Ad-

INDEX

Aua-

I N D E X

Au-

INDEX

I N D E X

Au-

B

Bah-

Ca-

INDEX

gi-

Di-

E

F

Fal-

INDEX

d

Fi-

H

I

Ini-

Iu-

Iu-

Iun-

L

Lau-

M

Mi-

Of-

INDEX

Pro-

I N D E X

Q

Quæ-

R

I N D E X

Te-

Vi-

FINIS.

EPITHOME

Remissa protestatione insinuat Author, non aliter calamum arripuisse ad eiusmodi Responsum edendum, nisi ad suam famam defendendam, ac ex Malignantium, ac Delatorum maledictis nomen suũ vindicare, suamq; existimationem, bonumq; apud omnes adeptum nomen, illibatum, ac sarctum, tectumque cõseruare, citra cuiuspiam iniuriam, suorumque gestorum enarrationem facit, ac de origine acceptati muneris Iudicatus in vtraq; Magna Curia Vicariæ ab Excellentiss. Dom. Prorege Comite Castrilli, fidem adstringente suam ad maiora, ac perpetua munera quamprimùm vacatura ipsum esse promoturum, demandati, deque venia, ac excusatione non semel petita, animaduertens in tribus nominationibus diuersorum perpetuorum Officiorum minimè extitisse nominatum (tertia tamen vice obtenta) quæ sanè ipsum impulit ratio ad veniam petendam, quibusque, verbis Dom. Prorex illum ad continuandum allecerit, qualiterque publico dum stetit sindicatui, absolutus ab administratione non sine laude extitit, cùmque de eadem amplius impetiri nequiret, qualiter, quibusque verbis composita, & publicata fuerint præconia è nouo Iunctæ bonorum vacantium Prætorio, specificè homines alliciendo ad proponendum (si quæ illis competerent) quærelas aduersus Authorem ob expeditionem præambulorum occasione pestis, Typis excusa, in valuis Tribunalium affixa, totique Orbi transmissa, faciens se in ijs Iuncta Visitatricem, dum in forma Visitationis procedere, & ad sententiam vsque deuenire in ijs adstruit; quæque grauamina Authori illata fuerint ex singulis prædictorum bannorum, siue Programmatum verbis non aliò excogitatis à Compositore ipsorum, siue Dictatore, quàm ad conuitia inferendum, inque eius fama, & existimatione apud bonos, grauesque viros grauandum, quodque nulliter fuerit in omnibus processum, tùm ex defectu Iurisdictionis, assumens in se Iunctamet authoritatem visitandi, quæ non nisi soli Regi competit, ac de eius Supremo dominio, vti quid personalissimum, Regisque ossibus infixum, nemini communicabile, ni-

si ab eodemet Rege concessum; quam sanè potestatem Eruditiores Hispani, *Maioriam* appellant, nec vnquam alibi in Regno cum alijs practicatum extitisse, nec apud quamplures Authores, siue Indigenas, siue Alienigenas papyro traditum, aut quoquomodò posteritati commendatum, fuisse repertum; ac quàm iniustè nullo exibito Dom. Proregis rescripto in bannis exemplato, quod præcedere debebat, & ante omnia exhiberi, & in Bannis inseri, fuerit ad vlteriora per Iunctā deuentum; Quidquod: etiāsi rescriptum Proregium manauerit, quod exequutioni demandādum non erat, dum Iurisdictionem Regis propriam visitandi Magistratus nusquā Proreges habuerint, neque illis (si adstruāt) fidem adhibendam fore, imò teneri Magistratus replicare, & secundam expectare iussionem, præsertim oppositorem se facere debebat, qui Fisci partes tuebatur cùm peculiare ipsius munus sit à quopiam Supremam Regis iurisdictionem vsurpante vindicare, non autem annuere, sicuti in casu præsenti factitatum demonstratur, ac quamplurimis iuribus, rationibus, Doctorumq; placitis, ac rerum passim iudicatarum authoritate conuallatur; Conuincunturque grauamina ex præconijs illata, eam factorum speciem indicantia, quæ ex publicis documentis hoc Respons. transcriptis, nulla solida traditione vallata, ad oculum demonstratur; Rursus declamatam notitiam de gestis per Authorem in Bannis per Iunctam, erroneam fuisse, ac non aliam Bannorum Compositoris mentem fuisse, quàm allicere homines ad Fiscalis Iura quodammodò coadiuuandum aduersus Authorem, dum nullis præeuntibus querimonijs, nec libellis desuper porrectis, omni iure, inconcussaque totius Orbis Tribunalium praxi minimè erat procedendum, Eò magis cùm Iuncta se Visitatricem asserens; non aliud peragere poterat, nisi illud quod Visitatores Generales amplissimam facultatem habentes à Rege verè, & legitimè electi efficere consueuerūt; nempè, minimè procedere, nisi libelli querelantium ab ijs subscripti præcedant, non autem carceri mancipatum Scribam Magnæ Curiæ vti testem anno cū dimidio detinere, ad hoc vt fides inquisitioni præstetur, & in viridi sustineretur, & Visitationi terminum præficere, non autem indefinitè Magistratum in Sindicatu absolutum, perpetuo rigoroso Visitationis examini submissum facere; nulla habita consi-

dera-

deratione celeris litium expeditionis, cui Author toto incubuit studio noctes ducendo insomnes, & dies sollicitos,& præsertim fœdato tempore quo pestis lue ingruente in Ciuitate Neapolis, solus Author iustitiam ministrauit, eodemque Epidemiali morbo laborans, nequidem se abstinuit, sed alacriter peregit ad suũ explendum munus, cæteris eius Collegis elongantibus se, & à iustitia ministranda abstinẽtibus ob pestis timorẽ; Quæque extra præconia, adinuenerunt molimina, D. Proregis auribus susurrãdo ex obitu tot personarum millium tempore pestis, duos milliones cum dimidio Fisci compendijs obuentos esse, id quod cũ opere perficere nequiuerunt,excusationem adduxerunt hæreditates in Fisci commodum euanuisse,ex tot pręambulorum decretis per Authorẽ interpositis, quasi quod expedire litigãtes,quod aliàs in laude apud plerasque Europæ nationes fuit habitum, modò in crimen Authori sit imputandum,cuius enunciati mẽdacium satis superque tum in facto,cum in iure euanidum commonstratur; Quidque Authori iam effluxo anno cum dimidio Visitationis Iudicio Iunctæ submisso acciderit, qualiterque D. Prorex innoxium illum benè agnoscens cum ipso processerit, enarratur;& quomodo coactus Author recusationẽ proposuerit in personam Consiliarij Francisci Rocchi contra Authorem procedere satagentis nulla præexistente quærela, & per viam inquisitionis etiam de non contentis in Bannis, animosè nimis etiam recusationis causas inserendo ad oculum demonstratur, decretumque interpositum per Iunctamet, quod nõ interueniat dictus Consiliarius præhabita ipsius depositione super Capitibus recusationis: seriosè inseritur; adeò quod posteritati innotescat Authorem ab inuidis, & maleuolis persecutum, contra omnia iura,etiam Statutaria,eo solo quæsito colore,quod Iudicatus munus in manus Proregis deposuerit, & per annum cum dimidio nullam sibi fuisse trãsmissam informationem in propatulo est.Qualiterque Author nulla habita expeditione à Dom. Prorege Comite Castrilli,cui non semel,& per mensem ferè cõtinuũ præces effudit,coactus extiterit recursũ habere ad Excellentiss.Comitem Penarandæ, omnia recensens grauamina sibi illata,à quo remedium expetijt, quiq; fuerit rei euentus. Iuncta calculum suum præbente, quod visis litteris liberatorialibus ob-

 tentis

tentis in Sindicatu; non procedatur contra Authorem ſtante etiam, quod nullæ extiterint quærelæ, nec delictum aliquod, per quod procedi contra ipſum potuiſſet, de quo certior factus Regni moderator, ne dum annuit, verum etiam iteratò in Iudicem criminum Magnæ Curiæ vel inuitum delegit, ac facta de eo nominatione Sereniſſimo noſtro Regi, inter Regios Sacri Conſilij Neapolitani proceres fuit cooptatus, non ſine plauſu, communique iurgantium lætitia. Quiduè illi acciderit ex Malignātium Delationibus abſq; ſubſcriptione libellorum elāculo emiſſorum, vbi aduerſus eiuſmodi generis homines multa tradit, eiſq; minimè annuendum, inſinuat.

AV-

Authoris Protestatio.

1 TOtum obtestor Orbem, aduersùs publicata progrāmata, siue præconia Typis excusa è nouiter erecto Bonorum vacantium Prætorio in forma rigorosi Visitationis examinis, ac Iudicij profecta (q
2 nonnisi soli Inuictissimo Regi nostro competit, vti de Regalijs, quodque peritiores Hispani *Majoriam* appellant, personalissimumque munus Regijs ossibus infixum, ac à Regali persona inseparabile DD.tā citrà, quàm vltrà montes, affirmarunt) vti inferius, eaq; in valuis Tribunalium Fidelis. Ciuitatis Neapolis eiusque suburbijs, & districtu horrida præconum voce præeunte, affixa, totique Regno, ac vniuersæ Terræ transmissa, ad detegenda facinora per V. I. D. Franciscum Mariam Pratum Iudicem Magnæ Curiæ Vicariæ patrata in
3 expeditione præambulorū occasione pestis (sic adamussim verbamet programmatum insinuant) eò sanè tempore quo paucis ante diebus, publico parui Sindicatui, & nemine qui Me accusaret apparente, ab administratione Officiorū absolutus extiti, & magna cum laude, litteras liberatoriales obti-
4 nui; nonnulla exarasse ad famam, ac extimationem è Calumniatorum conuitijs, ac malè dictis eruendam, innoxiumque
5 apud omnes Me insinuandum, illataque grauamina detegendū, quodq; nulliter ex defectu iurisdictionis primùm, alijsq;
6 seriosè indicatis contra Me fuerit processum, quæ præsens enucleabit Responsum, nec Cordi est quemquam lædere, sed
7 omnibus morem gerere, [nam illud tantulùm propositi quidem mei est, nefanda illa, quæ vulgarunt crimina, diluere, ac propulsare:] Honorem tamen meum indefensum non relinquere, id quod ingenuis hominibus instinctu quodam naturæ esse insitum, nemo non affirmabit.
8 [Scitum est enim propulsionem iniuriæ non esse iniuriam, ac verum esse illud *Vlpiani in l. qui cum natu*, §. *si libertus* illic
9 *Ignoscendum ei esse, qui prouocatus vlciscitur, ff. de bon. libertor.* Diu. Hieronym. effatum insectatus *in Epistol.* 14. apud *Augustin.* ibi, *Si in defensionem meam aliquid scripsero, in te culpa est*

10 *pa est, qui prouocasti, nõ in Me, qui respondere cõpulsus sum.* Etenim aiente *Regent. Valenz. in cons.* 571. *n.*74. qui & *finalis.*
11 Ne contenta in Bannis, siue Programmatibus prçindicatis responsione non data, subsistere videantur, Calamum arripere enixus sum, & ne quis silentium meum in consensum duceret, & crederet à Me approbata, quæ refutata non videtur iuxtà *Lipsij* monitum in *dedicatione libelli aduersus Dialogistã*
12 *de vna religione.* Patere igitur Lector, Me tecum vehemẽtiùs paulò, sed leniùs tamen quàm excogitata à petulantissimis Scurris molimina, irritarunt expostulare; Nec est cur illo se præsidio munitos putent, quòd in loquendi seù oblatrandi libertate, dũ Iurgij penderet fortuna, relictum est, Quod alij
13 fecerint, ab alio vt expectent, Naturæ Lex est, nã vt veritatẽ indagandi, inuestigandique perperam à Iustitiæ præpositis, publicæ rei commodo cedere, superioribus omnibus sæculis
14 libertatem tributam esse fatemur: ità famosa dicteria componendi, opprobria, & conuitia ingerendi, Calumniasque struendi artificium, & exercitium, cùm omni hominum generi per se in honestum, turpe, & ignominiosum, tamen omnibus Mi-
15 nistris, præter cæteros turpissimum esse, passim iudicatum est, earumque rerum apud omnes nationes, non modò non concessam libertatem, sed omnem prorsus ademptam facultatem semper fuisse constat. Nunc audi (cogor enim quod celatum volui, seueriùs exprimere, ne cũ persequentium, & obtrectatorum existimationi nimis consulo, meam ipsius in discrimẽ conijciam.)]

Hæc

Hæc dicit Dominus: Facite iudicium,& iustitiam, & liberate vi oppressum de manu Calumniatoris, & aduenam,& pupillum,& viduam nolite contristare, neq; opprimatis iniquè: & sanguinem innocentem nè effundatis in loco isto.

Ierem. cap. 3. n. 22.

SECTIO PRIMA.

Eddita ratione villicationis meæ, dum publico
Sindicatui in florentissima Ciuitate Neapolis
ob exercitum munus Iudicatus in vtraque Magna
Curia Vicariæ trium annorum,& mensium
trium interstitio, ad quod sanè munus peragen-
17 dum plurimi tamen æstimandum eò quod pro-
prio motu, omnium primum accersiuit. Me Excellentiss. Co-
mes Castrilli Regni Moderator,eò sanè tempore, quo forensi
18 versabar in puluere,Supremisque Tribunalium subsellijs im-
pensè addictus, Aduocationis munere fungebar (non sine
nomine) ac frequentibus Clientum aditionibus impetitus,
peruigili cura,omnes obmoliebar vires,vt ij, qui meam expe-
tebant operam, industriamque laudabant,tam in Ciuilibus
iurgijs defendendis,quàm in criminalibus causis perorandis,
compotem me redderem,satis mea sorte contentus, me sub-
19 misi;iustissimum namque est,ac vbique Terrarum vsitatum,
vt ille, qui alios iudicando corrigit, & castigat,culpas suas in
primis emendet,pro illisque satis fiat,*l.iustas, C.de iur.fisc.lib.*
10.*Paris de Put. de Sindic.*verb. *Euidentialia c.*2.incip.*Qui alios
pag.*107.*Seff.in Responf.sindicat.n.*4.*& seqq.* vbi in id plura
congerit, & inconcusse habetur secundum Euangelicam
doctrinam *Lucæ cap* 16.*& in cap.qualiter, & quando el* 2. vers.
Legitur extr.de accus. [*&* probatur in *l.vnic.C.vt omn.Iudic.tã
ciuil.quàm militares*,& in *Authen.*vt *Iudic sine quoquo suffrag.§.
necessitatem,& in §. interdicimus* vers.*Oportebit* ,*collat.* 2.*Suarez
de Paz in prax.part.*8.*tom* 1.*rubr. de mod.& form. proceden.in
Sindicat.*

Sindicat.in proem.n.1.& 2.Ang.de Perus.& Bal.de Sindicat.n.2. & 6.Azeu.lib.3.tit.7. & post eum *Ioseph Sesse in Responf. Sindicat.ad suimet defensionem,* post *tract.de inhibition n.4.Bouadill. in sua Politic.lib.5.cap.1.n.19. Berart. in specul.Visitator.cap.1. n.11. & seqq.* ac liberatoriales litteras à Sindicatoribus per eamdem Ciuitatem Electis obtinui, subscripti tenoris.

20 *Nos Electi inclytæ,& Fidelis.Ciuitatis Neapolis,& Sindicatores Regentis, Iudicumque Magnæ Curiæ Vicariæ, atque aliarũ eiusdem Ciuitatis Curiarum. Cunctis patere volumus,ac significamus nostri muneris esse,atque ad Nos spectasse,spectareque, & pertinere pro vetustissimi ritus obseruantia,atque ex Priuilegijs,& Gratijs huic Fidelis Ciuitati à Serenissimis nostris Regibus erogatis,*& *concessis,ius dicere, ac statuere in grauaminibus, & querelis (si quæ fortè fuerint) aduersus prædictos Regentem,& Iudices Magnæ Curiæ Vicariæ, aliarum prædictæ Ciuitatis Curiarũ. Cum autem V.I.D.Franciscus Maria Pratus Magnæ Curiæ Vicariæ Criminalium,& Ciuiliũ Causarum Iudex suo functus sit officio, paratumque se obtulerit (vt moris est) & quisque tenetur reddere rationem suæ administrationis,emanatis hac de re consuetis Bannis,nullæ contra eum extitere querelæ,Verum repertum est eundem integra fide,summo studio,summaque cura, & diligentia,ac singulari integritate,sui Iudicatus exercitum esse munera. Quam ob causam pro communi omnium consensu,ac præcipuè pro infrascripti Consultoris sententia,prædictum V.I.D. Franciscum Mariam Pratum,nedum à præsenti Sindicatu liberandum,literasque illi liberatoriales expediendas visum est,verum etiam maximis laudibus cohonestandum,ac multò maiora,eum promoueri esse declarandum,Propterea volentes Nos (quemadmodum tenemur) ius suum,cuique reddere cum voto præfati Consultoris, Doctorem ipsum Franciscum Mariam Pratum ab hoc Sindicatu, totaq; eius administratione absoluimus, & liberamus,ità vt de gestis,in eodem Officio,vel eius causa,à nemine in posterum sit amplius appellandus, criminandusque,sed potiùs commendandus,prout præsentium vigore Nos eum absoluimus,& liberamus,atque etiam omni laude dignissimum declaramus,sic eius doctrina,& virtute possentibus,pro his quæ in dicta administratione,& Sindicatu cernimus, Nobisque constiterunt, & constant,maxima enim prudentia,ma-*

xima

ximaque sedulitate, & solertia, ac mira quidem animi fortitudine, & probitate, se gessit, nullius sanè amore, vel odio, nullius timore cōmotus, neque præcibus, neque prætio, aut muneribus adlectus, æqua lance, quod suum est, vnicuique semper tribuit: Declarantes porrò, & decernētes præsentes nostras absolutoriales, literas eidem Doctori Francisco Mariæ Prato nunc, & post hac semper, esse firmas, & proficuas, adeò vt in eum pro præsenti causa nullo pacto agi possit, nec debeatur ad cuiusuis postulatum, & criminationem, In quorum prædictorum omnium fidem, & testimonium, eas à nostro Secretario fieri iussimus, nostrisque manibus subscriptas, sigilloq; huius Inclitæ, & Fideliss. Ciuitatis munitas, & roboratas. Datū Neap. in Tribunali nostro S. Laurentij, die 25. Augusti 1657.

D. *Antonius de Francisco Caracciolus pro Sedili Capuanæ.*
D. *Ioseph de Alexandro pro Sedili Portus.*
D. *Thomas Guindatius pro Sedili Nidi.*
D *Iacintus Muscettula pro Sedili Montaneæ.*
Felix Basile pro Platea Fidelissimi Populi.
Paulus Malangonus Sindicator.

De ordine Illustrissimorum Electorum Franciscus Castellarus Secretarius.

In Reg. 10. *Priuilegiorum fol.* 41 *.at.*

21 Iterum; omni studio me præparare ad reassumendum aduocationis munus, nihil aliud ambigens, quàm nouercantis fortunæ assultus obliuioni traditos gestorum meorum veritatem, ac mentis nitorem in tot subeundis laboribus ad publicam vtilitatem, præsertim pauperum, dies diceret.

22 *Tantam enim vim semper habuit veritas,* [iuxta *Eloquentiæ parentis* monitum, in *Oration. in Vatin.*] *vt nullis machinis, aut cuiusquam hominis ingenio, aut arte subuerti possit; & licèt* in causis *nullum habeat patronum, aut defensorem, tamen per se ipsa defenditur, nec magis quàm flamma latere potest,* [& in *Orat. pro* Marco *Celio, O magna vis veritatis, quæ contra hominum ingenia, calliditatem, solertiam, contraq; fictas omnium insidias facilè per se ipsa defendat,* Nam veritas in omnibus principatū obtinet, & est à quocumq; præferenda *cap. quæritur* 2. *quæst.* 7. *l. penul. ff. de probat. Ang. cons.* 391. *sub* alijs quidem termi-

nis *n.3. Rosarium Busti lib.2.ferm.31 lit. Q. & seq. Io. Neuizan.lib.5. Syluæ tit. Quomodo sit iudicandum n.112.* & omnia ei cedunt *Esdræ lib.1.cap.4. cap. fraternitatis de frigid. & ma-*
23 *leficiat.cap.veritatis 8. dist.* & est mater iustitiæ secundum *Bart.in l.libertini n.1.ff de stat.hom.* imò iram Dei prouocat
34 super se, qui veritatem opprimi conspiciens, eam pro viribus non defendit. *cap.quisquis cap.nolite timere 11.quæst.3. Ludou. Zuntus in Respons. pro vxore, n.36.& seq.* vnde *Cicero lib.2.*
25 *officior.* ait, *Iudicis semper est verum sequi.*

Hinc cùm in spem ducerer post tot passas ærumnas pacato animo forensem palestram fore insequuturum.]

Ecce incogitatè sanè, ac nouo nec vnquam antea audito exemplo, denuò ad Iudicium me postulatum sentij publicis mediantibus præconijs typis traditis per Vniuersam Ciuitatem Neapolis, eiusq; Suburbijs, & Districtu emanatis, inq; locis frequentioribus affixis, singulisq; Regni partibus transmissis, totiq; Orbi insinuatis ex abundanti pœnu Dictatoris profectis, quæ sunt eiusmodi.

Philippus Dei Gratia Rex.

26 D. *Gaspar de Sobremonte Regens in supremo Consilio suæ Catholicæ Maiestatis, & Collareralis Consilij huius Regni, Locumtenes Regiæ Cammeræ Summariæ, Io. Baptista Iouinus Regius Consiliarius, Io. Baptista Amendola, & D. Stephanus Carrillo Regij Consiliarij, & Præsidentes dictæ Regiæ Cameræ, & D. Franciscus Ortiz similiter Regius Consiliarius Delegati per suam Excellentiam in Regia Iuncta, interueniente in ea Magnifico Io. Hieronymo de Philippo Fisci Patrono Regalis Patrimonij.*

Sono state tanto repetite le quarele, che Sua Eccell. hà tenute contro l'olim Giodice Dottor Francesco Maria Prato in materia de li preamboli, che hà fatto con occasione del contagio, che hà obligato l'Eccellenza Sua prouederli la piazza per rispetto di hauer complito il biennio; Et perche non è giusto, che se hà delinquito, resti senza il douuto castigo, nè tampoco se è innocente tenghi questa macchia, hà risoluto, che in questa Regia Gionta de' beni vacanti se riceua informatione, e se verifichi tutto quello, che hà operato in

d.par-

d.particolare de preamboli, cō incaricarli, che fatta detta verificatione, intenda li discarichi di detto Dottor *Francesco Maria, e giudichi in forma di visita concedendo per tale effetto tutta l'autorità necessaria; E bench e questa Regia Gionta tenghi sopra di ciò alcune noti tie, ad ogni modo l'hà parso fare il presente Banno, con il qualesi fà noto à qualsiuoglia persona, che si sentisse grauata dal detto olim Giodice Francesco Maria* Prato *per le cause sopradette, debba comparere auāti li sopronominati* Spettabile, *e Signori Delegati di detta Regia Gionta nel Palazzo de la residenza di detto Spettab. Signor Regente D. Gaspar de Sobremonte Luogotenente de la Regia Camera, sita nella strada di Pizzofalcone di questa Fideliss. Città à proponere quel che l'occorre, che se l'amministrarà complita giustitia; Et acciò venga à notitia di tutti, ordinamo, che il presente Banno se publichi tanto nelli luoghi soliti, e consueti di questa predetta Fidelis. Città, quanto nelli* Bor*ghi, Distretti, e Casali di essa, e se ne affigghino copie in essi, e nelle porte de' Tribunali del Sacro Regio Conseglio, Regia Camera della Summaria, e Gran Corte de la Vicaria. Datum Neapoli ex eadem Regia Iuncta, die 28. Mensis Septembris 1657.*

D. *Gaspar de* Sobremonte, Io. Baptista Iouinus, Io. *Baptista Amendola, D. Esteuan de Carrillo, y Salçedo, D. Françiscus Ortiz* Cortes, *Vidit Fiscus.*

Gregor. Ferrarius Actuar.

27 Subijt animum cogitatio ob rei nouitatem, quæ odiosa sẽper fuit habita, & plena tristissimi euẽtus secundum Io. *Pichar. inter consilia Menoch. lib. 1. consi. 154. &* Diu. *Chrisostom.*
28 *Epist. 1. ad Corint. homil. 7.* ibi, *Nihil adeò animos pertubare, etiam si vtilitas sequutus a spectetur, quàm innouare aliquid, & à consuetudine alienum facere*, cum alijs adductis per *Hermosill. ad Schol. in Glos. 2 prolog par. 5. n. 162.* inq; intimo animæ penatrali ictum me sentij; dum ab inuidis, malignisq; delato-
29 ribus iniquo animo aduersus me affectis è voto accidisse agnoui, eorumq; calumnijs, & fallacibus impositionibus aditum adeò patefactum, vt nedùm ad maiores dignitates euehi impedimentum mihi præstiterint iuxta illud *Senec.* quod
30 refert *Bouadill.* in terminis *in Polit. lib. 5. cap. 1. lit. A. pag. 590. Ambitiosis non tam iucundum est, multos videre post se, quam*

graue aliquem ante se,] verùm etiam in honore, & fama lædere me fategerint, [aiente Tullio. *Quò maior est vis animi, quã corporis, eò grauiora sunt mala, quæ animo concipiuntur*] & agnoui omnia processisse ex eo, quod malignantium delationibus
32 fatis fuit delatum (Me prorsus inaudito) Bonè Deus? si Tu met manifestis peccatis fidem detrahis, & veritatem eorum indagare, ac scrutari satagis, nec vis ex clamore peccatorum, qui ad Cælum vsq; peruenit, ad punitionem deuenire de quo exemplum habemus in testamento veteri in *Genesi cap.* 18. il-
33 lic: *Clamor Sodomorũ, & Gomorrheorũ multiplicatus est, & peccatũ eorum aggrauatum est nimis, descendam, & videbo, vtrum clamo-*
34 *rem hunc opere compleuerint*; quantò magis superior terrenus, qui velut pater subditorum, & Magistratuum existimatur, detractiones Magistratuum non tam facilè admittere debet? vti perbellè abseruat post *Cassiador. Claudian. & Paul. Iureconsultum* D. *Franc. de Amaya lib.* 1. *obseruat. cap.* 1. quem refert *D. Larr. alleg.* 101. *n.* 12. *lib.* 2. quæ est peculiaris
35 ad insinuandum Principibus ne facilè delationibus aduersus Magistratus aures præbeant, quia optimi subiacent calũnijs, plura exempla de veteribus sæculis, & recentioribus ætatis mirificè tradens, & adnotauimus infra *n.*]
36 Quapropter cum de summa rei agatur, quippè quod nihil sit apud nos mortales, quod tanti debeat fieri, quanti honoris dignitas, atq; excellentia, quæ cæteris omnibus rebus huius sæculi antefertur, aiente *Consulto in l. Iulianus ff. si quis omissa caus. testam. l. reprehendenda*, vbi *Ias. notab.* 3. *C. de instit. & subst. Rol. cons.* 482. *n.* 3. *lib.* 5. *Curt. iun. cons.* 79. *n.* 3. *Corn. cons.* 162. *n.* 8. *vol.* 1. *Burs. cons.* 191. *n.* 13. *tom.* 2. *Ceph. cons.* 615. *n.* 89 *Crau. cons.* 795. *n.* 5. *& cons.* 830. *n.* 8. qui ex *tex. in l.*
37 *infamia C. de Decurion. lib.* 10. tradit *grauiorem esse famæ iacturam, quàm oculorum*, & nedùm vitæ humanæ æquiparari cen-
38 set *Consultus in l. iusta ff de manum. vindict. l. isti quidem ff. de eo, quod met. caus.* & *Imperator in* §. *suspectus autem*, verb. *Ob culpam institut. de suspect. tutor*, vbi *Glos.* Sed ipsemet vitæ anteferri consueuit à Sapientissimis, eminentissimisq; viris, secundùm *Capic. dec.* 5. *n.* 7. post *Bart. cons.* 1. *n.* 12. 13. *& seqq. Menoch. cons.* 94. *à n.* 1. *tom.* 1. *& cons.* 96. *n.* 15. *cons.* 98. *n.* 8.
& cons.

& cons.302.n.6 D. Larr.decis. Granaten.98. n.22.in fin. tom.
2. Gregor. Lopez in l. 4. verb. Las leyes tit. 13. par. 2. Cor-
dub in l.si quis à liberis in pri.sc. n. 34. ff. de liber. agnos.Vasq.
quæstst.Illustr.ca.18 n.13.Cald.Pereir.in l.si Curatorem, verb.
Cum non absimilis n.10.C. de in integ.restit. Escob.de purit.&
nobil.proban.quæst.1. proem.n.29.in fin.& alludit Cicero Philip-
39 pica 3. Ad decus,& libertatem nati sumus,aut hæc teneamus,aut
cum dignitate moriamur, Vndè iure merito Diuus Augustin. in
sermone de communi vita Clericorum relatus in cap. Nolo 12.
40 quæst. 1.inquit Crudelem in seipsum prædicari, qui suam famã,
& honorem negligit,& Apostol.epistol.1.ad Corinth.cap.9.inquit
Expedit mihi magis mori,quã vt gloriam meam quis euacuet, in
41 cuius famæ comparatione pro nihilo reputatantur mille
thesauri, & diuitiæ, vt ex veteri testamento Prouerb. cap. 22.
42 [Salamon omnium sapientissimus ità admonet, Curam habe
de bono nomine;hoc enim magis pertinebit tibi,quàm mille thesau-
ri prætiosi,& magni,] & Ecclesiast.cap.7.cap.ex merito 6. quæst.
1.cap.licet in B.Petro de accusat.Couarr.in regu.Peccatum par.1.
relec.n.6. P.Molin.de iustit.tom.5.disp.37.n.24.Et Diuus Am-
43 bros.lib.3.Officior.cap.4.inquit,Quis enim vitium corporis, aut
patrimonij damnum non leuiùs ducat,vitio animi,& existimatio-
nis dispendio? plura congerit Reg.Valenz.cons.92.n.1 & seq.
Escob.de purit.& nobil.prob.par.1.§ 3.per tot.Diuus August. lib.
44 de Ciuit.Dei cap.19. inquiens: Propriæ famæ esse consulendum,
non ob laudem humanam,sed ob aliorum vtilitatem, nè scil. malo
exemplo alios ad mala moueat. [& lib.de vita Clericor.illic: Duo
45 nobis fore necessaria; Conscientiam, & Famam; Conscientiam,
nostra sola causa; Famam,causa proximi, Menoch. tàm eruditè,
quàm doctè in 1.vol. consilior. cons.94. n.2.3.4. vbi Diu. Au-
gust.recenset in libell.de oper. Monachor.aientem,Nil esse mise-
46 ricordiùs,quàm bonæ famæ consulere;& iterum lib.de bono vidui-
tat. cap. 22. relatus in cap. Non sunt audiendi 11. quæst.3. Io.
Neuiz. lib.1. Silu.Nuptial. n 56. Ludou. Zunt.in respons. pro
vxore n.260.& seqq. Marc.Anton.Eugen.cons.90.n.52.vol.1.
Reg.Valenz.cons.102.n.52.& seqq.vbi pulchrè in materia lo-
quitur, multaq; notabilia congerit.] plura tradit Berart. in
specul.visitation.cap.25.n.1. vsq; ad 5. vbi adducit Diu. Tho-
47 mam quodlib. 10 quæst. 6. art. 13 admonentem, eum peccare,

qui

48 *qui famam suam negligit, cùm quandoq; boni ex diuina dispensatione incurrant infamiam, vt probentur, vel purgentur, vt in cap. sunt plurimi 6. quæst. 1. Luc. de Penn. in l. infamiæ, C de decurion. lib. 10.* pulchrè *Honded. consl. 107. n. 41. cum trib. seqq. Episcop. Ricc. in prax. for Ecclesiast. resol. 313. n. 2. Surd. dec. 59. n. 2. & 5. Farinac. consl. 141. n. 30. & 31.* vbi ex multis tradit, quod
49 honor vitæ præferatur, & in *prax. & theor. crim tom. 1. tit. 2. quæst. 155 n. 6.* ait, *honorem propriæ vitæ esse anteponendum, &*
50 *quem debere velle potiùs mori, quàm relinquere honorem suum. Hermos. in d. Schol. ad Glos. 2. prolog par. 5. n. 114.* Reg. *Sanfel. dec. 337 in Allegat. par. 3. n. 33. & seq.* inquiens, *maiorem esse*
51 *causam honoris tutandi, quàm vitæ, & ideò pro honore permitti vindictam, quæ aliàs prohibetur* per *tex. in l. scientiam, qui cum aliter, ff. ad leg. Aquil.*

52 Vndè factum est, vt *Adrian. quodlib. 11. in 1. supposito*, nuncupauerit famam, *Aestimationem dignitatis*, quia valdè ab omnibus æstimari debet; & *Liuius lib. 3. decad. 1.* inquit, *famæ damna maiora esse, quàm vt æstimari possint*, arrident exarata per *Ias. in d. l. reprahendenda notab. 3. C. de instit. & substit. Pelaez de maiorat. 1. par. quæst 51. n. 182.* cæteriq; relati per *Tiraq. de nobil. cap. 23. n. 1. pag. 196.* & secundùm aliam impressionem *pag. 141. Azeu. in l. 1. n. 56. tit. 6. lib. 6. Recop.* [Verùm
53 namq; est, imò verissimum, honorem, & dignitatem, viris bonis, inquam, & benè natis, summæ in primis curæ esse.]

54 Non abs re facturum mihi persuadeo, si ad detegendas calumnias, & conuitia, quæ à maleuolis Dom. Proregis aures contra me vellicantibus, falsis quidem insusurratoribus, pu-
55 tantibus se honorare, & purificare, eorumq; gesta magnifa-
56 cere cum aliorum infamia, & falsa macula, vt aliàs scripto tradidit *Diuus Hieron. in Epistola ad Nepotem.* ibi, *Vilium satis hominum est, & suam laudem quærentium alios viles facere, quia alterius vituperatione se laudare putant, & qui suo merito placere non possunt, placere volunt in comparatione malorum*, & tradit *Lipsius* satis concinnè in *Orat. de Calumniat.* in hæc verba, *Vnicum sapientium thesaurum, purissimam vitæ gemmam appetit ca-*
57 *lumniator assiduè, & subtrahere, aut maculare conatur omni fraude, commune enim hominibus est de alijs malè loqui*, teste *Seneca*

neca lib. de Moribus, Malè de te (inquit) *opinatur homines, benè autem loqui nesciunt, faciunt non quod merearis, sed quod solent ipsi homines, de malis loqui molestum, si quid mentiuntur, sic immeritò mi nimæ innocentiæ nunc maximè gaudet: apparet enim illos vera obiecturos si possent: Escob. de nobilit. & purit. proban.*
58 *par. 1. §. 6.* gestorum meorum, quæq; in iudicandi munere patraui facinora, præsertim grassante peste in florentissima Ciuitate Neapolis, Me adhuc eodem morbo laboráte, quidq; Calumniatores ipsi tunc effecerint, altiusculè materiam exordiendo, historiunculæ instar, papyro commendauero.

Et (vti *initio huius Respons.* præfati sumus) existente Me Aduocato quiq; quinq; lustrorum curriculo grauiora iurgia in Supremis Tribunalibus defendi, septem usq; modo inge-
59 nij mei monumentis in legali disciplina posteritati traditis, officia non ambiens, nec latum quidem vnguem à meæ Aduocationis fortunato munere elongari cogitans, Excellentiss. Comes Castrilli Regni clauum sustinens, vix sex eius Gubernij effluxis mensibus, non Tyronem, nec inexpertum, sed veteranum Me Militem in legali palestra exercitum, Serenissimoq; Regi nostro cognitum, dum infrascripto diplomate eidem Proregi directo, expedito à Supremi Italiæ Cōsilij Proceribus, patens fit.

E L R E Y.

60 *Illustre Conde de Castrillo Pariente, de mi Consejo de Estado, Presidente en el de Indias, nuestro Virrey, Lugarteniente y Capitan General; El Doctor Françisco Maria Prato, me hà referido, que es Abogado de los primarios en los Tribunales d' essa Ciudad, y que dessea occuparse en mi seruiçio en plaças de assiento en esse Reyno, y supplicame fuesse serbido de escribiros, para que me lo propongais en las plaças, que son à mi prouision, y teniendo consideracion à lo que el supplicante refiere, y à la buena relaçion, que tengo de sus buenos estudios, y escritos; Hè tenido por bien de encargaros y mandaros, como le hago, le tengais por muy encommiendado para ayudarle, y faboreçerle en lo que ay se le offreçiere conforme à sus partes, y meritos, y proponermele conforme à ellos en la varante de plaças, que son à mi probision, que yo lo holgarè, y serè ser-*

ferbido de lo que por el hizieredes, la presente reste al presentante. Datum en Madrid a 30. de Marzo de 1654.

YO EL REY.

Vidit Sobremonte Reg. Vidit Comes de Reg. Vidit Feloaga Reg. Vidit Brandolinus Reg. Vidit Anfalone Reg. Vidit Cantonus Reg.

Carate Secret. in partium Neap 23. fol. 27.

61 In Iudicem Magnæ Curiæ Vicariæ in Criminalibus, in quibus maximè verfatus eram, elegit, vti ex tenore diplomatis infrafcripti videre eft.

El Conde mi Señor ha nombrado à V. S por Iuez de la Vicaria Criminal, y me hà mandado dè à V. S. efte abifo para que lo tenga entendido, y mandefe acuda a la Secretaria por el defpacho. Nueftro Señor guarde à V. S. como deffeo. Palacio y Abril 30. de 1654.

Françifco Antonio Manzolo.

cuius officij poffeffionem feu quafi adeptus fui in die 15. Maij eiufdem anni, vti ex atteftatione infrafcripti Secretarij Magnæ Curiæ.

62 *Fit fides per me infrafcriptum M.C.V. Secretarium, qualitèr perquifitis libris Secretariæ M.C.V. Dñs V.I.D. Francifcus Maria Pratus vigore literarum patentium præfentatarum in dicta M.C.V. cæpit poffeffionem Iudicatus M C.V. in caufis Criminalibus in locum V.I.D. Alexandri Confaloni fub die 15. Menfis Maij 1654. & fub die 27. Iulij 1655. d. D. Iudex Francifcus Maria Pratus vigore ordinis S.E. acceffit ad M. C. in Ciuilibus in locum* D *Iudicis* Donati *Antonij de Marinis. Et fub die 23. Menfis Augufti* D. *Aloyfius Maria Macedonius cæpit poffeffionem Iudicatus Ciuilis in locum fupradicti Domini Francifci Mariæ Prati dicto die 23. Augufti 1657. & ad fidem, &c. Neap. die 5. Februarij 1658.*

Benedictus Comus Secr.

cumq; totum Meme addixerim ad id munus explendum, vt conceptam de me opinionem per Dominum Proregem om-
63 nes probarent, dum infirmitate detentus Domini Fifci Patronus tunc Honuphrius de Palma, poftea meritiffimus Cōfiliarius vacare nequiuerat, idem idem Excellentifs. Prorex

Me

Me in eius vicem suffecit, cui sanè muneri quadraginta diebus non sine magno labore, pluribusq; Responsis editis in Fisci iura tutando, incubui; Et dum pergerem ad iudicandū crimina biennio minimè peracto, innotuit aliud diploma directum Spectab. Regenti Magnæ Curiæ Vicariæ die 20. Iulij 1655. eiusmodi.

64 *El Conde mi Señor hà resuelto, que el Iuez Donato Antonio de Marinis venga en lugar del Iuez Françisco Maria Prato, y este en lugar del dicho de Marinis, y an si la auiso à V. S. para que lo haga executar. Palacio, Iulio y 20. de 1655.*

Françisco Antonio Manzolo.

Fateor ingenuè, ægrè tulisse eiusmodi variationem quasi quod culpæ adscribi potuerit non benè ad munus iudicand in Criminalibus me gessisse, dum innotescebat omnibus, qua fide, quauè diligentia vsus fuerim; vndè supplicem portexi libellum eidem Domino Proregi, ità propemodum.

Excellentiss. Señor.

65 *De orden de V. E. me hà insinuado el Señor Regente de Vicaria, que yo dexando el puesto de la plaça de Vicaria Criminal, passe à serbir en la Cibil en lugar del Iuez Donato Antonio de Marinis, y el venga en la mia. Señor Excellentiss. Yo que sacrifiquè à los pies de V. E. mi voluntad, desde el dia en que mandò sirbiesse en plaça de Vicaria (en la qual nunca tube inclinaçion sinò en las plaças perpetuas de assiento acostumbradas darse à los Abogados de mi condiçion) de que Su Magestad (que Dios guarde) lo hà ordenado con su carta de 30. de Mayo de 1654.* (de qua modò memoriam habui) *por obedeçer à V. E. que encareçidamente me lo mandò, me sugetè de serbir aun en plaças menores en aquel dia, y oy mucho mas, aunq; piense que esta orden sea por gusto de V. E. la qual por su grandeça en todas ocasiones me honra, y faboreçe, toda via suplico V. E. como Señor tan grande, y iusto se sirba, que vn criado, y hechura suya con toda humildad rapresente sus raçones en esta materia; Este passage se entiende por el lugar de muy grande menos preçio de mi persona, y todos iuzgaran, que por nò haber açertado el seruiçio en plaça criminal, me den la cibil, y què ya (y es lo mas que siento) estoy caydo de la graçia de V. E. en tiempo, que hè procurado cumplir con la punctualidad debida, tra-*

bajando mas, que todos en lo despacho de las causas, y estudiando cada dia en los articulos de derecho en la manera, que Napoles hà visto, el Reyno todo lo hà escarmentado, y en muchos casos graues el Fisco; Por esto arrodillandome a los pies de V. E. le suplico, no permita, que quien se priuò de todo el bien de la Abogaçion, en puesto muy considerable, y fuè el primero en obedeçerle con la promptitud, que es notoria, estimando la plaça criminal, como entonçes lo rapresentè, solamente porque vn dia de la semana goçaua de ver la cara de V. E. y por los aumentos de puestos mayores, que esperaua, y aun estoy esperando de la grandeça, y amparo de V. E. padezca vn desayre tan grande en la opinion de los que me conocen an si de vista, como por mis libros, y se sirba mandar, que yo continuè en la misma plaça. Y quando habra hallado V. E. en mi alguna falta (que yo examinando mi conçiençia por menudo no la hallo) ò por mala voluntad me hayan hecho los embidiosos algun malo offiçio, teniendo yo muchos d'ellos por mis estudios, sirbase V. E. de castigarme, y haçerme dar sindicado, al qual me sugeto desde oy, sin exerçer plaça ninguna, suplicando tambien V. E. con la summission, que puedo darme licençia para que buelba al puesto de mi Abogaçion, y a la occupaçion de mis estudios, goçãdo de mis libros, como lo hè hecho treynta años de dia, y de noche, con aumēto de mi haçienda, honra, y fama, de baxo del amparo, y protection de V. E. cuya persona guarde Dios largos años con salud, como los criados desseamos, y hè menester. Iulio y 25. de 1655.

De V. E.

Humilde sieruo, y hechura
Françisco Maria Prato.

Huic meæ supplicationi, Excellentiss. Comes in hæc verba respondit.

66 *Habiendo el Conde mi Señor visto el papel de 25. deste, en que le refiere, serà desdoro de su persona el passar de la plaça de la Vicaria Criminal a la de la Cibil, me hà mandado diga a V. S. que las plaças de la Vicaria son yguales, y sin ninguna differençia, y con esta consideraçion en differentes occasiones se han hecho semejantes mudanças, y en vna, y otra sala se necessita de persouas de partes, y letra, y ansi hà procurado S. E que los sujetos de ellas, tengan*

gan los que se reconoçen en los que hà nombrado, y que de V.S. tiene la satisfacion, que mereçen sus letras, y siempre deseará tenga premio, como lo hà hecho por lo passado, y la resoluçion, que se hà tomado, hà sido por combeniençias del seruiçio de Su Mageßtad, y que ansi V.S. acude ala plaça Cibil, porque S. E. nò biene en lo que V.S. propone tocante à su retiro. Nuestro Señor guarde a V.S. Palacio y Iulio 26. de 1655.

Françisco Antonio Manzolo.

67 Responso hoc accepto, iussibus Excellentiss. Proregis, vt parerem (vti par erat) non sine ingenti animi merore, natura ipsa mihi repugnante, illicò M.C.V. in Ciuilibus Meme ad-
68 dixi, inibiq; totus incubui in celeri Iurgiorum expeditione, quæ vt plurimum inter pauperes contingere solent dietim,
69 memor Imperialis Constitutionis in *l. properandum, C. de iudic.* ibi, *Properandum nobis est, nè lites fiant prorsus immortales,* & in *Authent. Vt different. Iudic. collat. 9.* & in *Clem. Dispendiosam de iud.* & ibi per *Cardin. l. 1. ff. de vsuc. §. 1. Instit. eod. in princ. l. fin. ff. pro suo l. 3. §. tametsi. ff. de recep. arbitr. l 1 C. de nou. Cod. facien. Luc. de Penn. in l. litibus, C. de agric. & censit. lib. 11. Cott. in Memorab.* verb. *Lites citò, Rodulph. Forner. lib. 3. rer. quotid. cap. 1. Pichar. in 3. par. manuduc. in prælud.* §. 1. publicè
70 enim interest, vt causæ citiùs expediantur *Bart. & alij in 1. 1. Constit. Cod. in fin.* nam damnosæ sunt lites Ciuibus, *l. in Ciuibus, ff. de captiu. & postlim. reuers.* Et dilationum materia est
71 amputanda, *l 2. C. de appell.* semperq; Iudex laudatur, qui li-
72 tibus celerem finem imponit, [licèt (nescio quo fatò) mihi semper inuidiam excitauerit plurimorum iurgiorum expeditio] *l. quidam extimauerunt, ff si cert. pet.* notant *Canonistæ in cap. finem litibus de dol. & contum.* & in *Clem. Sapè de verb. sign.*
73 Verecunda namq; reputatur cogitatio eius, qui lites execratur, & non vituperanda, aiente *Consult. in l. 4. §. hæc enim, ff. de alien. Iudic. mutan. caus. fact.* vndè in Regno habemus *Rit.*
74 *Magnæ Curiæ 10. in ordine Carauit.* ibi, *Et dare expeditionem litibus*, itidem *Capituum Detestantes*, quod similiter est insertum inter *Ritus Magn. Cur. 288.* vbi *Carau.* plura affert notabilia ad expeditionem litium suadendam. Habemus insuper *Prag. Regn.* incip. *Dispendia litium, sub tit. de ord. Iudic.* &

Prag. Odia litium, sub tit. de Comprom. quæ iura municipalia edita fuerunt appositè pro celeri litium expeditione, Magi-
75 stratibus Regni insinuanda, nec absimilia sunt in Hispania per *l. 12. tit. 4. par. 3. rubr. de los Iuezes*, vbi *Gregor. Lopez* inquit *Caueant Iudices, vt lites finem breuem recipiant*, & in *Ordinat. Castell. lib. 2. tit. 4. l. 5.* ibi, *Y quantas leyes se pueden haçer para acortar los pleytos*, vbi *Didac. Perez col. 385. lit. B.* inquit, *Nota quod quærendi sunt modi, vt lites citiùs finiri possint*, & est consimilis *Ordinat.* quam allegat ibi *Perez in lib. 3. l. 1. tit. 3.* ibi, *Nos por abreuiar los pleytos, Rebuff. ad Constit. Gallic. in Proem. Glos. 5. n. 154.* vbi *Diui Yuonis* Aduocatorum optimi pulchra
76 verba effundit, nec dissimile est *Statutum Vrbis* 88. *lib. 1.* [*Reg. Valenz.* ex *multis conf. 72. n. 42. & seq.* plenaq; manu *Egomet* exornaui *in 1. Practicar. Obseruat. cap. 62. n. 9. & in 1. forens. cap. 19. n. 49. & in 2. cap. 50. n. 26. & seq. & n. 87. Reg. de Pont. conf. 137. n. 16. lib. 2.*]

77 Intereà de Mense Maij 1656. grassante in Ciuitate Epidemiali morbo, seu peste, solus Ego ad expedienda iurgia, quæ tunc occurrebant, & ad humationem mortuorum ordinandam in proprijs ædibus remansi; nam Collegæ mei ad pe-
78 stem euadendam aliò se contulerunt, & Vnus domi clausus nemini sui copiam faciebat, sed scripturis perpaucis expeditis, prius intus calcem eas reponebat, Alter proprijs relictis laribus, in quibus inhabitabat, in Burgo Plagæ, siue in Montanea Pausilipi domicilium fecit cum tota familia procul ne-
79 gotiis. [vt verè consonet enunciatum illud peritissimi *Didaci Saauedræ in suis Symbolis Politicis, symbol. 10. pag 77. Qui inter alios eminet is iam in periculo est, nam zelus, quem habet, boni publici aliorum accusat inertiam, prudentia aliorum inscitiam detegit, Hinc ista in obsequio Principum à parendi studio pericula, hinc virtus, & industria, perindè ac vitia, odio sunt.*] Han veritatem præter quam quod indubiam omnes habent, digitotenus suadent diplomata Excellentiss. Proregis mihi directa, eo quippè tempore, Mense nempè Iunij, quando Ciuitas repleta cadaueribus, horrorem deambulantibus incutiebat: Ecce vnum expeditum die 10. Mensis antedicti.

Al

Al Iuez Françisco Maria Prato.

80 *Habiendo el Conde mi Señor reconoçido los incombenientes, que resultan al bien publico, an si por no lleuar los enfermos luego, que caen malos a los Lazaretos, y a la sepoltura, y que estos incombenientes se experimentan respecto de que aunque los Diputados d'esta Fidelissima Ciudad han hecho lo possible para probeherla de todo lo necessario, no se ha podido conseguir, que se pongan todos los Coches, y Carros, que se neçessita para obra tan pia, y de seruiçio de Nuestro Señor, y bien publico, y habiendo rapresentado a S. E. muchos de los vezinos de los Quarteles desta Ciudad, que para mayor alibio de los pobres, y de los mismos Quarteles tomaran por su quenta el armar algunos Carros, y Coches, que sirban en obra tan del seruiçio de Dios, y bien publico, y que se sustenta tan por su quenta, durante el mal que corre, como ya està executado en algunos. Me hà mandado S. E. diga a V. S. que con toda la breuedad, que fuera possible hable a todos los Ministros, Caualleros, y Ciudadanos, que tubieren commodidad en este Quartel fuera la puerta del Espiritu Santo, y les pida de parte de S. E. se tassen por via de limosna con la cantidad, que pudieren, ansi para la formaçion de vn Carro, y vn Coche, como para su sustento, pues con esto, y el cuydado, que se pondrà en que assistan a esse Quartel, y los de mas, que se formaran a los, que les toca; espera S. E. en la misericordia de Dios, que nos ha de dar la salud, de que tanto neçessitamos todos, y que este ha de ser executado con toda la breuedad, que pide la materia, y de todo lo que yrà haçiendo, yrà dando quenta V. S. fiando S. E. de su cuydado, y atençion, que el auiso serà de hauer executado este seruiçio, puesla voluntad de todos al remedio de la Patria es el, que se espera de las personas de la calidad, y partes, que residen en esta Ciudad, y de lo que resultare d' esta limosna, se pondrà por quenta, y raçon en poder del vezino, que pareçere mas a proposito en esse Quartel, y se gastarà con la misma, para que los contribuyentes puedan ver siempre los effectos en que se hà conuertido lo que dieron, y assi lo auiso a V. S. a quien Dios guarde. Palaçio a diez de Iunio 1656.*

Françisco Antonio Manzolo.

Sed quoniam lue pestis ingruente, quotidieq; ingrauescente morbo, in quarterio mihi destinato nullus erat Nobilis, nullus

nullus Minister, omnesq; Ciues ferè è Ciuitate elongati erāt, dum animaduerterem ex aliorum pecunijs currus perficere fore impossibile, è mea penu (vt Dom. Proregis votis, ac iussibus compotem me facerem) proprijs expensis duos currus erexi, ac impensè addictus cadauerum humationibus, toto studio assistens vacaui, muneriq; mihi demandato suppetias tuli, de quo cùm publicè omnibus innotescat, adeòquod nulla possit suboriri dubitatio sisto in hoc calamum, & lubens omitto, vno non prætermisso, quod mihi contigit illud *Sceuolæ Consulti* enunciatum in *l. codicillis* 91. *§. instituto*, ibi, *Rationem animi mei potiùs secutus, quàm miseram, & nimiam diligentiam, ff. de lega.* 2.

Alterum verò diploma in eandem rem mihi traditum die 11. eiusdem Mensis Iunij, hoc est propemodum.

Al Iuez Françisco Maria Prato.

El Conde mi Señor me hà mandado diga a V.S. que en la parte donde viue, estè con todo cuydado, y atençion de saber, si ay algunos enfermos, ò muertos, y que habiendolos dè luego quenta V.S. al Diputado para que pueda executar las ordenes, que estan dados, y que tambien le ayude en todo lo que fuere necessario, para que se consiga el intento, de que los enfermos se curen, y los sanos esten con menos riesgos del mal estando diuididos, y tambien en que se castiguen los excessos, que se hizieren, y si se offreçiere alguna cosa, que fuere diña de la notiçia de S.E. dè luego V. S. auiso para que pueda dar las ordenes combenientes, y por que S. E. hà entendido, que los que cuydan de sacar los enfermos, y haçerlos lleuar al Hospital, y de enterrar los muertos, procuran sacar granjeria desta obra de misericordia, que les toca executar por el bien publico, escusandose de sacar, y lleuar los enfermos, y muertos, si los veçinos, ò los parientes dellas no les dan alguna satisfaçion, siendo esta la causa porque se dexan de enterrar los muertos, y lleuar los enfermos, y no la dè la falta de sillas, y carros, que representan, V.S. se enforme con todo cuidado de lo que ay en este, y tambien como se reparten las limosnas a los que quedan ençerrados en sus casas paraque S. E. con vista de todo pueda mandar dar el castigo, que mereçiere esta impiedad, y que estè V. S. aduertido, que a todos los Ministros, que biben en esse quartel se ha dado la misma

orden,

orden, y que assi con ellos podrà V. S. ajustar el districto, de què deue cuidar cada vno paraque este tenga la execuçion, que es iusto, y espera S. E. de la atençion, y cuidado de todos en el seruiçio de Su Magestad. Guarde Dios à V. S. Palacio 11. de Iunio 1656.

Françisco Antonio Manzolo.

81 Cùmq; propè ædes meas incolatum faceret Magnif. tunc Iudex Franciscus Roccus, qui aliò se transtulerat, cum eius domo, & familia ad effugiendam pestem (vt & in hoc pariter fatum meum dignoscatur, ad *tex. in l. quod sæpè, §. fin. ff. de contrah. empt.* & alludit *Alciat. Emblem.* 166.) nec alij Magistratus in Quarterio aderant, meum fuit onus attentè negotio demandato à Dom. Prorege vacare, & nulla habita eleemosyna, de proprio expensas necessarias erogare, quod in pauperum subsidium attenta temporis calamitate alacritèr peregi, à Deo retributionem expectaturus, [qui remunerat meri-
82 ta hominum, & in retributione meritorum, magis amplificat illos, qui magis meruerunt, *cap. vnic.* vbi passim *Canonum Professores de relig. & venerat. Sanctor.* & malos citrà condignum punit, bonos verò plus meritò remunerat, ex *Diu. Th. 1. par. quæst. 21. art. 4. ad 1. & in 4. dist. 46. quæst 2. art 7. Nauarr in Canon. 1 Nemo desperandus est.*]

Et hisce deplorandis temporibus continuante morbo, diē functis quamplurimis, dum expeterent successores decreta præambulorum expediri, occupātibus Potentibus bona, & vt plurimum pauperum, & impotentium, visum fuit mihi de omnibus certiorem reddere Spectab. Regentem Magnæ Curiæ Vicariæ D. Emanuelem de Aguiar, qui etiam præerat Tribunali pestis, in hæc verba.

Señor mio.

83 *Tengo neçessidad de auisar V. S. como los que han quedado mas estrechos parientes a los muertos, y que cada dia van muriendo de peste, haçen instançia para el despacho de los preambolos por declararse herederos, y piden lleuar la ropa de casa de los defunctos para traerla a las suyas, siendo yo solo de los Iuezes Cibiles, que estoy negoçiando, y hè negoçiado como sabe V. S. desde la primera hora sin miedo de la peste, y aun estando con el mal en la*

cama

cama por nò ver desesperados tantos pobres, que piden justiçia sobre este negoçio, Hè querido auisar V. S. *de todo paraque sepa como hè de gouernarme en la materia. Guarde Dios* V. S. *Casa Iulio y* 12. *de* 1656.

De V. S.

Sù mayor Serbedor que f. m. b.
Françisco Maria Prato.

Responsio die sequenti habita hæc est.

84 *Ya hè dicho à* V. S. *con otras occasiones, que a los Iuezes de Vicaria en el estado presente no toca mas que dar sus despachos indiuiduales, declarando los preambulos a quien perteneçen las herençias, y bienes de los difunctos: Peròque en quanto mandar entregar los bienes, y abrir las cassas, y consiñar la ropa, no lo puede haçer la Vicaria, por ser contro los mandos, y ordenes, que* S.E *hà mandado publicar, y obseruarse por la Diputaçion, la qual està encargada de haçer gardar las cassas, y ropa, hasta que se haya hecho la espurgaçion, y con seguridad se puedan entregar a sus Dueños, y transmutar dichos bienes, y en esta conformidad lo entienda* V. S. *y lo obserue. Nuestro Señor guarde* V. S. *muchos años, de Palaçio* 13. *de Iulio de* 1656.

D. *Manuel de Aguiar y Acuña.*

Qua de re, eiusmodi rescripto habito non potui non satisfacere, & institiam ministrare ijs, qui lugentes personas sibi attinentes è viuis pestilentiali morbo excessis, petebant hæreditates sibi de iure pertinentes, præuijs præambulorum de-
85 cretis applicari, cum nemo ex Collegis decreta prædicta interposuerit metu pestis. Quinamplius: vnus ex eis iactabundè satis ni(pudebùdè rectiùs dixeris) tria dumtaxat decreta præambuli interposuisse ex testamento asseruit, inter quæ vnum absq; vllo fundamento expeditum præ manibus exemplatum habeo, vt omnibus patefiat tempore permittente [quiq; calù-
86 niosè aduersus Me se gessit, celerem litium expeditionem proscindens, atq; lacessens, vt illud *Blessij de Repub. lib.* 1. *cap.* 14. *pag.* 43. verùm pateat, illic, *Inuidi verò cùm abiectos animos*
87 *habeant, alioqui enim potiùs laude digna facerent, quàm aliorum laude cruciarentur, omnes alios, & optimos quosq; maximè abiectos*

ctos esse vellent, hi diligenter ad res praeclaras excitandi sunt, quibus dediti non percipient dolorem ex rebus secundis aliorum, & ibi
88 idem *Bless. Non enim qui alium deprimit, ipse superiorem dignitatem assequitur, cùm necessarium sit, vt deprimendo ipse quoque deijciatur, sed is potiùs, qui secum alios virtutibus suis euehit in sublime.*] quodq; (mireris Lector, & obstupescas) ex hoc laudem consequi sperabat, & obtinuit collaudari à nonnullis eò quod iustitiam non ministrauerit tempore pestis, quo, Ego ianuis minimè occlausis, diù, noctùq; paratum meme exhibui in ministranda iustitia, adhuc peste infirmus, haud imme-
89 mor verborum *Sapientiæ Prouerb. cap. 16. Initium viæ bonæ, facere iustitiam, accepta autem est apud Deum magis, quàm immolare hostias*, præsertim pauperibus eam expetentibus, vti ex infrascripta Medici attestatione.

90 *Si fà fede per me infrascritto Medico Fisico, qualmente nell' anno 1656. nel Mese di Luglio, medicai il Dottor Francesco Maria Prato all' hora Giodice di Vicaria infermo del male di peste, che correua in questa Fidelis. Città di Napoli, hauendo il bubone con febre, hauendoseli mischiato il male sudetto per non essersi partito da la casa doue habitaua, anzi continuamente negotiaua con tutti li Scriuani, e Parti, che l' accudiuano, & per hauer hauuto pensiero di far sotterrare i Cadaueri appestati per ordine di S.E. conforme si diceua, & io osseruai quando andaua per medicarlo. Et per essere la verità hò fatto la sudetta fede. Napoli 10. di Decembre 1658.*

Antonio del Monte Dottor *Medico Fisico.*

Circumdatus à Scribis, & Curialibus actu Epidimiali morbo laborantibus, vitam Deo sacrificans, cùmq; magno plausu, ac amore pauperes Me prosequebantur, & à Domino Prorege honoribus adaugeri in spem essem, concurrentibus, meq; omnibus adeuntibus, vtpotè qui peculiari rescripto S. E. nedùm Giuilibus, sed etiam Criminalibus iurgijs incumbebam, cuius rescripti tenor hic est.

Al Iuez Françisco Maria Prato.

91 *Sù Exc. hà ordenado (attento las occurrençias presentes), y para mejor ordenaçion de la iustiçia, que V. S. y los de mas Señores Iuezes de la Vicaria Cibil, puedan exercer la Iurisdiction Crimi-*

nal, y conoçer de las causas, que se offreçieren, durante la voluntad de S. E. de que abiso V.S. paraque lo tenga entendido. Dios guarde V.S. muchos años. Napoles 18. de Agosto 1656.

D. Manuel de Aguiar,
y Acuña.

imminente iam die nominationum faciendarum per Dominum Proregem Sacræ Catholicæ Maiestati officiorum
92 perpetuorum vacantium ob mortem Magistratuum tempore pestis, Calumniatores, & Inuidi, vt mihi locum abriperent,
93 [nec enim *minus periculum ex magna, seu bona fama, quàm ex mala,* teste *Tacit. in vita Agricol.* cui subscribens eruditissimus *Didacus Saauedr. in Symbol. Polit. symbol.* 10. *pag.* 76. di-
94 xerit: *Heu? quàm multis malo fuit virtutum, & rerum cum laude gestarum rumor? quam multos fama in inuidiam adduxit.*] seminarunt zizaniam, quam ad aures S. Excell. peruenire fa-
95 tagerunt, aientes, Me malis artibus tot expeditiones præambulorum peregisse, ac in accessibus excessisse, iuxtà illud *Cassiani lib. 6. Epist.* 12. *Interdum* (inquit) *assidui labores, & ipsas*
96 *ingratas faciunt dignitates, graue pondus inuidiæ est splendere singulari claritate, & morum lampade non lucere*; sunt namque
97 artes istæ seminandi discordias, & vnum in exitium alterius concitandi, frequentes in Aulis, & Palatijs, & ferè ex ambitio-
98 ne nasci consueuerunt: & per calumniam, aut vim eò contenditur. Nec nisi æmulatio est, qua Minister vnus inuidet alteri excellentes animi dotes, quibus pollet, ideòq; hoc agit potissimum, aut vt officio arceatur, vbi illæ magis elucent, aut vt conceptam de ijs opinionem deponant alij, aiente *Saauedr. in Symbol. Polit. symbol* 75. *pag.* 641.] atq; ex inuidis, inimici
90 euasi, omnia cogitarunt mala, vt damnum mihi inferrent in fama, & æstimatione, de quibus loquitur *tex. in l.* 1. *ff. de quæstion. & in cap. repellantur* 7. *de accusat. Dec. cons.* 64. *col.* 4. vers. *Propter, Rom. cons.* 7. *col.* 1. *Decian. respon.* 51. *n.* 128. *Surd. cõs.* 477. *n.* 2. *Reg. Valenz. cons.* 92 *n.* 129. *Escob. de purit. & nobil. proban. par.* 1 *quæst.* 1. §. 6. *n.* 5. & *quæst.* 12. §. 2. *n.* 11. & 12. *Aetas enim*
100 *nostra* (teste *Stephan. Gratiano forens. disceptat. tom.* 1. *in præfat. n.* 94. *in fin. & seq.*) *mirificam quandam extulit vim hominum improborum, qui magnam laudem in obtrectatione positam*

putant

putant, nec quicquam cupidius faciunt, quàm vt quicquid possunt, ex aliena gloria deterant, creduntq; ità se demum emersuros, si eos qui extant depresserunt, quam rationem grassandi ad famam, cùm nemo vnquam approbauerit, nulla est eorum habenda ratio, subditq; *Illis respondeat Diuu. Hieron. in proem. Parali-*
101 *pom d. quæst. 1. §. 6. n. 7. & seq.* & facit illud *Publ. Mim. Si nullos inimicos tibi parit iniuria, multos tibi parit inuidia* Hinc *Triuer. in Aphoph. 131. Quibusdam animantibus nulla lis est, præ-*
102 *terquam in aculeo, sic malè nati homines nihil aliud possunt, quàm perpetuò inuidiæ aculeum infigere.* Nam vti inquit *Plato*
103 *in Timeo, Bono viro nunquam vlla de re nascitur inuidia.*

Nec hoc fine stetit malum, illimet etenim iniquo animo erga me affecti, cupientes, quod oriatur, & insurgat mala famà, eam fingere, & simulare studuerunt, vt alias dixit *Paris de Put. de sindicat. cap.* incip. *Quidam latro famosus n. 5. Addit. ad Martin. Vran. in cap. cum literis n. 6. de testi.* eòq; collimauit ex ipsorum ore exortum enunciatum, quod in præambulorum expeditione plurimùm Fiscus fuisset læsus, proindèq;
104 grandis eorum animos coquebat cura, vt error aliquis operiretur, adeò quod nedùm malis artibus ad præambulorum interpositionem Me processisse insinuabant, verùm etiam ignauiter, & cõtra Fiscum processisse; [adeò facilè fit de alieno ludere corio, vti notauit *Erasm. cent. 2. adag.* 88.] Vndè
105 Dom. Prorex formauit Iunctam Magistratuum bonorum vacantium, ibiq; prædicta asserens, iussit ad Fisci instantiam decreta præambulorum transmitti, cuius rescripti tenor directus Spectab. Regenti Magnæ Curiæ Vicariæ hic protinùs est.

107 *Habiendo entendido el Conde mi Señor, que con ocasion de los muchos muertos, que hà habido del contagio, acudiendo algunas personas a los Iuezes de la Gran Corte Ciuil a pedir la immission, y possession de las haçiendas, presuponiendo ser herederos descendientes, ò transuersales de los dichos difunctos en grados succesibles particularmente de los que han falleçido ab intestato, y con las informaçiones, y escrituras, que han presentado se han formado los preambulos, y dado a los dichos assertos herederos là possession de las herençias, y porque puede ser que en los accidentes de los tiem-*

pos paſſados, falta de gente, y auſençia de la que ſe hà huido del contagio, y con que ſemejantes juicios poſſeſſorios ſummariĳſſimos ſe haçen ſin çitaçion de partes, pueda haber algun periuiçio contro el Fiſco a quien tocarian los dichos bienes como vacantes en caſo de faltar ſucceſſores legitimos, en los grados, que diſponen las leyes. Me manda S. E. dezir à V. S. que dè orden a los dichos Iuezes de la Vicaria Cibil, y a los Eſcribanos, y Actuarios ante quienes ſe hubieren fulminados los proçeſſos de los dichos preambulos, que ſiempre que el Abogado Fiſcal del Tribunal de la Camera quiſiere reconoçerlos, ſe le entreguen para el dicho effecto, y ſin ponerle en ello embaraço alguno. Dios guarde à V. S. Palaçio 15. de Septiembre 1656.

D. Iuan de Subiça.

107 His adhibitis moliminibus, non aliud vulgarunt, niſi quod Ego ſim deceptus in interpoſitione præambulorum, vel alios decipere voluerim, etiam Fiſci iuribus præiudicium inferendo (Sed conuitium hoc fuit) Quid enim in decretis præambulorum expediendis præſtiterim, Me, præcone non vtar, In ſpem etenim ducor, quod conſcientia laboris, & fidei, mihi ſcutum obtendet aduerſus liuorem, qui omnibus bonis ſolet obſtrepere, Vulgatum ſiquidem dictum, Quicquid agas, liuor, & ſi non capit, tamen carpit. At nihil hodie ſollemnius in circulo literatorum, quàm inuida æmulatione rectè ſentientibus obicem figere bonæ, atq; incontaminatæ voluntatis. Expertus id ſum cùm aliàs ſæpè, tum vel maximè in Magiſtratus munere ſubeundo) Cùmq; ex voto illis accidiſſet, Me

109 prorsùs oblitum à Dom. Prorege in nominationibus factis de Officijs perpetuis vacatis, eoſdemq; ad illa promotos ſecundante fortuna, his curis anxius animus dum fluctuabat, non tamen deterritus, ſiquidem forti animo extiti, memor

110 eius effati *Eloquentiæ parentis in Officijs, Omninò fortis animus, duabus in rebus maximè cernitur, Altera, quæ in externarum deſpicientia ponitur, Altera nè ſe perturbationibus animi duci patiatur*, quem in puncto refert *Bouadill. in ſua Polit. lib. 5. cap. 2. n. 7.* & *Rip. de remed. præſeruatiu. n. 154 Lugere, deplorare, lamentari, miſerrimi hominis eſt, & puſillanimi: Exultare autem, &*

111 *in aduerſis ſe ipſum eleuare, conſtantis eſt, & magnanimi*, & idem

idem *Cicer. lib. 5. Epistol. ad Melsin.* ait: *Vt enim secundam*
112 *moderatè tulimus, sic non solum aduersam, sed funditùs euersam fortunam fortitèr ferre debemus, vt hoc saltèm in maximis malis boni consequamur,* de quo *Bouadill. loc.cit.rubr. Del valor que ha da mostrar el Corregidor en la persecuçion de los Capitulantes*] vt obiectas diluerem criminationes, maledicorumque ora suis consilijs, gestisq; aduersus Me oblatratia clauderem, vtq; apud Dom.Proregem, omnem de infestis, hostilisq; animis ortam suspicionem tollerem, conscientiæq; meæ fidem testarer, è re facturum duxi supplicem eiusmodi libellum eidem Domino offerre, sindicatui me subijcere festinans.

Excellentiss. Señor.

113 *Vn humilde Criado, y hechura de V. E. el Iuez Françisco Maria Prato, rapresenta a V. E. como habiendo serbido dos años, y ocho meses en plaças de Vicaria Criminal, y Cibil, tan solamente per obedeçer à V.E. quando estaba muy contento, y en muy grande opinion en el puesto de Abogado, no pretendiendo, si nò cumplir con sus obligaçiones, haçiendo iustiçia a todos, y trabajando de dia, y de noche, dando satisfaçion al publico, y açertar con el gusto de V.E. Prinçipe tan çeloso de la iustiçia, habiendo despachado mas el solo, que muchos otros iuntos, particularmente en el tiempo del contagio, quando todos sus Compañeros se retiraron, estando con las puertas abiertas de dia, y de noche para los negoçiantes, acudiendo tambien al entierro de muertos muchos dias solo, y despues con el Consejero Iuan Baptista Iouino de orden de V.E. la qual con villete particular se serbiò agradeçerlo, esperando de haberse adelantado en la graçia de V.E. hà visto effectos contrarios, pues todos sus Compañeros estan adelantados de puesto, y el solo hechado en la calle, puniendole sus enemigos, y embidiosos culpa en lo que trabajò en tiempo de la peste despachando preambolos, y haçiendo accessos, en los quales han insinuado sus emulos, que aya exçedido lo que le tocaua de derecho, y porque todo esto hà naçido de embidia, y mala voluntad, Suplica V. E. se sirba de entender como el haçer preambulos, y accessos fuè forçoso haz los el solo, mientras los de mas Compañeros se habian retirados sin negoçiar, sinò muy poco, y aun de las ventanas puniendo los autos, que se le offreçian primeramente en la cal, como lugar de expurgacion, custodiendo su salud,*

lud, y habia tantos incombenie ntes en las herençias que los pobres legitimos herederos nò podian conſeguirlas, oprimiendo ſu juſtiçia, los mas poderoſos del pueblo, que entonçes nò eſtimaban iuſt çia, y el ſupplicante fuè cauſa, que nò ſuccedieſſen ruidos de conſideraçion (Coſa muy notoria en la Ciudad, de que ſupplicara V. E. ſe ſirbieſſe mandar ſe le den verdaderas notiçias) Y en eſta multitud de deſpachos hà pienſado de cumplir con ſus obligaçiones, y conformarſe con el guſto de V. E. eſperando muchas merçedes de ſus iuſtas, y poderoſas manos, y haſta agora nò hà tenido ſuplica de ſus decretos por agrabios al Sacro Conſejo, à quien toca reconoçerlos, de ſuerte, que en quatro meſes que bolbieron los Tribunales para oyr las relaçiones de Vicaria, nò hà habido el que referir. Y en quanto a los acceſſos, fueron de la miſma menera forzoſos pidiendolos las partes para eſcuſar ruidos, y homicidios dando la ropa à quien tocaua habiendo el relaxado a pobres Viduas, Religioſos, y lugares pios muchos dellos, y de los demas nò tomando, ſinò lo que iuſtamente le perteneçia, y con todo el ruido, y diligençias hechas por ſus emulos, y embidioſos, para ponerle en diſgraçia de V. E. no ſe halla haſta oy hombre, que ſe quexe deſto, y por que el ſuplicante ſe halla caydo de opinion, mientras ſe vè que no le haya V. E. faboreçido de plaça de aſſiento con los demas Compañeros, preçediendo el a todos, neçeſſita arrodillarſe a los pies de V. E. pidiendole iuſtiç[illegible] y ya que el biennio de ſu plaça eſtà acabado meſes hà, le dè liçençia para dar el ſindicado publico, y hallandoſe culpado, V. E. lo caſtigue con todo rigor, y el lugar, el qual hà viſto ſus obras, tenga ſatisfaçion, y quando no ſe hallara falta (como puede eſperarlo de ſu conçiençia) quede la mente de V. E. ſinçerada, que todas han ſido maquinas de ſus embidioſos, y mal affectos, y que vn hechura, y criado ſuyo, el qual ſe deſpoſsò de todo el bien, que le venia de ſu Abogaçion, habiendo perdido haſtaora mas de quinçe mil ducados, no habia de infamarſe en cohechos. Eſpera que V. E. ſe ſirbarà de haçerle merçed tan iuſta, quedando con rugar Dios dè largos años, y con ſalud à V. E. como los criados deſſeamos, y hemos meneſter. Enero y 6. de 1657.

Peruento ad manus D. Proregis ſupplici hoc libello, iuſſit
114 mihi vt illum alloquerer, cùmq; ſuis annuiſſem iuſſibus, omniq; modeſtia, debitaq; erga tantum Dominum reuerentia,

tia, prolatisq; voce, ijs quæ scripto supplicaueram, ea qua prę-stat humanitate respondit adhuc alia officia perpetua fore per Suam Maiestatem præuia ipsius nominatione prouidenda, quodq; mei non esset oblitus, quodq; expeditioni vacarem in Magna Curia Vicariæ, in qua meam operam valdè vtilem, imò necessariam dijudicabat, itaq; perrexi in d. Magna Curia ius dicere, vsq; ad mensem Iulij 1657. quo tem-

115 pore Officia fuerunt in aliorum personas prouisa. Qua de re non potui non iterum eundem Excellentiss. Dominũ adire, cui infrascriptum porrexi libellum.

Excellentiss. Señor.

116 *El Iuez Françisco Maria Prato humilde criado, y hechura de V.E. le reduce à memoria, como tres años, y dos meses hà, que V. E. por haçerle merçed, y honrarlo, le mandò sirbiesse en plaça de Vicaria Criminal, y despues en la Cibil, y sin otra replica, si no sujetando su voluntad à los pies de V.E. luego obedeçiò, dexando el puesto de su Abogaçion, en el qual se hallaua muy contento, siendole de prouecho quinientos ducados al mes, atendiendo a la defensa de las causas Cibiles, y Criminales, habiendo trabajado de manera en sus plaças, que hà despachado hasta el fin del mes passado diezmil setetientos, y sesenta nuebe pleytos por Vicaria, fuera de cienmil decretos interlocutorios hecho en casa, y million de despachos por el Reyno, de los quales no hà habido sino veynte supplicas en Consejo por parte de los que se pretendian agrabiados,* y *hechas las relaçiones en los dias señalados, todos se confirmaron, fuera que vno el qual se reformò, porque habiendo la Vicaria ordenado, que se diesse fiança por Gabriel de la Marra de restituir algunos bienes, que le perteneçian como heredero collateral, pareçio al Consejo bastaba la obligaçion del mismo Gabriel*, y *de la fè del registro de los votos de Vicaria por lo que toca a los decretos passados por ella pareçe por fè del Secretario, que và con este, habiendo tambien el solo despachado todos los negoçios*, y *negoçiantes en tiempo de la peste para dar la ropa a quien tocaua, aun estando en la cama enfermo con el mal de contagio, habiendose sus Compañeros retirados todos*, y *no negoçiando, como otra vez lo hà representado a* V.E. *con verdad, y es notorio*, y *porque Señor Excellẽtissimo se halla el supplicante por tantos trabajos con falta de salud,*

lud, ni puede sustentarse en la plaça de Iuez, nò habiendosele pagado, si no veynte ducados al mes, debiendosele lo demas de salario,
117 *nò entrando en su casa regalos, ni de vn xar de agua, como es publico por el lugar. Suplica* V.E. *como Prinçipe tan grande, y justo se sirba darle licençia, mientras hà acabado los dos años, habiendolo V. E. ansi platicado con otros, y tanto mas, quanto se vè en aprieto de dar sindicado de su administraçion, por ençerrar la boca de sus emulos, y embidiosos, los quales han insinuado muchas em-*
118 *busterias contro de el, esperando de vibir aun de baxo del amparo de V.E con el puesto de su Abogaçion ruegando siempre por su salud, como los criados desseamos, Iulio y* 15. *de* 1657.

Attestatio verò de numero causarum expeditarũ vti enunciatur in supradicto libello quæq; Excellentiss. Dom. Proregi transmissa per me fuit est infrascripta.

119 *Si fà fede per l' infrascritto Magnif. Secretario della Gran Corte della Vicaria, qualmente perquisiti li Registri de' voti ciuili, che se conseruano in detta Regia* Secretaria, *in quelli ritrouo, che detta Gran Corte a relatione del Sig. Giodice Francesco Maria Prato hà fatto l' infrascritti numeri di voti nell' infrascritti mesi, v3.*

1655.	*A* 30. *Luglio*	7
	Nel mese d'Agosto	60
	Nel mese di Settembre	192
	Nel mese di Ottobre	195
	Nel mese di Nouembre	200
	Nel mese di Decembre	162
1656.	*Nel mese di Gennare*	196
	Nel mese di Febraro	249
	Nel mese di Marzo	308
	Nel mese d'Aprile	200
	Nel mese di Maggio	207
	Nel mese di Giugno per tutti li 26. *che dopoi per causa del contagio non si venne in Tribunale*	59
	Nel mese d'Agosto, cioè alli 28.	

che

	che si tornò in Tribunale.	75
	Nel mese di Settembre	742
	Nel mese di Ottobre	873
	Nel mese di Nouembre	638
	Nel mese di Decembre	441
1657.	*Nel mese di Gennaro*	777
	Nel mese di Febraro	865
	Nel mese di Marzo	848
	Nel mese di Maggio	760
	Nel mese di Giugno	143
In tutto sono		9682

Anco detto Sig. Giodice à tempo del contagio, che non si veneua in Tribunale, hà spedito altri preamboli, quali si sono poi venuti à registrare in Secretaria 586

In tutto sono 10268

Di più detto Sig. Francesco Maria Prato à tempo fù Giodice di cause criminali dalli 16. di Maggio 1654. per insino passò in Ciuilibus, hà fatto cause 501

Quali vniti sono 1249

Et aggionti alli 10268. tutti sono 11517

Meliori collatione semper salua, & in fidem die 18. Augusti 1657.

V. I. D. Benedictus Comus Magn. Cur. Vicaria Secr.

Viso libello successorem mihi destinauit Excellentiss. Prorex, de quo certiorem me facere, non fuit dedignatus, mediāte eius diplomate die 25. Iulij 1657. eiusmodi.

Al Iuez Francisco Maria Prato.

120 *Habiendo el Conde mi Señor visto el papel di V. S. en que le representa los muchos interesses, que tenia con la Abogaçia, antes de tener el puesto de Iuez de la Vicaria, lo que hà serbido en el, y que por su falta de salud, y haber cumplido sus dos años. Suplica S. E. le dè licençia para retirarse a su casa, me ha mandado diga a V. S. que la opinion en que estaba en la Abogaçia fuè la que le obligò a ponerle en la Vicaria, y que ha muchos dias, que sabiendo habia*

cumplido los dos años, tiene S.E. pròbeida la plaça de V.S. en Luis Maria Macedonia, con que nò necessita de la licençia, que pide para dexarla, que en lo que toca a su proçeder de V. S. espera serà como lo refiere, aunque no han dexado de haber algunas quexas,
121 *però que por el sindicado, que V.S. ha de dar, y otras diligençias, que S E. ha mandado haçer, se ajustarà lo çierto. Nuestro Señor guarde a V.S. Palaçio y Iulio 25. de 1657.*

Françisco Antonio Manzolo.

Intereà cum viderim Magnif. Aloysium Mariam Macedonium in mei locum Iudicem ab Excellentiss. Prorege electum, differre possessionem seu quasi demandati muneris ac-
122 cipere, nihil aliud mecum cogitans, nisi publico sindicatui me subijcere, volui de dilatione prædicta, meoq; desiderio certiorare Magnif. Secretarium S.E. his verbis.

Señor mio.

123 *Habiendo visto el papel, que V. S. me escriue en nombre del Conde mi Señor, y la merced, que me haçe habiendo probeida mi plaça en persona del Magnif. Luis Maria Macedonio, desseando yo dar mi sindicado por lo que en el mismo villete me manda S.E. veo que se dilata el darlo, por que no se sollicita el dicho Señor Macedonio, y aunque con lo que en el mismo villete dize S. E. que yo no necessito de otra licençia para dexar la plaça, toda via por que en este Reyno por leyes particulares no puede dexarse el officio, hasta que el successor tome possession dello, hè querido trabajar V. S. y pedirle se sirba saber el gusto de S.E. porque dessearia mucho dexar la plaça para encaminarme al sindicado, y no quisiera haçer yerro, siendo mi obligaçion de obedeçer las ordenes de S.E. y si pudiera V.S. faboreçerme de abisarmelo, lo estimarè a particular merced, habiendoselo tambien supplicado con otro villete incommiendado a Antonio Testa. Guarde Dios V.S. muchos años, 13. Iulio 1657.*

De V.S.

Affectionatiss. Serbidor, que s. m. b.

Françisco Maria Prato.

Die sequenti responsum accepi infrascriptum à Magnif. Secretario.

124 *Señor mio. El papel, que V.S. dize me hà remitido por ma-*

no

no de Antonio Testa, nò hà llegado a mi mano, que hubiera luego luego respondido a el, como lo hago aora, a el que hè reçibido. El Conde mi Señor dize ha probeido la plaça de V. S. en la forma ordinaria, y ansi hasta que tome la possession el successor, no llega el casso de dexarla V. S. ni dar el sindicado, la patente de Luis Maria Macedonio està ya despachada, y el no haber tomado la possession, hà sido por no hallarse con buena salud, ya creo se halla muy mejorado, con que la tomarà con toda breuedad, y sacarè V. S. deste cuydado. Nuestro Señor guarde à V. S. muchos años. Palaçio y 13. Iulio de 1657.

De V. S.

Sù mayor Serbedor que s. m. b.
Françisco Antonio Manzolo.

125 Tandem die 24. Augusti capta possessione seu quasi per successorem, eodem die fuerunt per Dominos Electos Fideliss. Ciuitatis (Me petente) emanata banna pro meo sindicatu in locis consuetis, & nemine existente, qui quærimonias aduersus Me adduceret, obtinui ab eisdem Dominis literas liberatoriales, quas in princip. huius discursus per extensum descripsi. Et cogitans (*O incauta futuri mortalitas*) fecisse iam satis, nec de gestis in officio aliā esse rationē redditurū, sicuti hactenùs (toto obtestante Orbe) extitit practicatum, manarunt banna ordinata per memoratam Iunctam bonorum vacantium eius tenoris, quem inserui post literas liberatoriales

126 sindicatus *n.* 15. super quibus, eorumq; verbis peculiariter, ac si potuerim visitari, & de eius authoritate visitandi, quæq; mihi intulerit grauamina, dum semel absolutus fuerim in sindicatu, nullis præcedentibus quærelis, quæq; in eis enunciata fuerint, quotq; laborent nullitatibus præconia (& vt *Plinij* enunciatum afferam, *Vbicumq; moueris humum, fonticuli scatent aquæ*) noster redibit sermo.

127 Vtq; dicendi initium faciamus; illud meminisse oportebit Me semel in sindicatu ab administratione mei muneris absolutum, non potuisse iteratò ad rationem eiusdem administrationis reddendam arctiori iudicio Visitationis peculiari nomine postulari, præsertim nullo existente accusatore. Dici-

128 tur enim Sindicatus, quasi de quærelis singulorum sermo,

 secun-

fecundùm DD. antiquos, ex notatis à Glof. in l. 1. §. 1. verb. Sin-
dicum, ff. quod cuiufq; Vniuerf. nomin. & aduertit Suarez de Paz
in prax. 8. par. tom. 1 in proem. n. 6. verf. Vndè finita] id etenim
infinuant verba appofita in literis liberatorialibus n. 11. ibi.
Nos (quemadmodum tenemur) ius fuum vnicuiq; reddere, cum
voto præfati Confultoris, Doctorem ipfum Francifcum Mariam
Pratum, ab hoc findicatu, totaq; eius adminiftratione abfoluimus,
& liberamus, itaut de geftis in eodem officio, vel eius caufa, à nemi-
ne in pofterum fit amplius appellandus, criminandufq;, prout præ-
fentium vigore Nos eũ abfoluimus, & liberamus, &c. adeò quod
129 fi quifpiam poft obtentas literas liberatoriales comparue-
rit, potuiffem me tueri exceptione rei iudicatæ; Bis enim de
130 eadem adminiftratione quæri nemo poteft, ad tex. in cap. de
his, vbi DD. de accuf. l. pen §. fin. ff Naut. Caupon. ftabular. l.
quid de crimine, C de accuf. l. fepulchri violati actio, ff. de fepul.
viol. l. fi cui § iifdem, vbi Bart. ff de accuf. l. fin. C. de cuftod. reor.
l. 2. C de except. rei iud. l. 1. C. quan prouoc. non eft neceff. Boer. dec.
289. n. 9. Ang. de malef. verb. Comparent dicti inquifiti, n. 16.
verf. Quid fi opponitur, Paris de Put. de findic. verb. Officialis.
cap. 1. poft Bal. in l. obferuare, §. proficifci, ff. de offic. Proconf. &
Alex. in addit ad Bart. in l. 2. ff. ad leg Iul. repetun. Gomez. va-
riar refol. lib. 3. tit de delict. cap. 1. n. 26. verf. Item quæro [Boff. in
pract tit. de fententiis n. 64. 76. & 79. Vafqu. lib. 3. vfufrequent.
cap. 63. n. 25 & feq. Clar. in pract. § final. quæft. 57. n. 1. l. 12. tit.
1. & l. 21 in med. tit. 9. part. 7. aliaq; expendit Bouad. lib 5. cap.
2. n. 22. lit. H. tom. 2. in terminis Io. Anton. de Nigr in cap. Regn.
rubr. de except. rei iud. incip. Item fi qua pag. 110. col. 2. verf.
Quia de delicto, qui in addit. noua allegat Maran. in Specul. au-
reo in 6. & vltim. par rubr. de inquif. in 4. quæft. principal. col. 4.
verf. Octauo principalitèr n. 44. pag. 46. fecundùm primam im-
preffionem.] nifi tamen liqueret de præuaricatione primi ac-
cufatoris, vel Iudicis, vel Teftium, vel Tabellionis, adducens
Gomez. tex. in l. 3. ff. de præuar l. 3. §. fi tamen plures, ff. de liber.
hom. exhib. l. fi quis homicidii, C. de accuf. cap 1. & fin. de colluf.
deteg. infignis Couarr. lib. 1 variar. cap. 10. in princ. Clar. in prax.
crim. quæft. 57. in princ. Foller. in pract. crim. Canon. cap. 35. n. 3.
Farin. in prax. crim. quæft. 4. de inquifit. n. 1. qui pluribus con-
clufio-

clusionē exornat,eamq;ampliat *n.3.* non solùm si fuerit processum per viam accusationis,sed etiamsi per viam inquisitio-
131 nis, ea fundamentali ratione, quam tradit post cæteros *Gomez.loc.allegato n. 26. Nè sapiùs de hominis admisso quæratur, ad l.fin.ff.naut.Caupon.stabul. Berart.in Specul.visitat.cap.25. rubr.de defension. Magistrat n.6.*vers.*Prima excusatio*, & in expresso tradit *Reg.Rou.in scholijs ad Pragm.1. de sindicat n 25.* vers.*Et quando Sindicatores*,vbi adducit *Reg de Pont. dec. Collater.26. n.21.* & esse communem opinionē testatur *Boss. tit. de Official corrup.pecun.n.32. Auiles in cap. 3 Sindicat. n. 11. Surd.cons.651.n.29.vol 4 Bouadill.in Polit.lib.5.cap.1. n.159. Cancer.variar.resol lib 2.cap.2.n.165.& lib.3.cap.12.n.42.& seq. Mastr.de Magistrat.lib.6. cap. 6. à n. 20.* [Nemo etenim
132 duabus virgis castigandus,vt vulgò fertur,& adnotauit *Zas. in paratlit.ff.si seru.vindic. n.23.* aut grauandus onere duplici.
133 *l.nauis onustæ 4.S.cum autem.ff.ad ad l.Rhod.de iact. cum concord.*apud *Matth.Steph in tract. de nobilit. lib.5. cap. 6. n. 32. Mart.de iurisd.par.4.centur.2.cas.173.n.11. Marc. Anton.de Amat.dec.144.n.3.Iacob.Schult.obser.forens.29 n.49.& quæst. pract.14. n.44. Vuincel de collect. cons.2.n.4. Menoch. cons.9. n.4.& cons.21. n.13.* Sed grauatus in vno,in alio est releuan-
134 dus. *l.eum qui 30.in princ.ff.de iure iur.Simon Pistor.cons.20. n.10.post vol.1.Modestini,Surd.dec.104.n.26.*& uti tradit *Gulielm.Anton.in tract.de rescrip.morator. concl. 61. n. 18.* vnum vix pauci sufferre possunt,vtrumq;nemo, & ex *Ciceron.* colligit *Iacob. Alem. par.1.palæst.consult. 5. pag.mihi 205.sub vers.*
135 *Nec duplici.* Nam quæ separatim ferre quis nequit, his cōgregatis subire spei importunioris est, quàm fiduciæ promptioris inquit idemet *Gulliel.loc.cit.*]
136 Præsertim :cùm Domini Electi Fideliss. Ciuitatis Neap. vigore priuilegij à Serenifs.Rege Catholico elargiti, in cuius possessione seu quasi extiterunt, & stant, semper cognouerūt de Sindicatu Regentis, & Iudicum Magnæ Curiæ Vicariæ,
137 de quo priuilegio extat *cap.66.* insertum inter *Capitula, & gratias elargita, & concessas Ciuitati pag. mihi 67.* & pariter adest confirmatio per Cæsaream, & Catholicam Maiestatem Caroli V. die 12.Martij 1550.redacta in *volum.Pragm.rubr.*

de

de sindic. Offic. pag. 2. vers. Item supplicano, vbi appatet, quod petentibus Electis confirmationem gratiæ concessæ per Regem Catholicum circa Sindicatum Regentis, & Iudicis Magnæ Curiæ recipiendum ab eisdem Electis tantùm absq; in-
138 teruentu Officialis Regij, non obstante, quod per Regium Fiscum fuerit prætensum contrarium, & deducta eius instantia in Iudicio. Cæsarea Maiestas annuit supplicationi, & sic continuatum fuit ad hæc vsq; tempora, nam cum tantùm Dominis Electis fuit demandatum munus recipiẽdi Sindicatum
139 Regentis, & Iudicum Magnæ Curiæ, cętetis de iure videtur prohibitum, ad *tex. in l. cum Prætor, ff. de iud. l. cum maritus, C. de procur. cap. nonne de præsum. Tiraq. de legib. connub Glos. 7. n. 125. Beroa cons. 57. n. 10. vol. 3. Natt. cons. 7. n. 5. Surd. cõs. 56. n. 1. vol.* 1. eò magis, quia per clausulam taxatiuam processit supplicatio in *d. Prag. 2. ibi, Si continue* (Sindicatus scil.) *à far solamente per li Magnifici Eletti de la Città*, quæ dictio (*solamente*) versa in latinum congruit dictioni (*Tantùm*) quæ ta-
140 xatiua est, & præter personas, & casus admissos, cæteros excludit, *l. ob æs*, vbi *Glos.* verb. *Tantùm, C. de præd. minor. l. cum testamento, ff. de verb. sign. l. armorum, l. appellatione parentis, l. propemodum, l. si à te, l. vt bona prædia, ff. eod. Rebuff. in l. pratum 31. verb. Pratum eiusdem tit. l. cum Titio, ff. de adim. legat.* & notatur, in *l. rationes, C. de probat. Caph. cons. 158. n. 40. tom. 2. Reg. Valenz. cons. 74. n. 16. tom. 2.* itaq; dictio taxatiua affirmatiuè
141 positum, vt omne aliud neget, *l. qui Sella 7. vers. Qui actum, & inter actum 12. cum l. seq. l. Lucius 37. ff. de seruit. rustic. l. si quis alia 18. §. si cum ius haberet ff. quemadm. seruit. amitt. l. qui aliena 32.* aliàs, *l. liberto 31 §. libertos 4. de negot. gest. l. 31. §. cum Titio, ff. de adim. lega. l. fin. C. de patr. potest. cap. Cum Ecclesia Sutrina de cauf. possess. & propriet. Gabr. comm. conclus. lib. 8. tit. de verb. signif. concl. 5. Tiraq. de retract. cõuent. §. 1 Glos. 6. n. 2. cum seq. Escob. de purit. & nobilit. prob. par. 1. quæst. 9. §. 4. n. 40. vers. Quæ sententia*, quæ Capitula concessa, & Gratiæ elargitæ sunt
143 in viridi obseruantia, secundùm *Reg. Rou. in prag. 1. de sindicat. n. 21.*
144 Rursùs: nedum contra Maliberatum in sindicatu banna publica iterum proferuntur publicis præconijs peculiari nomine

mine per Iunctam rigoroso Visitationis Iudicio me obnoxiũ reddentem, nulla apparente potestate, siue authoritate visitãdi Magistratus, [inordinatè sanè contrà *tex. in §. inordinatæ in Authen. de hæred. & falcid. collat* 1. *extrauaganti Vnam sanctam de maior. & obed. Reg. Valenz. cons.* 34. *n.* 208. *lib.* 1. ac etiam
144 deficiente iurisdictione, qui defectus insanabilis est, adeò quod quãdocumq; opponi possit, secundùm *Glos. fin. in Clem.* 1. *de sequestr. possess. & fruct.* ac ità decidit *Rota in vna Segouiens. apud Paul. Aemil. dec.* 38. *n.* 1 *par.* 3. *Anton. de Butr. in cap. item cum quis n.* 16. *vers. Aduertendum de restit. spoliator. Bal. in l. exceptionem col. vlt. C. de probat. Hyppol. de Marsil. in l. fin. n.* 49. *ff. de iurisd. omn. Iud. Suarez in l.* 2. *tit. de los emplaçamientos n.* 47. *Anton. Gomez. tom.* 3. *variar. cap.* 12 *n.* 8.] cum omni-
145 bus innotescit Visitatores cum magna circumspectione à Rege tantùm eligi in eorum Regnis, secũdùm *Bal. cons.* 328.
146 *n.* 10. *par.* 1. qui cognitionem habent contra Officiales, & Magistratus Regni perpetuos, & alios sindicatui non subditos, teste *Mastrill. de Magistrat. lib.* 6. *cap.* 1. *rubr. Penès quos resideat potestas visitandi, & sindicandi Magistratus n.* 16. vbi in-
147 quit, nullam potestatem habere in sententiando causas, sed tantum potestatem instruendi processus, quos indè transmittere tenentur ad Regem, vbi causæ, vel in Supremo Italiæ Consilio, vel coram alijs à Rege ad id destinatis Iudicibus determinantur, & indè sententiæ in Regno publicantur, idem *Mastr. d. lib.* 6 *cap.* 1. *n* 1. & 2. post *Bouadill. lib.* 5. *Politicor. cap.* 1. *n.* 254. & *seqq.* quinimò qui iurisdictionem sibi non cõ-
148 petentem vsurpat, consequenter crimen incidit, secundùm *Bellug. in Specul. Princip. rubr* 38. §. *conquerantur n.* 10. *Ioseph Cumia de sindic. cap.* 8. *n.* 23. qui alios congerit, *Berart. in Specul. Visitat. cap.* 16. *n.* 11. & *seq.*
149 Et in terminis, Iudicium Visitationis soli Regi competere, & cui ille voluerit delegare post *Mastr. de Magistrat. lib.* 6. *cap.* 1. *n.* 15. tenet *Reg. Tap. dec. Senat. Ital.* 3. *n.* 63. vers. *Quod eò ma-*
150 *gis*, eam subdens rationem, quia est de illis, quæ Principi competunt in signum supremæ potestatis, ibiq; asserit neque per clausulam appositam in instructionibus datis Proregibus per Regem (*Alter Nos*) videri concessum, quia cum remédium

dium fit extraordinarium, & à iure communi incognitum, est specialitèr Principi reseruatum, & in generali concessione non transeunt specialia, *cap. quò ad translationem de offic. legat. l. qui peculij, ff. de pecul.* intelligitur enim concessa illa Vi-
152 caria potestas de omnibus solitis, non insolitis personalibus, quæ non consueuit Princeps committere, vel perrarò, hæc enim non transeunt, *l. fin. ff. de Senator. cum concord.* [quibus apprimè confert protritum illud axioma excerptum ex *tex. in cap. 1. de Regal. & in d. cap. quoad translationem 4. de offic. deleg. cap. fin. de offic. Vicar. in 6. cap. in generali si de feu. defun.*
153 *fuer. controu.* non ità de facili generalitèr, & in facco concedi regalia, sed specialem requirunt expressionem, vel concessionem, & declarauere post alios *Mastr. lib. 1. de Magistrat. cap. 14. n. 3. & seqq. Andr. Knichen par. 2. de vestitur. pactor. cap. 1. n. 103. Sixtin. de regal. lib. 1. cap. 5. n. 76. & seqq. Bocer de iurisd. cap. 8. n. 26. Vult. de feud. lib. 1. cap. 5. n. 7. Stephan. de iurisd. lib. 1. cap. 2. n. 8. & seqq. Peregr. de iur. fisc. lib. 1. tit. 2. n. 75. Mynsing. conf. 39. n. 2. Surd. conf. 53. n. 9.* alijsq; conglomeratis fermè sustinet *Gullielm Antonij de rescrip. morator. tit. 6. concl. 12. rubr.* De *Princip. & statib. Imperator. n. 25.*] & iterū idem est *D. Tap. loc. cit. n. 116* vers. *Et tandem*, inquit Reges non com-
154 municasse Iudicium Visitationis Proregibus, nec illud conuenire, quia rarò Principes eò vti debent, & *n. 20. & 21.* vbi idem asserit ex doctr. *Marc. Anton. Surgen. de Neapol. Illustrat. cap. 22. n. 6. in fin.* ibiq; de Prorege Neapolis loquitur, & *D.*
155 *Tap. n. 22.* refert id declaratum fuisse per Reges Inuictissimos Philippum II. & III. & literas ipsorum Regum describit *n. 148. & 151. & n. 147. vers. De his omnibus*, asserit fuisse per Supremum Italiæ Senatum de his actum, & per trinas cō-
156 sultationes Sua Maiestas de omnibus certiorata, & resolutum, Proregem non potuisse visitare Regios Ministros, attētis iuris communis dispositione, instructionibus, & literis Suæ
157 Maiestatis ad Proreges, stantibus etiam alijs declarationibus Suæ Maiestatis in alijs similibus casibus.
158 Et quamuis casus acciderint in Magistratibus perpetuis, tamen idem est in alijs inspecto defectu iurisdictionis Proregum in visitandi iudicio, & de *biennali Iudice. D. Ioseph Tra-*

bucco

bucco exemplum affert D.Tap.d.dec.3. n. 91. & n. 57. & seqq.
159 vbi infert quicquid fuerit actum per Proreges circa hoc, nullitatis labe esse maculatum.
160 Et fortiùs suadetur ex eod. *Reg.Tap.dec.1.Ital.n.43.* aiente, *quando agitur contra aliquem Magistratum via visitationis, huiusmodi causæ iudicantur in Supremo Italiæ Consilio, siue sit generalis, siue particularis visitatio, prout Ego vidi seruari, tempore quo in illo Supremo Tribunali Regentis munere fungebar,* & fuit dictum sup. *n.96.*& facit *Reg.Latr.consultat.101.n.17.* loquẽs
161 de suspicione Consiliarij, ibi, *Et quia erant capita, quæ Reg. Visitationem tangebant, ideò non fuerunt admissa.* Et profectò mirandum quomodo nedum aduersus Me insurrexerit Iun-
162 cta in editione, & publicatione bannorum per viam visitationis, sed etiam ad sententiæ prolationem deuenire insinuauit, quasi quod summam Regis *Maioriam* repræsentaret, quo quid absurdiùs? mox demonstrabimus *n.197.* vers. *Neq; excusabit eos.* Vno notabili addito, nè è memoria excidat, vt me-
163 ritò quispiam mirãdum putet qualiter Fisci Patronus Regalis Patrimonij, qui se faciens fiscalem Visitationis, composuit banna, eisq; subscripsit se, tamq; accuratè anno cum dimidio iam effluxo ad Me inquirendum summo studio vacauit, vtq; suo muneri faceret satis, omnem mouit lapidem, vt mea manifestarentur crimina per Iunctam indicata, verbum nullum euomuit nè Iudicium visitationis contra Me instrueretur, quando illi haud abscondi poterat, eiusmodi Iudicium, ac Iurisdictionem visitandi Magistratus ad solum Regem pertinere, deq; eius *Maioria* agi, quæ ossibus infixa est Regis, vti ex multis fundauimus d. vers. *Neq; eos excusabit,* idq; præcipuũ
165 esse munus Fisci Patroni omnia Regalia Principis defen-
166 dere, ac tueri, ac ideò causas Regalium fiscales esse, plenè probat *D. Alfaro de offic. Fiscal Glos.* 20. *per tot.* & post *Auiles, Bouadill. Petr. Gregor. & Mastrill.* tradit *D. Amaya in rubr. C. de iur. fisc. lib.* 10. *n.* 24. ijsq; relatis edocuit insignis *D. Larg. allegat. fiscal. cap.1. liba. n.8.* vers. *Sed generaliter circa finem,*
166 vbi inquit, *Omnia quæ pertinent ad Regem, vel sicut Regem, vel sicut Philippum, fiscalem defendere teneri.*
167 Fortè consultiùs putauit sibi futurum (Me in publico sin-

F di-

dicatu liberatum, in Iudicio Visitationis Reum facere) quàm
Regis *Maioriam* tueri, quod peculiare suum erat munus, cum
168 pinguius patrimonium Rex non habeat, quàm supremam
illam dignitatem ossibus infixam, inter Regalia descriptam,
sub excelso *Maioriæ* nomine contentam [Sunt namq; Rega-
169 lia Principis quodam quasi corpus, quod minimo quoquo
dempto membro monstruosum efficitur, vti post *Bald. Affl.*
Rolan. à Vall. Boss. & Prukman. scribit *Gullielm. Antonij de re-*
script. morator. tit. 2. concl. 2. n. 54. & vti satis lepidè docet *Reg.*
Tap. in rubr. tit. ff. de constit. Princip. cap. 4. n. 6. resident illa tan-
170 *quam hypopodium, seu scabellum pedum suorum*; hinc est, quod
si quis contrarium prætendit, tenetur ostendere titulum, in
171 quo fundatur, de quo apud *Hispanos est, l. 2. tit. 1. lib. 4. Re-*
copilat. & in vsib. feudor. insinuat *tex. in cap. vn. Quæ sint regal.*
& est *tex. in §. Nos igitur, Authen. de defensor. Ciuit.* & docent
abũdè *Couarr. in pract. quæst. cap. 1. n. 9. Azeu. in l. 1. tit. 1. lib. 4.*
172 *Recopil. n. 16.* & ad ip potest compelli secundùm *Aluar. Va-*
lasc. de iur. emphit. quæst. 8. n. 21 Nec Aduocatus contrarium
allegans, est audiendus, vti ex *Boer. dec. 8. n. 2* testatur *Auen-*
dan. de exeq. mandat par. 1. cap. 1. n. 7. & Azeu. vbi proximè D.
Larr. alleg. 52. n. 44. lib. 1. Hinc extollendum semper dixerim
173 insignem Fisci Patronum *D. Io. Bapt. Larr.* quę vltra ea, quę
asseruit de officio Fisci Patroni *alleg. 52. lib. 1.* cum viderit
aduersus Magistratum Hispanum magni nominis à litigato-
ribus delationem factam de crimine, quod illi obijciebãt, fal-
sè, & calumniosè, quia illos in lite damnauerat, & ex accusa-
tione, fama, honor, & vita Magistratus potuisset periclitari,
174 calamum pro illo arripuit, insinuauitq; maximè Reipublicæ
expedire, ac oportere Principem de Magistratu peculiarem
175 curam habere, vt eorum authoritas sustineatur, & conser-
uatur, ea potissima ratione, quia in Magistratuum decore, &
176 authoritate spiritus iustitiæ, & Regni essentia conseruatur,
quæ velut corporis vita, absq; afflatu, ità sine Magistratibus, &
iustitia, Regna moderari nequeunt; ex *Aristot. lib. 4. Politic. cap.*
4. Dionis. lib. 51. Isocrates in Rapsodia cap. 18. Mastr. de Magi-
strat lib. 5. cap. 3. n. 40. vbi multos Authores congerit, aliosque
plures *D. Larr. alleg. 51. n. 2. & per tot. lib. 2.* & de Me iniustè

ca-

calumniato fidem præstat decretum Iunctæ prolatum post biennium calumniæ propositæ *n.*] & secundùm eundem eundem *Mastr. d. lib. 6. n. 6.* constituuntur in Regno Siciliæ singulis viginti annis, in Regno Neapol. annis itidem viginti, & in Ducatu Mediolani totisdem alijs, & licèt Visitatores generales constituantur, ipsisq; concedatur amplissima potestas
177 ad visitandum Officiales perpetuos, & omnes alios sibi benè visos, eo modo via, & forma publica, vel secreta, quæ sibi meliùs expedirè videtur, ad *tex. in l. 1. ff. de iur. delib l. si fideicommissaria libertas la 2. ff. de fideicom. libert. Gemin. cons. 73.* & ex multis *Menoch. de arbitrar. Iudic. lib. 1. quæst. 8. n. 1. cum seqq.* concedendo pariter vices, & voces Regias, quæ liberam, & absolutam potestatem ostendunt, secundùm *Bart. in l. creditor, §. Lucius, ff. mandat.* cum alijs relatis per *Menoch. loc. cit. quæst. 7. n. 62. cum seqq.* [At in thesi mea D. Prorex nullum adduxit titulum, ex quo fundari potuisset facultas illi data procedendi contra Me iudicio visitationis, quæ ad solum Regem in signum Maioriæ spectat, & Fiscalis in nihilo replicauit, imò tacitè consentit Domini Regis potestatis nõ parum, & mihi plusquam satis ex suo silentio, quod in consensum fuit habitum, præiudicando,] & quicquid fecit Iuncta, non vti Iudex, sed vti persona priuata egit ad tradita per *Reg. Valenz. cons. 112. n. 36.* vbi iura, & Authores expendit.
178 Nec iurisdictionem aliquam habent Visitatores generales à Rege cum magna præheminentia constituti (vti præfati sumus) nisi prius, & ante omnia congregato Ciuitatis Consilio coram Domino Prorege (vti vidimus in Regno) literas Regias suæ commissionis ostendant, & offerant, nam ante commissionis præsentationem nullam habent Visitatores iurisdictionem, ad *Glos & DD. in cap. Cum iureperitus de offic. delegat. cap. vt debitus de appellat. Felin. in cap. cæterum de rescr. Gabr. de except. reiiud. conclus. 3. ampliat. 2. Mastr. de Magistrat. lib. 6. cap. 3. n. 1.* post *Cumiam in prax. de Sindicat. cap. 1.* vbi inquit,
179 nequidem sufficere si præsententur litteræ commissionales, nisi pariter per Officiales eiusdem loci exequantur, secundum *Aretin. in l. etsi sua col. 1. vers. Ex his infertur, ff. de acquir. hared.* & de *Mastrill.* meminit *Gabriel Berart. in Specul. Visitator.*

tator. cap. 4. *n.* 1. *&* 2. ſubdens eiuſmodi forma non ſeruata,
180 impunè ei reſiſti poſſe, ſecundùm doctrinam *Angeli, & Petri de Souſ. in l cum furioſus, ff. de iu d.* per *l. indultum, C. de iur. fiſc. lib.* 10. & adeò patens fit, quemlibet Magiſtratum ante
181 omnia debere præſentare literas ſuç commiſſionis, *ad Gloſ.* celebrem in *l.* 2. *C. de iure fiſc.* quàm exornat *Io. Vinc. Ann. alleg.* 24. videndus, qui Rotæ determinationem affert, loquens in Iudice delegato, & *alleg* 143. verba faciens in Iudice ordinario, vt nunquam ſuper hoc fuerit, qui hæſitauerit, facit *Guid. Pap. dec.* 322. & eſt *tex.* ſingularis *in d. cap. cum in iureperitus, Gloſ. ſuper mandato, de offic. deleg.* [*Carol. de Graff. de effectib. clericat. effec.* 1. *n.* 34. verſ. *Tertiò aduertendum eſt*, vbi de *Anna* memoriam habuit, ibiq; per quatuor numeros ſeqq. infraſcriptas cõcluſiones poſt multos comprobat, nempè quod
183 quando Iudex laicus, vel Princeps aſſerit ſe habere mandatum, vel reſcriptum Apoſtolicum, delegatione ſibi facta de cauſis ſupradictis, tenetur illud oſtendere antequam incipiat eius iuriſdictionem exercere. Nec ei ſi aſſerat eſſe credendũ, etiamſi eſſent Nuntij Apoſtolici, vel Legati Principũ, quod-
183 que ante præſentationem reſcripti nullam habent adminiſtrationem, nec iuriſdictionem, ac etiam quod proceſſus factus ante præſentationem commiſſionis ſit nullus, etiam ille ſciret ſe eſſe Delegatum, & tandem, quod ſi Delegatus citaret ante præſentatam commiſſionem, contumacia ex tali citatione inducta ſit nulla (quæ omnia rei præſenti collineant ad viuum) & DD. multos aggregat.]
185 Qua de re non potui non turbari ex rei nouitate, & fortaſſis mecum Vrbs tota, dum nullo exhibito actu commiſſionis, ſeu iuriſdictionis, Iuncta bonorum vacantium, iudicio Viſitationis contra *Me* eſſe proceſſuram, ac ſententiam prolaturam præconia tulit, eaq; in Ciuitate, & Suburbijs affigi iuſſerit, ac pariter mihi iniuriam inferendo in fama, & æſtimatione, nullam habens iuriſdictionem procedendi contra *Me*, abſolutum in ſindicatu, ſicuti perbellè tradit *Reg. Valenz. conſ.* 176. *n.* 24. *l. iniuriarum*, §. 1. *& l. quæ iure, ff. de iniur.* addens *tex. in l. iniuriarum actio*, §. *ſi quis de honoribus, ff. de in-*
186 *iur.* vbi *Angel.* inquit Iudicem actum iuriſdictionalem vti

Iu-

Iudicem exercentem, non præsumi animo iniuriandi fecisse, in eo sensu esse accipiendum quando iurisdictio erat certa, & radicata ad actum de quo agitur, nam tunc excluditur iniuriæ præsumptio, *l. qui restituere. ff. de reiuen. l. contin*ˢ*t, ff. de eo quod met. cau. l.* 32. *ff. de iniur.* ibi, *Nec magistratibus licet aliquid in-*
187 *iuriosè facere, siquid igitur per iniuriam fecerit Magistratus, vel quasi Priuatus, vel fiducia Magistratus, iniuriarum potest conueniri, l. quemadmodum*, §. *Magistratus. ff. ad l. Aquil. Gamm. dec.* 36. *n.* 1. *Petr. Gregor. de appell. lib.* 1. *cap.* 5. *n* 12. *Gram. dec.* 40. *n.* 12. *Cicer. lib.* 1. *Epistol ad Quintum fratrem epist.* 1.
188 Proin: receptum est, quod quando iurisdictio est limitata ad certum casum, locum, summam, vel personas, nullo modo potest extendi secundum *Bal. in cap. ad hoc col.* 2 *de pac. iuram. firman. Innoc. in cap. cum dilecti de Cappell. Monachor.* *Castren. cons.* 3. *n.* 7. *& cons.* 20. *n.* 2. *par* 1. *Auendañ. par.* 1. *Prætorum cap.* 19 vers. *Et quandocumque*, vt nimirum si nullitas proueniens
189 ex defectu iurisdictionis possit quocumq; tempore allegari etiam contra tres sententias conformes, vti tradit *Couarr. practicar. cap.* 25. *n.* 4. vers. *Septimò his accedit*, adducens post alios *d. clem. vnic. de sequestr possess. & fruct. Glos. Nõ obstante.*
190 [Hic etenim defectus iurisdictionis insanabilis, & insuperabilis dicitur secundum *Vant. de nullitat. ex defect. iurisd. n.* 6. Vbi inquit quod licèt contra tres sententias conformes non
191 possint opponi aliqua exceptio, donec fuerint exequutioni demandatæ, *clem. vt calumnijs de re iud.* tamen poterit opponi exceptio nullitatis ex defectu iurisdictionis, *Scacc. de appellat. quæst.* 17. *limit.* 19. *n.* 2. *& seq. Guazzin. Ad defens. Reor. desẽs.* 1. *cap* 1. *n.* 1. *& plurib. seqq* cum alijs modo adductis *nu.* 94.]
192 Et exercens iurisdictionem sciens eam sibi non competere committit delictum ad tradita per *Reg. Valenz* post alios *cons.* 176. *n.* 28. Nam iurisdictio est iuris publici, *l.* 1. §. *huius studij*, *ff. de iustit. & iur. & tot. tit. ff. & C. de iurisd. omn Iudic.* & qui illam non habet, exercere nõ potest, *Menoch. lib.* 2. *de arbitrar. cas.* 488. *n* 1. *Abb. in cap. Cum dilectus n.* 4. *&* 5. *de religios.*
193 *domib.* inquiens quod quasi possessio iurisdictionis iniustè habita, non causat actum validum, *Capyc. dec.* 209. *n.* 4. 5. & inferiùs adnotabimus similia *n.* vers. *Quidquod.*

Et

194 Et sic dum in bannis vti Visitatrix Iuncta verbis contumeliosis me prouocat tenetur eadem actione iniuriarum, *Præpos. in cap. sanè n. 1. dist. 45. Crau cons. 127. n. 2. Ceph cons. 189. n. 3. vol. 2.* & insinuat *Consult. in l nec Magistratibus in fin.* ibi, *Quod si ex minoribus Magistratibus erit, idest, qui sine imperio, aut sine potestate sunt Magistratus, etiam in ipso Magistratu posse eos conuenire*, prout ex prædictis iustè fuisse puni-
195 tum ad quærelam fiscalis Ecclesiastici Legionis per Vicariũ Generalem illius Episcopatus pro vsurpata iurisdictione trãdit *Reg. Valenz. d cons. 176. n. 34.* vers. *Et est multum conside-*
196 *rabile*, puniendosq; & castigandos esse qui in alterius præiudicium vsurpauerunt iurisdictionem, quæ ad eos non spectabat, post *Vant. de nullitat. ex defect. iurisd. n. 43.* aientem
197 esse puniendum Iudicem si cognitionem alteri debitam sibi vendicaret, tradit *Testay d. alleg. 9. n. 216.* vers. *Debent etiam.*

Neque excusabit eos, si asserant quod ipsi processerunt de ordine Excellentiss. Proregis, Nam præterquàm quod de tali ordinatione, seù commissione non apparet in Banno, & de ea priùs constare debebat, vti abundè supra probauimus *n. 118.* vers. *Nec iurisdictionem*, & modò subnectimus in ter-
198 minis de Prorege volente via visitationis procedere contra Magistratus, nullatenus agere, nisi priùs ostendat literas suæ commissionis, & suam iurisdictionem firmet, antequam procedat per *tex. in l. vnic. C. de mand. Princ. cap. final. 97. dist. & in d cap. cum in iure peritus*, vbi per *Inno.* & pluribus confirmat D. *Reg. Tap. d. dec. 3. Italiæ n 61.* vbi agit de potestate Proregis
199 in visitãdo, quæ nulla est, nec fuit, nisi à Rege specialiter delegata fuerit, de qua non modò Iuncta non docuit, sed nec etiam de ordine Proregis certum quid tradidit, ad hoc vt potuissem mea iura proponere coram ipso, Nam est scitum Vi-
200 sitatorem à Rege tantùm cligi, non autem à Proregibus, sicuti pariter fundauimus *n. 116.* vers. *Rursus*, quod adeò verum est, vt *Reg. de Pont. de potest. Proreg tit. de elect. Official. §. 7. per tot* desiderio desiderauerit Visitatoris officium com-
201 mittendum Excelentiss. Domino Proregi tum ad extirpandas maximas Regalis Patrimonij impensas, cùm ad euitandas iurisdictionum controuersias, quę insurgere cõsueuerunt

inter

inter Dom. Proregem iurisdictionem ordinariam habentem super omnes, & Visitatorem in causis omnium Magistratuũ particularem delegatum destinatum, ad *tex. in l. 1. C. de offic. Praef. Vrb.* cum alijs traditis per *Surd. cons. 56.* quem refert *Mastr. d. lib. 6. cap. 1. n. 19.* vers. *Huiusmodi Visitatoris officium.* [Id quod obseruauit *Additio ad D. Reg. Rou. in prag. 1. de sindicat. Official. lit. A. pag. mihi 702. col. 2.*] vnde patet D.
202 Proregem non esse Visitatorem, nisi quatenus à Rege constituatur, & omnia peracta aduersus Me per Iunctam Fisci Regalis patrimonij instante, nulliter processisse, nullatisque vitio subiacere, vti [Perbellè monet *Thes. Iunior in suis forensib. cap. 91. n. 2. lib. 3.* inquiens Edicta contra ius legale, &
203 statutarium, siuè contra ius supremi dominij, & in praeiudicium authoritatis directi domini, virtute alti dominij, superioritatis reseruatae (quae omnia rei praesenti adamussim quadrant ex modo traditis) fuisse declarata nulla, vti videre est in *d. cap. 91. n. 5.* per Senatum in causa *Dominorum Valdenghi, & Auiglani.*] & post alios tradit *Reg. Rou in Prag. 11*
204 *de Conseruator. n. 11.* & non apparente potestate visitandi debebat replicare, hocq; spectabat ad Fiscale; tãto magis, quia vt inquit *tex. in Auth. Vt Iudic. sine quoq; suffr. §. 1. coll. 2.* ibi,
205 *Princeps videre habet, nè subditi à Iudicibus, vel Officialib. aggrauetur, vel malè tractetur,* & vt inquit *Bouad. in Polit. lib. 5. c.*
206 *1. n. 19. lit. E.* querelę mouere debent Principẽ ad remediũ imponendum, vt in *tit. de prohibit. feu. alien. per Lothar. cap. Imperialem,* ibi, *Per multas etenim interpellationes ad nos factas didicimus, &c.* Cum igitur nullae aduersus Me querelae, nec interpellationes processerunt, debebant replicare, & illas ex-
207 petere, ac etiam de incompetentia iurisdictionis certiorare D. Proregem, quem Rex noluit facere Visitatorem Magi-
208 stratuum, quia Visitatio Magistratuũ est de reseruatis Regi in recognitionem directi dominij, & supremae potestatis,
209 [nam vtique spe certa duci potuerim, quod facta sibi de hoc relatione, ad vlteriora progredi non permisisset, ne sciens in nullitatem actus incidere videretur, ex dictis per *Loffred. cons. 47. ex n. 1. cum seqq. Gozad. cons. 16. n. 4. Ruin. cons 168. n. 25. lib. 2. Socc. iun. cõs. 77. n. 84. & seq. lib. 1. Osasc. dec. Pedem.*

166.

166.n.2. abundè *Mierez de maiorat. par. 1. quæst. 6. ex n. 8. cum multis seqq. & quæst. 78. D. Salgad in Labyrinth. creditor. par. 1. cap. 37. n. 8. cum seqq.*] nec Princeps videtur concedere
210 ea, quæ concedi non possunt, nisi de plenitudine potestatis, nec præsumitur concedere non concedenda, nec quæ cum difficultate concedi solent, vti perbellè post *Rip. in l. obligatione generali in princ. ff de pignor. Foller. in Constit. Regn. Præsenti constitutione 1. col.* vers. *Notaturq; ex hoc tex. pag 112. & Parid. de Puteo. de sindicat.* verb. *Excedunt*, tradit *D. de Franch. dec. 275 n. 8. & n. 5.* eamq; iurisdictionem *Maioriam* vocant Hispani, vti asserit *Couarr. practicar. cap. 4. n. 1.* eò quod propriè
211 ad Supremam Principatus cognitionem pertineat, pluribus iuribus allatis ad id probandum, *Auendañ. de exeq. mãdat. reg. lib. 1. cap 1. n. 12. Luc. de Penn. in l. quicumque, col. 1. de fund. limitroph. Reg. Sanfel. dec. 62. n. 74. & seqq.* vbi in terminis plura tradit ad probandum, Visitationem Magistratuum esse re-
212 seruatam soli Regi, imò ius esse personalissimum ossibus ipsius quodammodò affixum, *Cabed. dec. 40. par. 2. Reg. Tap. dec. Italiæ 2. n. 38.* [Quinimò passim traditum est, ac quasi per
213 manus, nequidem posse Principem, sibi ipse potestatem, superioritatem, & iurisdictionem auferre, *Reg. Tap. in Rubr ff. de Constit. Princip. cap. 4. n. 16. Peregr. cons. 1. n. 12. vol 1. Rimin. iun. cõs. 13. n. 82. Menoch. lib. 2. de arbitrar iudic. cas. 1559. n. 6.*
214 Sed exuiscerantem Principatus sui viscera, propriæ dignitatis fieri homicidam, tradit *Lasher. de censib lib. 1 cap. 16. n. 28. Thom. Michael de iurisd. thes. 15. lit.* B. *Prukmam cons. 13. n. 10. vol 1. & in cap. 1. tit. Quæ sint regal. cap. 5. n. 4. Cardin. Tusch. practicab. conclus. lit. A. concl. 336. n. 12. Baeça de debitor. inop. cap 2. per tot.* vel saltim, vt ait *Guillielm. Antonij de rescript. morator. tit. 2. concl. 2. n. 54. circa med.* hoc modo mutilando se sua
215 potentia, efficere vt dextra sibi præcidat sinistram,] Quod cum non effecerit illi tribuendum, qui potestate carens sese Visitatricem in graue meæ æstimationis, & famæ iacturam, constituit, arg. *tex. in cap. in tantum*, & *cap. temerarium 21. dist.* & est *tex. in l. 1. & 2. ff. si quis aliquem testar. prohibuer. l. veteres, ff. de itiner. actuq. priuat. l. Paulus, D. de damn. infect. cap. vltim. de immun. Eccles. lib. 6. Menoch. lib. 2. de arbitrar. Iudic. cas. 354. n. 3.*

n.3.*Rom.conf*.522.n.6. quorum (ad thesim nostram) meminit *Reg.Valenz.cons*.176.n.35.vol.2.

216 Quibus adamussim quadrant, quæ tradit *Io. Philipp.Testay alleg.9.n.52.* inquiens Iudices debere replicare Superiori, & Principi referre non esse iuri consonum, quod ab illo mandatur, de quo factus est *tex.in l.si vindicari,C.de pœn.cap.apud Tessalonicam 11.quæst.3.Maran.disp.1.n.13.& 16.* vbi allegat notab.*tex.in Authen.Vt nulli Iudicum,§.quoniam*,ibi, *Et Consiliarij simile sustinebũt supplicium, Rom.sing.289.Alban.interpet.l.1.ff.de offic.assessor.* vbi dat rationem, *Gram.in Addit.ad Cap.Regn.in Rubr.Quod non capiantur sine consilio, pag.128. Auiles cap.1. Prætor.verb. A las partes, n.31.* vndè cum non

217 fecerit, dicitur excedere Magistratus sui debitum, *Paris de Put.de sindic.tit.de excess.consil.cap.1.* [Nec Rex noster Po-

219 tétissimus aures claudit Ministris prudentèr replicantibus; quinimò hanc esse notam optimi Regis docet Politici omnes, plenèq; *Ianus Gruterus ad Tacitum lib.1. Annal.* vbi omnium ætatum, nationum, & linguarum exemplis hoc probat, eiq; se subscribit *Cæsar Caren resol.174.n.7.*]

219 Et si omittat Officialis facere, quod ad eius officium spectabat, scilicet saltim dicere, quod iure constitutum erat, & quid fiendum, dicitur esse in dolo, secundùm *DD*.communiter *in l.diem functo*, vbi *Cagnol. n.54. ff.de offic.assessor.Foller. super Prag.de Sodom.n.45.* vndè probata iniustitia proceden-

220 di censetur probatus dolus, *Mascard.de probat.concl.532.* verb. *Dolus n.4.* Et in Iurisperito præsumitur dolus secundùm *Parid. de Put. de sindic.cap.1.* verb. *Assessor n.14. Bal.in l.1.n.13.ff.quod quisq;iur.Contar. de possess.limit.10.n.56.* vbi de

221 communi, ea ratione quia acceptando officium iudicandi videtur asserere se peritum, & non potest allegare ignorantiam, & est casus *Angel.de malefic.*verb.*De consensu*, quod lata

222 culpa æquiparatur dolo ratione officij, & punitur ex lege requirente dolum, *Borrell.cons.23.n.37.* vbi quia sciebat, scire poterat, vel debebat, quid fieri iura decernebant.

223 Princeps etenim vult omnes suos actus regulari à iustitia, secundùm *Bal.in l.1.n.1.ff.de Constit.Princip.* vbi *Ias.n.3.* Nec

224 Principi præsumitur placere, nisi quod iustum est, *cap.si quã-*

G do,

de, §. fin. de resor. cap. super eodem de crim. falf. l. fin. C. si contr. ius, vel vtilit. publ. pluribus ornat *Bouadil. in Polit. lib.* 3. *cap.* 17. *n.* 18. *circa med. & cap.* 20. *pag. mihi* 99.

225 Et licèt adduci possit ex Aduerso determinatio relata per *Reg. de Pont. dec. Collater. Consil.* 26. in qua sustinet, & decisum tradit Proregem contra liberatum in sindicatu posse procedere etiam per viam inquisitionis enucleando Pragmaticas Sanctiones, & Capitula desuper in Regno edita. Attamen casui nostro non est applicabilis, siquidem idem *D. de Pont. n.* 8.
226 tradit fundari decisionem ex eo, quod respectu publicæ offensæ Princeps est Iudex, qui quantumuis concedat generalē iurisdictionem, tamen cum hæc sit de supremo dominio, nun-
227 quam intelligitur translata, ex regula *tex. in cap. quò ad translationem de offic. legat.* & quando est facta concessio iurisdi-
228 ctionis non ob hoc censetur inclusa iurisdictio Superioris vniuersalis, nisi specificè hoc sit dispositum, ex dictis *Butr. in cap. cum contingat n.* 10. *vers. Nota de for. compet.*

Quæ sanè iura comprobant modò per Nos exarata, & sic suadent posse procedi per viam inquisitionis contra eum, qui paruit sindicatui, & obtinuit literas liberatoriales; sed in ijs ta-
229 men casibus aditum sibi parant quando nouæ superuenerunt probationes, secundùm *Farin. de inquis. quæst.* 1. *n.* 1. *&* 2. post *Clar. in pract. crim. quæst.* 57. & alios per multos *Dom. de Pont. ibid. n.* 15.

230 Itidem: quando per Sindicatores fuit collusiuè processum in liberando eum, qui sindicatui se submisit, *Brunor. à Sole quæst. legal.* 57. *n.* 52. *& seqq.* quem sequitur *Farin. d. n.* 2. vers.
231 *Et si rursus.* Vel si quis fuit per Sindicatores condemnatus ad minorem pœnam delicto non condignam, vti tradit *Boss. in pract. crim. tit. de senten. n.* 79. *Carau. in rit. Magn. Cur.* 272. *n.* 24. *post med.* vers. *Etiam si minus sufficiēter punitus esset, Boer. dec.* 289. *Eugen. cons.* 64. *n.* 12. 37. 38. 84. *& seq.*

232 Nec procedunt quando quis vti innocens liberatur teste eodemet *Reg. de Pont. d. dec.* 26. *n* 15. *vers. Nō autem.* Vel quā-
233 do Sindicatores processerunt per viam inquisitionis generalis, nam tunc non poterit amplius inquiri per Regiam Curiam, etiam ex officio (sicuti est casus noster (vti ex eodemet

D. de

D. de Pont. d. dec.26. n.21. obseruat doctissimus Iuris Regni Enucleator *Reg. Rou. in prag.1. de sindic.official.n.25. vers. Et quando.*

234 Ast contra *Me*, nedùm nouæ minimè superuenerunt probationes post obtentas literas liberatoriales, vt omnibus innotuerit nullam fuisse expositã quęrelam, nec per Dominos Electos collusiuè fuisse processum; siquidem publicis præcedentibus præconijs sindicatui me subieci, & omnes alij casus prænotati suppetias mihi tulerunt, vt *decisio D.de Pont.* minimè verificari queat.

235 Sed funditùs intuentès, decisionem *D.de Pont.* dicimus illũ non asserere, quod D. Prorex iusserit procedi in vim visitationis, quia clarum est Visitatores à Rege tantùm eligi posse, vti punctuatim tradit *Mastril. de Magistrat. lib.6.cap.1.n.26.* vers. *Hi autem Visitatores tom.2.* quem sup. attulimus *n. 116.* vers.

235 *Rursus*; quę conclusio ex eo manare dignoscitur, quia Princeps etiam in amplissima concessione iurisdictionis, non videtur concedere ea, quæ Supremum concernunt dominium, ad tradita per *Alber. in l. fin. C. de iurisd. omn. Iudic. Couarr. practicar. cap.4. in princ. & in l. contra publicam, C. de re milit. & in l.1. C de priuil. Scholasticor. & in l.1. C. de veteran. lib. 1. Reg. Constan in l. vnic C. de pœnis fiscalib. creditor. præfer. lib.1. n.95. D. Larr. alleg fiscal. cap.110. n.26.* vers. *Rursus.*

236 Modò euidentiùs: clauum clauo trudimus, Quis poterit asserere *Reg. de Pont.* loquutum fuisse in *d. dec. 26.* vt possit Prorex visitationis iudicio coercere Magistratus; si Ipsemet in *tract. de potest. Proregis, tit. de elect. offic.* §.7. quem adduximus *n.198.* vers. *Neq; excusabit*, insinuat expediens fore vt in Regno Domini Proreges essent Visitatores ad plura incommoda euitanda. Stat igitur, non illius opinionis extitisse *D. de Pont. in d. dec.26.* nè Doctor tam eminens sibi ipsi contrarius

237 in eadem thesi videretur, & vsus, & practicata Consuetudo Nos erudiuit passim Visitatores à Rege creari in hoc, & cæte-

238 ris eius Regnis peculiari Fisci Patrono semper Hispano, omnibusq; alijs Officialibus Visitationis Tribunali deseruientibus *Reg. Sanfel. dec. 62.* quæ est *Allegatio n.74. & seqq.* vbi ad fundandum propria verba ipsius *D. Reg. de Pont.* transcribit,

tantùm abeſt, vt in contrarium adduci queat.
239 Nec obliuioni tradendum, quod *deciſio 26. D. de Pont.* proceſſit in Auditoribus Prouinciarum, non autem in Iudicibus
Magnæ Curiæ Vicariæ, qui iuſtitiam miniſtrant in Ciuitate
240 Neapolis coram Prorege, & omnibus alijs Tribunalibus
Superioribus, qui ſingulis hebdomadibus de grauaminibus
241 relationem faciant in Sac. Conſ. à decretis interlocutorijs,
& in diffinitiuis in eodem Sac. Conſ. committuntur cauſæ per
viam appellationis, vt benè proceſſerit eſtatum eximij illius
242 viri, ac præcipui Domini, & Præceptoris mei ſemper extollendi *Ill. D. Franciſc. Merlin. Marchion. Ramon. ac Sac. Conſil. Præſid.* Iudices Magn. Cur. eſſe ſindicatui, & viſitationi ſubmiſſos qualibet hebdomada.

Præterea: in Bannis aſſeritur adeò repetitas fuiſſe querelas contra *Me* ob expeditionem præambulorum coram S. E.
143 tempore peſtis. [Patet ergò nimis vagè, nullo ſpecificato in
preambulis crimine, nec culpa, aut negligentia, dolo, lata, aut
leui culpa inſinuata, fuiſſe proceſſum contra *Me*, omni iure
refragante, de quo eſt *tex.* appoſitus *in l. libellorum. ff. de accuſat. in l. Prætor 7. in princ. ff. de iniur.* in hæc verba, *Qui agit iniuriarum, certum dicat, quid iniuriæ factum ſit: quia qui famoſam*
244 *actionem intendit, non debet vagari cum diſcrimine alienæ exiſtimaiionis, ſed deſignare certum, & ſpecialitèr dicere, quam ſe iniuriam paſſum contendit, Et in l. in cauſis*, & ibi *Gloſ.* verb. *Secretarium, C de accuſ & in iure ſeptempartito, eſt l. 13. tit. 1. part. 7.* vbi *Gregor.* verb. *La acuſacion*, & *in l. 5 tit. 20. lib. 4. fori*, & *l. 4. tit. 2. lib. 4. & l. 1. & 11. tit. 7. lib. 9. Recopilat. Bart. conſ. 193. col. 1.* & in *Extrauag. Ad reprimendum.* in verb. *Per inquiſitionem, Abb. in cap. fin. col. pen. de purgat. canon. Bal. in l. vn. col. 11. C. de confeſſ. Alex. in l. edita in princ. C. de eden. & in conſ. 32. col. 4. vol. 4.* elegantèr *Maran. in Specul de ordin. iudicior. 6. par. tit. de Inquiſit. n. 35 & 37.* vbi poſt *Bal. in conſ. 259. col. 1. vol. 2.* & plenè *Gregor. vbi ſup.* tenet, quod *d. l. Prætor.* loquitur etiã in inquiſitione, idemq; placuit *Angel. in l. ſi vacantia, C. de bon. vacan. lib. 10. Scacc. de mercatur. 4. par. pag. 232. n. 1.* & ibidem *in tit. mandati n. 39. in fin. pag. 194. Boſſ. in pract. tit. de inquiſit. n. 90. pag. 55.* & ex alijs fundat *Azeu. in d. l. 4. Recopil. n. 9. & ſeqq. tit. 2.*

Iiſq;

245 Ijsq; benè perpensis hanc sustinet veritatem *Bouadill. in Polit. tom. 2. lib. 5. cap. 1. tit. De la residen. y pesquisa secreta, rub. De los cargos generales*, his verbis.

Tampoco se deuen hazer cargos generales, sin especificaçion de casos, y hechos particulares, y ciertos, como seria el cargo de que el Corregidor trata mal à los litigantes, que fue parcial, negligente, y otros, assi porque conforme à derecho comun, y Real, el cargo, y la acusacion, hà de expressar en particular el negoçio, el tiempo, el lugar, y la persona agrauiada, paraque el Reo pueda hazer sus prouanças derechamente, coartada la negatiua del tiempo, del lugar, y de la persona, y prouar los hechos en contrario especificadamente, y en indiuiduo porque de otra suerte diziendo el cargo vaga, y generitamente, que el Corregidor durante su Oficio, recibio presentes: y no dezir en que tiempo, y lugar, y de que personas, nò podrà el Corregidor en manera alguna defensarse, ni descargarse, por que la negatiua generäl es improuable de derecho. Hactenus *Bouadill.*

246 Exhorrendum sanè, ac respuendum, quod mihi contigit, vt nulla præexistente quærela, visitationis iudicio fuerim suppositus, quando edocti sumus adhuc existentibus quærelis procedi non posse, nisi legitima sit probatio, vti in terminis proprijs commissionis amplissimæ Generalis Visitatoris tradit *Alex. Rauden. cons. 49. n. 87. vers. Tametsi autem, vsq; ad n. 90. vol. 1. Mastr. de Magistrat. lib. 6. cap. 8. n. 2. & seqq. Farin. cons. 64. n. 11.* qui Rotæ decisionem adducit in casu satis meo for-
247 tiori, *Io. Lauren. de Roger.* Vespertinæ Cathedræ in Almo Collegio Neap. Antecessor magni nominis, in *Respons.* apud *Reg. Rou.* post *Pragm. 1. de sindic. vers. Licèt autem, & inferius,* quod imprimi curauit *Addit. ad D. Rouit.* ibi itaque in praxi seruari, & communitèr tradit *Baiard. ad Clar. §. fin. quæst. 73. n. 40. Viscont. in lib. conclus. iur.* verb. *Officiales omnes, pag. mihi 210. col. 2.* vt hinc in propatulo sit, quàm] iniustè Iuncta me redarguit verbotenus; Nam vbi sunt qui me accusarunt, & de præambulorum decretis perperam interpositis côquesti sunt? Neminem audiuimus, nec ipsamet Iuncta facta iam Visitatrix
248 agnouit, quinimò calumniatij dicuntur, qui volunt esse crimen, vbi non est, & vbi Iudex debet absoluere delinquentem,
249 & non absoluit, dicitur inferre calumniam, *Affl. in Constit.*

Ter-

Terminum vitæ n.49.notab.21.Gram.in Constit.Pœnam calum-
niæ n.9. Et in dolo dicitur, qui non facit id, ad quod tenetur,
250 & non solum in faciente contra legem, sed in omittente,
Burs.cons.94.n.2.Farin. quem adducit *Testay in d. alleg. 9. n.*
216. vndè non existente accusatore quomodo potuit Iuncta
procedere in meæ æstimationis,& famæ detrimentum? Nemo
251 etenim molestari debet Fisci intentione non fundata, secũ-
dùm *Cumiam cap.7.de sindic.n.5.Burs.cons.94.n.37.Rol.cons.*
24. num. 37. lib. 1. vbi de communi, qui contra Iudi-
ces inuehit procedentes ad inquisitionem non pręcedentibus
252 legitimis inditijs, *Grat. cons.74. in princ. lib 2* qui loquitur
in Iudice habente liberum arbitrium, & in terminis Visitato-
253 ris generalis à Rege cõstituti, qui nullis iudiciorum sollem-
nitatibus adstringitur, ad notata per *Glos.in l.ictus fustium, ff.*
de his qui notan.infam. sed sola veritate inspecta procedunt,&
quasi manu Regia, cùm Regis vices habeant, *Bart.in d.extra-*
uag. Ad reprimendum, verb. *Videbitur n.2.* attamen hoc arbi-
254 trium regulari debet, vt adsint probationes legitimæ, secun-
dùm *Bal.in l.1.in fin.ff.de euict.Specul.de offic Iudic.§ postremò,*
vers. *Et idem dico*, pulchrè *Mastr.d.lib.6.cap.2 n.7.& n.15.* vbi
255 inquit nequidem posse procedi contra Officiales, nisi con-
stito de delicto, *Clem.Pastoralis de reiud.* quæ conclusio in tan-
256 tum procedit, vt licèt superueniant inditia, & testes, non
conualidantur anteà facta, *Grat.cons.74.n.7.lib.2.Purpur.cons.*
53.n.4. inter *consilia feudalia diuersor.* cum alijs adductis per
257 *Testay alleg.7.n.7.* vbi quod Iudex dicitur grauare, & *alleg.*
9 n 20 post *Glos. fin. C. de recus* quæ dat rationem, quia fuit
ordo peruersus, *Calcan.cons.15.n.23. Rot. Rom. dec.116. n.2.*
par.3.lib.3.Nouissimar.Bal.in l.milites, ff.de testam. milit. Hor-
mod. de sindic n.145. Testay d. alleg.9. n.61. in fin. & seq. vbi
inquit Fisci intentionem fundatam dici per semiplenam pro-
258 bationem, quam declarat quando de iure dicatur post *Glos.*
in cap. finem litibus de dol.& contum. Bal. in l.cunctos populos n.
40.C.de summ.Trinit.& fid.Cathol.Decan cap.sicut n 9. de pro-
bat. Mascar. de probat. vol.1. concl.4. n.15. eò fortiùs cùm ad
259 inquisitionem contra certam personam agitur (sicuti me-
cum practicatum est) minimè deuenitur, nisi aliquod præam-
bu-

bulum præcedat, per quod appareat verè, vel præsumptiuè personam illam, delictum illud perpetrasse.

260 [Nam siue crimen ab accusatore Iudici accusetur, siue denuncietur, certa debet esse persona accusatoris, vel denunciatoris, de accusatione *textum* profero, qui non recipit cauillum *in d. l libellorũ in princ. ff. de accusat.* vbi *Consult.* docet, quod
261 si accusatio caret nomine, est reiciendus accusator, itaq; *tex.* illum explanat *Bart. in l. si cui n. 1. in princ. ff. de accus.* eique passim se subscribunt criminalium rerum gnari, vti *Angel. Aret. in tract. de malefic.* verb. *Mero officio, Gandin. in tract. maleficior. in rubr. Qui accus. poss.* & *Bonifac. Vitalin. in consimili tract. de malef. sub rubr. Quid sit accusatio n. 7.* qui omnes dum praxim instituunt, qualiter sint formandi libelli asserunt de-
262 bere continere nomen accusatoris, & accusati, diem, locum, & reliqua ab eis relata, quod adeò certum est, vt dixerit *Menoch. cons. 94. n. 19. lib. 1.* quod ridiculum est, de eo dubitare, ibiq; *n. 19.* vrgentem esse rationem tradit, Nam accusator si
263 tenetur accusationem prosequi, & fideiussores dare de expensis reficiendis in casu succumbentiæ, sicutì præcitati Criminalistæ scribunt, qua ratione fieri potest, vt accusatio procedat, sine certo accusatoris nomine? Eò fortiùs, quia multis
264 exceptionibus ab accusatione repelli potest, siue ex persona accusatoris, siue ex dictis ipsius, *l. neganda, C. qui accus. non poss. Ang. de malefic.* vbi proximè *n. 32. & 24.* alias exceptiones prosequens.

Si verò denunciatoris partes quis sustinere dicatur, adhuc
265 inficiari nequit, quod constare debet de certa eius persona, vti inquiunt præcitati Doctores, nempè *Angel.* in verb. *Nec non ad denunciationem, Gandin. sub rubr. Quomod. de malef. cognosc. per denunciationem, & Vitalin. sub rubr. de denunc.* dum formant denunciationis libellum, & hic pariter denunciator multis exceptionibus repelli potest,] eiusq; ratio adducitur, vt
266 iudicum, malitia, & proteruitas refrenetur, vel circuitus euitetur, ad *tex. in l. 2. in fin. C. de custod. reor.* & nè inquisiti ex ab-
267 rupto grauati reperiantur, & interim de illo delicto diffamentur, ac vti docet *Inno. in cap. qualiter, & quando de accus.* & alij passim *ibid.* quos sequitur *Felin. in cap. cum clamor de testi.*

Sa-

Salic. in l. ea quidem de accuſ. Alfar. de iur fiſt. Obſ. 17. n. 35.
268 Vaſſalli in quęſtionibus mouendis non debent vexari inde-
bitè, ſed antequam quæſtio aliqua fiſcalis inchoetur, debet
Aduocatus Fiſcalis benè, ac diligenter ſe informare perſcri-
269 pturas, & teſtes vtrum Fiſcus in eiuſmodi quæſtione iuſtã
cauſam foueat, & exindè informationem inchoare, & proſe-
270 qui; quod mecum non obſeruauit Iuncta, nec alia, quæ re-
fert *Farin. de Inquiſit. quæſt. 9. n. 1. cum ſeqq.*

Sed nulla præexiſtente quærela, imò abſolutus in ſindicatu
dum fuerim, bãna promulgata fuerunt, quod innumeris fue-
rim impetitus quærelis, quarum nulla proſus comparuit, [vti
ex decreto poſtmodum per eandem Iunctam *num.* 528.]
vndè inquit *Maſtr. de Magiſtrat. lib. 6. cap. 7. n.* 10. teneri ad
271 damna, expẽſas, & intereſſe etiam ſi eos contra quos ità pro-
ceſſerunt, abſoluerint, applaudente *Bal. in rubr. de pæn. iud. qui
malè iudic in princ. & in l. obſeruare, §. proficiſci, quæſt. 26. ff. de
offic Proconſ. Farin d. quæſt. 9. n* 16. verſ. *Amplia nono, Cyn. Bal.
& reliqui in l. præſcriptione, C. ſi contr. ius, vel vtilit publ.* aientes
272 ante exercitium iuriſdictionis conſtare debere de delicto,
cui theſi ſe ſubſcripſerunt *Imol & Moderni in cap. cæterum de
iud. Canoniſtæ in cap Romana, §. contrahentes de for. compet. in 6.
Reg. Valenz. conſ.* 52. *n.* 15. verſ *Et comprobatur, Farin. in prax.
crim. quæſt. 2. n. 1 in princ. & in fin.* vbi amplius, quod ſi Prin-
273 ceps motu proprio mandaret aliquem inquiri, adhuc tamen
intelligi debet ſi conſtat de delicto, & non aliàs, *Vermigl. conſ.
crim.* 132. *n.* 16. *Rol. à Vall.* qui ex multis comprobat *conſ.* 12.
n. 40. *lib.* 3. vbi quamplura de præceptis Principum exequen-
dis, vel non.

274 Contradicit etiam aſſertio de repetitis quęrelis in Bannis
enunciatis diplomati Dom. Proregis mihi tranſmiſſo die 25.
Iulij 1657. conſultìm à *Me* inſerto *hoc eodem diſcurſu n.* 76. in
quo inquit, *Que en lo que toca à ſu proceder de V. S. eſpera ſerà
come refiere, aũque no hà dexado de haber algunas quexas.* Igitur
ex ore D. Proregis conuincitur conuitium contra *Me*, quod
fuerint, tot, ac repetitæ quęrelę, quando Excellentiſſ. Prorex
275 (cui magis credendum) dubitatiuè (recrudeſcentibus dela-
tionibus ex ore Malignantium) non niſi paucas quærelas

enun-

enunciat, quarum nequidem vna comparuit vſquequaque (quas delationes fortè iiſdem villicantibus, pro quærelis exiſtimauit) [vt hac in re calumnia euidens, & perſpicua, omnibus appareat; qui non niſi è perſequentium iniquitate proceſſit, qui in hoc præcipitarunt, ſecundùm *Gloſ. in Clem. Paſtoralis de ſenten. & reiud.* verb. *Præcipitatione*, vbi inquit præci-
276 pitium dici, quod ſine modo, & cũ periculo fit, ad *tex. in cap. ex parte de ſepult.* eamq; præcipitationem *Clemens Papa* iuſtitiæ nouercam appellauit in *d. cap Paſtoralis*, vbi *Gloſ.* verb.
277 *Nouerca*, notabiliter tradit, quod ſicuti ſe habet nouerca ad priuignos, quæ ſæuire ſolet in illos, ſic ſe habet ad iuſtitiam voluntas præcipitantis iudicis. vndè carmen adducit
278 *Gaudet in afflictos ſæuire nouerca poteſtas,*
id quod ex tenore decreti, quod non procedatur contra *Me*, cuius verba per extenſum inſerui *n.* 528. conuallatur,] & ſic
279 deberent paritèr puniri, & caſtigari, qui famam meam dehoneſtarunt inſidiando, & obijciendo non vera, ad *tex. in cap qui*
280 *ambulat* 5. *quæſt.* 5. tales enim detractores, deteriores ſunt illis, qui ſubſtantias aliorum, prædiaque deripiunt, *cap. deteriores, cap. ex merito* 6. *quæſt.* 1. vndè *tex. in cap. quiſquis el* 2. *quæſt.* 8.
281 dixit, quod licentia mentiendi in iudicio, non debet eſſe impunita, *l. fin. C. de accuſat.*
282 Nec paritèr vera ſunt, quæ ſequuntur verba in eiſdem bannis appoſita, quod ob dictas (*effictas ſanè*) repetitas quærelas ob præambulorum expeditionem tempore peſtis, obligatus extitit Dom. Prorex ſucceſſorem mihi conſtituere elapſo biennio, Nam Ego (vti initio obſeruaui *n.* 62.) officij poſſeſſionem adeptus fui die 16. Maij 1654. & petita licentia à Iudicatus munere non potui eam obtinere de Menſe Iulij 1655. ſicuti apparet ex alio Dom. Proregis diplomate mihi
283 directo *n.* 66. cumq; biennium in die 16. Maij 1656. compleuerim, iterum excuſaui Me, & licentiam petij eidem Domino de menſe Ianuarij 1657. effluxis iam menſibus octo vltrà biennium, & apparet ex ſupplici meo libello *n.* 113. nec tamen annuere dignatus eſt D. Prorex, ſed cum eo alloquutus, iuſſit mihi vt continuarem, vſq; ad prouiſiones faciendas de officijs tunc vacatis platearum Sac. Reg. Conſilij, & Fiſci

Patroni Magnæ Curiæ Vicariæ, vndè continuaui vſq; ad mẽ-
ſem Iulij 1657. quando videns non fuiſſe promotum ad of-
284 ficium perpetuum, iterum, & tertiò veniam petij, & obtinui
die 25. eiuſdem menſis, prout non obſcurè apparet ex diplo-
mate S.E. mihi directo *d.n.* 124.

Quorſum igitur fuit excogitatum, obligatũ extitiſſe Dom.
Proregem, ſucceſſorem mihi deſtinare elapſo biennio? cùm
appareat euidenter, *Me* vltrà biennium non ſponte mea, ſed
vt iuſſibus Dom. Proregis parerem, cõtinuaſſe in Officio Iu-
dicatus Magnæ Curiæ per alium annum, & tres menſes? om-
285 nia ſanè excogitata fuerunt, vt meæ famæ Iuncta ictum ia-
ceret publicis præconijs, iuxtà illud *Athanaſij Apolog.* 1. ibi,
286 *Nam qui lapide ictus eſt, quærit medicum, ictus autem calum-
niæ grauiùs, quàm lapides feriunt,* Eſt enim calumnia claua, &
287 gladius, & iaculum incurabile, plura congerit *Eſcob. de nobil.
proban quæſt.* 1. *proem.n.*29. D.*Larr.alleg.fiſcal.cap.*102.*n.*27.
tom. 2.

288 Grauatus inſuper ad ſummum fui ex dictis Bannis, dum
alliciunt homines ad proponendum quærelas contra *Me* cir-
ca præambula expedita tempore peſtis, vtq; incentiuum præ-
beant, hæc proferunt verba, *E benche queſta Regia Gionta ten-
ga ſopra diciò alcuna notitia*, *&c.* quid aliud ex hoc, publicis
præconijs inſinuatis, ac in Tribunalium valuis affixis ſignifi-
care intendit, niſi *Me* delinquentem facere, aſſerendo, quod
Viſitatrici meæ (ſi talis affirmanda fuerit Iuncta) innotuerat
aliquid de meis criminibus [Et quis (amabò) ſibi tribuit au-
289 thoritatem, aut poteſtatem, vt tanquam probatum habeat,
quod ius non habet pro tali? contradicendo illi vulgato (licèt
inſigne) *Iurecõſul. Vlpiani* placito *in l. illicitas* 6. §. *Veritas*, ibi,
290 *Et ideò Præſes Prouinciæ id ſequatur, quod conuenit eum ex fi-
de eorum, quæ probantur ſequi ff. de offic. Præſid. Gloſ.* 1. *in cap.* 1.
ad med. verb. *Secundum quod Canones de offic. ordin. Additio ad
Abbat. in cap. dilecti n.* 3. *lit. G. de iudic.* proſequitur nunquam
ſatis laudatus *Epiſcopus Couarruuias lib.* 1. *variar. cap.* 1. *n.* 4.
Pinell. in l. 2. *C. de reſcin. vend. par.* 3. *cap.* 3. *n.* 33. *Sot. lib.* 5. *de iu-
ſtit. & iur. quæſt.* 4. *de iuſtit. art.* 2. optimè *Petr. de Aragon. ex D.
Thom.* & communi Theologorum ſententia in *lib. de iuſtit. &
iur.*

iur. quæst 67. de iniustitia art. 2. part. 463. collat. 2. Cicero lib. 3.
Orat in Verrem, inquiens, *Nihil cuiquam probari velim, me di-*
cente, quod non ante mihimet ipsi probatum sit, perbellè *Iuo Car-*
291 *notensis epist.* 140. dicens, *Iudicibus non aliter esse credenda (li-*
cèt vera essent) nisi quæ Iudiciario ordine comprobantur, & ma-
nifestis testimonijs, de quo est *tex. in cap. quamuis* 73. 11. *quæst.*
3. *& in cap. quoniam contra de probat.* multa ad propositum *D.*
Reg. Valenz. cons. 90. *n.* 20. *lib.* 1. cum alijs congestis infra *n.*
419.] vt apud omnes infamiæ notam aliquam incurrerem,
aures etenim audientium, libenter maledicta, pennæ sunt, qui-
bus sicut sagitta emissa velocitèr ad omnium scientiam deuo-
292 lat iniuria, & sicut nebula per ventos vndiq; sparsa per ho-
minum aures euolat irreuocabile iniuriæ verbum, ex illo *Ho-*
ratij 1. *Epist.* 18.

Nescit vox missa reuerti,
Et semel emissum volat irreuocabile verbum.

293 Vndè *Diuus Bernard. in quodam suo sermone*, quem refert
Escob. d. par 5 quæst. 1. proem. n. 25. Time (inquit) *sagittam, le-*
uiter volat, leuiter penetrat, sed dico tibi non leue infligit vulnus,
citò interficit, nimirum sagitta verbum iniuriæ prolatum est, & ali-
bi, eleganter, *Leuis quidem sermo, leuiter volat, sed grauiter vul-*
nerat, leuiter transit, sed grauiter vrit; leuiter profertur, sed non
leuiter reuocatur, facilè volat, ideò facilè charitatem violat; Tene-
294 *rum membrum lingua, attamen vix teneri potest, substantia*
quidem infirmum, atque exiguum, sed vsu magnum, & validum
inuenitur: tenuis est, vt lata, ideò aptissimum euacuandis sordibus
instrumentum. Iam reperitur in aures hominum iniuria spar-
sa, dum enunciatur in publicis bannis præconia voce emana-
295 tis, Visitatricem Iunctam habere aliquam notitiam de per-
peram gestis à *Me* præambulis, sed nulla veritate suffulta,
nam euanuerunt, nec nomen indicatur eorum, qui notitiam
hanc dederunt, vndè *Valerius Episcopus in quodam sermone* in-
296 quit, *Nihil sauius, nihil violentiùs amaris, asperisq; sermoni-*
bus, quorum vulnera tantò difficiliùs curantur, quantò faciliùs
proferuntur; licèt Iudici etiam habenti liberum arbitrium cre-
297 dendum non sit dicenti esse inditia, nisi aliàs probentur, se-
cundùm *Grat. cons.* 74. *in princ. lib.* 2. cum alijs adductis per *Te-*

ſtay alleg. 9 *n.* 60. *& ſeqq.* etiamſi ex mandato Principis ſit
298 formata inquiſitio, vti poſt multos tradit *Farin. in prax. cri-*
min. quæſt. 1. *n.* 40. ex dictis per *DD. in l. milites, C. de quæſt. in l.*
iuſtiſſimos, C de offic. Rector. Prouinc. & in *l. ſiquis alicui, C. ad l.*
Iul. Maieſt. Catus inter conſ. criminal. diuerſ. conſ. 99. *n.* 1. *& ſeq.*
lib. 1. vbi quod totus mundus ſeruat hanc concluſionem val-
dè tritam, & ab omnibus conſulentibus affirmatam, *Boſs. tit.*
de inquiſ n. 21. inquiens refrenandam eſſe malitiam Iudicum,
299 qui putant inquiri poſſe contra certam perſonam, nulla
præcedente præſumptione, quæq; mala ex malè dictis, & pro-
300 latis iniurioſè verbis proueniunt, refert *Peguer. dec. crim.*
13. *n.* 5. *& 6.*
301 Nec inficiari poteſt eum, qui banna compoſuit, ſiue dicta-
uit, non aliam habuiſſet mentem, niſi vt *Me* calumniaretur,
302 Nam is calumniari dicitur ad mentem iuris, qui intentatum
crimen probatum non habet, ſecundum *Io. Philipp. in ſumm.*
vtriuſq; iur. tit. de calumniator. pag. mihi 469. adducẽs *tex. in cap.*
2. *eod tit.* & reddit rationem, quia cum is, qui aliquem ad iu-
303 dicium prouocat, probationes ſuas paratas habere debet
per *tex in l. qui accuſare, C. de eden.* ſi in probatione defecerit,
videtur ſine cauſa, ideſt calumnioſè litem mouiſſe, *Petr. Gre-*
304 *gor. Tholoſan. in ſyntagmat. iuris lib.* 32. *cap.* 20. *pag. mihi* 499.
ibi, *Accedunt, & ad calumniam alij, qui non probant, quod inten-*
dunt, & ſaltim negari non poteſt eiuſmodi calumniam poſt-
305 quam intenditur crimen, & non probatur, præſumptam à
Scribentibus vocari, vti plena manu tradit *Caſtill. Sotomayor*
controuerſ. lib. 3. *cap.* 21. *n.* 7. eamq; punibilem. [vndè *D. Larr.*
alleg. fiſcal. 1. *n.* 18. vt de ſe vti Fiſci Patrono atteſtationem fa-
ceret ea protulit verba, quæ ad ſuum munus rectè explendũ,
nedùm vti fiſcalem, ſed etiam vti Chriſtianum veritati inni-
306 xum mirificè conducũt, *Nec pro Fiſco faciendum, quia Prin-*
ceps non vult iniuſtè ſubditos vexari; & ità Ego multoties in mu-
neribus Fiſci Patroni, quibus functis cùm cauſam Fiſci non iuſtã
cognouerim, nihil contra Me facere, vel dicere decreuiſſe, & reſpõ-
dere (Me acta vidiſſe iudicialia) *quo bonam fidem agnoſcebam,*
Hucuſq; *D. Larrea*; at contra *Me* non viſis actis, quinimò:
nullis actis exiſtentibus, nec quærelis vllis propoſitis, formã-
tur

tur banna, publicantur programmata, & conuitia moliuntur, ac quid amplius? (silentio sanè prætereunda) & nunc memoria recolo satis iustè contrà Fisci Patronum sui temporis exclamasse *Thomam Gram. in dec.* 10.*n.*2. ad quem Legentes remitto, & ad *Escob. de nobil. & purit. proban. par.* 2 *quæst.* 8.*n.*71. *& seqq.* vbi Fiscales instruit ad benè eorum munus exercendum, ad veritatem sectandam, & calumnias dispergendā plura iura ad id expendentem, & verè memoratu digna, vt in 3. *sect.* latiùs: Indè manat: quod Fiscales iurant de calumnia,
307 & quæcumq; alia iuramenta necessaria faciūt, *Luc. de Penn. in l. iustas, C. de delation. lib.* 10. *Pereg.* ex multis *lib.* 7. *de iur. fisc.*
308 *tit* 3.*n.*7. & licèt contrarium asserat *Solorzan. de iurib. Indiar. cap.* 6.*n.* 127. *lib.* 2. in hoc Regno Pragmatica Sanctione stabilitū est teneri de calumnia, de quo adest *Prag.* 39. *de offic. Sac. Cons.* Paris *de Put. de sindic.* verb. *Euidentialia cap.* 1. *Azeu. in lib.* 2.*n.* 3.*tit.* 7.*lib.* 3. *Recopil.*]

309 Et si notitiam habebat Iuncta ex iniusta præambulorum interpositione, quomodo tandiù à die, quo formata fuit Iūcta de Mense Septembris 1656. ac rescripto Dom. Proregis directo Spectab. Regen. Magnæ Curiæ, quo fuit ordinatū præambulorum acta ad libitum Fisci Patroni Regalis Patrimonij per Iudices Ciuiles, esse consignanda, quod *Ego* inseri curaui *hoc eodem discursu n.* 107. tacuerunt? dum omnibus innotescit, Iunctam erectam fuisse ex eo, quod Delatores mei Inuidi maligno affectu insinuarunt de iniustitia præambulorum, eorumq; falsas delationes ad aures Dom. Proregis deuenire, totam industriam adhibuerunt, addentes etiam in Fisci præiudicium quamplura præambula à *Me* expedita fuisse, & spatio vnius anni cum dimidio visis, per Fiscum omnibus ferè præambulis à *Me* expeditis, eisq; in Iuncta relatis, non fuit repertum vllum iniustum, nec qui quærelam vllam pro-
310 poneret. Vndè ergò aliqualis illa notitia in Bannis expressa de iniustitia præambulorum emerserit? prorsus non capio, ni-
311 si iterum dixerim omnia effictim processisse ad incentiuum præstandum, quod aliqui aduersus *Me* insurgerent, & calumnientur, quod est prærumpere iustitiæ neruum, & prosternere
312 authoritatem Magistratuum, viamq; aperire, qua Maligni suas

ſuas vires augeant, & audaciam, iuſtitiæq; Miniſtros timidos
313 reddant in futurum, de quo *Paris de Put.* exclamat, pænisq; grauioribus coercendos putat *de ſindicat.* verſ. *Per ſindicatores, Maſtr. de Magiſtrat. lib. 6. cap. 8. n. 7.* facit *Magon. Rot. Lucen. dec. 1. n 21. Io.* Bott. *de ration. ſtat. lib. 1. Caualc. de Brach. Reg. par. 5. n. 96.*
314 Illud autem, quod vulgarunt de illato præiudicio Fiſci ex tot præambulorum expeditione, indè ortum habuit; Refrigeratam enim, vt agnouerunt nonnulli eorum gratiam apud Dom. Proregem, ſedata iam peſtis lue, variè vellicarunt, ſuſurrantes eius auribus, Fiſcum ex obitu tot millium Regis vaſſallorum, lucratum fuiſſe biſmille millia cum dimidio; Cùmque
315 paucos poſt dies animaduerterint, ſatis è longè eorum effatum abijſſe, eam adduxerunt excuſationem, quod expedita per *Me* preambula in cauſa fuerunt, vt Fiſcus illis priuaretur, vndè formata fuit Iuncta de bonis vacantibus, & viſis, reuiſis, ac ſtrenuè, & accuratè perſpectis præambulis per biennium,
316 & vltrà, nequidem in obolo Fiſco fuiſſe ex ijs præiudicatũ, protenſo quaſi digito omnibus innotuit, idq; in cauſa fuit, vt innocentia mea operiretur. [Et dicere cogor verbis *tex.* mutuatis in *l. non intelligitur* 3. § *cum quinquennium, ff. de iur. fiſci*, quæ Iureconſultus *Calliſtratus lib. 1. Diuo Adriano* adſcribit, ibi, *Valdè inhumanus eſt mos iſte.*]
317 Vtque (obiter inſinuem) præambulorum decreta *Ego* vti Iudex interpoſui, vel ex teſtamento, vel ab inteſtato, ex quo
318 duplici iure ſucceſſiones deferũtur *tot. tit. ff. & C. de teſta. & de ſucceſſ. ab inteſt.* & in Reg. vſitatum eſt per *Rit. M. C.* 181. expediri præambula, vbi *Carau.* in quibus caſibus nulla expe-
319 ditur citatio, ſecundùm *Affl. in Conſt. Eos qui ſcienter in 4. queſt. D. de Franch. dec.* 204. *Conſil. Throd. alleg. 17. n. 21.* inquiens hoc non eſſe verè iudicium, ſed potiùs dici liquidam
320 probationem aditionis hæreditatis ex teſtamento, vel ab inteſtato, *Reg* Sanfel. *dec.* 210. *in princ. par.* 2. Nec homini mediocritèr in iure verſato abſconditum eſt, in Regno ſucceſſio-
321 nes ſecundùm ius deferri ad decimum vſq; gradum, ſicuti *Inſtit.* habetur *de ſucceſſion. ab inteſt.* quo gradu deficiente vir,
322 & vxor inuitantur ad ſucceſſionem, de quo] eſt *tex. in l. 1. ff.*

& C.

& *C. vnd. vir. & vxor.* quinimò eam transmittere poterunt ad hæredes suos per ius accrescendi, vel attrahendi, vt consu-
323 luit *Corn. cons.* 324. *vol.* 4. *Peregr. de iur. fisc. lib.* 4. *tit.* 3. *n.* 4. *Capriol. in tract. de success. ab intestat. lib.* 4. *n.* 1. vbi ampliat etiam
324 in vxore Clerici Græchi, ad *tex. in l. si quis Presbyter, C. de Episc. & Cler.* quod procedere in sponsa per verba de præsenti, quæ sit nubilis ætatis, secundùm *Bartol. in l. nihil, ff. rer. amo-*
325 *tar.* alioq; adductos per *Mastr. dec.* 123. *n.* 7. vbi determinationem affert de anno 1608. pro Antonia de la Vigna, & vltrà prædictos, accedente dispositione iuris Regni in *Constit. Dohanæ de Offic. Secret.* vbi expressè tradit *Andr. de Isern. & in cap* 1. in verb. *Bona vacantia, tit. quæ sint regal.* cui se subscribit *Affl. in d. Constit. n.* 7. &] præter ordinarias rubricas, fidem obseruantiæ in Regno præstat eruditissimus *D. Præses de Franch. dec.* 454. Si igitur secundùm iurium dispositionem ius suum
326 cuilibet reddidi non sine magno labore noctes ducendo insomnes, & dies vigiles in quo peccaui? quale præiudicium Fi-
327 sco intuli? [Quin potius: si expeditioni non vacassem, & negligentèr *Me* habuissem, meritò ab officio poteram, & debebam remoueri, secundùm *Bal. in l.* 1. §. *qui res in fin. n* 3. *de offic. Præfect. Vrb. Ang. in l. omnibus, C. de sportul. Dec. in l. pen. n.* 6. *C. de pact.* id quod paritèr est dispositum in tutore negli-
328 gente circa administrationem bonorum pupillarium, *l. fin. ff. vbi pupill. educar. debeat, l. fin. C de admin tutor. l.* 3. §. *qui ob segnitiem, ff. de suspect. tutor. l. si tutor velit*, cum ibi *notat. ff. de au-*
329 *thorit. tutor.* Itidem in simplici procuratore, nam Iudex etiã nemine petente debet ex officio ob negligentiam, eum priuare, *l eum qui res, C. de procurator. Rom. cons.* 428. *n.* 5. Sic etiam
330 in Prælato, qui à Prælatura remouetur ob eius negligentiã, secundùm *Ias. in d. l. eum qui res col* 2. *n.* 5. *Crau. cons.* 132. *n.* 3. Nec alienum est a Principe per *tex. in cap. grandi de supplen. negligen. Prælator. in* 6. Ac etiam in executore testamentario,
331 quod ob negligentiam sit remouendus, tenet *Paul. de Castr. cons.* 97. *super primo quæsito n.* 2. *& cons.* 332 *n.* 3. *lib.* 1. *& cons.* 437. *dub.* 3. *vol.* 2. *Crau. d. cons.* 321. *n* 3. *Reg. Valenz. cons* 35. *ex*
332 *n.* 25. *lib.* 1. Dum igitur, meo vt uacarem muneri, ius dicendi, ac iustitiam ministrandi, totus incubui, tribuitur mihi in delictum.

lictum, alijſq; negligentibus in laudem? Quorſum hoc? vt & hoc portentum Orbi indicetur, & Magiſtratibus inſinuetur rerum humanarum viciſſitudo.] Exhibeant delatores, qui pariter eorum ſubtili ingenio manifeſtum faciant, qnanam iuris, aut ſtatutaria diſpoſitione, hæreditates Fiſco ſint deferendæ, dum diem functis, ſucceſſores teſtamentarij, aut legitimi ſuperexiſtunt? ijſq; deficientibus vir, & vxor ab inteſtato inuicē ſuccedunt ex deciſis per *Sac. Conſ.* apud *D. de Franch. d. dec. 454. in fin.*?

333 Edocti pariter ſumus Sereniſſimum noſtrum Regem vaſſallorum bonis non inhiare, ſed firmitèr velle, quod cuilibet miniſtretur iuſtitia, ſuumq; ius tribuatur vnicuique, quinimò etiam in caſu dubio contra Fiſcum eſſe reſpondendum do-
334 cuit *Modeſtinus Conſultus in l. non puto 20. ff. de iur. fiſc.* & mirabile, ac ſingulare profero *Ego* effatum magni illius *Regis*
335 *Philippi II.* quod habui à peritiſſimo illo Fiſci Patrono nemini ſecundo *D. Io. Bapt. Larr. allegation. fiſcal. cap. 1. n. 9. circa*
336 *med. par. 1.* per hæc verba, *Et vt alia plura omittam, imitatus ex noſtris Regibus Philippus II. qui Hiſpanorum ſecundus Traianus, virtute, iuſtitia, & prudentia nuncupatur, Nam cum anno 1570. eſſet in villa del Eſcurial, & illum adiret Doctor Velaſco,*
337 *Cōſilij Supremi, & Cameræ Senator, vt conſuleret de cauſa, quæ maximè augeret eius Regale patrimonium, Reſpondit Rex ſapientiſſimus, & iuſtus; Doctor ſemper in cura habe, & renuncia Senatui, in dubio ſemper contra me iudicandum*, quod exemplar ha-
338 buit à *Porreno in libello*, quem edidit *de dictis, & factis Philippi II. cap. 10.* in verſ. *Eſtando*, adeò quod idemet *D. Larr. ibid.* non potuit ſe cōtinere, quin exclamaret, *O pulchrum dictum! Vtinam hodie Principes imitarentur*, de quo memor *Ego* fui *in Opere meorum Reſponſorum criminal. cap. 24. n. 63.*

338 Et cur non potius commemorantur tot mala, quæ ſcaturierunt ex ſequeſtris ad inſtantiam Fiſci peractis omnium ferè hæreditatum, quorum præambula per veros, & legitimos ſucceſſores illicò prçſentari non potuerunt ob illorum abſentiam à Ciuitate, qui tandem reuerſi dum eius bona expetierunt, remanſerunt manibus vacuis, nam nequidem minimam partem fuerunt aſſequuti, ſed omnia fuerunt erepta, nec vlla

ſpes,

ſpes,illa recuperandi permanet àmplius, vt opportunè dixe-
390 rint lugentes cum *Prophet. Hæreditas noſtra verſa eſt ad alienos*; adeoquod nemini non fiet obuium, à quo maiora illata ſint damna à *Me*,qui hæreditates ſucceſſoribus legitimis (*iure ſuadente*) detuli,vel ab ijs,qui in cauſa fuerunt,vt protinùs
341 priuarentur? Intereſt enim Regis noſtri vaſſallos non depauperatos, & ad nihilum redactos habere,ſed locupletes vti docuit *Iſer. in cap. 1. n. 27. quib. mod. feu. amitt.* & eſt *tex. ſingula-*
342 *ris in* §. *Cogitatio, Authent. Vt Iudic. ſin. quoquo ſuffrag.* ibi, *Et Imperium, & Fiſcus abũdabit vtens ſubiectis locupletibus, Frecc. de ſubfeu. author.* 8. & benè ſignat *Reg. de Pont. deciſ.* 34. *n.* 33. *in fin. Egoipſe in 1 forenſ. cap.* 11. *n.* 11.
343 Quæ adeò vera ſunt, vt ex officio teneatur Superior, cùm ſciuerit oppreſſiones vaſſallorum,eas vindicare,ad *tex. in l. illicitas,* § *ne potentiores, ff de offic. Præſid.* aliaq; *Ego* exaraui in 1. *forenſ. cap.* 11. *n.* 7. *cum duob. ſeqq.*
344 Bone Deus? qui noſti omnia & reuelas paruulis quæ abſcondis Sapientibus. Cur in bannis, & præconijs fit aſſer-
345 tio de aliquali notitia meorum erratorum in præambulis, & non memorantur egregia illa,quæ patraui facinora in aſſiduis aditionibus in foro Magno, alijſq; Fideliſſimæ Ciuitatis Quarterijs per *Me* factis ad finem ſedandi tumultus, & conciliandi diſſidia orta inter Ciues in ipſo peſtis feruore ob aucupanda bona,quæ à potentioribus non ſine vi miſeris eripiebantur? [Sicuti in iure exploratum eſt, ex traditis à *Monterroſ. in pract. Sindicat. in 9. vol tractatuum pag. mihi* 240 *in princ. Paz in prax.* 1. *tom. cap. vnic. n* 15. *in fin pag.* 231. & extat ſtatutum in Hiſpania, *l* 11. *tit.* 7. *lib.* 3. *Recopil. Redin. de Maieſt. Princip.* verb. *Sed etiam per legitimos tramites pag.* 295. *n.* 4. & expreſsè ſtatuit *Iuſtinianus Imperator in Authent. Vt Iudic. ſine quoquo ſuffrag.* §. *illud videlicet* verſ. *Cùm liceat eis*, & dolet de mala ſuper hac intẽtione Sindicatorum, *Bouadill in Polit. tom.* 2. *lib.* 5. *cap.* 1. *rubr. De la aueriguacion, y relacion de lo bien hecho por el Corregidor n.* 158. *ad fin. vſq*;] nullo exiſtente alio Iudice, qui (morbi timore perculſus) illicò occurreret,quæ ſanè ſimultates inter Ciues paulatim exortæ, in aliquam perniciem publicam erupturæ videbantur; ni mea induſtria peruigilię;

 gilię;

giliq; cura, fato cessissent? irritatos etenim populi animos beneuolentiæ studijs non semel, atq; humanitate demulsi. fæda
346 illorum temporum conditione pensitata, [in qua cum peste ipsa, & lue detecta vidimus, etiam plura commissa crimina, ij etenim spretis legibus, iureq; naturali conuulso, infirmis misericordiam non exhibebant; ad pietatis namq; obsequium effecti timidi, ad impia lucra, temerarij, fugientes morientium funera, mortuorum appetebant spolia, vt obuiam fieret in ęgritudine sua miseros ad hoc forsitan derelictos esse, nè possunt cù curabantur, euadere. Sicuti in simili de anno 256. contigisse tradit *Diuus Cyprianus*, relatus à *Cardinal. Baron. in Annal. lib. 2. pag. 366. n. 24.* & vti *Petrus Chimiacensis*, relatus à *P. Marchin. in tract. de pest. in proemial. rubr. te-*
347 *stis acerbissim. Calamitates*, disertè inquit, *Ea nos inseruiuimus calamitate, in qua ruebant super mortuos viui, & supra sepultum, sepultor ipse procũbebat, de quo oculatus Ego testis fui.*] cuius rei
348 testem haberem locupletem *D. Emanuelem de Aguiar*, *Regentem Magnæ Curiæ*, Nobilem Hispanum, qui tunc tantùm suis operibus valuit, vt Vrbs Neapolis præclarissima, illum viuentem, velut parentem coluerit, & morientem luxerit. Id etenim ad Iudices spectare, eorumq; proprium esse officium, ex multis docuit *Molin. de primog. lib. 4. cap. 19. n. 30. Paris de Put. de sindic. verb. Concordia n. 9. Affl. dec. 149. n. 7. Mastr. de Magistrat. cap. 4. n. 98. & 99. & n. 278. & seq. Simanc. de Repub. lib. 8. cap. 27 n. 4. Rolan. cons. 8. n. 26. in 4. Gomez de delict. cap. 6. n. 16. Auil. in cap. 2. Prætor. Glos. Parçialidad. n. 21. Plaça lib 1. delictor. cap. 1. n. 3.* cum alijs adductis per *Berart. in Specul. Visitation. in Exhortation. ad Magistrat. n. 3.*

349 Sed veritate ipsa pro *Me* certante, Nemo comparuit, nisi Lucas de Luca Medicus, qui de decreto per *Me* interposito liberationis duc. 220. in beneficium Dominici Nasturi Actor. Magistri Cur. Archiepiscopalis de anno 1655. mense Nouemb. qui via Ritus obtinuit cõtra dictum de Luca, tota Ma-
350 gna Curia votante ad mei relationem decretum liquidationis instrumenti præsentati pro summa duc. 300. confirmati etiam per Sacrum Cõsilium, dum petijt fieri verbum in Aula quond. Regij Consiliarij Aloysij Gamboa, & ad finem euitan-

tan-

tandi pœnam liquidationis produxit in eadem Aula fidē cre-
diti dictorum duc. 300. vndè fuit mihi iniunctum, vt ad libe-
rationem ipsorum procederem, & cum partes audiuissem, &
non aliud remaneret agendum, nisi creditori depositum libe-
rare, tamen visum mihi non fuit integram summam liberare,
sed tantùm duc. 220. cum cautione pro nunc salua prouisio-
ne facienda in Magna Cur. respectu restantis quantitatis par-
tibus plenius auditis, ad finem vidēdi si exceptio opposita pro
parte debitoris militabat, qua de re videns *Me* publicis præ-
conijs Visitationis iudicio submissum, insinuare sategit, quod
si dictos duc. 220. de propria pecunia fuissem elargitus, quæ-
relam non instituisset, cuius petitioni minimè *Ego* annuens,
dum fuisset per Iunctam replicatum, I de præambulis dumta-
xat posse cognoscere, non de alijs, supplici libello adijt Dom.
Proregem, qui peculiari rescripto cognitionem eidem Iunctę
demandauit, & in pluribus sessionibus quærelante audito, de-
351 creuit non esse quærelam recipiendam, & pariter iniunctū,
quod relatio fieret Suæ Excellentiæ, cui impedimentum præ-
352 stitit Magnificus Fisci Patronus, inquiens nouis incumbe-
re contra *Me* diligentijs, Ecce in quo consistebat quærela, q.
busq; tricis, & teknis quærelator procedebat, aliorum consi-
lio, suffultus, sed modò in memoriam venit dictum peritissi-
353 mi illius viri *Io: Vincentij de Anna, Nemo diù gaudet*, & satis
mihi erit, quod conscientiam puram habeam, quæ testimoniū
354 erit gloriæ meæ, applaudente *Apostol. ad* Hebræos 4. ibi, *Glo-
ria nostra testimonium conscientiæ nostræ*, & est *tex. in cap. in cu-
ctis 11. quæst. 3.*

Nec vllus excusandi se patebit aditus, eò quòd audiuerint in
multiplici, ac celeri præambulorum expeditione potuisse per-
355 peram me gerere, Nam in primis Visitatores, & Sindicato-
res informare se debebant à quibus, & qua mente, quouè ani-
mo conuitia aduersus Me dicta fuerint, sicuti docet *Summus
356 Pontifex in cap. qualiter, & quando el 2. de accusat.* ibi, *Non
quidem à maleuolis, & maledicis, sed à prouidis, & fide dignis*,
cui concordat *tex. in cap. cū in iuuentute* 15. ibi, *Quia tamen eius
suggestio non de charitatis radice procedere videbatur, noluimus
357 aures nostras, quasi malignis delationibus inclinare*, hinc po-

pulus Sodomæ dum improbus eſſet, & tot criminibus debacchar etur ex clamore peccatorum, qui peruenit ad Cælum, adhuc videtur Deum noluiſſe credere, ſed dixit ad *Abraham Ge-*
358 *neſ. cap.* 18. *Clamor Sodomorum, & Gomorræorum multiplicatus eſt, & peccatum eorum aggrauatum eſt nimis, deſcendam, & videbo, vtrum clamorem hunc, opere compleuerint*, ex quo infert *D. Larr. allegat. fiſcal cap.* 101. *num.* 12. *rubr. An delationes Princeps facilè credere debeat aduerſus Magiſtratus, quia optimi ſubiacent calumnijs, quod ſi Deus detrahit fidem peccatis manifeſtis*
359 *& veritatem eorum, & ſi non egeat certioratione indagare procurat, quantò magis Princeps non debet facilè Magiſtratuum detractiones admittere*, & *contra illos delationibus deferre*? & per *tot. caput Allegationis* optimè pluribus repetitis exemplis antiquis, & recentibus ſuadet delationibus aduerſus Magiſtra-
360 tus non ità facilè eſſe deferendum, ſicuti aduerſus *Me* egerunt, vt eiuſmodi proclamata proferri faciant cum detractione boni mei nominis apud omnes adepti, quod exhorruit
361 *Conſul. in l. Prætor edixit* 7. *ff. de iniur.* [Semper etenim cre-
362 dendum eſt viros probos ad Magiſtratum aſſumi; & illos iuſtè munus exercere, vt traditur *in l.* 1. §. 1. *ff. de offic. Præfect. Prætor.* illis verbis *Credidit enim Princeps, eos qui ob ſingularem induſtriam explorata eorum fide, & grauitate ad huius officij magnitudinem adhibentur, non aliter iudicaturos eſſe pro ſapientia, &*
363 *luce dignitatis ſuæ, quàm ipſe foret iudicaturus*. Et exemplũ Domitiani licèt improbiſſimi, qui Delatoribus fidem non adhibuit, ſed eos varijs pœnis exercuit, conſtat ex *Martial. in Amphitheatro Epigram.* 4. Iuſtus, & alij, quos refert eruditiſſimus Supremi Senatus Caſtellæ Senator *D. Laurẽtius Ramirez*
364 *de Prado* in eius *Commentar.* Dom. meus, cui plurimum debeo, ob ingentẽ amorem, quo Me proſecuutus fuit, continuiſque literis ſcripta mea collaudare non dedignabatur, quæ penès Me habeo.]
365 Nec mediocriter grauatum me ſentio, dum Magnif. Fiſci Patronus, vt Me de peccato in præambulis redargueret, per diem ante publicationem bannorum carceri ſubterraneo mãcipari iuſſit *Dominicum Pulucrinum* Scribam Magnæ Curiæ, pluriesq; ſuggeſtiua dare ei fecit interrogatoria nulla præexi-

ſten-

stente quærela aduersus *Me*, nec alio qui incontestem illum adduceret, de gestis à *Me* , in præambulorum expeditione, [Posthabitis theoresis,& praxis criminalis principijs nō adeò abstrusis, quin teneatur quilibet , etiā mediocriter in Tribunalium subsellijs versatus ea percallere,nempè quod testis, siue fuerit examinatus vti principalis in se, & testis in alios,vti criminalistarum Schola quotidie admittit, non aliter torquetur, nisi ea concurrunt, quæ interuenire debent ad finem tor-
366 quēdi Reū inquisitū,& respectu testiū simpliciter ꝓductorū non aliter procedi potest ad torturam , nisi renitentes fuerint in negando factum,de quo per alios conuincuntur, & qui cōuincit, si vnicus est testis, debet esse dignior ipso negante, ità *Bartol.in l vnius*, §.*testes.& l.is cui. ff. de quæstion.* cui se subscribit *Brun.de indit & tortur.in 3 quæst. princip. circa princip.* & reassumit insignis Practicus *Foller.in prax.crim.par.2.*verb. *Capiat informationem n.22.& duob.seqq.* Nec testis in carceri-
367 bus est detinendus multo tempore , quia carceratus iniustè, quotidie grauatur,ad tex. in *cap.super eo el 2. de appellat.* benè *Farin cons.crim.193* mox allegandus,] vt decernatur captura
368 iniustitia,dū tēpore ipsius nulla aderant inditia, etiamsi posteà superueniant,quia non iustificatur dum ordo præpostera-tur *Neuiz.cons.61.n.33.Rom.cons.241.n.5.Farin. quæst. 27. n 111 cum seq.* quæ sanè interrogatoria suggestiua exprobā-
369 tur à iure; nulla etenim præcesserunt inditia , & vbi Iudex sine præcedentibus inditijs inquirit,dicitur esse in dolo,& calumnia, & tenetur ad damna, expensas,& interesse , necnon
370 criminaliter punitur. *Iaffred. decis.300. Farin.quæst.16.de accus.n 25.& 27* vbi plures congerit, & in casu meo dici potest nimis animosè processisse, *Rol.cons.94.n.13.lib.4.& cōs. 17.n.9.lib 3.*idem *Farin.eod.tit.de accus quæst 1.n.4 in 4. requisit inquis.Testay d alleg. 9. n. 18.* & per annū cū dimidio in
371 Magna Curia in carceribus eundem Scribam detinendo, ad hoc vt tædio carceris tandem pertesus, quod ignorabat diceret ex dictis per *Farin.d.cōs. 193* contra quos Magistratuum delatores inuehit ex pluribus *Dom.Larr.Allegation. fiscal. cap. 102.per tot.tom.2.* omninò consulendus, & non semel porre-
372 ctis præcibus pro excarceratione ipsius Pulucrini,renuit ex-

car-

373 carcerare, noua excogitans molimina de diligentijs faciendis contra *Me*, quasi quod in eius mente habuerit eiusmodi superuenienti iurisdictioni Fisci Partes agendi in Magistratuũ visitatione, nullum præstitutum esse finem, neq; modum, ob quod multa passus fuit damna, & interesse, vndè succedunt pœnæ traditæ per *D.Larr.loc.cit.* maximè contra Fiscum sem-
374 per repugnantem, dùm scire debebat tædium longæ carcerationis testem concutere, adeò quod per vim, & ad finem se ab ea liberandi præsumitur depositio extorta, secundum *Bero.in cap.atsi Clerici n.51.*vers. *Sextò confessio de iud. Pract. Conrad.de confess.crim.n.5. Boss.in pract.crimin tit. de carcerib. nu. 32.ad med.*vers. *Et ideò si detentus Farin.cons.* 193. *n.* 3. vers.
375 *Imò*, verba faciens in carcerato per duos menses, quodque casui nostro conducit, subdit *Præsertim cùm iniustè, & indebitè in carceribus detineretur*, cui se subscribit *Io. Mar. Vermigl. cons.crim.* 33.*n.* 15. vers. *Et præsertim, & cons.* 74. *n.*6.*& cons.* 143.*n.*19.
376 Quidquod: Idemet Magnif. Fisci Patronus Regiæ Cameræ plures accersiuit Scribas Magnæ Curiæ in eius domo, interrogando de accessibus per *Me* factis, tẽpore quo ex lectura Bannorum secernitur de præambulis tantùm fuisse promulgata, & sic nulliter extrà banna, & prætensam visitandi iurisdictionem cùm sit restricta ad præambula, nec limites extendere potest, secundùm *Ang.cons.*138.*n.* 1.*propè fin.* vers. *Limitata enim iurisdictio, Vant de nullit.ex defect iurisd.deleg.n.*93. *Farin.cons.*89.*n.*1. *ad med.* vers. *Et quia etiam limitata iurisdi-*
377 *ctio lib.*1. vndè *Surd.decis.*88.*n* 3. post multos inquit *iurisdictionem limitatam non esse prorogabilem.*

Nec minus grauamen intulit Idemet Fisci Patronus, dum
378 pluries, ac repetitis vicibus quamplures interrogando Scribas de meis gestis, ac qualiter Me gesserim in expeditione præambulorum, & accessuum, responsis acceptis, quod non perperàm, sed benè, & diligenter munus meum expleuerim in iustitia ministranda adhuc tempore pestis, noluit in scriptũ redigi attestationes prædictas id quod exprobatũ habuit post multos *Dom.Larr.decis.Granat.*98.*n.*48.vers. *Sed & iudicij p.* 2. *Escob.de nobilitat.& puritat.proban quæst.*6.§.4. *rubr.de examin.*

min testium n. 26.vers.*Nona*,[Et sic reperitur dispositum per *l.*11 *tit.*7 *lib.* 3. *Recopil Aviles cap*-4. *iudic.sindicat. in Glos.* verb. *Haga,cum seq.Suarez de Paz in prax.*8.*part.*1. *tom. cap. vnic.n.* 15. vbi ad rem tradit sindicatorem teneri interrogare
379 testes nedum contra Iudicem , verum etiam in eius fauorē, quia pro vtraque parte dicere debent,& inquisitio est facien-
380 da, tàm boni,quàm mali , nec in Regno contrarium vidimus dispositum; saltim husq; modò in mea non parua librorum supellectili, curiosè perquirendo , non inueni contrariū,
381 quinimò peculiaris extat Pragmatica Sanctio Cęsareę Maiestatis Inuictissimi Caroli V. incip. *Item quia nobis datum est intelligi sub tit. de Actuar.* 6. in ordine cuius memor fuit *Foller.in prax.*verb.*Capiat informationem n.* 54.vbi inquit aliter facientes Reos esse gehennæ, & teneri rationem reddere in die Iudicij, aliaque verba ad rem effundit, quæ Pragmatica habet aliam concordantem sub *tit de offic. Magistr. Iustitiar.* 27.
382 §.50.] cum indubitatum sit quemlibet Magistratum etiam ex officio teneri in fauorem rei veritatem,& innocentiam indagare,& aperire,ad *tex. in l.*1.§.*fin.ff.de quæstion. l. si non defendantur* 9.*ff.de pæn Bart in l pen.*§ *ad crimen col.*3. vers. *Sed primò quæro.ff.de publ.iud.Farin.*1.*tom. de Inquis.quæst.* 11.*nu.* 10.At Ego husq; modò,lapso iam anno cum dimidio in nihilo factus sum Reus , cum de nullo crimine transmissa mihi extiterit informatio,nec præcesserunt quærelæ.
383 Transgrediamur nunc , & videamus qua ratione in bannis, siue præconijs nullus præfigitur terminus, adeò quod(*exhorresco referens*) perpetuis malignantium ictibus expositus sū anno cum dimidio iam expleto , & si Fisci instantijs foret annuendum,vix fato si cesserim. Visitationis Iudicium cederet, quando receptum est terminum sindicatus cōtra peculiarem Magistratum currere de momento ad momentum, qui de iure communi est quinquaginta dierum,ad *tex.in l. vnic. C. vt omnes Iudic. tam ciuil. quam milit. l. Consiliarios*, C. *de assessor. Authent.Vt Iudic.sine quoque suffrag.*§. *necessitatē*, & in Regn. per *Pragm* 1.*de sindicat.* terminus adhuc est dierum quinquaginta,sicuti de iure communi per *d.l.vnicam*, teste *Dom.Rou. in Scholijs ad d. Pragm* 1.*n.*5.*Berart.in d.Specul.Visitation. rubric.*

bric. de ordin proceden. & fulminan process. in Visitat. cap 4. *nu.* 15. & 16. vbi agit de terminis præfixis iudicio Visitationis ad proponendum quærelas etiam de iure patrio, quibus elap-
385 sis non potest ad vlteriora procedi, nam vbi denegatur audientia, processus est nullus, si ad vlteriora proceditur ex notatis per *Vantium tit. de nullitat. ex defect. iurisdict. n.* 51. & *seq. Chartar. decis.* 85. *Boss de Official orrupt. n.* 32. post *Bald. in l. obseruare*, §. *proficisci*, *ff. de offic. Procõs. Soccin. de citat. art.* 37. *in* 3. *effect. peremptor. Bouadill. in sua Politic lib.* 5. *cap.* 8 *num.* 134. vers. *Lo contrario*, vbi dicit id semper practicari *Dom. Reg. Tap. decis. Senat. Italiæ* 17. *n.* 12. [Licèt in Hispania terminus 50.
386 dierum pro sindicandis Magistratibus, sit restrictus ad dies 30. vti probant *l.* 23. *tit.* 7 *lib.* 3. & *l.* 3. *tit.* 9. *eod. lib.* vti scribit *Suarez de Paz in prax.* 8 *par. tom.* 1. *in proem. n.* 9. vers. *Tenenturq;* & *n.* 10. subdit propter breuitatem instantiæ omnes ter-
387 minos videlicet, ad excipiendum, probandum, & probatum habendum cumulari, citato ad hoc *Bald. in l. properandum in princip.* ibiq; *Iason, n.* 14. & *Cataldin. de sindicat. quæst.* 76. *nu.* 4. & 6.]
388 Et quando nullus reperiretur præfixus terminus sindicatui, & Iudicio Visitationis, nonnè iura clamant teneri Iudicē statuere terminum Accusatori (*si fuerit*) ad prosequendum quærelam, aliàs denegare audientiam, de quo *tex.* est expressus *in l. si ea, C. qui accus. non poss.* quem ibi ad hoc notat, & cõmendat *Glos. ordinaria, Cyn. Iacob. Butr. Bart. Alber. Bal. Salic.* & communiter *DD.* & expressim dispositum est in *Iure septẽpartito l.* 17. *tit.* 1 *par.* 7. vbi *Gregor.* in verb. *No pareçiesse*, vltra *tex. in d. l. si ea*, congerit *tex. in l. qui crimen eod. tit.* & *l.* ... *C. ad Turpill* & *l. præuaricationis*, § *final ff. de præuaricator.* inquiens, *esse menti tenendum, Gomez variar. resol. lib.* .*cap.* 1. *n* 22.
389 Si verò accusator nondum proposuit, sed tantùm minatur, & adhuc Iudex tenetur præfigere terminum, intra quem accusationis libellum porrigat, & termino elapso, audientiam denegare, de quo est *tex. in l. Titia, ff. de accusat.* quem esse in terminis tradit *Gomez loco cit.* inquiens si hoc procedit in ciuilibus per *tex. in l. diffamari, C. de ingen. & manum.* multò fortiùs in criminalibus vigere debere.

390 Aut

390 Aut tandem proceditur ex officio contra aliquem, vel ad instantiam Fiscalis ad hoc positi, & destinati (& hæc est thesis nostra) & adhuc terminus erat præfigendus, vti ex multis probat *Gomez.d.cap.1.n.22.* quem sequitur *Reg.Tap.decis.Ital.17.n.14 Bouadil.in Polit.lib.5.cap.1.n.174.*

Dum igitur terminus meæ Visitationi (si procedi potuisset Iudicio hoc) nullus fuit præfixus, quis non mecum conclamabit ad summum fuisse grauatum? Iura siquidem infinita-
391 tem abhorrent, *l.vnic.C.de senten.quæ pro eo quod inter.profer.l.fin.C.de Sacros.Eccles.Ias.in l.quominus n. 136. ff. de flu-*
392 *min* quæ sanè iura apposite pro sindicando, & visitando, vt sit terminus apponendus, expendit *Bouadil.d.cap.1.nu. 175. vers. Lo quinto.* [Et faciunt iura in *cap. 2. de rescrip.in 6.& in l.1.C.de senten.quæ pro eo quod inter.* & conducit dictum *Glosa* in verb. *Appellatum circa fin.in cap.finali de appellat.in 6.* & per *Io: Andr. in addit. ad Specul. in §. Restat*, in verb. *Concordauerunt.*]
393 Adaugetur Motiuum de grauamine mihi illato ex Iudicio visitationis, nam Ego officia Iudicatus Magnæ Curiæ, non ambiens, nec exquirens, coactus ad illa exercendum à D.Pro-
394 rege Comite Castrilli, quando annui, non ad aliud Meme obnoxium reddidi, nisi ad standum, & parendum sindicatui, iuxtà leges Regni, vti ex literis patentibus in forma Regiæ Cancellariæ subscriptis ab ipsomet D.Prorege, & Spectabilibus Regentibus Cancellariam, in propatulo est, & finito tēpore alacriter promissis steti, & petij ad sindicatum admitti, publicis præeuntibus præconijs, nullaq; existente quærela, liberatus fui, & collaudatus à Dominis Electis huius Fidelissimæ Ciuitatis Neapolis, vti superiùs indicaui *n.20* vbi per extensum liberatoriales literas transcripsi, adeò quod non po-
395 tui alij subiacere examini, ac tam rigoroso Iudicio Visitationis, quod à sæculo non fuit cum alijs Iudicibus practicatum, reuolutisque pluribus exterorum, & Nostratum Codicibus,
396 neminem inuenire potui, qui similem casum posteritati transmitteret, (*Vt tantæ nouitatis, Ego posteritati exemplar sim, & exemplum,*) & sic quasi contractum inij cum Dom. Prorege, à quo non erat recedendum, ad *tex.in l.traditionibus,*

K *C. de*

C. de pactis l. fin. C. de fideiussor. & quæ tradunt *tex. Glos. & DD.*
397 *in l. super creandis. C. de iur. fisc. lib.* 10. vbi agitur de consuetudine increatione Officialium seruanda, ne ad extranea, &
398 insolita, sed ad ea demum, quæ consuetudinis sunt, adstringantur, *l. quod si nolit, §. qui assidua, ff. de edilit. edict. l. vt liberis,* ibi, *Cum quotidie, ff. si cert. pet. Red. in. de Maiest. Princip.* verb, *Sed etiam per legitimos tramites n.* 176. *pag.* 92.
399 Nam aliàs si per somnium præuidere potuissem, quæ mihi præparabantur ærumnæ, vtiq; maiora recusassem Magistratus munera, à meoq; semper exoptando Aduocationis munere, in quo non parum valui, nequidem latum vnguem fuissem elongatus.

Quibus sanè perbellè quadrant, quæ tam doctè, quàm eleganter exarauit doctus vir. *Bouadill. in sua Polit. lib.* 5. *cap.* 1. *n.* 186 per hæc verba.
400 *Lo Sexto, porque el Rey hizo con el Corregidor vn casi contrato de darle el Officio, paraq̃ se siruiesse en el, con condicion que despues de acabado, por espacio de treynta dias, y no mas, como dispone la Ley, y se lo dize en el titulo del Corregimiẽto, vuiesse de estàr en el pueblo, y hazer se pesquisa contro el de lo mal hecho, lleuado; y procedido en el officio, y satisfazer dello à los querellosos: porque si dixeran al Corregidor, que el termino de hazer pesquisa, è inquision de sù vida contro el, y de pedirle agrauios y hacerle cargos, no hauia de tener limite de termino cierto, y podia ser durara seys, y ocho, y mas meses, la dicha pesquisa, y sentencia della, es verisimil, y considerable epiqueya, que no acceptara el Officio por la insuffrible pension, è entolerable carga, que seria darle el titulo del Corregimiento limitado por vn año, y que la residencia del, no tuuiesse fin, ni circulo de tiempo. y assi por via de cumplimiento, de condicion, y contrato es forzoso que nò se pueda hazer pesquisa passados los treynta dias; Y podrà quexarse el Corregidor con iusticia, que se le haze agrauio, en no guardarle la ley, y el titulo del Officio, y la costumbre expressa, y tacita, con que suele darse, y acceptarse, y obligarle al estraño è insolito: pues los actos de los agentes no deuen obrar mas, de lo que fue sù intencion, ni ampliarse à lo inopinado, en que ay desigualdad, y agrauio por la desproporcion del daño de la residencia, no limitada al prouecho del limitado Officio.* Hæc

Bo-

Bouad qui meam sustinens aciem, quampluribus iuribus, Doctorumq; placitis prædicta conuallat.

401 Quinamplius grauatum *Me* senti, tam in Bannis emanatis, quod procedatur per viam Visitationis, quàm etiam in modo, dum nulla præcesserat summaria inquisitio, nec aliqua parte petente post annum cum dimidio, quo hæc scribo (ad meam detegendam innocentiam) & sic contra solitam seruari formam à iure statutam ex multis affirmat *Reg. Tap decis.* 3.

402 *Senat. Ital. n.* 15. vers. *Imò dicebat, & n* 16. vers. *Neq; sufficere,* inquiens *satis notoria apparere grauamina cum infra tanti temporis decursum, nullus libellus porrectus, nulla querela fuerit proposita, ex quo infert non fuisse processum iuris ordine seruato.*

Et cur non potiùs sindicandi, & visitandi veniunt ij Iudices, qui tempore pestis iustitiam non ministrarunt, imò ab omnibus seclusi negotijs denegarunt vassallis Suæ Maiestatis iustitiam facere, & retardarunt, ianuis semper clausis, expellendo pauperes, & Curiarũ Sectatores, loca salubris aeris expetendo, ibiq; cum tota familia moram trahendo, quando

403 domus mea (adhuc tempore pestis) carebat ianitore, & tamen vidimus melioris conditionis fuisse eos, qui eo tempore non laborauerunt, quàm qui labori incubuerunt, contra *tex.*

404 *in l. pupillus* 25. *ff. quæ in fraud. creditor. l. non solum* 31. *ff. de noxal. actio l. siue hereditaria* 23. *ff. de negot. gest. l. Seruius* 4. *ff. quod vi, aut clam, l. relegatorum, §. vltim. ff. de interd. & relegat.* iunctis his, quæ notarunt *Tiraq. de nobilit. cap.* 24. *n.* 7. *& seq. Card. Mant. de tacit. & ambig. conuent lib.* 12. *tit.* 5. *n.* 16. *Farin.* 2. *par. Nouissim. decis.* 31. *n.* 2. *Gregor. XV. decis.* 5. *n.* 5. *D. Larr.*

405 *allegation. fiscal. cap.* 105. *n.* 29. *lib.* 2. quinimò qui negligenter ministrarunt iustitiam corporaliter, & pecuniariter condẽnari debent. *Io: de Anan. cap. moneamus,* §. *moueantur de heret*

406 *Bertran. cons.* 154. *n.* 5. *lib.* 2. idemque est facere non facienda, ac non facere facienda, *Affl. in rubr. de pac. iuram. firman.*

407 §. *Iudices*, Iustitia namque denegata dicitur, quando Iudex requisitus obmutescit, & non facit quod tenetur, vel differt supersedendo, *Affl. in d.* §. *Iudices* per *tex.* ibi in vers. *Superseder unt,* post *Bal. in cap.* 1. verb. *Nihil respondens de milit. vassall. qui contum. est,* & *l. mancipia, C. de seru. fugitiu. Paris de*

*Put de sindicat.cap.9.*vers.*Sindicatur etiam propter moram non*
408 *exhibita iustitiæ*,post *Bal.in l.fin.C.de senten. pass.*quod si Iu-
dex non interloquitur vbi debet, sed dissimulat, & fingit se
409 non audire, nec in causa procedit, facit iniustitiam, *Falin.*
in cap.excommunicamus col.fin.de haret.Cassan.cons. 38.*per tot.*
vbi multa contra Iudices negligentes, *Boss. de Official.pecun.*
corrupt.n. 12.*&* 24.vers.*Quarta conclusio*, vbi multa ad pro-
positum, *Amed. de sindicat. n.69.cum seqq.*
Reuideantur ea iurgia,quæ illi expedierunt, præsertim de-
creta præambuli perpauca, nam secernentur motiua excitata
semper ad impediendum eorum expeditionem, è contra tu-
410 trinæ ponantur centummille decreta domi à *Me* in contra-
dictorio prolata,ac alia 11517. per Magnam Curiam, vti ex
nota Magnifici Secretarij appositè superiùs trāscripta *n.* 119.
Enumerentur grauamina proposita aduersus decreta mea, &
aliorum, subiaceant ipsi delatores, sindicatui, & visitationi
præcedentibus Bannis? & videbimus? Exploretur ab Vniuer-
so Populo Neapolitano, Vocentur Regnicolæ, Indagatio fiat
strictior de omnibus à *Me* gestis in Officio,præsertim tempo-
411 re pestis, *Me* adhuc eodem morbo laborante, vti ex attesta-
tione Medici superius adducta *n.*90. cui non fui obuius? quo-
modo diù,noctuque inter Leonem, & Caniculam omnibus
Me, domumq; meam adeuntibus, exhibui operam meam?
412 dicant Causidici, Aduocati,& Procuratores, Enarrent pau-
peres, Religiosi, & locorum piorum Administratores, qualē
Me habuerunt in iustitia ministranda? quocumque tempore?
413 Et loquantur de Me (vt verba *Samuelis Prophetæ* mutuem
1.*Regum cap.*7.*&* 12.) *coram Domino, & Christo, vtrum Bo-*
uem cuiusquam tulerim, aut Asinum, si oppressi aliquem, si de
manu cuiusquam munus accepi, & restituam illis? Nam in spem
414 venio conscientiæ meæ innixus responsuros simile mihi da-
turos, *Non esse calumniatum illos, neq; oppressisse, neq; tulisse de*
manu alicuius quippiam Ecclesiast. cap. 46. *circa fin. Dulcet. de*
*sindicat in princip.n.*5.*pag.*357.post *Puteum eod.tract in princ.*
*pag.*77.*n.*4. *Azeu.in rubr.tit.*7.*lib.*3.*n.*3. *Recopil.*de quo memi-
nit *Gulielm. de Benedict in cap.Raynutius*, verb. *Et vxorem nu.*
155.*de testa.Gars.de nobil.Glos.*9.*n.*33 *pag.*220. quorum me-
mor

mor fuit *Bouadill. in Polit.lib. 5. cap. 1. tit. De la residencia n. 22. lit. D.* [Et ex his, dum iure mercedem obtinere debuerim;

415 Viden ? Lector, quid mihi acciderit, adeò quod verba eruditissimi Iureconsulti *Petri Bellugæ* in suo Opere, cui nomen indixit *Speculum Principum rubr. 35. §. Post mortales n. 10. in fin. & seq.* in medium afferre, extraneum non erit, inquit ille in casu suo, *Et Ego de ijs benè debeo recordari, quoniam maledictæ allegationes fuerũt pro Me, quia pro ipsis Ego sum in exilio, & multa damna passus sum, quemadmodum pro iustitia defendenda, debebam præmium habere; sed consolor ex verbo Christi filij Dei Domini Nostri, Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, &c. Deus parcat ei qui in causam mihi est, quoniam sibi modicum profuit, nisi quia venter eius malitia saturatus est, mihi autem cadit in destructionem. Or aduerte, & dimittamus ista pro die Iudicij, vbi de his, & alijs sumus reddituri rationem, instructa inquisitione.*]

416 At quoniam ex Bannorum serie secernitur omnes eorum peritiæ conatus, Delatores meos, ostendisse, atq; omnem animi, ingenijq; vigorem ad cor, in hanc vnam pugnam intentos collegisse, vt *Me* in præambulorum expeditione erranté, malisque vsum actibus depræhenderent, nec priuatim desinunt alijs insinuare, aientes nonnulla præambula expedita fuisse ex non veris probationibus, aliaq; testamentorum falsitatem prætulisse, de quo postmodum partes sunt conquestæ.

Respondebo breuiter, & vnico exemplo, veluti vnico spõgiæ tractu hoc opinamentum, & diffusam calumniam, nullo iure, aut solida traditione stabilitam, abolebo.

417 Quòd veræ nõ fuerint probationes, ad quid *Ego*, siue alius quicumque Iudex teneri poterit? Poteratnè alio modò ius dici, quam ex actis compertum fuerit ? dicant Scioli *textum in Lillicitas, §. veritas. ff. de offic. Præsid.* insinuantem Iudicem teneri ius dicere, & sententiam proferre secundum allegata, & probata, quis deleuit è libris Pandectarum ? & consulant *Doctores* de re agentes, *Less. de iust. & iur. lib. 3. cap. 29. dubit. 10. n. 84 Valasc. axiomat. iur.* verb. *Iudex n. 115. l. si cum dies, §. plenum, ff. de recept. arbitr.* vbi *Bar. Bal.* & *Roma.* perbellè insi-

418 gnem

418 gnem *Didacum in* 1 *variar. cap.* 1. *n.* 7. inquientem etiamsi Iudex esset Supremorum Tribunalium nequidem ex alijs Iudicium interponere poterit, nisi ex ijs, quæ acta demonstrarũt. *Hermosill in Schol. ad l.* 56. *tit.* 5. *part.* 5. *quæst.* 7. *n.* 33. *& seqq.* [Eleganter *Reg. Valenz. conf.* 90. *n.* 20. vers. *Nam cum dicta Statuta*, vbi cum Iudicantibus verba faciens, ità fatur; *Quis sibi tribuit authoritatem, aut potestatem, vt sibi tanquam probatum habeat, quod ius non habet pro tali contraueniendo illi celebri regulæ Iurisconsulti Vlpiani in l. illicitas, §. veritas, ff. de Offic. Præsid.?* & multa congerit concordantia *numer. seqq. Ordinat. Lusitanor. lib.* 3. *tit.* 63. *in princ. & tit.* 66. *in princ. Diuu. Thom.* 2. 2. *quæst.* 67. *art* 7. *& de iustitia disp.* 48. *dub.* 2. *n.* 4. 5. *Valasc.* post multos *axiomat. iuris*, verb. *Iudex*, *n.* 115. D. *Larr. alleg. fiscal.* 118. *n.* 11. *in fin. lib.* 2. *Berlic. practicab conclus lib.* 1. *concl.* 7. *rubr. De Iudic & eius Offic. n.* 9. vers. *Et an secundum*, vbi plures congerit. *Mastrill. de magistrat. lib.* 2. *cap.* 2. *n.* 117. *Bobadill. lib.* 1. *Politic. cap.* 5. *n.* 32. *& Morl. in Emporio iuris tit.* 2. *par.* 1. *quæst.* 1 *&* 2. vbi ex multis theorema hoc exornant, & sunt addenda, quæ tradidimus *n* 289. *& seq.*] *D. Larr. alleg. fiscal. cap.* 48. *n.* 8. *lib.* 1. multis consultim prætermissis.

419 Ecce exemplum, Magnif. Franciscus Roccus nũc Regius Consiliarius Collega meus, vti frater si (non germanus) honorandus, tunc Iudex Magnæ Curiæ in Ciuilibus petijt interponi decretum præambuli in eius beneficium ob excessum è viuis Petri Corignani ex testamento, quod deperditum fuisse insinuauit, Producit testes de tenore testamenti deponentes, ac ipsius scripturæ deperditionis, interponitur decretũ præãboli per Magnam Curiam Vicariæ, cuius acta sunt penès Actuarium *Iacobum Pintum*, in cuius exequutionem, omnia bona in hæreditate Petri remansa aucupauit, & modò possidet; Ad Cælum vsque lachrymans, quærimonias defert vxor Petri, & de præambulo prædicto conquæritur, se spoliatum asserens ijs bonis, quæ nemine superexistente ex Agnatis, & Cognatis viro proximioribus, sibi deberi adstruit vigore successorij Edicti *Vndè vir. & vxor*, sicuti passim practicari in Regno idem præstat *Dom. de Franch. decis.* 454. *in fin.* si ex allegatis, & probatis decretum fuit interpositum, quæ adscri-

bi

bi culpa Iudicantibus poterit? Sacrum Consilium est adeundum in gradu appellationis, ibique pro reuocatione præambulorum, vxor Corignani ex nouiter deducendis satagere; plura alia suppetunt exempla, quæ ne longior, quàm par sit videar, lubens omitto.

Quid dicendum super euulgata testamentorum falsitate? Si quando illorum vigore petitis præambulorum decretis Iu-
420 dices annuunt, dum testamenta in publicam formam erant redacta, non abolita, nec cancellata, nec in aliqua parte vitio visibili deturpata, poterat immissio denegari si *tex.* rotundus vim Iusdicentibus facit *in l. fin. C de Edict. Diu. Adrian. toll.* quem in terminis exornat *D. Præs. de Franch. decis. 204. per tot. Illustr.* alter *Præses March Ramon. controuers. forens. cap. 10. centur. 10. Reg. Sanfel. decis. 210. part 2. Reg. Latr. dec. 139. par. 2. & dec. 150.*?

421 Cum igitur secundum iura communia, & Ritus Magnæ Curiæ, decreta præambulorum manarunt, abstrusos, ac difficiles articulos de fideicommissis, Substitutionibus cuiuscúque generis, Transmissionibus, Legatis, Successionibus, tam de iure communi, & Regni, quàm etiam Cōsuetudinario Ciuitatis Neapolis, eorumque gradibus, & Repræsentationibus, ac in alijs materijs non sine magno studio, & labore, decidendo; Nec sine sudore quæstiones inter DD. excitatas, quæ passim occurrerunt, enucleaui ad finem tribuendi ius suum
422 vnicuique nulla Aduocatorum ope adiutus, nempè *An in testamentis confectis tempore pestis, sint necessarij septem testes? Vel sufficiant quinque? & an sufficiant solùm solemnitates iuris gentium? ideoq; sustineatur testamentum duobus, vel tribus testibus interuenientibus?* hique an *idonei esse debeant?* Itidem, *Testamentum tempore pestis scriptum à Parocho præsente vnico tantum teste, qui haberi potuit, an sit validum?* Rursus: *Fœmina tēpore pestis an possint esse testes?* Et an *Notarius tempore pestis in testamento computari debeat, vti testis?* Et quid si *Notarius non fuerit matriculatus?* Et vtrum *in testamento tempore pestis testes debeant esse rogati?* Quid *si testes tempore pestis in testamento adhibiti non viderint, sed audiuerint Testatorem, an testamentum sustineatur? Et an valeat testamentum tempore pestis confectum,*

si in-

si infirmus conualescat? Et quæ sollemnitates requirantur tempore pestis in Codicillis, & Donationibus causa mortis? aliasque plures, quas passim secundum varias casuum figuras determina-
423 ui pluribus reuolutis Codicibus incipiendo à *Rom. in repet. Auth. Similiter, C. ad leg. falcid. & cõs. 70. & 177. 2. vol. Magdal. de numer. testium in testam. requisit. par. 1. n. 22 Bertran. cõs. 212. lib. 2. Card. Tusc. concl.* 122. *tom.* 8. *Arumæum exercit.* 7. *thes.* 11. *Harprect in Commentar. ad Instit tom.* 2. §. 2. vers. *Cum paulatim, de testam. ordinand. Cardin. Lugo de iustit. tom* 2. *disp.* 24. *sect.* 1. *Hün. variar. resol. iur. lib.* 2. *tract.* 5. *quæst.* 5. *Dicastill. de iust lib.* 3. *tract.* 19. *disp.* 1. *dub.* 4. *Ciarlin. controuer. forens. cap.* 109. *tom.* 1. *Vasqu. de success. creat. lib.* 3. §. 22. *n.* 35. *Peregr. decis.* 80. *Clar.* §. *testamentum quæst.* 56. *Molin. de pijs testam. cap.* 83. *Io Vumser. controuers. iur. lib.* 2. *tit* 10. *controu.* 5. *Mynsing. centur.* 1. *obser.* 96. *Gayll. obseru.* 218. *Boccer. de bello cap.* 26. *lib.* 1. *Thes dec.* 180. *Prauidell. de peste tit. de vltim. volunt. Rip. de pest. tit. de priuileg. vltim. volunt. Moller. lib.* 4. *Semestr. cap.* 8. & *in Commentar. ad Constit. Saxonic part.* 4. *Constit.* 4. *Thom. Maul. de vltim. volun. lib.* 1. *tit.* 13. *Marchin. de peste, par.* 8. & alibi, alijsq; pluribus, quibus pro coronide subnectimus per doctum
424 *P. Dianam* nostri æui ornamentum aliàs à *Me* passim, sed nunquam satis laudatum, cui *Me* plurimum, [Quippè qui non est dedignatus scripta mea typis edita cum laude allegare,] ac totum Orbem debere ob insignia eius opera, nemo non affirmauerit in *tract.* 6. *tit. de testam. priuilegiat. resol.* 35. & *seq.* nullus dolus, nulla culpa imputari nobis poterit, secũdum tradita per *Borgn. Caualc. decis.* 11. *num.* 39. quinimò ne de illa quidem quispiam deberet suspicari, si tamen infesti, hostilisq; animi suspictionem tollere sit paratus.

425 Nec mediocriter dolẽdum est, eos aduersus decreta præambulorum à *Me* interposita oblatrasse, qui interrogati, quid sit *Præambulum*, Emoriar, si adhuc didicerint, contra quos exclamat *Consult. in l.* 2. §. *seruos*, verb. *Turpe est, ff. de orig. iur.*

426 Nec valentes homines quidam aduersus decreta prædicta, quicquam substantialiter opponere, vim faciebant, quod eodem die quo libelli à Partibus offerebantur, informatio fieret, & expediebatur præambulum, inferentes in hoc etiã *Me* deli-

deliquisse; quin ampliùs, quod citationes per Edictum in nõnullis deficiebant. *O infelix astutia Malignantium?* Do manus, Graue esse facinùs expeditioni vacare; & apud eos maximè qui impedimenta præbere consueuerunt, ad hoc vt periti, solertesq; videantur, sed à doctis Iudicibus materiam callentibus passim omni tempore patratum, vt celeris litibus
428 finis imponatur, ad *tex.in l properandum, C. de iudic. cum cõcordan. à Me* cõgestis hoc *eod. Resp. n.69. & seqq.* [Nec ex hoc redargui merebam, quia probationes claræ esse debent, vt teneatur Magistratus, Nam pro Iudice præsumitur, *l. si quis, C. de Offic. Ciuil. Iudic.* & firmat *Bal. in l. obseruare, § proficisci quæst 20. ff. de Offic. Procons.* ac omnia iustè, & rectè facere, ad *tex. in cap bonæ memoriæ de appellat. & in l. non cogendum, §. 1. ff. de Procur.* Et in re præsenti accidit, quod nemo de his præãbulis fuit vnquam conquestus, scit etenim Deus, qua mente, quauè intentione, quoq; animo expeditioni vocabam, præser-
430 tim in causis pauperum, & miserabilium personarum. Nec dolus est præsumendus, *l. 1. in princ. ff. de appell. Suarez de Paz in prax. 8. par. tom. 1. cap. vnic. n. 14.*]
431 Nec quod citationes per Edictum defecerint, causam præbet procedendi contra Magistratus, cùm leuis sit omissio, & de modicis non curat Prætor, *l. Scio, ff. de in integr. restit. minor.* Nec cui damnum ex hoc fuerit illatum quemquam conque-
432 rentem audiuimus, vltrà quod Scribarum incuria potuit procedere, vel eo pestis tempore, in quo non erat qui contumacias accusaret. Nec datum est Officialem ex negligentia (si qua tamen in re præsenti allegari potuisset) redargui, nisi pro-
432 batum fuerit negligentiam fuisse ordinatam ad casum, ex quo damnum Tertio inferri potuit, quod probandum pernecessè erit, secundum notabilem doctrinam *Bart. in l. 2. § final.*
433 *ff. si quis caution.* vbi tradit, *Quod ille qui asserit casum euenisse culpa alicuius, probare debet culpam ipsam fuisse ordinatam ad casum, & ob id quod si culpa illa commissa non fuisset, casus non contigisset,* sequuntur *Alex cons. 64 col. vltim. lib. 6. Dec. in l. cõtractus in fin. ff. de reg. iur. Crau. cõs 8. n. 27. Stracc. de mercatur. tit. de Nautis par. 4. n. 2. Petr. Gregor. lib. 1. Syntagmat. cap. 12. n. 2. Decian. respon. 29. n. 29. vers. Quinto vol. 1. Menoch. de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 3. n. 138.* L Ob

Ob hanc fermè negligentiam impetiri posse Magistratus, non autem ob leuem, tenuit *Alex. in l. argentarius*, §. *cum antè n. 9. ff de eden. Amod. de Sindicat.* & alij relati per *Berart. in Specul. visitat. cap. 17. n. 91. Giurb. conf. 72. n. 2. & seq.* inquiens ne-
434 quidem ob negligentiam Magistratus inquietari debere, nisi interueniat fraus, per *tex. in Authen. Vt Iudic. sine quoq. suffrag.* & rationem affert *Seff. in respons. de Sindicat.* post *tractat. de inhibit. n. 5. Bellug. in Spec. Princip. Rubr. 38. §. post militares n. 17.* vbi *addit. Borrell. Caualc. de Brach. Regio. par. 5. nu. 2. Mastrill. de Magistrat. lib. 6. cap. 8. n. 2. cum seq. Larr. allegat. fiscal. 100. n. 3. & 101. per tot. Reg. Rouit. in Pragmat. 1. de Sindicat.*
435 Quinimò: nisi crimen commiserit Magistratus baractando, & extorquendo à Prouincialibus, contra eos procedendū minimè fore, tradit *Boss. de Official. corrupt. num. 26. Clar. in pract. crim. quæst. 43.* vers. *Itē Iudex, Giurb. conf. 72. n. 3.* vbi plures citat *Mastrill. de Magistrat. lib. 6. cap. 8 num. 8.* Nec nimis scrupulosè agendum est cum Magistratibus, vti fundat *Bouadill. in Polit. lib. 5. cap. 1. n. 59. & 135.* & quamplurimis congestis, post ipsum aduertit *Mastrill. loc. cit. cap. 8 n. 2.*
436 [Vt verum sit illud enunciatum homines reperiri in dicendis sententijs, qui cum id quod ipsi dicturi erant, videant ab ijs, qui priores dixerunt, quasi præoccupatum, eosq; pudeat, vel idem affirmare, vel palam in sententiam priorum ire, cauillos excogitant correctiunculos, adducunt, & nodum in scyrpo quærunt, aut præstigijs sophisticis aliorum sentētias eludere, & veritatem tenebris inuoluunt, ne cuiquam succubuisse, aut quicquam cuique concessisse videantur.]
437 Rebus itā se habentibus dum animaduerterem anno cum dimidio iam effluxo contra *Me* nihil attentatum esse per Iunctam, viq; maiore detentum, ne Dom. Proregem alloquerer, vulgātibus Delatoribus meis, iratum adhuc aduersus *Me* ob petitam veniam à Iudicatus munere, de quo extat diploma n. 113. cogitaui eiusdem Dom. Proregis voluntatem aucu-
438 pari. [Inuidorum latratus floccipendens, *Seneca* monitum insectatus, *Ille magnus, & nobilis est, qui more magna feræ latratus minuterum canum sauiens obaudit, non vt mures, ac formica, ad quas si manum admoueas, ora conuertunt, pugilla se læ-*

di

di putant, si tangantur, quem recolit eximius *Bouad. lib. 5. cap. 2. rubr.* Del *valor que hà de mostrar el Corregidor en la persecucion de los Capitulantes n. 2.*] quapropter supplicem porrexi libellum de Mense Octobris 1658: eiusmodi.

Excellentissimo Señor

439 *El Dottor Françisco Maria Prato humilde criado de V. E. le reduze à memoria, como habiendo serbido tres años, y tres meses en plaças de Vicaria Criminal, y Cibil. de orden de V. E que le honrò, y despues habiendole suplicado se sirbiesse darle licençia, la obtuuò, y en execuçion de orden de V. E. diò publico sindicado, y fue absuelto de sù adminiftraçion, y quando todo sù intento era de bolber à la Abogaçia, nò deuiendo cumplir otro para el Officio, que exerçiò, se publicaron Bannos publicos por la Iuncta de bienes vacantes contro el suplicante, inçitando los hombres à dar querellas de los preambulos hechos en tiempo de la peste, y se pusieron estampados los Bannos susodichos en los lugares publicos de los Tribunales, y otros lugares de la Ciudad, y su destricto, diziendo quæ la Iuncta procedia en forma de visita, y porque hà ya passado vn año, y espera en sù inocencia, que nò haya habido quexa alguna contro el, reseruando sus raçones de la euidente nulidad en querer la Iuncta proceder en forma de visita contro el supplicante absuelto ya en el sindicado, y por otras razones, que rapresentarà à sù tiempo, porque tiene muchos pleitos para defender como Abogado en Collateral, y aunque nò tenga embaraço ninguno de acudir, solo el deuido respecto de saber el gusto de V. E. le supplica se sirba insinuarlo, para que puoda obedeçerle como es iusto, pues mandandolo V. E. el acudirà, y quando no fuera serbido de admitirle, serà contento del gusto de V. E. cuya persona guarde Dios muchos años.*

440 Eiusmodi libello ad manus D. Proreges peruento, nedum declarauit nullum adesse impedimentum quin *Ego* ad Clientum patrocinia suscipienda in Collat. Consil. accederem, verũ quod *Me*, ipsum adeuntem, læto exciperet supercilio, Quare

441 statim ipsum adij gratias referens quod inter delationes ab inuidis, & maleuolis aduersus *Me* factas, mei oblitus non fuerit, quodque in spem eram, nedùm Dominum ipsum Proregem de meis gestis veridicam notitiam habuisse, sed Vrbem,

 & Re-

& Regnum totum, quibus per *Me* dictis non semel annuit, dumq; præces effudissem; vt Iunctæ mandaret, quod eidem Dom. Proregi relationem faceret siqua contra *Me* quærela fuisset proposita, Casus accidit qué rerum humanarum vicissitudo ferre solet, vt nihil voluerit esse tā suaue, quin aliquid aloes admiscuerit; Consiliarius namque Franciscus Roccus
442 (malo meo tribuo fato) asserens se Commissarium in Iuncta Contrabannorum, cominùs, nulla interiecta mora, quasi quod nulli alij negotio vacaret aduersus *Me* testimonia quę-
443 rebat, quod peregit, ægrè ferens Dom. Proregē fauore *Me* prosequutum, licèt perexiguo, dum ille tot, tantisq; penè in-
444 numeris fuerit adauctus [Immemor quod Fortuna errans natura dicitur multas euolans mutationes, de quo est *tex. in Authen. Vt omnes obed* iud. *Prouin.* §. *penul. col.* 5. Eaq; nunquā sistit in eodem Statu, semper mouetur, variat, & mutat vices, & summa in imum vertit, ac versa erigit, vndè *Iuuenali Satyr* 7. alludit ad inconstantiam Fortunæ illic.

Si Fortuna volet, fies de Rethore Consul
Si volet hæc eadem, fieres de Consule Rethor.

Et *Ouid. lib.* 5. *de Tristib.*

Passibus ambiguis Fortuna volubilis errat.
Et manes in vllo certa, tenaxq; loco.
Sed modò læta manet, vultus modò sumit acerbos
Et tantùm constans in leuitate sua est, &c.

Et *Ode* 29 *lib.* 3. cecinit.

Fortuna sæuo læta negotio, &
Ludum insolentem ludere pertinax.
Natis mutat incertos honores
Nunc mihi, nunc alij benigna.

Et pulchrè *Senec. in Octauio.*

Regitur Fatis mortale genus:
Nec sibi quisquam spondere potest
Firmum, & stabile perq; casus
Voluitur varios, semper nobis
Metuenda dies.

alijs pluribus de inconstantia Fortunæ prætermissis, quæ passim ab eruditioribus viris vbique congesta fuerunt, eorumq;

me-

meminit *Vasq.controuers. Illustr. cap. 93. n.4. lib. 3. & lib. 1. cap. 21. n. 9.* & consonant quæ in *libell. Fabrica de la Experiencia* Hispano idiomate composito. à *Me* è typis excuso *quaternar. 207. pag.* 53. adnotantur illic.

Nò se espante hombre mortal
Viendo menguante sù Luna
Porque crece, y la Fortuna
Baxa, y sùbe al bien, y mal.]

vndè coactus fui illicò ipsum recusare, ad quam recusationē probandam infrascriptas edidi Allegationes cum capitibus eam suadentibus, imò conuincentibus, quas edere è re putaui, hìcq; inserere, vt Totus agnoscat Orbis, nullum remansis-
445 se locum, neq; modum, quo *Me* recolligerem, ac munirem aduersus nouos, nec præuisos aduersantis fortunæ ictus, &
446 quot quantaque sustinuerim pro administranda iustitia: vt verè euangelicum illud conferat enunciatum de quo *Matth. 8. & Luc. 9. Vulpes foueas habent, & volucres Cæli nidos, filius autem hominis, non habet, vbi caput reclinet.*

Sub vmbra protectionis Deiparæ.

447 PRouocatus, atque lacessitus (quod non putaueram) dum agnoui Consiliarium Franciscum Roccum animosè aduersus *Me* nimis procedere satagentem, seq; Commissarium in Iuncta Contrabannorum adstruentem, Scribas Mag. Cur. deterrere festinātē, vt de innoxio noxiū, & de innocēte Reū *Me* faceret, anno cū dimidio iam effluxo, in quo post redditam villicationis meæ rationem in publico sindicatu ob
448 exercitum munus Iudicatus Magnæ Curiæ Vicariæ ea diligentia, & integritate, de qua testimonium perhibent Indigenæ, & Alienigenæ, & literas liberatoriales obtinui. Ex quo nemo adfuit, qui aduersus *Me* quærelam exponeret, dùm illi benè innotesceret pluribus ex causis in rebus meum interesse tangentibus non posse, nec debere Iudex esse, nec modo aliquo se ingerere, vti inimicus, & odio affectus (fas sit mihi hoc asserere ad propriam defensionem citrà iniuriam cuiuslibet)
449 de quo mediāte amicorū opera certiorem feci, vt non dedigna-

450 gnaretur ex fe ipfo præfata declarare, fed incaſsû? Vnde me-
moria recolens, nihil in Iudicijs periculoſiùs Iudice ſuſpecto,
ac quàm coram eo litigare duriùs. *Reg. Latr. conſult.* 101. *n.* 1.
ſolent enim indè ſequi triſtiſſimi euentus, affirmante *Summo
Sacrorum Antiſtite Nicolao relato in cap. quod ſuſpecti* 3. *quæſt.*
5. & *Imperatore Conſtantino in l. apertiſſimi*, C. *de iudic.* vbi *Gloſ.*
in verb. *Libello, l.* 1 *C. vbi pupill. educ. debeat, Puteus de ſindicat.*
verb. *Suſpitio n.* 12 *pag.* 309. de quo latum ſermonem habuit
Gerar. Maynar. deciſ. 87. *lib.* 1. *Seraſin. de Seraſin. de priuileg. iu-
ram. priuil.* 7. *n.* 1. *Giurb. deciſ.* 48. *n.* 1. *Decian. reſponſ.* 26. *n.* 12.
vol. 1. & *reſponſ.* 18. *n.* 6 *vol.* 3. *Fulu. Pacian. de probation. lib.* 1.
cap. 45. *n.* 12. *cum ſeqq. Gregor. Lopez in iure ſeptempartito l.* 22.
tit. 4. *p.* 3. *Didac. Perez l.* 1. *in princip. tit.* 5. *lib.* 3. *Ordinam. Ma-
ſtr. dec.* 151. *n.* 3. *Fontanell. dec.* 1. *n.* 1. *p.* 1. *Barboſ. Epiſcop. in Col-
lectan. ſuper d. l. apertiſſimi n.* 7. & 8. *Ego ipſe in Annotat. ad
Muſcatell. Gloſ. Sententia pag. col.* verſ.
451 Adeò quod inſinuauerit *Butr. in cap. dilecti filij col.* 1. *in fin.*
n. 6. relatus à *Sigiſmund. Scacc. in tract. de ſentent.* & *reiud. Gloſ.*
1. *quæſt.* 1. *n.* 250. *circ fin. Ità graue eſſe habere Lupum pro Paſto-
re, Homicidam pro Medico, Diſſipatorem pro Cuſtode, Inimicum
pro Iudice, ſicuti Tyrannum pro Defenſore.*
Cùmq; iura omnia tam Canonica, quàm Ciuilia, ac Statu-
taria Cordi habuerint, quod lites abſque ſuſpicione procede-
452 re debeant, & ciuile ius nullam præfixerit neceſſitatē cau-
ſas ſuſpictionis Iudicum probare, ſatis dijudicans eas dumta-
xat ſimpliciter allegare, ad notab. doctr. *Gloſ. in d. l. apertiſſi-
mi*, verb. *Recuſare*, vbi etiam *Bar. Bal.* & communiter *DD.* ad-
notarunt. *Maran. in Specul. aureo tit. de ordin. iudicior. part.* 4.
diſt. 5 *n.* 40. verſ. *Dummodò cauſa legitima, Couarr. practicar.
cap.* 25. *n.* 1. *P. Molin de iuſtit. tract.* 5. *tom.* 6. *diſp.* 23 *n.* 2. *San-
chez de matrim. lib.* 7. *diſput.* 113. *n.* 8. *Gratian. forenſ. cap.* 100.
n. 11. *Oſaſch decif* 84. *n.* 6. *Bouadill. in Polit lib.* 3. *cap* 8. *n.* 122.
453 *tom.* 2. vbi monet cauendum eſſe à ſuſpectis, & dictat lex
Hiſpaniæ *in l.* 1. *tit.* 16. *lib.* 4. *Recopil.* cuius memor extitit *Bo-
454 uadill. in Polit. lib.* 3. *cap.* 8. *n.* 125. *lit. C.* licèt de iure Canonico
(quo *Nos* vtimur in Regno) ex peculiari *Rit. Magnæ Curiæ*
265. vbi *Carauit. n.* 6. verſ. *Noto primò*, *Reg. Tap in* 3. *lib. Iuris*

Re-

Regni, tit. de suspit. Official. pag. 178. *col.* 2. *Baiard. ad Clar. in practi crim quaest.* 43. *n.* 16. *Caualc. de Brach. Regio par* 3. *n.* 273. *& seq. Guazzin. ad defens. Reorum, defen.* 1. *n.* 14. causa sit exprimenda, & probanda, vt patet ex *cap Secundo requiris*, §. 1. & ibi *Glos. & in cap. cum speciali*, & ibi *Glos.* verb. *Coram, de appellat.* infrascripta proposui capita, quae (vt Dominis meis votantibus vnico obtutu innotescant) inserere vnà cum Allegationibus curaui, & sunt infrascripti tenoris.

455 *NElla Regia Gionta de Contrabandi compare il Dottor Francesco Maria Prato, & essendoli peruenuto à notitia, che il Consigliero Francesco Rocco, asserendosi Commissario di d. Gionta, pretende procedere contro di esso, hauēdo chiamato Scriuani per farli deponere in materia di accessi pretesi fatti dal Comparente à tempo fù Giodice di Vicaria senza esibire la commissione, e senza che vi sia querela alcuna, nè instantia di parte, conforme non ce ne sono state per vn'anno, e mezo che si publicorno li Bāni per la Gionta de beni vacanti, procedendo animosamente cum reu. per esserli odioso, e suspetto, conforme lo allega, presentando il deposito, seruata la forma della Regia Pragmatica, e fa instantia così dichiararsi, & ordinarsi, che come tale non interuenga, ne voti alle cause toccantino l'interesse del Comparente, cō potestà di aggiongere altri Capi.*

Et cō espressa potestà in principio, mezo, e fine, che nō intēde di pregiudicarsi à tutte, e qualsiuogliano raggioni, che in qualsiuoglia modo, via, e forma le aspettano, hāno aspettato, e potrāno in futurū aspettare aduerso detti Banni emanati, e contro qualsiuoglia, che ingiustamente cum reu. l habbia perseguitato, e calunniato, dichiarando, che per la presente instanza non se intenda prestito, nè indotto consenso espresso, nè tacito nel giuditio predetto, ma li resti sempre loco di hauer ricorso à Superiori, à quali aspetta, acciò se li faccia complimento di giustitia in ogni miglior modo, via, e forma, the dalle leggi communi, e statutarie li viene permesso, anco se fossero tali, che hauessero bisogno di espressa, & indiuiduale mentione, atteso il proponere detta sospittione è stato à fine di defendersi, essendo la difesa permessa anco da instinto di natura. Et anco protestandosi, che per la propositione delli Capi infrascritti di sospettione,

ne, non intende, nè presume offendere in qualsiuoglia modo il detto Consigliero Francesco Rocco, nè altri, ma assolutamente per proponere le sue euidenti raggioni.

PRimo: Si rende sospetto, perche essendo il detto Consigliero Rocco all'hora Giodice di Vicaria Ciuile, passò da la Vicaria Criminale il Comparente per ordine di S. E. alla Vicaria Ciuile nella Rota doue lui staua, nel qual tempo precedendo il Comparente al detto all' hora Giodice Rocco, questo pretese precederli in Vicaria Ciuile, & accudì nel Collaterale, informando li Signori Regenti di quel tempo, del che hauendone il Comparente hauuto ricorso à S. E. e rapresentatoli la poca raggione di detto all'hora Giodice, S. E. restò seruita ordinare, che preceda il Comparente, scriuendone viglietto al Sig. Regente di Vicaria, copia del quale si presenta, del che ne concepì il d. Consigliero Rocco mala volontà cõtra il Comparente, e presentò vna protesta in potere del Secretario, e dopoi sempre restò inimico del Comparente, conforme è notorio.

Secondo: Continuando il d. all'hora Giodice Rocco la sua mala volontà, & inimicitia con il Comparente, procurò, che alcuni litiganti dessero memoriali, anco incerti à S. E. contro di esso, e principalmente à sua instantia li diede Flaminio Parisi, & altri, il tutto per discreditarlo con S. E.

Terzo: Vedendo il d. all' hora Giodice Rocco, che tutti li negotianti accudiuano ad esso Comparente, e che attendeua all' espeditione de' negotij, in maniera, che il d. all' hora Giodice Rocco non ne hauea se non molto pochi di commesse, continuò l'odio col Comparente, e l'inimicitia.

Quarto: Il d. all'hora Giodice Rocco dimandò al Comparente, che le curatie succedeuano à darsi nelle liti correnti, l'hauesse il Comparente date al Dottor Gio: Battista Rocco suo figlio, e non hauendonele data nessuna per degni rispetti, continuò la mala volontà, & inimicitia con il Comparente.

Quinto: Essendo venuta la peste, & essendosi il d. all' hora Giodice Rocco ritirato in Posilipo, & à Chiaia, senza negotiare di sorte alcuna, tutto il negotio di quel tempo calamitoso restò

stò al Comparente, il quale anco con il male de la peste, non lasciò di negotiare con tutti, del che esso all' hora Giodice Rocco, per togliere l'applauso vniuersale, che il supplicante haueua, andò murmurando de li preamboli spediti, che stauano malamente fatti, e che esso non ne haueua fatto nissuno, lodando in ciò se stesso, e vituperando il Comparente, il tutto per odio, e mala volontà teneua con lui.

Sesto: Essendono ritornati li Tribunali nel Mese d'Agosto, il d. all'hora Giodice Rocco nelle Rote, nell'Audienze, & in ogni parte diceua male del Comparente nell' hauer fatto i preamboli, & accessi, mostrando, anzi continuando il mal'animo, & l'inimicitia.

Settimo: è tanto notoria, e publica l'inimicitia, & odio contratto da esso all'hora Giodice Rocco con il Comparente, che nō vi è persona di qualsisia grado, e conditione, Religiosi, Sacerdoti, e Curiali, che non sappiano l'odio, e mala volonta hà tenuto, e tiene d. Consigliero Rocco con il Comparente, che sola bastarebbe à determinarsi per dichiararlo sospetto.

Ottauo: Stando il d. all'hora Giodice Rocco in Posilipo ritirato per la peste, e presupponendo essere herede testamentario del quond. Dottor Pietro Corignano, scrisse vn viglietto al Comparente, pregandolo l' aggiutasse in fare il sequestro alli beni del d. Corignano, presupponendo esserci gran denari di contanti, atteso dubitaua, che morendo la moglie di d. Corignano, li Padri Agostiniani non si pigliassero le robbe, dicendo voler donare al Comparente docati cinquecēto per l' accesso, e che la lettera non la mostrasse à nissuno, del che risentito il Comparente, le scrisse, che non haueua interesse in seruirlo nel negotio, ma le dispiaceua, che vn Ministro trattasse di subornarlo (quale viglietto si presenta con potestà di lasciar la copia, e ripigliar l' originale) del che esso Consigliero Rocco ne restò inimico continuatiuo del Comparente, per hauerli risposto con sentimento, & è il viglietto tutto di mano propria del detto Consigliero Rocco della data de 20. di Luglio 1656. quale fà instantia, che lo riconosca, & è del tenor seguente.

Signor mio.

456 *IO sono carcerato in casa per non hauer Cocchiero, nè Seggettari, che mi portano, nè la complessione mi agiuta à venire tanto lontano à piedi, supplico V.S. due fauori. Se si và in Tribunale come s'intende, scusarmi finche Dio benedetto ci dà comodità di caminare. Lo secondo, che essendo morto il* Dottor *Pietro Corignano, e lasciato herede à me per testamento celebrato da Notaro Ottauio di Laurentiis, non si può aprire, perche Figliola Mastrod' atti de Notari stà fuori Napoli, nè si puo far il decreto, quod aperiatur per alium Notarium, perche è morto d. Notar Ottauio, lo Scriuano Como hà visto lo testamento, e parlato con l' herede del Notaro. Hoggi dubito, che seguendo la morte della moglie, non vadano li Monaci di S. Agostino, quali sono heredi della moglie se vadano à pigliar la robba del Dottor Pietro Corignano, quale è lo padrone della casa, e tutta la robba è sua, che V.S. mi facesse fauore con suo interuento andare di persona ad annotare, e sequestrare detta robba, Oro, Argento, Denari contanti, quali sono in grossa summa, e mandare detto denaro contante, Oro, & Argento al Mõte della Pietà, ò delli* Poueri*, e li mobili annotati mettere il catenaccio alla casa, e le chiaui tenerle V.S.* Sig. Francesco mio Sig. V.S. mi metta in sicuro questa robba, e li dono d' accesso docati Cinquecento. V. *S.* non mostri à nessuno questa lettera. *E mi facci fauore dire al* Cocchiero *suo, che mi troui vn* Cocchiero*, ò pure vn peccerillo per portar la Carrozza, quãto calo in Napoli per detto sequestro, e non hauendolo V.S. me lo presti d. Cocchiero suo per vna matina solo, che quà tengo li caualli, e la carrozza, quanto me porta in Napoli per vna matina, e non più, che lo regalarò. Signor Francesco mio Signore m' agiuti in questi trauagli, ch' io li sarò perpetuo seruitore. Se mandi à chiamare Como, e facci detto sequestro, che il Dottor Tonno Pinto l' accudirà, e per fine li fò riuerenza. Casa li 20. di Luglio 1656.*

Di V. S.

Seruitore Affettionatiss.
Francesco Rocco.

No.

Nono: Essendo li mesi passati dentro il cortile del palazzo, doue habita il d. Consigliero Rocco stato ammazzato da suoi creati Gennaro Iorio Portiero del Sac. Conf., subito passeggiorno detti creati, e l'huomini del quartiero medesimo essēdono restati ammirati, e scandalizzati del fatto, auanti il Comparente discorrendosi del negotio, e dicendono, che per tenersi fauorito d. Consigliero Rocco da S. E. si procedeua di questa maniera. Il Comparente replicò, che S. E. non lo sapeua, che al certo se l'hauesse saputo, col zelo grande, che tiene della giustitia, ci hauerebbe rimediato, il che saputosi dal d. Consigliero, che si parlaua del negotio in circolo auanti di me, disse, che era machina mia per farlo intendere al Sig. Vicerè, ma che lui se n' hauerebbe pagato contro di Me.

Decimo: Essendo pro Auocato Fiscale di Vicaria il d. all' hora Giodice Rocco, alcuni fratelli di casa Francone, frà li quali vi è D. Antonio Francone destinato marito di Felice de Angeli sua figliastra, il quale habita nell' istesso Palazzo con d. Consigliero Rocco, ferno vn' insulto ad vn Gouernatore Spagnolo in Camarota, e standono inquisiti in Vicaria, e contumaci da parte di d. pro Auocato Fiscale, seu sua moglie se inuiorno da Napoli molte persone armate, le quali andorno in Camarota, e per mare condussero detti Franconi in Napoli, li quali si refugiorno nel Monasterio di S. Domenico di Soriano vicino doue lui habita, e restando ogn' vno marauigliato del fatto, discorrendosi di quello con il Comparēte, disse, che se S. E. hauesse saputo questo fatto, non l'hauerebbe lasciato impunito, e riferitoli, disse, che il Cōparente seminaua queste zizanie p essere suo inimico, ma che lui se ne sarebbe vēdicato

Vndecimo: Andando in carrozza vn giorno il detto Consigliero Rocco con alcune persone, hauendo visto il Comparente auanti la porta di sua casa vicina à quella del d. Consigliero Rocco, disse, *Ancora camina per questi mattoni quest' huomo, se mi ci tocca vn giorno lo chiarirò*, il tutto per l'odio, e mala volontà, & inimicitia tiene col Comparente.

Duodecimo: è tanto chiara l'inimicitia del Comparente con d. Consigliero Rocco, che l'hà obligato di non andare in sua casa mai, nè anco per informarlo nelle cause defende com' Auo-

cato nel Sacro Conſeglio;il che è publico, è notorio, del che ſe n'hà riſentito,e continuato il mal'animo.

Terzodecimo: Hauendo il Comparente propoſto li capi di ſoſpittione in perſona del d. Conſigliero Rocco, hebbe ricorſo al Spettabile Sig. Regente D. Felice Vlloa capo de la Gionta, al quale ſupplicò con memoriale, ordinaſſe all'Attuario del negotio doueſſe riceuere li capi della ſoſpittione ſudetta,e che tratanto non ſi procedeſſe ad altro atto, conforme era di giuſtitia; Per lo che ordinò il d. Sig. Regente in piede del memoriale,che andaſſe ſubito da lui il d. Attuario per riceuere l' ordine, quale hauendo nell' iſteſſo giorno moſtrato al d. Attuario,hauendolo ritrouato nella ſtrada di Toleto,e dettoli da parte del d. Sig. Regente non procedeſſe ad altro,le diſſe, che così haueria oſſeruato, e dopoi non oſtante d. ordine, il giorno di S. Carlo 4. del corrente meſe di Nouembre il detto Attuario chiamò due altri Scriuani di Vicaria Ciuile, nomine Geronimo Catanzaro,e Tomaſo Zuccaro, per ordine di detto Conſigliero Rocco, per eſaminarſi ſopra l' acceſſi fatti dal Comparente,quali inſieme con d. Attuario andauano in Carrozza per detto effetto;e mentre andaua il Comparente per ritrouare il detto Attuario, e conſignarli le ſcritture de la ſoſpittione, l'incontrò vicino à S. Lucia à mare, che andauano in caſa di detto Conſigliero Rocco; del che lamentandoſi il Comparente con l' Attuario, mentre tuttociò era contrauenendo all'ordini del Sig. Regente,le diede le ſcritture de la ſoſpittione ſudetta,e che non poſſeua procederſi ad altro, replicò l'Attuario, che mentre ſi ritrouaua vicino la caſa del detto Conſigliero, voleua auiſarlo de la ſoſpittione, & anco farli à vedere,che l'haueua obedito, portando li teſtimonij, per lo che il Comparente l'auertì, che non faceſſe vedere li capi al d. Conſigliero Rocco,perche lui non ci entraua à vederli, ma che li portaſſe al d. Sig. Regente per commetterli, & eſſendo andato con li detti Scriuani,il d. Attuario l'auiſò,che il Comparente l' haueua detto, che lui non doueua leggere li capi; e con tutto ciò li pigliò da mano del d. Attuario,e volſe leggere ogni coſa,anco fando dimande ſopra di quelli, dal che ſi è reſo ſoſpetto,e ſoſpettiſſimo, con reu. mentre non toccando

à lui

à lui di leggere li capi, l'hà voluto con la sua autorità leggere, & anco perche sapendo esser stato dato sospetto, si hà voluto ingerire in chiamare testimonij per esaminarli senza instantia di nissuno, e contro il tenor de li Bandi.

Repetendo di nuouo la protesta apposta nel principio, con protestarsi anco, che benche speri il Comparente esser noto appresso tutto il mondo l'inimicitia con d. Consigliero Rocco, pure in caso ci fosse qualche dubietà, dimanda che d. Consigliero Rocco deponga sopra li capi sudetti; & in caso che neghi (il che non crede, nè può pensarsi da vn Ministro Regio) fà instantia se li dia termino, acciò con facilità possa verificare il tutto.

457 MOdò ad comprobationem suspictionis propositæ, ex primo capite litis præcedētiæ, eam decidi posse nemo est, qui ambigat, ita etenim determinatum fuisse in Collat. Consil. tradit *Reg. de Pont. dec. 30. n. 1. ex doctr. Imol. in cap. cum super de offic. deleg. Bertach. in Repert.* verb. *Iudex suspectus*, itaque practicatum in puncto inter Ducem Veteris Scribani Portionis, & Dom. Bernardinum de Montaluo Præsidentem Regiæ Cameræ propter litem præcedentiæ, quam habuerunt circa sessionem in Tribunali tunc existente in Regio Arzenali, idemet fidem præstat *loc. cit.* nec dubitatur inimicitiam oriri ex causa litis præcedentiæ per *tex. in l. 1. C. si*
458 *quacumq; prædit. potest.* ex quo subdit secundum *Bart.* ibi, quod non solum Iudex erit inimicus, sed omnes de eadem domo, vel parentela, sequitur *Reg. Rouit. in pragm. 1. n. 21.* vbi pariter asserit hanc suspitionem fundari in inimicitia, & extendi in infinitum, licèt discrimen constituat in linea ascendenti, & linea collaterali, remittens se ad *Milanens. dec. 15. n. 9. Castill. decis. 231. num. 2. 3 lib.* subditq; *n. 23.* quod erit iusta causa su-
459 spitionis inimicitia, etiamsi ipsi litigantes dederint causam inimicitiæ, secundùm *Andr. in cap. Imperialem, §. Præterea si inter duos, n. 85. circa fin de prohib. feud. alien. per Feder.* & probatur per *tex. in l. si merces culpa, ff. locat. Glos. in l. athletæ, ff. de excus. tutor. & in cap. quia diuersitatis de concess. præben.* & plenè deducit *Capic. decis. 138.* vbi *n. 3.* inquit quod quælibet inimi-

ci-

480 citia in Iudice, inducit suspitionem, etiamsi non sit capitalis,
vel grauis, nec inspicitur si habuit initium, seù fomitem à
falso, vel à vero, ab ipsis Partibus, vel à tertio [*Mastrill. decis.*
151.*n.*46. *Aufrer. de recusat.* 35. *caus. Archid. in cap. Statutum*
de rescr. vers. *Non audens*, *Reg. Sanfelic. decis.* 81.*n.*1. *&* 2. *par.*
1. & pro absoluto tradit *Reg. Sanfel. dec.* 81.*n.*1. *&* 2. post *Ma-*
strill. quem allegat in *dec.* 151.*n.* 46.] adeò quod decisionem
habemus punctualem ad declarandum suspectum Consilia-
461 rium Roccum ex causa litis præcedentiæ, quæ ad mei fauo-
rem fuit determinata, mediante peculiari diplomate Excellē-
462 tiss. Dom. Proregis à *Me* producto penès acta capitum su-
spitionis, quod ægrè ferens dictus Consiliarius tunc Iudex
Roccus protestationem formauit, & Secretario Magnæ Cu-
riæ tradidit ad hoc, vt pro eius cautela (vti ipse asseruit) in li-
bris regisstaretur.

Causæ verò orientes ex alijs suspitionum capitibus adeò
veræ sunt, & claræ ad dignoscendam inimicitiam ortam, vt
ex eorū lectura facilè suaderi possint. nam secundùm *Decian.*
in tract. crimin. tom. 1. *lib.* 3. *cap.* 25. *n.* 39. *usq; ad n* 85. inimici-
463 tia contrahitur ex iniuria illata, siue circa corpus, siue circa
famam, siue circa nobis adhærentia, de quibus exempla ibi
tradit, At cui non sit obuium de delationibus contra *Me* fa-
ctis circa præambula per *Me* interposita, cum omnibus tam
in audientijs publicis, quàm in Aulis improbando mea gesta,
seque extollendo, quod nullum fecerit præambulum tempo-
re pestis, cupiens me in fama, & æstimatione offendere, cuius
464 conseruatio cæteris omnibus, etiam vitæ antefertur, tunc
etenim de summa rei agitur secū dùm *Consult in l. Iulianus, ff.*
si quis omiss. caus. testa. l. repræhendenda, vbi *Ias. notab.* 3. *C. de in-*
stit. & subst. Crau. cons. 830.*n.*8. qui ex *tex. in l. infamia, C. de*
Decurio. lib. 10 tradit grauiorem esse famæ iacturam, quàm
oculorum, & nedùm vitæ humanæ æquiparari traditur in *l.*
isti quidem, ff. de eo quod met. caus. & in §. *Suspectus antē.* verb.
Ob culpam, Instit. de suspect. tutor. vbi *Glos.* sed ipsimet vitæ an-
te ferri consueuit *Capic. decis.* 5.*n* 7. post *Bart. cons.* 1.*n.* 12. 13.
& seqq. D. Larr. decis. 98.*n.*22. *in fin. tom.* 2. *Gregor. Lopez in l.*
4. verb. *Las leyes tit.* 1.*n.*13. *par.* 2. *Cordub. in l. si quis à liberis in*
princ.

*princ.n.*34.*ff.de libe agn.Vasq quaest.Illust.c* 18.*n*.13.*Cald. Pereir.in l.si curatorem*, verb *Cùm nō ab similis n*.10.*C.de in integr. restit.Escob.de purit.& nobil.proban.quaest.* 1.*proem. n*.29.*in fin.* cum alijs adductis *hoc eod.Respons.n.* 36.*& seqq.* [Eisq; modo subnectimus quemlibet instinctu quodam naturae moueri
465 ad conseruationem extimationis,& bonae famae , quae *à Consult.* definitur, seu mauis describitur, quod sit illesae dignitatis status *in l.cognitionum*, §.*existimatio,ff.de var.& extraord. cognit.* insignis *Gregor.in l.*1.*tit.*6 *par.*7.*Glos.*1.*Ludou. Carbon. de repacific.c.*13.*col.* 4. applaudit praedictis *Demosthen.* in *Orat.* aduersus Loptinem dicens: *Neq; enim hoc solum considerandū est, an iacturam pecuniae nullam faciatis, sed habenda ēt ratio bonae existimationis, quae vobis est multò, quàm opes potior , & antiquior, Tiraq.in tract.de Iudic.in reb.exig.feren.* versf. *Septuagesimo septimo hùc vergit, Peguer.dec.crim.*13.*n* 4.*&* 5.
466 Hinc *Senec. de remed.futuri* inquit, *Bona opinio hominum tutior est pecunia, quia non solùm nobis , sed alijs est necessaria*, & *Tull.in Lelio*, notat, *Non est negligenda fama*, *& lib.*1.*Officior.* illic; *Negligere quod de se quisque sentiat , non solum arrogantis est, sed etiam omninò dissoluti*, & quadrant, quae egregiè adnotarunt *Diuu.Gregor.* super *Ezechiel.Homil.*9. *S. Thom.* 2. 2.*q.* 73.*art.*3.*& Soto de iust.& iur.lib.*4.*q.*6.*art.*3.*Reg.Valenz.cōs.* 102.*ex n.* 50. vbi *n.*56. tradit praexarata maximè procedere, quando quis est publica persona, quae lege naturali. & Diuina tenetur famam suam conseruare, vbi plures citat.]

Et facilè erit, vt dignoscatur, an mihi omni aeuo suspectus sit Consiliarius Roccus ex propositis capitibus, quando iura
467 statuerunt ex qualibet leui , & modica causa Iudicem esse recusandum, de quo agit *glos.in cap.Postremò*, verb. *Consangui-*
468 *neus*, versf. *Modica enim causa, de appell.* vbi etiam *Host. n.* 2: inquiens quod Iudex de facili recusatur, *Seraph de priuileg.iuram.priuil.*7.*n.*4 vbi etiam quod sufficit minima suspitionis causa, *Card. Tusc.practicab.conclus.* verb. *Suspectus cōclus.*908. *n.*13.*Farin.* qui alios congerit *in* 2.*par.fragm.* verb. *Iudex recusari potest n.*777.
469 Nam faciliùs Iudex suspectus recusatur, quàm recusetur testis ad *Glos.in cap cum R. Canonicus de offic. deleg. Praepos. in*

cap.

cap. Postremò n. 11. *de appell.* & ibi *Dec. n* 12. inquiens esse communem opinionem, & in *cap. cum speciali n.* 22. *eod. tit.* & voluit *Glos. in cap. insinuante*, verb. *Familiarem*, vers. *Hic tamen*
470 *aduerte, de offic. deleg.* ibiq; rationem reddit, quia faciliùs inueniuntur plures Iudices, quàm vnus testis, & ibi etiam *Innoc. n.* 1. *ad fin.* vers. *Et hoc scias Hostien. n.* 3. *&* 4. *Bal.* post *n.* 3. *Pract. Conrad rubr. de except. n.* 9. vers. 45. *Gayll. obseru.* 33. *n.* 9. *in fin. Pacian. de probat. cap.* 45. *n.* 46. *Cardin. Tusc. d concl.* 908. *n.* 11. *&* 12.

471 Redditur itidem suspectus ex alio capite proposito in ordine in principio, ex quo vix putans Consiliarius Roccus se esse Commissarium in negotio bannorum publicatorum die 2. Octobris 1657. cùm nullam agnouerit aduersus *Me* expositam fuisse quærelam post annum, & vltrà, quas quærelas Ipse exquirebat; imò publicam agnoscens acclamationem in mei beneficium ob administratam iustitiam æquo omnibus libramine, nulla habita acceptione personarum, adhuc tempore pestis, ac illius morbo contactus, nulla recipiens à quopiam munera, nec xenia, etiã in die SS. Apostolorum Simeonis, & Iudæ, in qua strepitus iudiciarius inter Christianos silere consueuit, accersiuit Scribam Magnæ Curiæ Antoniũ
472 Cæsarium interrogando de accessibus per *Me* factis tempore pestis, nulla præcedente quærela per viam inquisitionis, qualiter nequidem Visitatores Generales à Rege constituti procedunt, nisi porrectis quærulantium libellis, ac etiam vl-
473 tra contenta in Bannis, quę non nisi de præambulis tempore pestis expeditis, ad literam loquuntur, suam detegens mali animi aduersus *Me* propensionem ingerendo se animosè, vndè conuincitur suspitio, nam vti perbellè inquit *Reg. Rouit. in*
474 *pragm.* 1. *n.* 46. *de suspit. Official.* Iudex pertinaciter assumẽs sibi causam, ingerendo se animosè ex hoc redditur suspectus,
475 nam videtur constituere se Aduersarium, & erit tunc illa causa sua propria, ad quod adducit singularem doctrinam *Andr. in cap. seu*, §. *habita post n.* 19. vers. *Item si Iudex pertinaciter de statut. & consuetud. cont. liber. Eccles.* & ad alia non di-
476 uertendo, adaugetur suspitio ex dictis per eundemet *Reg. Rou. loc. cit. n.* 61. quia nullo instante de per se Scribam accersiuit

uit *Crau.conf.*270.*n.*2.*Sola in antiq.decret.Sabaud.rubr.de pro-ſeq.appell.Gloſ.*10.*n.*7.benè *Fontanell.dec.*283.*n.*17.*p.* 5. poſt *Vant.in tract.de nullit.ex defect.iuriſd.n.*33.

477 Quin amplius: adeò ſe animoſum demonſtrauit Conſiliarius Roccus in procedendo aduerſus *Me*, quod dum mihi innotuit ipſum velle procedere, Spectab. D. meum Regentem D.Felicem Vlloa vti Præpoſitum Iunctæ adij, ſuppliciq; libello expoſui propoſuiſſe capita recuſationis in perſonam ipſius Conſiliarij Rocchi, quodq; Actuarius cauſæ renuebat recipere abſque peculiari eius iuſſu, vt dignaretur mandare, quod recipiantur, & interim non procederet, cui iuſtæ meæ petitioni annuens iuſſit ſtatim Actuarium ipſum aditurum, quo ſanè iuſſu oſtenſo Actuario prædicto aſſerenti ad aliud nolle procedere, quodq; monitum fecerit d. Conſiliarium Roccũ, adhuc habita notitia prædicta, ſuſpictione pendẽte, duos alios accerſiuit Scribas, vt magis, atque magis ſuſpictio propoſita conuincatur, nam ex hoc ſolo, quod pendente ſuſpitione
478 quis in eadem cauſa ſe ingeſſit, redditur ſuſpectus, licèt cauſa allegata non vera fuerit, ſecundùm *Pariſ.conſ.*98.*n.* 9. *vol.* 3.*Bertaz.conſ.crim.*8.*n.*8.idq; ſuaderi ex *tex.* valdè ſimili in *l. quæ omnia*, §. 1. verſ. *Nec ferendus eſt*, *ff. de procurator.* tradit *Reg.Rou.d.pragm.*1.*n.*44.verſ.*Hoc autem eſt certiſſimum*, *Gargiar.patrocin.*40.*n.*6 & collimat doctrina *Gloſ.in l.*2 verb.*Suſpectum d.procurator.in* 6.

Et adaugetur ſuſpitio, nam cum capita ſuſpitionis Actuario fuiſſent per *Me* tradita ad finem illa aſportandi Spectab. Dom.Regenti Vlloa ad finem committendi vni ex Dominis votantibus in Iuncta, voluit Conſiliarius Roccus illa percunctare, & è manibus Actuarij eripuit teſtibus præſentibus, de quo memor fui in capite addito.

Sed quid moramur ad ſuſpictionem inſinuandam ex tot capitibus ſanè notorijs, quando vnum pro omnibus quaſi ſecuris ad radicem poſitum eſt, & vel inuitus ad pugnam excitatus, profero in *cap.*8. quod eſt huiuſmodi. Dum elongauerat ſe Conſiliarius Roccus tempore peſtis extra mænia larẽ conſtituens, & *Ego*, vt meo ſatisfacerem iudicandi muneri inter epidimiali morbo laborantes, vitam degebam omnibus

N me

me exhibens, ſua mediante litera ſub die 20. Iulij 1658. quãdo feruebat morbus, requiſiuit *Me* de nonnullis, præſertim, vt accederem ad domum Doctoris Petri Corignani ſui affinis (vt fama eſt) qui peſtilentiali morbo tactus diem ſuum obierat, aſſerens ipſum fuiſſe hæredem inſtitutum, quodque verebatur nè vxor eodem morbo è viuis excederet, quo caſu PP. Auguſtiniani vti illius hæredes, de facili potuiſſent omnia bona, quæ ad ipſum pertinere aſſerebat accipere, qua de re inſtabat, vt cautum ipſum facerem, ac in tuto, meo median-
479 te acceſſu, illa ponerem, ſubditque hæc propemodum verba, *Signor Franceſco mio Signore, V. S. mi metta in ſicuro queſta robba, e li dono di acceſſo docati cinquecento, V. S. non moſtri à niſ-*
480 *ſuno queſta lettera.* Fateor ingenuè ſatis fuiſſe ex eiuſmodi illicita pollicitatione commotum, quapropter reſponſum dedi me amore pecuniæ nunquam fuiſſe captum, eò magis ad quid illicitum committendum, quodq; mirari non deſinebã quomodo ipſe tunc Iudex me ſubornare tentauerit? qua de re continuare malam voluntatem, & inimicitiam non deſtitit, eo quod tantum in ipſum exprobaui facinus. Nam cor-
481 rumpens Iudicem venit puniendus pæna falſi, & efficitur infamis, *Bald. conſ.* 357. *Gram. in Conſtit. Regni Corruptelæ n.* 13. 17. *&* 19. *&* *conſ. crim.* 35. *n.* 15. 28. *&* 30. poſt *Iacob. de Beluis, in Authent. Vt Iudic, fin. quoq. ſuffrag* §. *Siquis autem in*
482 *fin* quæ procedunt etiam in eo, qui Iudicem corrumpere tẽtauerit (qualis eſt caſus noſter) ità *Bal. in Auth. Nouo iure quæſt.* 1. *C. de pæn Iudic. qui malè iudic.* quem ſequitur *Foller. in pract. crim. in fragmen. n* 181. *&* *Marſ in l.* 1. §. *Diuus n.* 4. *ff. ad leg. Cornel. de Sicar. &* *l. is qui cum telo, n.* 17. *C. eod. l. Imperatores, ff. de iur. fiſc.* cum alijs plenè adductis per *Menoch. de arbitrar. Iudic caſ.* 343. *n.* 16. *&* *ſeqq.* [Dummodò iſta tentatio ſit ad aliquem actum proximum producta, vt quia per tentãtem non ſteterit quin corrumperet, veluti ſi pecuniam obtu-
483 lit, & Iudex recuſauit, quo enim ad ipſum offerentem, corruptionis actus perfectus eſt, itaque accipiendum eſſe *Caputaquen. dec.* 254. *n.* 3. *par.* 3. quem refert, & ſequitur *Viu. dec.* 113. *n.* 5. *Decian. in tract. crim. lib.* 8. *cap* 40. *n.* 10. vbi quod pæni-
484 tentia etiam re integra non excuſat dantem pecuniam pro

cor-

corruptione Iudicis, & confirmat *Farin. in prax. de diuers. de*
varijs crimin. quæst. 101.*n.*103.*in* 5. *ampliat.* vbi *Menoch. loc.*
485 *cit.* inhæret; & in Regno peculiarem habemus Constitutio-
nem sub *tit. de pœna illor. qui Iudices corrumpunt.* incip. *Litiga-*
tor, quæ punit volentem promittendo Iudicem corrumpere,
486 ibiq; *Petr. de Montefort.* inquit de iure communi puniri pœ-
na falsi, per *tex. in l.* 1. §. *qui in iudicem, ff. de fals. & Glos. Magi-*
stralis docet æquiparari promissionem, dationi, adducens *tex.*
in l. si quis testibus in fin. l. 1. *&* 2. *C. de pœn. Iudic. qui malè iudi-*
487 *cau.* Et quàm graue sit facinùs falsitas, depromitur ex dictis
per *Farin. in tit. de falsit. in princ. Clar.* & ibi *Baiard. in* §. *falsũ,*
Muscatell. in prax. crim. tit. de falsit. ex n. 25. ibiq; *Mea Additio,*
Muta dec. Sicil. 38. *n* 2. *Caball. resol. crim. cap.* 165. *ex n.* 1. *par.* 1.
Fontanell. dec. 256. *n.* 7. *par.* 1. ex quorum dictis colligitur adeò
488 detestabile crimen esse falsitatem, vt grauiùs sit veneficio,
homicidio, furto, adulterio, ac cæteris alijs, per quod perditur
489 nobilitas, eiusq; priuilegium, & efficit, vt homo remaneat
sine fide, & ad nihilum reducatur, & nullum crimen esse in
490 mundo, quod ità vituperat famam, & statum hominis, si-
cut ipsum post alios tradit *Fontanell. d. dec.* 257. *n.* 82. *Menoch.*
de arbitrar. cas. 342. *& seq.* vbi plura ad materiã adducit, *Gram.*
vot. 25. *n.* 6. *& seq. Paris de Put. de sindicat.* verb. *Corruptio, cap.*
1. adeò quod *Caball. resol. crimin. cas.* 166. *n.* 6. affirmare haud
491 dubitauerit crimen hoc aliquando assimilari crimini læsæ
Maiestatis, *Crass. de exception. excep.* 24. *n.* 139. qui est finalis.]

Videant (rogo) Domini Votantes si verificatur ex hoc ca-
pite suspitio quando iura clamant oriri punitionem, & conse-
492 quentèr inimicitiam, quæ tanti est in proposito recusationis
Iudicum, vt nedùm verus inimicus, sed etiam præsumptus re-
cusari possit, sicuti post *Abb.* qui decisiones cumulat tradit *Fe-*
lin. latè in *cap. cum super de offic. deleg.* vel si habeat iustam cau-
sam inimicandi, *Ias. in l. apertissimi, C. de iud. Reg de Pont d. dec.*
30. *n.* 3. *& trib. seqq.* Nec puto iustiorem inimicandi causam
reperiri posse ad recusationem obtinendam, quàm quæ modò
proponitur, cuius herclè pudet *Me* propositio, & tamen silen-
tio obruere nolo illud Christi Domini nostri effatum hoc in
493 casu verificari, nempè *Eadem mensura, qua metictis, remetie-*

N 2 *tur*

tur, & vobis, exquirebat Consiliarius Roccus [Cuius, animus meminisse horret criminosum facere, & facere quidem contra omnem iuris Pontificij. & Ciuilis rationem, *cap. quisquis 2. quæst. 8. l. qui crimen, C. de his qui accusar. non poss.*] & *Me* in excessu accessuum redarguere nullo existente accusatore, & contra formam bannorum, siue Programmatum, aiente Do-
494 mino in Euangel. *Mulier nemo est qui te accusat, & Ego non te condemno*, & Ipse tentat Iudices subornare ? *Iu ste Deus!*

Et nè in re tam clara tempus conteramus, signant suspi-ctionem Consiliarij Rocchi, quæ satis lepidè congerit *Reg. Rouit. in d. Pragm. 1. n. 71. vers. Imò Iudex* (quæ releganda à Dominis Votantibus remittimus) & adducit *tex. in §. Illud quoq;* vers. *Sancimus, Authent. de exhiben. reis.*

Postremò: Cùm omnes suæ peritiæ conatus ostenderit, atq; omnem animi, ingenijq; vigorem ad cor, in hanc vnam pugnam intentum collegerit Consiliarius Roccus, vt ipsum tot mearum ærumnarum effictarumque delationum præcipuam fuisse originem, toto innotuerit Orbi, anno cum dimidio, Mihiq; forti, ac constanti animo deglutienda fuerit molestia, conscientiam meam benè Ego callens, quā etiam agnouisse arbitror Dominum Proregem, dum meorum gestorum conscius non rugato *Me* excepit supercilio, sed eo quo præstat animi nitore, meam persecutionem ab inuidentibus profectam inspexerit, pollicitusque fuerit meæ existimationi cōsulere; Cùmq; longè secus eidem Consiliar. Rocco alijsq; eius Affeclis, (quàm putarunt) acciderit, pro coronidè subnecte-
496 re libet in hac recusatione meæ mentis nō esse, dictum Cōsiliarium Roccum lædere, sed de meo honore iurgium esse (non autem de vino, aut tritico legato, vel de glande legenda) cuius amissio morti similis est, aiente *Consulto in præcit. l. isti quidem, ff quod met. caus.* & docet *Apostolus, expedit magis mori, quàm vt gloriam meam quis euacuet*, multa congerit *Luc. de Penn. in l. infamia, C. de Decurio. lib. 10. Cephal. cons. 295. n. 9.*
497 nam cum vituperio viuens homo mortuus existimatur, *l. 1. §. fin. ff. de contrah. empt.* [& facit *Isern.* placitum in *cap. 1. §. turpiter quib. mod. feud. amitt. Capyc. dec. 5. n. 7. Ann. alleg. 59. n. 13.* nec sine ratione inquit *Reg. Valenz. cons. 90. n. 11. lib. 1.*

Nam

498 Nam vt ait *Xenophon.lib.2.de instit. Cyr.pag.* 643. Non est
res magis molesta, quàm vita sine honore.] Ideoq; *DD.*om-
499 nes censuerunt causam honoris esse arduam, maximaq;cō-
siderationе dignam, ne quis in honore iacturā patiatur, *Crau.
cons.*168. *in princ.Menoch.*post alios *cons.*94. *& cons.*96.*lib* 1.
*& cons.*302 *lib.*3. Nam vt inquit *Dueñ.* in verb. *Honor*, fama,
500 & honor non potest per Iudicem reparari, & ob id, qui fa-
mæ, & honori proprio,pro virili consulere studet, non dam-
501 nandus, sed laudandus venit *Menoch.cons.*94. *in princ.* vbi
multa congerit,referens *Diuum Augustinum in cap.non sint* 11.
quæst. 3. damnantem illos, qui famam propriam contem-
nunt.

Veniam peto à Dominis Iusdicentibus, alijsq; quibus for-
tè hæc per *Me* exarata, legenda continget, non nisi coactum
ad ea paranda deuenisse,ac (vti est in adagio) inter murum,
& calcem positum, ne vna mei nominis clades inuidentium,
ac malignantium copijs inflicta,illud destruat;nec eorum au-
502 res offendantur, quia vim vi repellere licet, *l.vt vim*, *ff. de*
503 *iust. & iur. cum mille concordan.* [Ignoscendum est enim ei,
(vt *Vlpianus* scribit) qui se voluit vlcisci prouocatus in *l. qui
cum natu*, §.*si libertus*, *ff.de bon.libert.*] vndè sicuti permittitur
à iure alium interficiendo vitam propriam defendere, ità vt
nullam mereatur pænam, ità pariter pro defensione honoris
licitum fit, *DD.*communiter *in d.l.vt vim.Rimin.cons.*174. *n.*
37.*Bero.cons.*161.*n.*4.*lib.* 2. *Consiliar. Gizzar. dec.* 18. *Surd.
dec.* 59 *n.* 2.

504 Et sicuti vassallus,quia Dominum non defendit, feudum
amittit, ità & illud perdit, si eius famam, & honorem non
tuetur, *Rimin.iun.cons.*174.*n.*37.*Caph d.cons.* 295. *num.* 21.
505 vndè *Diuus Chrysostomus* relatus à *Sozomeno lib.* 8.
Histor. Ecclesiast. cap. 17. ibi, *Chrysostomus ait se non
detractare iudicium, quin paratum esse, si prius tamen accusato-
res cognouerit, & obiectum crimen expenderit coram ampliori Sy-
506 nodo sui defensionem suscipere, neq; enim se tam stultum fore,
vt Iudices ferat suos, qui essent manifesti hostes*, [De quo benè
*Menoch.cons.*94 *n.*6. vbi propria verba refert, & textum indi-
cat in *c. quod suspecti* 3. *quæst.* 5. & *Ego* allego *tex.* peculiarem *in
Clem.*

507 *Clem. Pastoralis col.* 4. *de senten. & re iud.* illis verbis, *Quis enim auderet, vel qua ratione, audere aliquis teneretur Consistorij talis subire iudicium, & se in hostium sinu reponere?*] Et in Consiliario Rocco Togæ prætextam veneror, hominem ve-
508 reor, inimicum exhorresco [Sua quoque animi propensione apud omnes manifestata, de quo videndus est *Bal. in l.* 5. *ff. de his qui sunt sui, vel alien. iur. Iaf. in l. apertissimi n.* 9. *C. de iudic.* quorum memor fuit in pulchro casu *Menoch. dict. consil.* 94. *n.* 17. vers. *Tertia iusta causa.*] *Hæc etenim* vti *Summ. Pontifex* in simili docet in *d. clem. Pastoralis, de iure timentur, de more vitantur.* Hæc *humana fugit ratio abhorret natura*, ibiq; *Glos.* verb. *Vitantur*, inquit, *Etiam per volucres*, adducto *Ouidij Carmine in* 2. *de reme d. amoris.*
509 *Quæ nimis apparent retia, vitat Auis.*
510 Et cum recusatio Iudicis sit ianua defensionis, secundum *Thomam Valascum alleg.* 96. *n.* 3. nimirum si *Ego* Consiliariū Roccum recusare non sum veritus, eòq; iura respexerunt ad recusationem Iudicum, vt asseuerarint, quod si statutum in specie auferret omnes exceptiones, & defensiones non cense-
511 tur sublata recusatio Iudicis. *Intrigl. sing.* 160. *n.* 6. *Asin. in prax. Iudiciar.* §. 31. *cap.* 45. *Menoch. præs.* 48. *n.* 26 *lib.* 2. *Crass. de exception. except.* 24. *n.* 3. L.D.B.V.M. Neap. die 14. Nouēbris 1658. *Franciscus Maria Pratus.*
512 Interea dum nullam habuerim expeditionem à Iuncta in declarando meam innocentiam, vel siquid mali egerim, iuxta crimina imputata debitam coërctionem, succedente in Gubernio Domino Comite Penarandæ, ipsum adij pro obtinenda expeditione, cui supplicem obtuli libellum eiusmodi.

Eccellentiss. Sig.

513 *Il Dottor Francesco Maria Prato rapresenta à V. E. come stādo nel posto de la sua Auocatione tra i primi Auocati de' Tribunali Supremi di questa Fidelissima Città, attendendo alla desesa di cause criminali, e ciuili, essendo venuto il Sig. Conte di Castrillo per Vicerè del Regno, nell' anno* 1654. *fù il supplicante il primo eletto per Giodice di Vicaria criminale da d. Sig. Conte con certa promessa di doverlo anteponere à S. Maestà (che Dioguardi) nel-*

le

le prime piazze perpetue da vacare, che in altra maniera il supplicante non haueria accettato tal carico, lasciando l'Auocatione, la quale l'era di molto proueccio, & hauendo esercitato il d. Officio per il spatio di quattordici mesi, fù per il detto Sig. Conte nel mese di Luglio 1655. ordinato, che dalla Vicaria criminale passasse alla Vicaria ciuile; per lo che il supplicante fù forzato di dimandare licenza, qual le non ce la volse concedere, & proseguendo nella Vicaria ciuile con ogni studio, e fatica all'espeditione delle liti, insin all'anno 1656. nel qual tempo venne la peste nella Città di Napoli, quando tutti l'altri Giodici si ritirorno per timore del contaggio esso solo restò à proseguire à far giustitia à i poueri, conseruando le robbe de' morienti à quelli, à quali di raggione spettauano, e spedendo li douuti decreti, negotiando ogni giorno con l'appestati per lo che euitò molti inconuenienti dentro la Città, & infermatosi di peste, per misericordia del Signore restò in vita, nel qual tempo non solamente attese all'espeditione di negotij, ma anco al sotterrare i morti del contagio in esecutione di alcuni viglietti del d. Signor Conte di Castrillo, & essendo dopoi cessata la peste, quando speraua essere adelătato di posto, & riceuere qualche mercede, nell'elettione dell'altri suoi Compagni, fu scordato, e lasciato in dietro, sotto pretesto, che haueua tolto al Fisco due milioni, e mezo, ricadutili per la mortalità succeduta in tempo di peste, con hauer spedito i decreti delle successioni conforme le leggi communi, & del Regno stabiliscono, con hauer anco ecceduto nell'accessi fatti in detto tempo di peste, e come che il tutto era rapresentato da alcuni suoi inuidiosi, e maleuoli per impedirli il passare auanti ne i posti perpetui; hebbe il supplicante di nuouo ricorso all'istesso Sig. Conte, dimandandole licenza per posser dare il sindicato, e chiarire la malignità de' nemici, & ne anco volse concederla; ma ordinò, che seguitasse à giudicare, perche in altre trè piazze da prouedersi, l'hauerebbe prouisto, e così continuando à seruire nel mese di Luglio 1657. essendono venute le prouiste, ne anco riceuè gratia alcuna; perloche fù costretto dimandare la terza volta licenza, e l'ottenne, per lo che subito che pigliò possesso il successore, diede il publico sindicato, e non hauendo hauuto reclamore nissuno, ottenne le sue lettere liberatoriali, e mentre si apparecchiaua di ripigliare l'Auocatione, nel mese di Ottobre 1657. per vna Giōta chiamata de' be-

ni

*ni vacanti, si publicorno banni publici stampati, acciò chi si sentis-
se grauato delli decreti di preamboli interposti per il supplicante cō
l'occasione del contagio, comparisse in detta Gionta, la quale hà
514 proceduto nulliter grauando il supplicante con reu. per l' infra-
scritti capi. Primo senza hauer giurisdittione alcuna, mentre si
asserisce di procedere, e voler determinare in forma di Visita, qua-
le giuditio non aspetta che à S. Maestà, essendo di sua Regalia, e
Maioria ad altri non communicabile, se non à quelli, che l'istessa
Maestà Regale lo concede, & quando vi fosse la concessione non si
può dalli Visitatori determinare, ma dalli Ministri del Conseglio
d'Italia, o altri da S. Maestà nella Corte destinati, toccando alli
legitimi Visitatori solamēte di riceuere li carichi, e discarichi; Secō-
dariamente s'asserisce nelli banni, che la Gionta tiene l'autorità su-
detta dal Sig. Conte di Castrillo come Vicerè, ne tale potestà data
si vede inserita nelli banni, conforme di raggione stà disposto; ol-
tre che S. M. mai hà dato autorità di visitare al detto Sig. Conte,
ne à lui si crede, che l' habbia in pregiuditio del Terzo per dispo-
sitione di raggione. Terzo si asserisce nelli banni, che erano state
moltissime le querele, e senza precederne nissuna, si publicano li
banni sudetti per imporre qualche macchia all' estimatione del sup-
plicante. Quarto in detta asserta Visita non si è prefisso termino
alcuno, in maniera che resta perpetua, quando pure li Visitatori
generali da S. Maestà eletti, finiscono la visita in trè anni, prefigē-
do il primo anno al proponere le querele. Quinto dal giorno che si
publicorno li banni à. 3. Ottobre 1657. per ordine del Fiscale di
Camera, il quale si è asserito Fiscale dell' asserta visita contro il
supplicante, fù carcerato vn Scriuano di Vicaria Domenico Polue-
rino per testimonio, & non hauendo saputo che dire, ancora dopò
vn'anno, e mezo si trattiene carcerato, il tutto per dar ad intende-
re che dura la visita Sesto in vn anno, e mezo che è durata l' as-
serta visita non hà possuto la Gionta darle carico nissuno, non ha-
uendo hauuto querela alcuna, con hauer spedito vndicimilia cin-
quecento, e diecesette decreti di preamboli, e centomila decreti inter-
locutorij in circa. E con tutto ciò hà asserito nelli banni di hauer
la Gionta qualche notitia delli suoi decreti, affine di grauarlo nel-
l'estimatione. Settimo si è proceduto contro il supplicante per via
de inquisitione, non essendono precedute querele à tempo che hà*

dato

dato il sindicato, & è stato liberato non possendo più volte per l'
515 *istessa amministratione essere molestato. Et perche Sig. Eccellẽtissimo non hà possuto il supplicante proporre dette sue raggioni, & altre à tempo del detto Sig. Conte di Castrillo, mentre tutte le accennate nullità, & agrauij figuraua la Gionta farle de ordine di detto Sig. Conte, non vedendosi in maniera alcuna tal potestà, ne ordine inserto nelli banni, conforme era di raggione, e rappresentauano li suoi maleuoli, che il d. Conte staua con lui sdegnato per hauerli dimandato licenza dal Giudicato di Vicaria, e sapendo quãto ingiustamente con reu. si procedeua contro il supplicante, attribuendoseli per delitto l'hauer fatte giuridicamente molte espeditioni di liti, anco nel tempo di peste; Per tanto ricorre à Vostra Eccellẽza, e la supplica voglia ordinare si tratti del negotio in Collaterale in sua presẽza sopra le nullità, & aggrauij sudetti, dichiarãdosi nulli li banni de la Gionta in forma di visita per defetto di giurisdittione, & quanto hanno oprato in virtù di essi, apparendo le grauezze da publiche scritture, e le nullità da chiara dispositione di legge, non essendosi mai caso simile practicato, che la Gionta di sei persone visiti vn Ministro senza potestà, acciò sotto il gouerno di V. E. possa ricuperare l'opinione cõceputa appresso il Mõdo, per hauer dato alle stampe molti tomi de la professione legale, che oltre è giusto lo riceuerà a gratia di V. E. con espressa riserua di douer anco ricorrere a piedi di Sua Maestà quando fosse necessario, contro quelli, che ingiustamente l'hanno perseguitato, pregano il Sig. per la salute di V. E. quam Deus.*

516 Hæ laudes, hi fructus mei Officij Iudicatus Magnæ Curię totq; laborum in quibus nullus mihi per otium dies exijt; partem noctium studijs vndicaui; non vacaui somno, sed succubui; & oculos vigilia fatigatos, cadentesque in iurgijs penè innumeris expediendis, detinui. Vt nemo nisi adamantinus non misereatur procellarum in Magistratus munere subeundo aduersus *Me* subortarum, nec inficias iri queit Herculeum animi robur, masculamq; in tot ærumnis constantiam, mihi necessariam fuisse, curis quietem excutientibus, vt modò pro mercede, iustitiam tempore Dom. Comitis Penarandæ iustissimi, ac solertissimi Regni Moderatoris exquiram, [Audendum est, audendum fortibus. Fortuna ipsa aperit viam, inui-

ta etiam, velit nolit,] nec ſine mærore in diſcrimine poſi-
517 tum bonum nomen apud Orbem adeptum vidi iuxta illud *Tacit. in Annal. Contemptu famæ contemnuntur virtutes*, ingenijq; ſeptem liberos huſque modò in lucem editos Genitoris fatum ſuſtinentes, adhuc fluxæ remanere fidei, ob inuidentiũ
518 calumnias, ſed haud quaquam animus deficit, veritati ſinũ quandoq; aperiturum, vt & calumnia ipſa illos laudet, Inuidia miretur, ac valeam, *Ego* cum *Quin. Curt. lib.* 4. dicere, *Ite alacres, & ſpe pleni, vt quam gloriã accepiſtis a maioribus veſtris, poſteris relinquatis,* [Fortiores etenim, ac firmiores eſſe debemus in ijs rebus, in quibus Nos, aut aduerſa Fortuna, aut labor magnus exercuit. In labore viget virtus. Nec poteſt eſſe magnum, quod ſine puluere, & ſudore contingit. *Ita* namque naturæ parenti placuit, vt præſtantiſſima quæq; non niſi ſummis vigilijs conſequamur.]

Meque metipſum obiurgo, nam in fortunato meæ Aduocationis munere, dum lætabundus incumberem, Magiſtratuum Tempeſtatibus me ſubieci. [Vndè *Socrates* ille nõ hominum modò, verum etiam Apollinis oraculo ſapientiſſimus iudicatus, & peremnis Philoſophiæ fons dicere ſolebat.
519 *Radicem virtutum peramaram eſſe, ſed fructum habere iucũdiſſimum: initioq; magnos adferre labores, ſed honeſtiſſimum ſudantibus præmium reponere.*] Quid enim? Sæpè fit, vt Cælo maximè ſereno, ſęuus imber ſubitò cooriatur; ità rebus maximè proſperis, ac lætis, ſæpænumero atra triſtitiæ nebula; mutuòq; ſe excipiunt, bellum, pax, luctus, riſus, morbi, ſanitas, Et quid non? Omnia in motu poſita ſunt, & vicibus ſuis, aut pereũt, aut mutãtur? nec quicquã ſtabile, aut firmũ. Ferẽda tamen omnia, ac votis expetenda meliora. Obliuioni enim
520 non tradam, quod mihi accidit diſputandum in recuſatione propoſita, de qua ſupra *n* 443. An depoſitum duc. 60. per *Me* factum iuxtà *Pragm.* 15. *cap.* 4. *ſub tit. de ſuſpect. Official.* debuerit eſſe duplicatum. quaſi quod Ego non vti Aduocatus, ſed meimet ipſius Defenſor, Principalis habendus eram in ſubſcriptione, ſed ad enucleationem *Pragm.* prædictæ, quæ caſum indeciſum reliquit, plura Ego in iure allegaui, & obtinui pro ſimplici depoſito, de quo adeſt *Diſceptatio mea in* 3. *vol. cap.* 49. vbi curioſum Lectorem remitto. SE-

SECTIO SECVNDA.

His ita peractis; cùm tota mens mea eò tenderet, vt Iunctamet de à *Me* patratis facinoribus iudicium ferret, nec semel pro expeditione iurgij præces effuderim Superioribus, ac Iudicantes adierim, nō potui exitum, vindicare (quo auerso omine, ac numine, adhuc non percipio) vndè mutato Regni moderatore, eiq; supplici porrecto libello, de quo *n.* 513. memoriā egi, meas ille cō miserens ærumnas voce etiam non semel modestè tamen expositas, idemet Dom. Prorex vt certior fieret, num præces meæ veritate niterentur (Nouum etenim quid continebant, nec vsitatum cum alio Magistratu; quinamplius meam non satis angustam librorum supellectilem perquirens, vix Scriptor aliquis occurrit, qui rem similem tot æuis accidisse recēseat) relationem sibi fieri de tota facti serie iniunxit; vndè Iūcta retulit pendere determinationem recusationis à Me propositæ aduersus Consiliarium Franciscum Roccum, ex causis descriptis *hoc eodem Responso n.* 455. *cum seqq.* eamque sic indecisam, obicem parare expeditioni insinuauit, ad quem euadendum rescripsit, cominùs eam determinari nulla interiecta mora.

521 Fuit igitur in Iunctæ subsellio de re pleniùs actum die Sabati 22. Mensis Februarij decursi anni 1659. referente Regio Consiliario Ascanio Raytano, causæ recusationis Commis-
522 sario, & prodijt scitum, quod *Consiliarius Roccus deponat super capitibus præsentatis*; Distulit ille ferè per mensem depositionem facere, quam paucis horis explere poterat, & debue-
523 rat iuxtà consuetum sinceræ fidei Magistratuum morem in Regno, signumque fuit euidens iustificatæ recusationis, *cap. nullus de præsūpt.* quē ad hoc adducit *Testay alleg.* 7. *n.* 15. *lib.* 1. Ac tandem depositione facta omnium sese inscium insinua-
524 uit, exceptis 1. & 8. *Capitibus*, quæ leguntur *n.* 445. *& seq.* & de ijs conuincebatur.

Quare Me audito, ac Memetipsum propriæ causæ Patronum delecto, contra id quod aliàs docui in *volum. Practicar.*

*Obseruat.cap.*80.ita necessitate vrgente,[quæ legi non subia-
525 cet, *l.Tutor qui repertorium.ff.de admin.Tutor.l.vt gradatim, §.1.ff.de muner.& honor.l.non solum. § fin. ff.de excusat.tutor. l.aliquando, ff.de offic.Proconf.l.si quis filio,ff.de iniust.testa.l.1. C.de oper.libert.l.pro Tyronibus, C.de priuil. Dom. Augustal. lib. 11.cap.licet de ferijs cap.quanto in fin. de consuet.cap.exijt col* 4. *in fin. de verbor.signif.in 6.*cum alijs congestis à *Simon.Barbos. in axiomat. iuris commun.*verb.*Necessitas n.*19.] manauit decretum sub die Veneris 21. Mensis Martij eiusdem anni,
526 quod *Non interueniat Consiliarius Roccus, & restituatur depositum*, Votantibus Regijs Consiliarijs *Ascanio Raytano Cõmissario Anello Portio, D.Ioanne Valanilla, & Spectab. Regente D.Falice Vlloa* Iunctæ Præfecto,nec fuit, qui gestorum meorum conscius decretum non collaudauerit, eique applauserit vti vndequaque iustitiam redolens.

Quibus absolutis dum in Iuncta negotium expediendum erat præuia mea instantia in qua expetij declarari innoxium, stantibus literis liberatorialibus in Sindicatu obtentis, quas apud acta produxi,quæq;transcriptæ sunt *n.*20. ac etiam quia nullæ contra Me extabant quærelæ, nec delictum,seu crimen aliquod tẽpore meæ administrationis Iudicatus Magnæ Curiæ patraui, impedimentum expeditioni præbuit animaduersio facta de numero votantium an suffecerint quatuor ex Dominis votantibus præter Consiliarium Roccum iam declaratum suspectum,vel alius in eius locum erat subrogandus?vn-
527 dè Domino Proregi referri visum fuit, qui iussit rem decidi cum ijsdem quatuor Dominis.

Quo rescripto habito,ac commisso negotio Regio Cõsiliario Anello Portio, dum causa recusationis commissa erat Regio Consiliario Ascanio Raytano, die Veneris 14. Mensis Nouembris 1659. infrascriptum manauit è Iuncta decretum.

In Causa V.I.D. Francisci Mariæ Prati olim Iudicis Magnæ Curiæ Vicariæ in Criminalibus, & Ciuilibus super emanatione Bannorum vt in actis.

Die 14. Mens. Nouemb. 1659. Neap facto verbo in Regia Iuncta per Dom. Reg. Consiliarium Anellum Portium Commissarium; Audito Dom. Fisci Patrono eiusdem Io: Hieronymo de Philippis.

528 PEr d. Reg. Iunctam prouisum, & decretum est, quod Visis literis liberatorialibus expeditis per Fidelissimam Ciuitatem Neap. Sindicatus supradicti V.I.D. Francisci Mariæ Prati fol. 26. Non procedatur, stante etiam, quod nō adsunt quærelæ, nec delictum aliquod, pro quo possit procedi contra dictum V. I. D. Franciscum Mariam Pratum, prout præsenti decreto non procedi mandatur, & fiat relatio Suæ Excellentiæ. Hoc suum, &c.

Vlloa Regens, Anellus Portius,
Ascanius Raytanus, D. Io. Valanilla, de Isla.

Vid. Fiscus.

Ex actis Gregorij Ferrarij Actuarij Assumpti.

De quo sanè decreto, è voto tot virorum doctrina conspicuorū profecto, facta relatione Suæ Excellentiæ niuæo suo animi candore, in hunc modum rescripsit:

A Iuan Ieronimo de Philippis Abogado Fiscal de la Regia Camera.

529 *HAbiendo visto el Conde mi Señor la consulta que le hà hecho la Iunta de bienes vacantes, en 15. del corrente*

fo:

sobre que se hà tratado en ella de la causa del Dotor Fraçisco Maria Prato, y probeydo, que atento à su liberatoria del Sindicado, no se proçeda contro el, pues no ay querellas, ni delicto alguno para proçederse, me hà madado responder S.E. a la Iunta, que queda aduertido d'ello. Dios guarde à V. S. Palacio 19. Nouiembre 1659.

D. Inigo Fernandez del Campo.

Ecce igitur expleto iam biennio, quò obiectæ vocetenus criminationes pararunt, vt *Nullæ extiterint querelæ, nec vllum delictum?* [Et in hoc summè notandum est, quod in sententijs
530 Iudicum, causæ ex quibus mouentur, non sunt exprimendæ *cap. sicut de re iud.* nisi tamen euidens sit iniquitas, sicuti peregit *Summus Pontifex in Clem. Pastoralis,* verb. *Causis, de re iud.* vbi *Glos.* adducit *tex. in cap. cum ex literis de in integr. restitut.* & Domini votantes in hoc meo iurgio (sanè tragico, nec vsquam viso) appositè causas non procedendi contra Me assignare voluerunt, vt persecutionis iniquitatem toto Orbi notam facerent.] Perditi sanè homines; ijque Inuidi, qui hasce calumnias struere non sunt veriti, falsè, de me, amareq; differentes, quiq; alieni mali instrumentum esse properarunt, ac siluestres veluti feræ omnem humanitatem exuerunt, [vitam, & mores publicè, & impunè ad libidinem suggillantes, ac ad
531 iram excitantes iuxta illud *Aristotel. 2. Rethor.* ibi. *Nam iusta ira nascitur ex opinione contemptus*] satagentes Me in fama, & æstimatione lædere. Et si *tex. in l. 3. C. de sacros. Eccles.* clamat,
532 homicidas, quæ patrarunt, in se ipsos esse expectaturos; cur non idem euenturum in Honoricidis est sperandum? Ex ijs, quæ plena congessimus manu *n. 37. & seqq.* [Quibus modò subnectimus benè eruditum *Camill. Borrell in Addit. ad Bellug. in specul. Princip. rubr. 1. lit. D. in fin.* qui ex *tex. in cap. homicidium de pœniten. dist.* 1. illud exornat effatum in proposito,
533 *Qui odit, & detrahit, pariter Homicida est*, pluribusque cōuallat. Et sanè si ista omnes criminandi libertas, & Consuetudo in Republica toleratur, neminem profectò sua vitæ tuebitur innocentia; nulli non maleuolorum hominum temerarijs accusationibus impetentur.]

Illud autem subticere nequeo, amicos perpaucos, quos ærumnarum mearum tempore sum expertus, iuxta illud.

Dum

Dum fortuna manet, vultum seruatis amici
Dum cecidit, turpi vertitis ora fuga,

non modicam vim fecisse in suadendo, & memoria recolendo antiqua, vel externa huius rei exempla conquirendo, quã plures Magistratus tùm exteros, cùm Indigenas adhuc supremo fungentes munere, persequutos fuisse, ac visitationis iudicio suppositos, quod mihi cognitum ex varia, ac multiiuga librorum lectione satis erat, præsertim ex ijs, quæ eruditè congerit *D. Io: Bapt. Larr. alleg. fiscal.* 101. *ex n.* *&* *ad* 11. *par.* 2.

At ijs occurrens obseruabam omnes illos fuisse ad iudicium postulatos (licèt iniustè) tempore Sindicatus, vel Visitationis, & contra illos à Quærulautibus oblatos fuisse libellos accusatorios, instructaq; accusationum acie, auditis ijs ad se expurgandum, ac paratis postmodum defensionibus, cognitaque quærelantium calumnia, fuisse absolutos, & ad maiora iudicandi munera meritò prouectos, [Sic casum refero in personam Io: Philippi Testay Iudicis Magnæ Regiæ Curiæ Pa-
535 nhormi, qui de tentata subornatione delatus, ab officio suspensus, & carceri mancipatus, factis defensionibus, fuit absolutus, vti in sua *alleg.* 7. *lib.* 1. ad propriam defensionem *n.* 6. & *alleg.* 8. *n.* 5. *Ioseph. Sess. Magnus Doctor Aragonensis* perse-
536 quutus à Comite de Sanctiago, formato processu nedum liberatus extitit ab inquisitione contra eum parata, verum etiã Comes ipse, alijque denunciantes condemnati fuerunt in expensis, & damnis in duplum, patet ex *Respons.* ipsiusmet *Ioseph* impresso post *tractat. inhibition. Iustitiæ Aragon.* Alium casum discurrit *Reg. Sanfel. dec.* 62. *par.* 1. de delationibus factis in personam *D. Alonsi* Xuarez *Locumtenentis Regiæ Ca-*
537 *maræ Summariæ* viri Doctissimi, cuius nomen silentio præterijt, vbi etiam de alijs Dominis Regentibus Cancellariam iniustè quærelatis fusè loquitur. Sed alijs posthabitis, deterret Me casus relatus à *Dom. Larr. alleg. fiscal.* 561. *lib.* 2. *n.* 7. de Præside Bacæ de Castro, quẽ Prudentissimum, validum, & sapientem affirmat, qui electus ad sedandos impetus Imperij Peruani, cum omnia rectè disponeret, & tumultus pacaret fructus operæ fuit magnis calumnijs, & criminibus accusari, quorum causa duodecim annis detentus fuit in arcæ Villæ de

Arc-

Arcualo, & calumnia detecta fuit absolutus, & redijt ad officium Senatoris, & si antea vitam finiret, relinqueret famam, & honorem maculatum.]

Mihi verò extraneum porrò, & non amplius practicatum
538 contigisse, vt sine querelis, nec delicto aliquo, imò in sindicatu absoluto, peculiari nomine Visitatio publicetur ad solam inuidorum, & maledicorum assertam calumniam, [imò euidentem, quæ execratur à Iure Constitutionum Regni vti habetur in *Const. Pœnam calumniæ rubr. de Pœna calumniæ contra calumniantes stabilita lib.* 2. [Gestorum etenim meorum tempore pestis in iustitia administranda illi æmuli euasi, ac obtrectatores, aduersus Me irruerunt, praua effingentes, ac zizaniam spargentes; Non in obiecta crimina subscribentes, neque (quod caput est) iniecta scelera, vllo præterquàm garrulæ eorum vocis testimonio vera esse adstruentes; Non tamen attentatum à quopiam reor tam facilè, si illud *Esdræ, & Ester cap.* 8. *in fine libri*, de Aman, & Mardocheo practicaretur, vel exequutioni demandaretur id quod in *Leuitico* legi-
539 tur *cap.* 14. illic, *Qui irrogauerit maculā cuilibet ciuiū, sicut fecerit, sic fiat ei, fracturā pro fractura, oculū pro oculo, dentē pro dente restituet*, & *Exod. cap.* 25. & in *Deuteronom. cap.* 19. & 20. vbi de pœna talionis, quæ omnia ad propositum ponderat *Berart. in Specul. Visitat. rubr. de Magistrat. & Official. iniustè querelat. cap.* 28. *n.* 5. vers. *Olim verò*, [& *n.* 6. vbi exclamat, *Sed infor-*
540 *tunia Magistratuum, & Iudicum eò vsque peruenit, quòd eiusmodi pœna ex generali Consuetudine ab Aula recessit* vndè.

Qui crimen obijcit, scribat se probaturum; & qui non probauerit, quod obiecit pœnam, quam intulerit, ipse patiatur, respondit *Pontifex in Can. qui crimen* 2 *quæst.* 8. & alibi *in can. Nullus* 2. *quæst.* 4. *Inscriptio semper fiat, vt talionem calumniator recipiat*, & satis de hoc dolet, ac indignatur *Segur. de Aualos in cap.* 1. *par.* 2. *Director. Iudic. n.* 14. illic:
541 *Vera autem ratio quare hæc iustissima pœna talionis ab Aula recessit ni fallor, cupiditas fuit Iudicum, & causarum criminaliū ambitio, ex quo calumniatores punire non curant, sed eos alliciunt, & si in probatione delictorum defecerunt, non solùm inultos relinquunt, imò ex bonis miserrimi accusati, vel ex communi bursa pœ-*

na-

narum expensas ei impendere iubent, licèt *Berart. d. c. 28. n. 7.* as-
542 seruerit in eius locum successisse pœnam calumniatoris, & atrocis, iniuriæ, per quam Magistratibus, & Officialibus iniustè quærelatis succurritur, vti in speciè tradunt *Puteus de Sindicat cap. 1.* verb *Iniuria Officialis, Gregor. ad ius septem partitum in l. 13. tit 1. part. 7. Glos. 3. in fin.* quos refert, & sequitur *insignis Bouadill. lib. 5 cap. 2. n. 94* vbi alios recenset, & *Berart. n. 4* declarat quæ sint pœnæ contra falsos calumniatores, *D. Larr. alleg. 102. n. 17.* qui dolet pęnā talionis hodie in desuetudinē abijsse, & collaudat *l. Taur. final.* qua grauiter puniuntur falsi testes in criminalibus,] vel si ea attenderentur, quæ in terminis cumulat *Bouadill in Politic lib. 5. cap. 2. tit. Del castigo de los Capitulantes calumniosos n. 92. pag. 673 col. 2. tom 2.* Sed sciant necesse fit, quod multi multa loquuntur, pauca asse-
543 quuntur, & quod mendaciorum, vel præsente exemplo hęc sit natura, vt cohærere diù non possint. Herclè, qui mali conscientiam cauet, nullis contumelijs lædi, aut angi potest, sed liberè, securèq; per ærumnas, falsasq; delationes pertransit, id quod Callicles Megaronidi apud Comicum in *Trinum* Aduersarijs reponit: Cum enim Megaronides Callicli obiecisset.

Malè dictitatur tibi vulgò in sermonibus

Callicles prudenter regessit

Est, atque non est mihi in manu, Megaronides:
Quin dicant, non est: meritò, vt ne dicant, id est.

cuius rei attestationem facit *Renerius Barthouius in Epistol. 4. in proem. Operis V Villelm. Anton. de rescript. morator.*

Sunt namque artes istæ seminandi discordias, & vnum in exitium alterius concitandi frequentes in Aulis, & foris, & ferè ex ambitione nasci consueuerunt: & per calūniam, aut vim,
544 eò contenditur. Nec nisi æmulatio est, quā vnus inuidet alteri animi dotes, quibus pollet, ideoq; hoc agit potissimum, aut vt officio arceatur, vbi illæ magis elucent, aut vt conceptā de ijs opinionem deponant alij, aiente *Saauedr. Symbol. politic. 75. pag. mihi 641.*

Rursus: quid nouiùs contingere mihi potuit, vt semel in Sindicatu absolutus, arctiori iudicio Visitationis fuerim postulatus? ijs refragantibus iuribus, Doctorumque placitis,

quæ abundè congeſſi *n.* 127. verſ. *Vtq; dicendi*, præſertim nul-
545 lo exiſtente accuſatore; Dicitur namq; Sindicatus, quaſi de quærelis ſingulorum ſermo ſecundùm DD. antiquos ex notatis à *Gloſ. in l.* 1. §. 1. verb. *Iudicium*, *ff. quòd cuiuſq; Vniuerſ. nom.* & aduertit *Suarez de Paz in prax.* 8. *par. tom.* 1. *in proem. n.* 6. *verſ. Vnde finita.*

Plura alia, eaq; grauiora aduerſus Me parata, ac excogitata molimina, quæ eò huſque liuor pellexit, recenſere poſſem, ſed ne mærore Memetipſum, alioſq; Cordatos, bonæq; mentis viros, quibus fortean erit, vt hæc legenda occurrerint, af-
546 ficiam, miſſa facio, [Illud tantùm in memoria Calumniantium reducens, detractionem exhorritam fuiſſe, tum in Sacris, cùm in prophanis literis, vndè *Diuu. Iacob. cap.* 4. inquit, *Nolite detrahere alterutrum fratres mei, qui detrahit fratri, aut iudicat fratrem ſuum, detrahit legi, & iudicat legem*, Et *Diuu. Petr. Epiſt* 1. *cap.* 2. *Lapis offenſionis, at petra ſcandali his qui offendunt verbo, nec credunt in quo poſiti ſunt*, hinc *Raymundus*, *Iulius lib. Prouerbior.* 3. *Cum audies dicere malum, excuſa illum, de quo audies malum dici habeas pietatem de homine, qui iniuriosè detrahitur, nemo tot habet inimicos, ſicut homo detractor*, & *Salom Prouerb. cap.* 12. *Propter peccata labiorum, ruina proximat*
547 *malo*; *Eligenda eſt enim potius indiſcreta prudentia*, vt dicit *Raynald. Corſus indagation. iur. lib.* 2. *cap.* 20. Et *Prouerb. cap.* 24. *Time Deum fili mi, & Regem, & cum detractoribus non commiſcearis, quia repente conſurget perditio eorum.* & Diuu. *Hieron. Tu te interficis, ſi alijs detrahis, & Iſydor. Quod in alijs, in te potius pertimeſce*, Et *Auguſt. Non detrahas, nec audias detrahētem, quoniam qui detrahit, eradicabitur de terra viuētium.* & *Bernard. Amittunt vitam detractores Deo odibiles, quam quos odit*
548 *Deus, mori neceſſe eſt.*] Ego etenim cōſcientiæ meæ innixus, inſanos perſequentium latratus, obtrectationeſq; contempſi; iuſtitiam ſemper colui, eamq; diù, noctuq; expetentibus miniſtraui, nullis commotus xenijs, aut muneribus; charitate præcipuus fui; neque potentum odia perhorreſcui, neq; inopum præces ſum aſpernatus; Impatiens non modò iniquitatis, ſed etiam negligentiæ, demandato iudicandi muneri, celeriq; iurgiorum, ac iurgantium expeditioni, vehementiùs

to-

totus incubui; Nullis oscitantium quærelis deterritus, vt nimirum si consentientibus litigātium vocibus, publicum plausum tuli, è quo sciscitata fuit inuidia, licèt Ego ab jis minimè ex industria eiusmodi suffragia, ac eulogia corrosissem, emendicassemue; vnusquisque etenim in eo suæ reputat derogatum, in quo aliquod laudi collatum videt alienæ. Pestis lue in Ciuitate grassante, quæ ob eius sæuitiam non modò per totam debacchabatur Vrbem, sed etiam domum meam penetrauit, & totum famulatum meum infecit, atq; absumpsit, nec mihi pepercit, vti constat ex atteſtatione Medici *nu.* 90. à iudicandi munere ob mortis periculum Me non subtraxi; Impauidè certaui inter mortuorum cadauera, quæ sepulturæ, seù foueis tradi curaui, Dom. tunc Regni clauum sustinentis iussibus, vt parerem, de quo extant diplomata *n.* 80. Militiæ desertorem in bello illo Diuino nemo me redarguet. Insidias hominum non expaui. Scuto veritatis suffultus; Namque vt grando tectis magno strepitu illisa, ipsa tamen dissilet; Sic odia hominum, ruinæ, furores, clades, firmum in animum si accidant, franguntur, non frangunt, Deoq; nixus, spernit quicquid affultat, vt fluctus quosdam aquæ abeuntis, & alludentis, non lædentis, vbi robustior materia innocentiæ occurrit. De his tamen hactenus.

Pro Coronide: rescriptum illud, è quo banna, siue programata manasse circumfertur, vti *n.* 26. insinuauimus, hoc est propemodum.

Foris *Al Señor Regente D. Gaspar de Sobremonte.*

Intus verò *EL Conde mi Señor me manda dezir à V.S que hauiendo sidas tan repetidas las querellas, que hà hauido del Iuez Françisco Maria Prato en materia de los preambulos, que hà hecho con occasion del contagio, hà obligado à S.E. à proueer su plaza, respetto de hauer cumplido sù biennio, però porque no es iusto, que si hà delinquido quede sin el castigo, qua mereziere, ni tampoco si esta libre, tenga esta mancha; y no siendo materia de que se tratera en el Sindicado, que hà de dar; Hà resuelto, que en la Iunta de bienes vacātes, de que V.S. es Cabeza se tome informacion, y por todos los terminos de iustiçia se auerigue lo que huuiera*

550

 obra.

obrado en este particular, y se le oygan sus descargos y iuzque todo en forma de Visita, que para ello, y lo dependiente dà S. E. ala dicha Iũta toda l autoridad, que fuere necessaria. Dios guarde à V. S. Palaçio 18. de Iulio 1657. y assi mismo concede S. E. para este negocio toda l'autoridad, que tiene dada à la Iunta para los otros negoçios, que tiene cometidos à ella.

Françisco Antonio Manzolo.

Vt indè quisquis sibi persuadeat inuidis, ac malignis delatoribus aduersus Me obstrepentibus, eiusmodi rescriptum promanasse, zelo iustitiæ D. Prorege ad id cõmoto, vti in simili testatur *Amodeus de sindicat. n. 2. Simanc. de Republ. lib. 7 c. 23.*
551 adeòquod anno iam completo post bannorum promulgationem, Me, ipsum adeuntem, vti criminosum non eiecit, quinimò lætabundus, vtpotè iam gnarus quod contra Me nemo quærimoniam exposuerit, excepit, pollicitusq; fuit, gratia, & fauore Me prosequuturum, id quod alijs Magistratibus insinuauit, & spe bona ducor medius fidius, illud quidem non verbis modo, sed reapse, ac ipso opere expleturum, optimum-
552 que Mecœnatem experturum, imitatus Regem nostrum Serenissimum Philippum IV, qui perpendens zelum Magistratuum, quodq; bene eius muneri satisfacerent, propria manu grates illis reddidit, sicuti accidisse Io. Baptistæ Larrea Fisci Patrono de anno 1634. die 3. Decembris, in margine consultationis per ipsum factæ ad augmentum, & conseruationem patrimonij fiscalis, vbi in hũc modum rescripsit *Doy os las graçias de vuestro çelo.* Sicuti ipsemet fidem præstat in *decis. Granaten. 98. n 48. in fin. lib. 2.* & conducunt *tex.* expressi in *l. vt gradatim, vers. ea lege.* & in *l. rescriptum. § 5. ff. de muner. & ho-*
553 *nor Eos esse ad honores inuitandos, qui onera subierunt*, quos expendit *Io. Vincen. Ann. alleg. 57 n. 10 & duob seqq.*
554 Id quod in iure dispositum reperitur teneri Visitatores, & Sindicatores, quotiescumq; Ministrum aliquem literis, prudẽtia, & virtutibus ornatum, & rectè suo munere functum inuenerint, Principi renunciare cum laude, & commendatione, vt honore extollatur, ad *tex. in l. illustrissimos 3. C. de Offic. Rector. Prouinc. Authen. Vt Iudic. sin. quoquo suffrag. § illud videlicet, vers. Cum liceat eis, l. 1. tit. 10. lib. 3. Recopil. Redin. de Maiest.*

Prin-

*Princ.*verb.*Sed etiam per legitimos tramites n.*204. *Autles in cap.* 4. *Sindicat. Glos. Lo malo,* & ante ipsum *Paz in prax.* 1. *tempor.cap.vnic.n.*15. *Bouadill.in Polit.lib.*5.*cap.*1.*n.*158. ibi, *Pues la ley, y el titulo del Corregimiento ordenan, y mandan, que procuren saber assi lo bueno, como lo malo*, & paulò post, *Para que los buenos Ministros esperassen acrecientamiento de la Real, y Emperial mano, Mastrill.de Magistrat.lib.*6.*cap.*11.*n* 23. ibi, *Sunt*
555 *enim qui se in officijs laudabiliter habuerunt, publicè commendandi, & laudandi* qui adducit *tex.in Constit. Regn. Volumus,*
556 cuius verba sunt, *Nec illud omittimus, quin sicut maleficos, & iniustos quærularum vocibus accusari, & censuræ nostræ vigore, coerceri mandamus; sic iustissimos Iudices, publicis acclamationibus collaudari, & munificentiæ nostræ præmijs decorari volumus*, & de iure cõmuni est *tex.in præcit.l.iustissimos, & in l.*1 *C. de statu.& imagin.* vbi *Bart.* plura cumulat de honore faciendo Officialibus in fine officij, eoque relato se subscribit *cap.* 21. *iudic.Sindicat.n.*3 & in Visitationibus generalibus eiusmodi laudes, seu vituperationes apponi esse solitum in eisdem sententijs post *Parid.de Put.& Auil.* obseruat *Mastrill. in sede indicata n.*26.vers. *Quamuis Bertaz.cons.*81.*sub n.*3. *Raudens.cons.* 49.*n.*12. quorum meminit *D.Larr.d.dec.*98.*n.*48. plura ad rem expendit *Gratian.*1.*vol.forens.cap.*184.*n.*33. *&* 34. vbi
557 quod consueuit antiquitus Magistratibus benè merentibus reddere gratiarum actiones, quæ significabantur per litteras, vel Legatos in præmium benè gestæ administrationis. *O exoptanda tempora?*

Quodque verum sit Delatores inuidos aduersus Me insurrexisse, & falsa insinuasse Dom. Proregi Comiti Castrilli, indè patet, Nam dum supplici meo libello sub die 15. *Iulij* 1657. tertia vice veniam petierim à iudicandi munere, vti apparet *n.*117. vers. *Suplica V. E.* Non indignatus responsum mihi dare suo diplomate sub die 25. eiusdem mensis, & anni, *n.*120. minimè recolet repetitas fuisse querelas aduersus Me porrectas, sicuti in Bãnis enũciatur *d.n.*26. & in rescripto di-
558 recto Iunctæ sub die 18. eiusdem mensis, & anni, sed hæc protulit verba, *En lo que toca à sù proceder de V. S. espera serà como lo refiere aunque nò han dexado de haber algunas quexas*

Vn-

Vndè igitur pullularunt tot repetitæ quærelæ tam breui temporis interstitio? Herclè à malignis,& parum fide dignis,imò
559 ab instigatoribus illis,quorum nonnullos Vrbi & Orbi cognitos insinuaui *n.456*.præsertim in 8.*cap*.recusationis, qui id peregerunt,de quo conqueritur *Paris de Put.de sindic.* verb. *Officialis cap.7.n.2.in fin.pag* 103. & ex multis detestatur *Bouadill in Polit.lib.5.cap.2.rubr.Si los instigadores pag.*654.reui-
560 dendus. [Iisque possem Ego obiecere dictum *Summi Pontificis iu cap.iudicet 3.quæst.7.*ibi, *Iudicet ille de alterius errore,qui non habet in seipso, quod condemnet*, & illic, *Ne cum de alio iu-*
561 *dicet, in se ferat sententiam*, & illud *Matth.7.& Lucæ 6.Eijce primùm trabem de oculo tuo, & tunc videbis eijcere festucam de oculo fratris tui*, quibus concinit *Poeta*.

Tollere festucam si vis de fratris ocello
Quæ tua conturbat lumina,tolle trabem.

562 Quo etenim pacto, inquit *tex. in l. si,vxor.* §. *Iudex*, *ff. de adult.*poterunt aliorum vitam corrigere, si seipsos non corrigunt? Vndè inquit. *Apostol.ad Rom.2.Quomodò autem prædicabunt ad non furandum, si ipsi furantur*? Ideò scriptum est,
563 quod ordo correctionis incipiat à se ipso, *cap. porrò in fin. 9. quæst.6.cap nocere* 48.*dist.* plura expedit ad propositum *Berar, in specul.Visitator. cap.2.n.*15.Et vti aliàs *hoc eod.Oper.*præfati sumus*n.* 349. illi Me subornare tentarunt, eius literis pro mei defensione ab originali transcriptis *in* 8. *cap.* recusationis contra illos propositæ *n.* 466. & postmodum exploratores gestorum meorum euaserunt, in quibus nullus adinuentus fuit dolus, nulla labes, sed verax, ac nitida animi propensio ad iustitiam ministrandam (Deo auspice) vbique terrarum conspicua,ità vt quidquid de calumniantibus Me futurum sit
564 apud Deum, non piget illud *Ecclesiast.7. memorare*, *Melior est finis, quàm principium*, & illud vulgare prouerbium, *Omnis laus in fine canitur*, & considerauit *Consultus Claudianus*,diser-
565 tè admodum in *l. aut facta*, §.*euentus*,*ff. de pæn.* Et quis aufugere poterit ex Magistratibus,quod non illi contingit dictū, *Platonis de Repub.lib.3.tit.*1.relatum à *Berart.loc.cit.n.*11.*circa fin.Expedit siquidem, eum qui paret,sperare se imperaturum; Eum autem, qui cum imperio est, cogitare non diù post futurum*,vt ob-

obſequatur. Idque deteſtatur *Diuus Auguſt. lib.* 1. *Confeſſion. Curioſum genus ad cognoſcendam vitam alienam, deſidioſum ad corrigendam propriam*, plura congerit ad rem *Bellug. in ſpecul. Princip. rubr. Princip.* §. 11. *n.* 3. verſ. *Quod autem*, vbi *Addit.* eruditi viri *Camill. Borrell. lit. D.*]

Iam tædio res ne ſit : *Pindarum* audiamus apud *Sguald.* eiuſmodi verba proferentem, *Præclara facta, inuidiæ præmio*
566 *cōpenſantur. Sit ergo homo miſer, quia euadit inuidos*, teſte *Valer. lib.* 4. *Hiſtor* ibi, *Quidam interrogatus; quomodò inuidos non haberet? Reſpōdit, ſi nihil ex magnis rebus habueris, aut nihil feliciter geſſeris; nā ſola miſeria caret inuidia.* Si Ego vti vnus ex Collegis iactabundè dixerim lue peſtis graſſante in Ciuitate Neapolis, non niſi quatuor expediuiſſe præambulorum decreta,
567 ac in Montanea Pauſilipi aeris amenitatem perquirens incolatum feciſſem, vtique de geſtis meis poſt obtentas literas
568 liberatoriales in Sindicatu irregularis iudicij viſitationis duritiem minimè fuiſſem expertus, biennio cum dimidio iam effluxo, ſed vti ille, ad maiora fuiſſem Magiſtratuum munera euectus? vt verè conſonet enunciatum illud peritiſſimi *Dida-*
569 *ci à Saauedra Symbol. politic.* 10. *pag.* 67. *Qui inter alios eminet, iam in periculo eſt, nam zelus quem habet boni publici, aliorum accuſat inertiam, prudentia, aliorum inſcitiam detegit. Hinc iſta in obſequio Principum à parendi ſtudio pericula, hinc virtus, & induſtria, perindè ac vitia in odio ſunt*

Quid indè? Manus Domini abbreuiata non eſt, Conferantur (rogo) quibus Ego laboribus, ac artibus iuſtitiæ obſequentiſſimum Me exhibui, quotque expeditiones fecerim, de quibus *num.* 118. verſ. *Atteſtatio verò*, cum Reſcripto Domini Proregis de mēſe Iulij 1657. emanato *num.* 550. modò inſerto, ac cum Bannis, ſiue Programmatibus *n.* 26. & legatur decretum vltimo loco interpoſitum, & quiſquis ille fuerit bonæ, vel prauæ mentis homo contra ſtimulum calcitrare non poterit, & conſentiat neceſſe eſt, quod à primordio
570 tituli poſterior formatur euētus, aiente *Conſulto in l. à filio*, §. *Neratius, ff. fam. l. hercisc. l.* 1. *C. de imponen. lucratiu. deſcrip. lib.* 1. *cum concord. adductis per Reg. Valenz. conſ.* 89. *n.* 31. *vol.* 1.
571 Quòd finis coronat opus, [Et memores eſſe debemus enū-

cia-

572 ciati *Raphael. Velaterran. lib. 29. Commentarior. cap. 3. Trium oportet Magistratum reminisci, scil. quod hominibus præsidet, quod secundum leges præsidet, & quod non semper præsidet.*
573 Neq; facit monitum insignis Politicus legalis *Bouad. lib. 5. cap. 2. n. 7.* his verbis, *Dios quando conserua entre muchos peligros à vn hombre, es para darle despues alguna muy gran cosa.*]

SECTIO TERTIA.

Ntereà cùm viderim (Deo benè iuuante) calumniç nebulas dispersas, Inuidorumq; aculeos, minimè vulnusculum aliquod meæ existimationi inijcere potuisse, quinimò ab omni Aristarcorum baubatu, liberum euasisse, ac innoxium declaratum Me extitisse iudicio Magistratuum Visitationi meæ Prçpositorum, quod per extensum *in 2. Sect. n.* 526. imprimi curaui, portum petij, cum in quandam immensam maris altitudinem inuectus essem; ad multiplices, permagnas, ac penè inexplicabiles difficultates penitùs superandas non sine ingenti studio, & labore, vnde tædere me cæpit tot laborum in Magistratus munere rectè exercendo exantlatorum, ac spe, & pollicitationibus, Superiorum frustratus, perpendens, inopem consilij rationem absortam merore tabescere, omnique spe destitutam torpescere, tandem deliberatè mecum statui à Iudicum fascibus prorsùs abstinere, & quietis vitam amantẽ deligere, memor dicti *in Ecclesiast cap.* 17. *Melior est buccella sicca cum gaudio, quàm domus plena victimis cum iurgio*. Quapropter plurium dierum, noctiumque interstitio, cogitatu, eò me duxi, vt Aduocationis onere reassumpto (præteriti immemor) meam exquirentibus operam in iurgijs defendendis præstarem, & licèt rationes permultæ, eæque non leues dissuadere poterant, attamen acquieuit animus, præponderãtibus alijs, quæ modò posteritati, tradere, nec otium est, nec congrua se se offert occasio, & consultiùs tacere visum fuit propter æmulorum inuidiam, quam toties expertus non pos-

574 (line beside "ui, portum petij")

576 sum adhuc non plurimum reformidare, quò factum est, vt nulla interiecta mora Tribunalium subsellia adiens, Aduocationis sedem, iure quodam postliminij reaccipiens, subleuatum tot ex ęrumnis Me sensierim, nec aliud ęxpetere, quàm

577 Clientibus opem ferre, ac in mentem venerat, id quod aliàs scripto tradidi in 1. *Practicar. Obseru. cap.* 65. *n.* 1. *& seqq.* Aduocationis munus laudabile, Priuilegiatũ, & honorabile apud

omnes fuisse traditum, ad *tex. in l. sancimus, & l. laudabilem, C. de Aduocat. diuersor.* Iudicior. eiusque exercitij honestatem atque necessitatem pro Reipublicæ bono adeò emicare, vt meritorium honorificum, & licitum dixerit *Cassan. in Catha-*
578 *log. Glor. Mund. par. 6. cap.* 28 eò quod Doctoratus, dignitas est, & Aduocati dicuntur Personæ illustres, secundùm *Bald. in proem. Digestor.* vbi *Bart. Abb. in cap.* Clerici *n.* 3. plura congerit benè eruditus *Muscatell in tract. de Doctorat. dignit. & author. par. 2. n.* 33. vbi post Theologicam scientiam, supremã authoritatẽ dicit, ibiq; *nostra Additio* incip. *Praclara virtutis eulogia pag.* 788. *col.* 1. & conuincunt disposita per iura ciuilia in *l. Aduocati, C. de Aduocat. diuersor iudicior.* ibi, *Nec enim solos nostro Imperio militare credimus illos, qui gladijs, clypeis, & tho-*
579 *race nituntur, sed etiam Aduocatos, Militant namque Causarum patroni, qui gloriosæ vocis confisi munimine laborantium spem, vitam, & posteros defendunt*, & *in Auth.* Habita, *C. Ne filius pro patr.* illic *Quorum scientia mundus illuminatur ad obediẽdum Deo, & Nobis eius Ministris vita eorum informatur, Falin. in cap. 2. de Magistrat. Io: Vinc. Ann. alleg.* 123. *n.* 3. *Reg. Valẽz. cons.* 34. *n.* 60. *& seq.* vbi plura in laudem Aduocatorum, *Narbon. ad ll. Regi. lib. 4. tit. 1. leg. 20. Glos. 20. n. 96. Paul. Xamar. in tract. de Offic. Iudic. & Aduoc. part. 1. quæst. 1. n. 1. & per tot.* vbi plenè agit qualem oporteat esse Aduocatum.

Quæ tñ intelligẽda sunt de ijs Aduocatis, qui eorũ muneri rectè cõsulũt, & iura callẽt, eaq; obseruant, quæ *Egomet* in supracitata *Addit. ad Muscatell.* indicaui vers. *Plura tamen*, quò loci Lectorem remitto, De istis etenim vulgatum prodijt
580 Doctorum effatum, plus mereri Aduocatos legitimè munus suum obeuntes, quàm *Sacri* verbi concionatores, de quo *Ias. in l. 1. n. 8. ff. de iustit. & iur. Silu. nuptial. lib. 3. n. 20. Burg. de Paz in proem. ll. Taur. n.* 382. cuius rei rationem affert *Alber. in l. 1. n. 6. C. de suffrag.* nempè quia spiritualia opera, & corporalia ipsi exequantur: quippè qui, consulunt dubitantibus, consolantur mæstos, peccantes corrigunt, seu corrigi faciunt, infestos, eisque molestos perferunt litigatores, pro omnibus denique orant, qui ad eos recurrunt, pro captis postulant, miserabiles eorum patrocinio adiuuant, ac eos qui adiutorio de-

sti-

stituuntur, sicuti disertè tradit *Mattiens. in Dialog. Relator. par.*
1. cap. 7. n. 5. Parlador. rer. quotidianar. lib. 1. cap. 2. n. 20. alijque
à *Me* congesti in *d. cap. 65. Practicar. Obseru. n. 4. & 5. Gabriel*
Aluarez de Velasc. de Priuileg pauper. q. 9. n. 14. & q. 4. n. 36.
Non autem de ijs, qui vilissimi, legibus exosi, &
581 Doctorum nomine indigni prædicantur, vtpotè qui
miseros Clientes, cùm se, & sua arcana eis commiserint,
præuaricationibus, & collusionibus produnt, & fallunt, isti
sunt quos *Apuleius Vulturios Togatos* vocauit, vt quibus præ-
uaricari, reos prodere, & sanguinaria rapacitate homines ex-
carnificare moris sit, vndè *Cicero pro Sexio, Vulturios Paludatos*
appellauit *Gabricium, & Pisonem Imperatores,* qui pretio nun-
dinarentur omnia, vt scribit *Celius Rhodigin. lectio. antiquarū*
582 *c. 18. lib.* 8. Et licèt *Demosthenes* Oratorū Græcorū Princeps
tali infamia præuaricatoris notatus fuerit, vti refert *Aul. Gell.*
noct. pract. lib. 1. c. 9. & Oldra. magni nominis Iurecōsultus, vt
Castrēs. tradit *in l. 1. in fin. C. de Aduoc. diuers. Iudicior.* tñ tātū
facinus, exhorrendum est, & à Republica extirpandum, ac
583 rogandum apud Deum, ne nostrorum deturpent Aduoca-
torum subsellia, Nam vltra infamiam, quam incurrunt si de
hoc conuicti fuerint crimine, pœnis etiā grauibus puniuntur,
de quo est *tex. in l. athletas, §. pen.* vbi *Ang. & Castr. n. 3. ff. de his*
qui notan. infam. l. præuaricatores 212. ff de verb. sign. vbi *Repe-*
tentes passim, *Bart. in l. 1. ff. de præuaricator. l. 4 ff. eod. & l. seq.*
Specul. de Aduoc. §. Obijcitur n. 13. Menoch. de arbitrar. Iudic.
cas. 323. n. 3. ad. 10. Auend. de exeq. mand. reg. lib. 1. cap. 2. n. 24.
& seq. Boss. in pract. rubr. de præuaricator. n. 1. & 2. Peregr. de iur.
Fisc. lib. 7. tit. 2. n. 9. Suarez de Paz in pract. Annot. 5. n. 46. Fa-
rinac. tit. de Inquis. quæst. 4. n. 15 Iul. Clar. lib. 5. sententiar. §. fin.
quæst. 72. apud quos videri potest, quantum Iura, & homines
exprobauerint tale quid perpetrantes, *Paul. Xamar. in tract.*
de Offic. Iudic. & Aduoc. part. 2. quæst. 4. rubr. De Præuaricat. &
584 *Collusion. Aduocator.* qui vltra præcitatos, alios affert, & be-
nè declarat genera præuaricationum, easq; committentium
punitiones, notabilis Constitutio Constantini Imperatoris
585 passim expeditur contra auidos Causarū Patronos, *in l. 1.*
de Postul in Cod. Theodos. ijs verbis, *Aduocatos, qui consceleratis*

 de-

depactionibus, sua opis egentes spoliant, atque denudant, non iure causa, sed fundorum, pecorum, & mancipiorum qualitate, ratione que tractata, dum eorum præcipua poscunt, coacta sibi pactione, transcribi; ab honestorum cætu, iudiciorumq; conspectu, segregari præcipimus, quam cum laude commendat Cardinal. *Baron. in eius Annalib. tom. 3. pag. mihi* 275. *lit. E.* vers. *Rursum verò.*

Alacri igitur animo statim, ac Aduocationis munus reassũpsi Clientum non infrequentium patrocinijs aditus, ijs impẽsè addictus, veritatique innixus, indiscussum, nihil, quod ambiguum, vel veritati contrarium esse senserim, iurgia tum ciuilia, cùm criminalia magni ponderis defendebam, ac eorũ
586 nonnulla pro pauperibus, nulla recepta mercede, sicuti in meis Disceptationibus è typis proditis agnosci pot est, maximè *in* 3. *vol. cap* 15. & 20. præter alia quamplura in 1. *vol. Responsorum Criminalium.* Edoctus siquidem sum ex *Glos. in cap. Statutum* 11. *S. insuper*, verb. *Pauperes de rescr. in* 6. Aduocatũ
587 teneri gratis pro pauperibus patrocinium præstare, quam omnes sequuntur, *Dec. in cap. ex Epistola n.* 212. *de probat. Ias. in S. Tripli n.* 45. *instit. de action. Guid. Pap. dec.* 561. *Couarr practicar. quæst. cap.* 6. *n.* 4. *Gregor. Lopez in Scholijs ad ius septempartitum Glos. Llanamente in l.* 6. *tit.* 22. *part.* 3. & *in l.* 16. *tit.* 9. *part.* 2. *Borrell. in Summ. deciss. tit.* 65. *de Aduocator. Offic. n.* 37. *Flores Diaz de Mena variar. lib.* 1. *quæst.* 8. *S.* 1. *n.* 52. *Vasq. Menchac. de success. creat. S.* 2. *n.* 528. *Ioseph Ludou. dec. Perus.* 111. *n.* 8. & *duob. seqq. Iacob. Benn. de priuil. Iureconsult. part.* 3. *priuil.* 71. *n.* 8. *Caccial. in tract. de Aduocat. quæst.* 3. *n.* 10. *Mastrill. de Magistrat. lib.* 1. *cap.* 22. *n.* 19. & *seq. Menoch. de arbitr. lib.* 2. *centur.* 4. *cas.* 369. *n.* 3. *Auiles in cap.* 7. *Prætor. Glos. Han de llenar. n.* 3. *Cabed. dec. Lusitan.* 214. *n.* 7. *par.* 1. *Gayll. practicar. obseruat. lib.* 1. *obser. n.* 43. *ex n.* 10. *cum seqq. Tiraq. de nobilitat. cap.* 29. *n.* 39. *Carauit super rit. Magn. Cur.* 99. *n.* 8. & 9. vbi quod
588 Aduocatus si aliquid pro patrocinio accipit, in foro consciẽtiæ peccaret, itaque sustinuisse Theologos quamplures, firmat *Velasc. d. tract. part.* 1. *quæst.* 28. *n.* 43. *circa fin.* quodq; recipiens peccat, *Baeça de inope debitor. cap.* 12. *n.* 15. *Rolan. à Vall. cons.* 87. *n.* 28. *lib* 2. *Didac. Perez in l.* 1. *tit.* 19. *lib.* 2. *Ordinã. pag.* 400. vers. *Sextò dubitatur*, quibus facit, quod legitur in veteri testa-

men-

mento *Ecclesiast. cap. 7. Pauperi porrige manum tuam*, *&* Iob. *cap. 29. Pater eram pauperum, & causam quam nesciebam, dili-*
589 *gentissimè inuestigabam*. Et nolens pro egenis patrocinari, mortaliter peccat *Lupus in tract. de illegit. & natural.* relatus à *Guazzin. de defens. reor. defens. 24. cap. 2. n. 8.* post *Angelicum 2. 2. quæst. 71.* vbi *Caietan. Petr. Aragon. & Michael Salon. Carrot. de locat. & conduct. rubr. de fructib. & litium expens. quæst. 8. n. 45. Viuius dec.* seù mauis *quæst. iuris 159. n. 2. & seq. Treutler. Selectar. part. 5. disput. 8. thes. 1. Borrell. in sede indicata n. 39.*
590 Quinamplius? Aduocatum salarium à paupere extorquentem ad restitutionem teneri, post *Siluest. & Angel.* tenet *Florez Diez de Mena loc. cit. n. 52.*
591 Est benè verum, quod in hac Florentissima Ciuitate Neapolis, quæ mater est Aduocatorum insignium, non desunt qui eiusmodi pietatis opus exerceant erga pauperes iurgantes, ij maximè qui Doctores sunt, & Aduocati quorum inopia erat tempore. Io: *Vincentij Ann. alleg. 79.* qui testatum reliquit ex ore Andreæ Pons de Leon Regiæ Cameræ Locútenentis, quem virum egregium dicit *Dom. Præs. Sacr. Cons. Merlinus* omni æuo recolendus *in 2. controuers. forens. cap. 46.*
592 *in fin.* qui vers. *Cum longè*, ita fatur *Parum hac tempestate proficiunt allegationes Aduocatorum, vel quia multitudo litium in infinitum penè creuit, vnde verè tempus deficit, vel quia germina Aduocatorum intempestiuè admodum florescunt, vnde fit, vt citò marcescant*: Hæc tantus vir ab experimento verba proferens.

Vtque è semita ad viam redeam, dum pluries patrocinium præstiterim coram Dom. Comite Penarandæ Regni Clauum
594 sustinente, in Collaterali Consilio, etiam peculiari eius iussu in grauioribus causis, nihil aliud moliens, quàm expetentiũ votis compotem Me reddere, idem Dom. Prorex insinuauit mihi, & à Supremi Ordinis Magistratu insinuare fecit, suo sedere animo, Me iterum ad Iudicatum Magnæ Curiæ promouere, donec casus euenerit ad maiora munera per Sacram Catholicam Maiestatem præuia eius nominatione conferenda, Me *proponere*, suam adstringens fidem apud eandem Maiestatem suam operam totis viribus adhibiturum.

Inge-

594 Ingenuè fateor non pauca animi perturbatione commotum extitisse, siquidem iacta erat iamdudum pro me alea à Magistratu quolibet abstinere, nec sine ratione, ijs attentis, quæ in *duabus præcedentibus Sectionibus*, latiori calamo, nec sine mærore exaraui, memoria recolens, quod multi adhuc supremi ordinis Magistratus, cum quibus, re, nec nomine com-
595 parandum Me fore; sat scio, eorum muneri renunciauerūt, sic Paulus de Aretio Regius Consiliarius, dimissis dignitatis infulis, Clericorum Regularium ordinem adsciuit, licèt postmodum à Summo Sacrorum Antistite Pio V. Cardinalatus apicem ascendit, vti in eius vita, & apud *Episcop. Liparulum* in vita *Isern. proem. eius Operis de feud.* D. Io: Franc. de Pont. Supremi Senatus Italiæ, & Regni Neapolitani Cancellariam Regens, facta renunciatione eius muneris eundem Clericorū Regularium ordinem elegit, & in Regno Siciliæ vltra Pharū Rutilius Xirocta Præses Tribunalis Regij Patrimonij, dimisso munere Societatem Iesu adijt, & Octauius Corsetus Magnus Aduocatus, & Iudex Magnæ Regiæ Curiæ, nedum à iudicatura, verum etiam ab Aduocandi munere se exemit, teste *Mastrill. de Magistrat. lib. 1. cap. 24. n. 8. & seq.* vbi mentionē quoq; fecit de Petro Antonio Mastrillo eius Patruo Præsidente Regiæ Cameræ Summariæ huius Regni, & in princ.
596 veterum insignium virorum curiosè enarrat.

Sed ne viderer opinionem de Me à tāto viro Regni Optimo moderatore cōceptā aspernari, subieci Me eius arbitrio, ac iussibus illius parui, vndè Iudicatus Criminū iteratò munus assūpsi, in quo qualē meā præstiterim operā, de memetipso testimonium non adhibeo, cùm omnibus innotuerit quanto labore, quantaque diligentia ònus iudicandi pro viribus expleuerim, ideoque aliorum esto Iudicium; Satis erit asserere quod Dom. Prorex dum occasio se præbuerit nominandi ad perpetua Magistratuum munera pollicitis annuit, & in locum Regij Consiliarij Hortentij Pepe assumpti ad munus Præsiden-
597 tis Regiæ Cameræ Summariæ Me proposuit Sacræ Catholicæ Maiestati, quæ nominationem cum laude, (quæ sua fuit
598 humanitas) approbans, elegit Me, & die 11. Mensis Octobris 1665. possessionem adeptus fui, in qua, (Deo Duce) maneo,

neo, & totis viribus in administranda iustitia operã impendo,
599 & licèt munus sit honorificum, iudicandi (præsertim in Sacro Regio Consilio, quod Regis personam representat, & Præfecto Prætorio æquiparatur, vti fidem præstat *Matth. de Affl. dec.* 120. *n.* 6. & alij passim ex Nostratibus *Cassiad. lib.* 11. *Epist.* 9. *Iodoch. Pãphou. in Enchiridione similium*, verb. *Senatus*, *Redin. de Maiest. Princip.* verb. *Sed etiam legibus n.* 103. *Caph. cons.* 4. *n.* 28. *lib.* 1. & habetur in *iure septempartito l.* 23. *tit.* 9. *par.* 1. vbi *Gregor Lopez glos.* 3.) vt per *Io: Menach. in cap. si contra n.* 2. *de offic. deleg. in* 6. & *in cap. quamuis n.* 2. *eod. tit. cap. vt debitus honor de appellat.* vbi *Anton. de Butr. n.* 2. *Dec. in cap. scifcitatus n.* 10. *de rescr. Rot. de conceff. præben. dec.* 17. *in nouis*, *Bellamer. cons.* 5. *n.* 31. & *in cap. Romana n.* 33. *de rescr. in* 6. *Roder. Zamor in*
600 *Specul. vita humanæ lib.* 1. *cap.* 15. tñ ab experimento agnoui satis ẽt esse onerosũ, & periculosũ, sicuti innuit *tex. in cap Pastoralis de offic. deleg.* verb. *Exonerare*, *cap. Pastoralis*, §. 1. *de officordinar.* ibi, *In onere*, & *honore*, *Io: Andr. quæst.* 38. *super regul. Mutare de reg. iur. in* 6. *n.* 1. 2. & 8. & passim in iure officia, &
601 Magistratus, onus quidẽ, non beneficiũ nuncupantur, *l. munerum*, verb. *Iudicandi quoque*, *ff. de muner.* & *honor. Authen. iusiurand. quod præst. ab his in princ. l.* 1. §. *vel castrense*, *ff. de collat. bonor. l. continet*, §. 1. & ibi *Glos. ff. quod met. caus. cap. qui Episcopatum* 8. *quæst* 5. *Menoch de arbitrar. lib.* 1. *quæst.* 41. *n.* 3. *Segur. in decret. Iud. par.* 1. *cap.* 14. *n.* 36. vers. *Præterea. Mastrill. de Magistr. lib.* 1. *cap.* 30. *n.* 26. Matthiens. *in Dialog. relator.* 4. *cap.* 12. *sub n.* 5. vbi post *Diuum Gregor. in Pastorali*, ait, *maximum*
602 *afferre oneris*, & *laboris Magistratum*, *cùm aliud non sit*, *nisi tempestas mentis*, *in qua cogitationum procellis*, *semper nauis cordis quatitur*, *huc*, & *illuc incessanter impellitur*, *vt per repentinos excessus oris*, & *operis*, *quasi per obuiantia saxa frangatur*, & *quod hic eminet omne*, *plus mæroribus afficit*, *quàm honoribus gaudet*, *ad tex. in cap. nerui* 13. *dist.* vndè *tex. in cap aduersus*, *de immun. Eccles.* inquit, *Succedentem in onere*, *succedere etiã in honore*, *Foller. in prax. crim par.* 7. *rubr. de laudib.* & *fructib. officior.*
603 vbi enumerans aduersa, quæ acciderunt propter iustitiam, *Vlpiano*, *Papiniano Martiano*, *Mutio*, *Domitio*, & *Appiano Iureconsultis*, ex quibus tota ferè iuris prudentia effluxit, alijsque

quos

quos enumerat *Cagnol. in l. 2. ff. de orig. iur. verf. final. n. 560.* vbi notabiliter inquit. *fic decem viri, à quibus omne ius noſtrum profluxiſſe videtur, vel in carcere, vel in exilio, vel morti traditi infeliciter perierunt, eis namque quantum legalis philoſophia ad animi tranquillitatem, & rempublicam tuendam profuit, tantum*
604 *Magiſtratuum moles nocuit*, ibique *Foller.* refert caſum necis Andreæ de Iſernia, qui ob eius ſummam doctrinam Euangeliſtæ nomato adeptus fuit in Regno, & tamen propter ſentētiam à ſe prolatam contra quemdam Gallicum, interfectus fuit, vti tradit quoq; *Paris de Puteo, de ſindicat. tit. de exceſ. cauſ. in fin.* qui meminit *in 3. col. in fin* nec immemor *Ego* fui in *Reſponſ. Criminal Reſp. 24. n. 54. & ſeq. Angelum Aretinum* famoſum Iureconſultum, & patrem practicæ ob exercitum mu-
605 nus aſſeſſoratus Nurſiæ, per annum in vinculis coniectum fuiſſe, ob quærelas contra ipſum expoſitas tempore Sindicatus, & mortem euaſit ob reſponſa ad ſui defenſionem edita
606 per omnia Italiæ Collegia, idemque *Foller loc. cit. n. 9.* receſſet in ſui perſonam eueniſſe, quod ob officium Auditoratus in Principatu Salerni, per ſex menſes in carceribus Magnæ Curiæ Vicariæ detentus fuit, quem caſum recenſet *D. Reg. Conſiliar. Honuphrius de Palma* Fiſci Magnæ Curiæ, munus per plures annos cum fama exercens in *Reſponſ. fiſcal.* quod
607 inter mea eſt 50. n. 50. multis mihi nominibus commendādus, fidus in Aduerſitatibus amicus meus.

Ego verò, ne multus videar, pluribus alijs de induſtria prętermiſſis, quæq; ſparſim apud Scribentes legi de fructibus of-
608 ficiorum conſueui vnum ponderare, quod iurgantes ij, qui iurgij victoriam obtinuerunt, iuſtitiæ tribuunt non Iudici, qui verò ſuccubuerunt iniuſtum Iudicem redarguunt, & ſic inimicus illi euaſus, quæ mala aduerſus ipſum non proferunt? Quas non deferunt quærimonias? Delationes quas non ex-
609 citant? Intantū quod licèt magnis colatur honoribus Magiſtratus; multis tamen malis, & incommodis agitatur, gaudiū furunculi inſtar habet, latenti inflammatione micans, nec liberum, & tranquillum ſpiritum ducit, ſecundùm *Plutarc. in Problem. & in præcept. reg. Reipubl.* vbi ſubdit, quod nedum res ipſæ tantùm publicè adminiſtratæ, ſed & ſingula Magi-

ſtra

stratuum verba notantur, victus quoq; ioci, domus, ipsa familia, vxor, cubile, curiosiùs inquiri solet, & benè ponderat *Mastrill d. cap. 30. n. 24.*

610 Adeò quod: DD. dixerint Officialem teneri dè delictis familiæ, vt est optimus *tex. in l. 1. C. ad leg. Iul. repetundar.* secundū *Bellug. in Specul. Princip. rub. 35. de grauam. Ciuit. n. 1.* vers. *Et nedum*, vbi *Borrell. in Addit. lit. B.* adducit, *Curt. iun. in l. 1. n. 13. C. de seru. fugitiu. Franc. Marc. dec. 61. vol. 1. Gram. dec. 34. n. 39. Ioan de Arnon. dialog. 4 Zas. cons. 15. vol. 1. Plaça in Epitom. delictor. lib. 1. cap. 14.*

611 Et cum hoc anno, quo hæc scribo, casus disputandus euenerit in vxore cuiusdam Magistratus, quæ dietim plura sibi commodari à multis faciebat, vasa aurea, & argentea, Gemmas, & Monilia, & huiusmodi generis alia, illaq; postmodum pignori dabat penes Tabulas nummularias huius Fidelissimę Ciuitatis, & restituere Dominis differebat, qua de re commoti, virum adierunt, qui se gestorum per vxorem inscium asserebat, ideoque ad nihilum teneri adstruebat, vndè adierunt Dom. meum Eminentissimum, & Reuerendissimum Cardinalem de Aragonia solertissimum Regni Proregem, pro restitutione bonorum, qui mediante eius rescripto, cognitionem, ac determinationem rei, demandauit Spectab. Dom.

612 Regenti Donato Antonio de Marinis doctrina, & integritate conspicuo, nuper non sine ingenti omnium mærore vita functo, coram quo prosequentes Domini rerum Iudicium partibus auditis, strenuè Officialis se defendebat ad nihilum teneri, eò quod nullam habuit scientiam de gestis per vxorē, ideoq; iniustè molestari, cùm leges vetent ob culpam coniugis, coniugem damnari, *l. ob maritorum. l. cum te, & tot. tit. C.*

613 *nę vxor pro marito*; nec æquum est ex alterius facto aliquē

614 puniri, aut damnum pati, *l. paterfam. ff. de hered. instit. l. Sācimus, C. de pæn. Larr. d. dec. 48. n. 7. & 23.* vbi alienum à iure

615 esse inquit, quòd crimen filiorum, aut vxoris excessum, parenti, aut marito imputari, *d. tit. C. nè vxor pro marito, l. vnic. C. vt nullus ex vicaneis lib. 11. l. Sancimus, C. de pæn. l. legem, C. de natural liber. l. si quis in suo, § legis, C. de inoffic. testam.* & *de iure Hispano* adest *l. 15. tit. 50. par. 7.* vbi *Gregor.* verb. *Contra dicho l. 9. tit. 31. eadem par. 7.* R At

At ex Aduerſo dicebatur vium conſcium fuiſſe, nec ſemel
rogatum pro reſtitutione per vxorem facienda, & quatenus:
616 veritate niteretur eius aſſerta ignorantia, ſaltim de iure
ſcientia præſumebatur, ad *tex. in l. conſenſu, §. ſuper, C. de repud.*
vbi communiter *Scribentes, Felin. & Dec. in cap. tertio loco de*
probat. Alex. conſ. 151. col. 2. lib. 5. Hyppol. de Marſil. ſing. 73 &
conſ. 21. n. 12. Rimin. in l. 5. num. 155. ff. de offic. eius. Domeſtici
617 enim præſumuntur conſcij eorum, quæ in domo aguntur,
l. fin. C. ad leg. Cornel. de ſicar. vbi *Salic. l. in adulterijs 32. ff. ad*
leg. Iul. de adult. Foller. in pract. crim. verb. *Capiat informationẽ*
n. 20. & verb. *Dentur capitula, quod ſuffocauit vxorem num. 9.*
Franc. Brun. tract. de indit. & tortur. quæſt. 4 par. 2. n. 14. Mar-
tin. Vran. in cap. in literis n. 8. de teſt. Reg. Valenz. conſ. 41. n. 70.
618 *lib. 1.* Maximè vir, qui caput domus, & familiæ eſt, & cum
eadem caro, & corpus, *l. quicumq; C. de re militar. cap. debitum*
de bigam. cuius conditionem noſſe deberet; *arg. l. ſi vt certo,*
verſ. *Planè, ff. commodat.* & Iudicem maritum pro facto vxo-
ris, & familiæ teneri ſuadetur, *ex tex. in l. 1. C. ad leg. Iul repe-*
tun idq; iure Hiſpano ꝓbatur *l. 8. tit. 23. par. 3.* & aliquãtò ſtri-
ctiùs, etiamſi ignorauerint, pænis ſubiacebunt, *l. 1.* ibi, *Aunque*
digan, que nò lo ſupieron, l. 4. tit. 6. lib. 3. Recopil. & ex Mattienz.
Auendañ. Azeued. Paz, & alijs pluribus exornat *Bouadill. lib.*
5. Politic. cap. 1. n. 78 cum ſeqq. & bona *Gloſ. 8. poſt princ. in l.*
2. tit. 2. lib. 2. ll. fori, quorũ meminit *D. Larr. dec. Granat. 48. n.*
9. verſ. *Igitur, & Iudicem part. 1.*
619 Eò fortiùs: quia vxor dicitur ſocia thori, conſors vitæ, ſe-
620 cundùm *Quintilian. declam. 376. Imò* diuinæ, & humanæ
domus cum marito ſocietatem habet, ad *tex. in l. aduerſus, C.*
de crim. expilat. hæredit. Menoch. lib. 2. de arbitrar. caſ. 420. n.
52. Bonus de Curtil *tract de Nobilit. par. 4 n. 185. Hieronym.*
Grat. conſ. 113. n. 9. vol 2. & benè ſuadetur ex *veter. teſtam. Ge-*
neſ. cap. 2. illic: *Mulier quam mihi dediſti ſociam, cap. 2. de ſponſal.*
Rojas de ſucceſſ cap. 33. n. 16. l. 1. ff. de rit. nupt. l. 1 ff. ad Senat.
Conſ. Syllan.

Nec inficias iri poteſt, quod ſi Officialis tenetur de deli-
ctis familiæ vti ſuperiùs indicauimus *n. 610.* tenetur quoque
de commiſſis per vxorem, ad *tex. in l. fin. C. de verbor. ſignif. &*

in

in l. pronunciatio, §. familiæ, ff. eod. vbi cõmunis *Repetentiũ Schola*, & benè declarat insignis *Gregor. Lopez in Scholijs ad ius Partitarum Hispaniæ l. 6. tit. 33. Glos. 1. & Glos. familia lib. 7.*
621 quod vxor familiæ nomine continetur, & de vxore tradit *Cornel. Tacit. lib. 4. Annal. & Consultus Vlpian. in l. obseruare 4. §. proficisci, ff. de Offic. Proconsul.* ibi, *Proficisci autem Proconsu-*
622 *lem meliùs est sine vxore, sed & cũ vxore potest, dummodò sciat Senatum, Messala, & Cotta Consulibus, censuisse futurum, vt siquid vxores eorum, qui in Officia proficiscuntur, deliquerunt, ab ipso ratio, & vindicta exigatur, Petr. Gregor. in Syntag. iur. 3. part. lib. 47. n. 29. in fin. l. 1. tit. 6. lib. 3. Recopil. Auil in cap. 1. Prætorum* verb. *Mugeres, &* verb. *Ni hijos, & in cap. 43. Glos. No consentiran n. 2.* post *Amed. de Sindicat. n. 198. pag. 65. Tiber. Decian. in 2. tom. crim. lib. 8. cap. 35. n. 26. & Glos. in d. l. obser-*
623 *uare, §. proficisci,* verb. *Ratio,* format quæsitum, huiusmodi, *Si ergo ipsa* (de vxore loquitur) *surripuit, numquid actione furti maritus conuenitur propter suam culpam? Respondent quidam quod sic, nec tamen infamatur, quia alieno nomine, licèt propter suam culpam conueniatur, vt infr. de ijs, qui notant. infam. l. furti, §. si quis alieno,* Sed *Glos.* suum præbens calculum, inquit *Tu*
624 *dic tutius, vt in factum actione, non furti teneatur; Item hac habet locum in pecuniarijs, in criminalibus autem in ipsam vxorem datur iudicium, vt arg. l. de iniur. l. fin.* & in hoc Accursij placito magnum vim fecisse creditores vxoris in casu relato, fuit mihi insinuatum. Plura alia congerit *Bouadil. in Politic. lib. 5. cap. 1. n. 78. lit. E. & F.* & in discursu ita fatur, *Ni tanpoco el Corregidor cumple con assistir el por sù persona, sino que tambien hà de tener presentes à sus Officiales, por los quales, y por sù muger, y*
625 *hijos (que suelen hazer otro Tribunal como dixo Cornelio Tacito)* qui *lib. 3. Annal. §. 7.* inquit *Quoties repetundarum aliqui arguerentur, plura vxoribus abiectari,* & *Glosam* sequitur *D. Larr. dec. Granat. 48. n. 23.* vers. *Nec secundum,* post *Bald.* ibi *n. 2* & *Interpretes* communiter, insignis *Gregor ad ius septempartitum in l. 1. tit. 16. part. 3. Glos. 3.* verb. *Los otros ombres*, illic *Intellige ciuiliter, non criminaliter, Auiles in cap. Prætorum*, verb. *Mugeres n. 5. Azeu in l. 1. n. 28. tit. 6. lib. 3. Recopil. Bouadill. in Polit. lib. 5. cap. 1. n. 78. & cap. 3. n. 118.* de quo etiam *P. Molin. tom. 1. de iust. & iur. disp. 88.*

Et cum in spem erat Magistratus contra ipsum minimè procedendum esse, è viuis excesso Dom. de Marinis causæ Commissario, ac mutato Regni Moderatore, (successit enim in locum Dom. Cardinalis de Aragonia ad Gubernium Excellentissimus Dom. Petrus de Aragonia virtute insignis, & pietate eximius, illius Germanus frater) quem cum adijsset Domini rerum, bona sua deperdita lugentes, manauit re-
626 scriptum, quod vir satisfaceret, & gestorum per vxorem pœnas lueret debita illius in maxima quantitate satisfaciẽdo, itaq; audio fuisse exequutum

Viden Lector, si rectè mecum consulueram, officia non appetere, & ab omni Magistratus ambitu abstinere? Haud immemor sententiæ *Tullij* Eloquentiæ parentis in *Orat. pro Publ. Sex. n.* 85 postquam curas, onera, laboresque non pau-
627 cos Principum, & Magistratuum enarrasset ea protulit verba, *Hanc Ego uiam Iudices, si aut asperam, atque arduam, aut plenam esse periculorum, atq; insidiarum negem, mentior; præsertim cum id non modò intellexerim semper, sed etiam præter cæteros senserim*, & idem in *Orat.* pro *Flauo*, ibi, *'O conditiones miseras administrandarum Ciuitatum, & Prouinciarum, in quibus diligentia plena simultatum est, negligentia vituperationum, vbi seueritas periculosa est, liberalitas ingrata, sermo insidiosus, assentatio perniciosa, fraus omnium familiaris, multorum animus iratus, iracundiæ occultæ, blanditiæ apertæ, venientes Pratores expectant, præsentibus inseruiunt, abeuntes deserunt.*
628 Eaque fortiter suadentur, nam nihil difficiliùs est, quam alijs benè præesse, opusq; magnũ est, & arduum imperare, vt ait *Plat. in Epist. 7. Auerr. in lib. de repub. tract. 2. & Cornel. Tacit. lib.* 1. eamq; inter omnes artes viuendi, & regẽdi ampliorem, & superiorẽ esse docuerunt *Diuus Thom. lib. 2. de regim. Princip. cap.* 15. *S. Gregor. Nazian. in Apologet. & Diuus Chrysost. in Posterior. Epist. ad Corinth. Mastr. de Magistr lib. 1. cap. 30. n.* 21. vbi plura eruditè admodum congerit. *P. Marquez in lib.* cui nomen dedit *El Gouernador Christiano in princip.*
629 Quæ autem mala Magistratibus accidant, eaque præsertim optimis, qui maioribus periculis, & falsis insinuationibus expositi sunt, eò quod amore iustitiæ, & virtutibus suis im-

pro-

proborum vitia horreant, æquoq; iustitiæ libramine nullam excipiant personam potentis, ac ab omni xenio, & munere se abstineant falsas Magistratibus obijciunt delationes, quas li-
630 bellis sine Authore, aut voce absque fundamento Principi insinuant, vt de Ministro diffidat, quæ omnia à Principibus, & superioribus exprobanda sunt, non admittenda, ijs namq;
631 faciles si præbeantur aures, iustitiæ neruus prosternitur, & magnum oritur Reipublicæ detrimentum, vti *n.* *pag.* indicauimus, siquidem nihil magis authoritatem Principis, auget, quam qui eius nomine regimen exercent, & iustitiam administrant apud subditos sine aliquo dedecore existere, vti ex *Diu. Augustin.* notat *D. Larr. Alleg. fiscal.* 101. *n.* 23. ibi, *Decet eos, qui præsunt, gloriosos in conspectu Populi apparere, nam si nimia deiectionis seruaretur humilitas, regendi frangeretur authoritas, Et verè nihil magis odio, & æmulatione subditi prosequun-*
632 *tur, quàm Magistratus, qui nomine Principis muneribus publicis funguntur,* in eiusque aures aduersus eos insusurrant, dolos consuunt, atq; calumniam struunt, liuore ex æstuantes, vti benè tradit *D. Larr. d. n.* 23. & *per tot. Allegat.* quam edidit ad sua-
633 dendum Principibus, ne delationibus aduersus Magistratus facilè annuant, quia optimi subiacent calumnijs.
634 Præterquamquod libelli clanculò emissi sine Authore, & subscriptione, certiorando Superiores de delictis Officialium, penitus à iure damnati sunt ad, *tex.* peculiarem in *cap. inquisitionis*, §. *Tertiæ dubitationis articulus, de accus.* ibi, *Nec ad pe-*
635 *titionem eorum qui libellum infamationis porrigant in occulto, procedendum est ad inquisitionem super contentis. ibidem maioribus faciendum*, vbi *Glos.* subdit. *Huiusmodi homines esse puniendos cap. quidem* 5. *quæst.* 5. *Specul. in tit. de Magistr.* §. 7. *n.* 10. *Baiard. ad Clar.* §. *fin. quæst.* 73. *n.* 42. *Menoch. cons.* 94. *n.* 18. *vol.* 1. *Auiles cap.* 2. *Prætor.* verb. *An iustitia n.* 18. *Segur. in Director. Iudic.* 2. *par. cap.* 3. *n.* 10. *Ambrosin. dec.* 50. *n.* 30. *D. Perez de Lara lib.* 2. *de anniuersar. cap.* 4. *n.* 123. *Larr. d. alleg.* 101. *num.* 20. *circa med. Mastrill. de Magistr. lib.* 6. *cap.* 2. *n.* 47. *Escob. de punit. & nobil. proban. par.* 2. *quæst.* 2. *Rubr. de schedul. & libell. secret. n.* 3. vbi pluribus congestis adducit *Clar. in prax.* §. *final. quæst.* 5. *n.* 4. *circa med.* vbi tradit quod omnes contra quos fuit

pro-

processum ex eiusmodi denunciationibus factis per personas incertas, & occultas fuerunt per Senatum absoluti, & alios casus particulares recollegit *Baiard. ad Clar. d. §. fin. quæst. 73. n. 42. Gregor. Lopez ad ll. Partitarũ. Glos. pen. tit. 9. par. 7. & in l. 3. Glos. 5. eod. Ceuall. commun. contr. comm. quæst. 821. à n. 19. cum seqq. Boss. in prax. crim. tit. de indic. n. 7.* communiter *Scribentes* nedum *in d. cap. inquisitionis*, verum etiam in *cap. qualiter, & quando el 2. de accusat. & in cap. cum in iuuentute*, ibi, *Quia tamen eius suggestio non de charitatis radice procedere videbatur, noluuimus aures nostras quasi malignis delationibus incli-*
636 *nare, depræsum.* Optandum sanè eiusmodi libellos minimè recipi. Quinamplius: oblatos esse dirumpendos, eorumq; administros, & partitores eijciendos, puniendosque, & proindè summa diligentia perquirendos, nè de occulto glorientur facinore.

637 Et ex eo dumtaxat, quia omnia clàm fiunt in mala fide semper esse censentur, *l. vltim. ff. de rit. nuptiar. & in l. 1. C. de interd. matrim.* & ibi quoque *DD.* inter quos *Bal. in 1. lectur.* ex hoc dicit haberi notabilem limitationem legum, quibus ca-
638 uetur sexum, & rusticitatem excusari, *cap. vltim. §. si quis verò extr. de clandest. despons.* vbi habetur, hos non expertes esse scientiæ, aut certè affectatores ignorantiæ videri, & ex *cap. cũ ex iniuncto* post *princ.* & ibi *Io: Anan. in 3. notab.* & *Faln. in princ. de hæret. Glos. in l. qui contra* in verb. *Errore, C. de iniust. nupt.* alia plura congerit *Tiraq. de retract. conuention. in præfat. n. 14. vers. Et hinc.* eò magis, quia summo doli artificio, concinnatis calumnijs, formari consueuerunt eiusmodi libelli.

Rationem quoq; præcitati DD. afferunt, quia huiusmodi
639 delatores sunt perniciosissimi in Republica, & deteriores ijs, qui substantias, & aliorum prædia diripiunt, *cap. deteriores & cap. ex merito 6. quæst. 1.* cum similibus relatis *à Bouad. loc. citat. n. 74. & 75. Mastr. loc. itidem allegat. n. 49.* vbi inquit *Principes minimè libellis prædictis, & accusationum capitulis ità clanculò emissis fidem adhibere debere, nec illico crimina in eis contenta inquirere aduersus honorem, & bonam aliquãdo Magistratuum famam, qui vt diffamentur, & eorum honor penitus amittatur scelesti quidam homines non zelo iustitiæ, sed ex odio parti-*
cula-

culari componere consueuerunt, cui se subscribit *Escob. d. quæst. 2. n. 5.* vbi subdit *Et vt plurimum eadem quam asserunt, fæce coinquinati.*

640 Quò factum est: vt huiusmodi delatores Romanorum tēpore, licèt fautores habuerint, attamen cognito postmodum malo, nedum eiecerunt, sed morti fuerunt traditi, de quo li-
641 bet mihi propria verba eximij *Bouadill. in Polit. d. lib. 5. cap. 1. n. 75. circa medium*, transcribere, vti ad rem peculiaria, *Estos delatores* (inquit Author) *fueron fauorecidos, y premiados en vn tiempo grandemente por los Romanos, porque segun escriben Alexandro, y Dion Cassio, y otros, el Emperador Neron les daua la quarta parte de los bienes de los condenados, y por la ley Papia se les daua la mitad; y tambien los faborecio Tiberio Cesar, como guardas y custodias de las leyes, para poner terror à los delinquētes, y assi les acrecentò el premio, dandolo à todos los delatores, segun escribe Cornelio Tacito. Però entendiendo con el discurso de los tiempos el penicioso, y escecrable officio destos secretos acusadores, y de los delatores, y curiosos malsinos, y que por codicia, ò por odio, ò con falsedad ponian en discrimen las hondras, las vidas, y haziendas de los Romanos, y tal vez por causas liuianas, fue extirpado de la Republica este Oficio de todo punto, de tal manera, que el mismo Tiberio Cesar, que antes los habia fauorecido, hizo en vn dia matar à los principales dellos, y el Emperador Tito los hechò de la Ciudad, y el Emperador Aureliano los persiguiò seueramēte, segun refiere Flauio Vopisco, y el Emperador Traiano los hizo poner en naues, y sin remos, ni velas hecharlos en la mar, a la misericordia della, y el Emperador Costantino por ley los prohibio, y otras cosas contra estos delatores se podian ver por Pedro Gregorio. Y realmente como dixo Placito, ninguno es curioso en estas delaciones, que no sea maleuolo, y como dixo Isocrates, muestran mortal odio, y rancor.* Quæ omnia ex Historijs, & legibus benè fundat in Glosis; *Mastrill. d. cap. 2. n. 54. D. Larr. Alleg. fiscal. 102. n. 20. 21. & 23. vers. Adeò enim*, vbi inquit Reipublicæ expedire
642 coerceri calumnias contra Magistratus, & Superiores, vt statim quod eorum innocentia cognoscatur, etiamsi non petierit accusatus, adhuc oporteat accusator damnari, adducens exemplum, de quo mentio fit in iure canonico in *cap. manda-*

stis

643 *ſtis* 10. 2.*quæſt*.2. de delatione facta aduerſus *Summum Pōtificem Sixtum Tertium*, apud *Imperatorem Valentinianum per Baſſum* delatorem peſſimum, qui conuictus de falſitate, & calumnia, fuit à communione fidelium, & à gremio Eccleſiæ ſeparatus, & ab Imperatore in Inſulam deportatus omnibus eius bonis confiſcantis, & Eccleſiæ incorporatis, idemq; *Larr. cap*.102.*n*. 26. fundat grauiter eos puniendos calumniatores, eò quod contra Magiſtratum libellum dediſſent, ſi illum non probarent, argum. *tex. in l. athletas*, §. *calumniator*, *ff. de his, qui notan infam*. *l*. 1. §. *calumniari*, *ff ad Turpill.* quorum ſuperiùs meminimus, *Rimin. iun. vol*. 3. *conſ*. 303. *n*. 10. *Caball. ex multis caſu* 205. *n*. 3. *Clar in prax. crim. quæſt*. 62. vbi *Baiard*. *n*. 19. *& 31*. *Farin. in prax. quæſt*. 16. *Bouadill. lib*. 5. *Polit. cap*. 2. *n*. 101.

644 Et adeò prohibitum eſt eiuſmodi delatorum genus, quod non ſolum iure poſitiuo procedit, ſed etiam Diuino, vti ex pluribus probat *Eſcob. de purit. d. quæſt*. 2. *p*. 2. *n*. 8. *& ſeqq*. vbi
645 firmat peccare lethaliter, vti homicidas, & teneri ad reſtitutionem famæ, adducitq; authoritatem *Diu. Auguſtini Diui Thomæ, Banez, Salonis, Soti, P. Molin. Petri Nauarra, Rebelli, Azorij, & aliorum*, & per *tot. caput* enarrat quibus ſint expoſiti calumnijs Magiſtratus, & antè ipſos *D. Larr. Bouadill. Maſtrill, & alij* à *Me* cōgeſti in ſedibus modò indicatis. Sed (proh dolor!) fædata temporum conditio fert, vt non modò eiuſmodi Delatoribus, & alienorum geſtorum exploratoribus nimium deferatur, verum etiam ij honorentur, & præmia conſequantur, quod vtique non eueniret ſi ſupplicia ſuſtinerent, de quibus tum ex Sacra Scriptura, tum ex alijs Hiſtorijs, exempla refert *D. Larr. alleg. fiſcal*. 102. *ex n*. 16. *verſ*. *His enim lib*. 2. vn-
646 dè *P. Carolus Scriban. in inſtit. Politic. Chriſtian*. pulchra illa effundit verba (Moniti inſtar) *cap*. 17. illic *In omni ſaltem delatione meminerint dexteram ſemper aurem Deo dare, Delatori ſini-*
647 *ſtram, potiorem nimirum, digniоremq; illi partem, non poteſt hic peccare moderatione, pōt credulitate, cogitet plurima occurrere, quę accuſatorem impellunt; Error, Suſpicio, Zelus, AEmulatio, Odiū, Timor, Præmium, Facilitas in credendo; ſuſpendat deindè ſententiam in omni delatione, tacituſque ſecum, ſingula delatoris diſpi-*

ſpi-

spiciat, delictum, personam deferentis, ac delati, vtriusq; vitam, & mores, narrationis modum, circumstantias locorum, temporum, personarum audiant, deindè reum placidissimo vultu, & ore obseruet, in eo singula non minus, quàm in accusatore, nec quicquam statuat, nisi in re compertissima, plus semper reo, & clementiæ tri-
648 *buat, quàm accusatori, & seueritati: nam si satis esset accusasse, Princeps reus staret, & optimus quisque, in quem ferè improbitas insurgit,* Hucusque *P. Scribanius.*

649 Quibus notabilibus, ac sanè aureis verbis relatis subdit *D. Larr. d. cap.* 101. *n.* 16. quod sicuti non est credendum accusati Sacerdotem ità passim, nisi cautè, & præuia discussione, ita obseruandum fore in Magistratibus, qui iustitiæ Sacerdotes dicuntur *l. 1. ff. de iust. & iur. & tex.* est singularis in *cap. si qui sunt* 17. 2. *quæst.* 7. ibi, *Non oportet eos à Iudicibus Ecclesiæ audiri, antequam eorum discutiatur æstimationis suspicio, vel opinio, qua intentione, qua fide, qua temeritate, qua conscientia, quoue merito, si pro Deo, aut vita, pro vanagloria, vel inimicitia, vel odio, aut cupiditate præsumpserint, vel ne;*

650 Etenim: nulla maior delinquentium, qui iniustè causam agunt, versutia est Iudicem calumniare, vt inde vigorem administrationis iustitiæ aliqualiter remittat, vti ex *Iusto Lipsio* tradit eruditus *Ioannes Solorçano lib. 1. de iur. Indiar. cap.* 6. *n.* 39. & ideò Magistratibus falsas objiciunt delationes, quas libellis sine Authore aduersus illum Principi insinuant, vt de Ministro diffidat, illumque paruifaciat, *D. Larr. d. cap.* 101. *n.* 18.

651 Id ipsum adamussim mihi non semel contigit, ne dum in Visitatione, quam apogoleticus hic continet libellus, sed aliàs sepè vt Superiorum aures aduersus Me AEmuli villicarint, coloratis aereisq; sub prætextibus ita ab Orbe, & Vrbe cognitis, non aliò tendentes, nisi vt de Me diffiderent, & ad maiora Magistratus munera filium abrumperent, sed incassum, ita Miseri? Quos inuidus liuor excecat, parum attendentes, quod
652 à detrahendo proximo tutius est abstinere etiam ab audiendis defectibus ipsius, de quo plenè *Nauarr. in Manual cap.* 18. *n.* 50. *Petr. Nauarr. de restit. lib.* 2. *cap.* 4. *par.* 2. *n.* 330. *Aragon.* 2. 2. *quæst.* 62. *art.* 2. *dub.* 6. vbi etiã *Salon controu.* 22. *concl.* 4. *Valen. tom.* 3. *disp.* 5. *quæst.* 6. *punct.* 5. *Molin Iesuit. de iustit.*

tract.4.disput.30.Filliuc tract 40.cap 4.ex n.94.cum seqq. Lessius de iustit.lib.2.cap.6.dub.5.Sayr.Claui Regia lib. 11. cap. 6. n.16.P.Rebell. de restit. quæst. 3. Emanuel, Saa verb. *Infamare num.4.*

653 Casum refero non omittendum, Quidam adscriptus Nobili arti Serici in hac Fidelissima Ciuitate Neapolis, grauatū se sentiens ab Officialibus ipsi arti deputatis.Supremum adijt Collaterale Consilium, petens ad Tribunal Regiæ Cameræ causam grauaminum remitti (pauper erat, & de modica serici quantitate tractabatur) fuit negotium demādatum Sacro Regio Consilio,vtpotè inter Partes,in quibus Fiscus nullum habebat interesse, & per Dom.meum Præsidem mihi causa commissa,decretū interposui, quod Actuarius artis, acta trāsmitteret ad finem cognoscendi de grauaminibus, renuit Actuarius decreto parere, Pars instabat coram Me pro exequutione;Inter has moras p vnū ex Dñis Præsidētibus Reg. Cameræ fuit carceri mancipatus Actor sub prætextu, quod cognitio iurgij ad suum Tribunal spectaret,& ille Sacrum Consilium adierat, proposito per Me facti themate in Sac.Conf.
654 coram eodem D. Præside, manauit decretum esse excarcerandum pauperem illum,quodq; Actorum Magister accederet pro exequēdo decreto, itaq; fuit exequutum, Regia Camera ægrè ferens excarcerationem prædictam, iterum carcerari iussit excarceratum, etiam de ordine Eminentissimi Cardinalis de Aragonia solertissi Regni Proregis,quo audito per Me communicata re cum Dom. Præside (nam casus accidit die 14. Iulij 1665. quo inceperant feriæ æstiuæ, & non patebat aditus proponendi in Sac. Conf.) nè præiudicium fieret Authoritati Sacri Consilij, in vinculis conijci mandauimus Actuarium artis Serici, qui noluit acta transmittere ad Sac. Consil.Iudicem appellationis dictæ artis; fuit relatum eidem Dom.Proregi, Me iussibus ipsius contrauenisse, quasi quod pauper ille de ordine illius detinebatur carceratus, quodque Ego personaliter ad carceres me contuli pro illo excarcerando; Indignatus, & iustè (si enunciata veritate niterentur) ex his delationibus Dom. Prorex, cominùs me vocauit, & exprobans gesta per Me, insinuauit ægro ferre animo prænarrata,

rata, quodq; rationem redderem, quo fundamento, siuè iuris, siuè facti contra eius ordines me ingesserim, vel Sac. Consiliũ manus apposuerit ?

655 Ego verò, qui nequidem per somnium Dom. Proregum iussibus, vllo tempore contraire auserim, nouam rem audiẽs, ea, qua semper erga Superiores reuerentiam vsus sum decretum Sacri Consilij iustum, & carcerationem Actuarij artis Serici iustiorem, ad oculum ex actis, quæ mecum attuleram demonstraui, quodq; nullus ordo Dom. Proregis contemptus erat, quæ dedignatus non fuit audire, & inspicere, vndè ex dictis per Me in omnibus persuasus, comiuùs animus quieuit, & humanior, quàm anteà factus nostri Tribunalis iusti-
656 tiam agnouit, mihique asserenti, quòd meum erat onus, diligenter, & cautè agere, nè vitio, aut negligentiæ adscriberetur, quod tantum Tribunal, cui inseruio, existente Me iurgij Commissario, detrimentum aliquod circa eius præheminentiam patiatur, iuribus suadentibus *in l.3.C.de Aduoc.fisc.l fin. in fin.C.de bon.vacan.lib.10.l.omnes 3. aliàs 4.C. de auuen. &*
657 *tribut eod.lib.* imò teneri in omnibus ita Me gerere, vt honor, & authoritas Tribunalis augeatur potius, quàm diminuatur, de quo est etiam *tex.in l.non intelligitur 3.§. Diui fratres, ff.de iur.fisc.* cum alijs adductis per *Escob.de purit. & nobil.proban.par 2.quæst.8.n.38.& seq.* cuius *Ego* memor fui in *2.mear. forens.cap.50.n.85.& in Respons criminal. Resp.4.n.2.* aures præbuit placidiores, & de re in Collaterali Consilio agi mandauit, ac euidentem calumniam, qua vsi fuerunt Delatores asserentes Me interfuisse in excarcerãdo pauperem illum, benè percepit. Ecce qualiter tot tantisque ærumnis subijciuntur Officiales, pluribusq; alijs exemplis possem conuallare, ni persuasum mihi haberem, vel mæsto silentio omnibus innotescere.

658 Alteram aduersus Me delationem apud Superiores recensere non piget, nempè magnum commisisse facinus in iurgijs criminum iudicandis, eò quod ad Reorum absolutionem inclinauerim; Quæ incidimus tempora, vt ẽt votandi libertatem
659 à Deo Magistratibus commendatã, eiq; iurisiurandi religione pollicita, m à Serenissimis Regibus iniunctam in vitium

660 vertat Calumniatores? aduersus quos (vbi occasio se tulit) verbis illis, quæ innocentia liberè loquẽdi dedit, impauidè sẽsum meum aperui. quod secundum leges, & Doctorum placita votum meum dedi, haud ignarus, quod contra iustitiam
661 facerem, si nocentem absoluerem, Expedit namq; Reipub. delictorum punitio, ad *tex. in l. si ità vulneratus*, vers. *Cum neq; ff. ad leg. Aquil.* ibi, *Cum neque impunita maleficia esse oporteat, Bart. in l. si longius*, §. *si filius n.* 1, *ff. de iudic.* conducit *tex. in l. licitatio*, §. *quod illicitè*, *ff. de public. & vectig. Gram. dec.* 36. *n.* 1.
662 inquiens cum delicta non puniuntur, publica lætitia turbatur. *l. nemo*, & ibi *Bal. C. de Episcop. aud.* & ira Dei in Nos prouocatur, à quo pro delictorum punitione venia speratur, *l. Prouinciarum*, C. *de fer.* vndè *Poeta Venusinus.*
663 *O derunt peccare mali formidine pœnæ.*
Reg. Valenz. conf. 80, *n.* 40. *lib.* 1. & communis Criminalistarũ schola in iuribus præcitatis.
664 E conuerso non Me fugit satius esse nocentem absoluere, quàm innocentem condemnare, ad *tex in l. absentem*, cum ibi *notatis*, *ff de pæn. l. respiciendum*, *ff. eod.* ibi, *Planè in leuioribus causis proniores ad leuitatem Iudices esse debent, in grauioribus pænis seueritatem legum cum aliquo temperamento benignitatis subsequi*, cuius verba extollẽs insignis *Doctor Thes. dec.* 161. *n.* 7. desiderio desiderauit in corde scripta habere seueros illos,
665 & nimiæ iustitiæ Iudices, quos ad considerandum monet, *Hominem Dei creaturam esse, maximo cum mysterio creari, creatũ educari, & conseruari, non sine maximo parentum sudore, & vigilijs, vndè non debet iam Nobilis factura, & animæ, corporisque coniunctio, ità facilè dissolui, & annihilari*, subditq; seueros illos Iudices animaduertere debere, misericordiã in Diuinis Scri-
666 pturis semper cũ veritate iunctam fuisse, vndè *Propheta* cecinit, *Misericordia, & veritas obtinuerunt sibi, iustitia, & pax osculatæ sunt*, aiente *Diu. Iacob. in Epistol. sua cap.* 2. *Superexaltat*
667 *misericordia iudicium*, pleraque alia ad rigorosũ Iudicem instruendum affert *Iacob. Simanc. Catholicar. Institut. rubr.* 47. *n.* 79. & 80. aureos illos *Claudiani* versus referendo.

Sis pius in primis, nam cum versemur in omni
Munere, Sola Deus æquat clementia Nobis.

Ma-

Maſtrill.de Magiſtrat. lib.3.cap.1.n. 46. *& ſeq.* quorum Ego memor fui in *volum. Reſponſor.Criminal.Reſp.*25.*n.*64.*& ſeq.*
668 vbi pariter *n.*70.indicaui multa iura, quæ in caſibus dubijs Reo fauět non Accuſatori, *l. Arrianus. ff.de actio.& obl. l. inter pares. ff.de re iud.l.in ambiguis, ff.de reg.iur.l.ſi me,& Titium, ff. ſi cert.pet.l.interpretatione, ff.de pæn. l. ſi verò. ff. ſolut. matr. l.qui ſententiam. C.de pæn.l.proximè, ff.de his,quæ in teſtam. delen l.ſi fuerint, §.fin.l.quoties, ff. de reb. dub.* alijs de induſtria prætermiſſis.

Dolui nihilominus vehementer eiuſmodi Delatores in-
669 ſcios fuiſſe, ſeu tales ſe finxiſſe,quod Ego non ſemel vltimo ſupplicio facinoroſos quàplures cōdemnaui,ad triremes alios, nec perpaucos contumaces foriudicationis ſententiæ ſubiecisse,iuxta facinorum acerbitatem,& probationum Fiſci ſubſtantiam, de quibus in eorum delationibus nihil egerunt, ſed ſilentio obruere ſtuduerunt, quando hæc non in angulo,ſed in ipſa Regia,& in Florentiſſima, ac frequentiſſima Ciuitate Neapolis ipſe peregi. Et ſi hæc facinori poſſunt adſcribi, victas ſubmitto manus Delatoribus, At in comperto eſt non alio, niſi furentis inuidiæ ſpiritu, & pauca rerum experientia commotos fuiſſe. *Iudicet illos Deus.*

Exhorrui itidē, non ſemel,cùm viderim,ꝙ *Iuſdicentes* punitioni delictorum præpoſitos, ad ſolam tituli,ſeu rubricæ, ſiue inſcriptionis delictorum ſtatim Reos condemnare, haud verebantur, cùm in comperto ſit apud omnes criminalium
670 rerum peritos ex prædictis Reum neminem fieri, ſed ex inditijs extantibus, & probationibus, nam multa inproperãtur,
671 præſertim hodie, quæ poſtea delentur; *l. furti, ff. de his qui ſunt ſui, vel alien.iur.* vndè in *canon.nonnè* 8.*quæſt* 4. habetur, *Neque qui accuſatur, ſed qui conuincitur Reus eſt Iſer. in cap.* 1.
672 *§.ſed, & qui delentur, n.* 43. *quæ ſit prim. cauſ. benef. amitten.*

Quidquod; in criminalibus, rei veritatem, non titulum
673 delicti, inſpiciendum eſſe, *tex.*eſt peculiaris *in l.famoſi,*verb. *Hoc tamen crimen, ff.ad l.Iul.Maieſt. l.quoad ſtatum, ff. de pæn. Ang.in l.Athletas, §.Calumniator, in princ. ff. de his, qui notant. infam.D.Præſ.de Franch. omniſcius dec.* 330. *n.* 6. vbi *Addent.* quam-

quamplura conſarcinarunt *Garſ. Maſtrill. ad Indult. general. cap.29.n.19.* verſ. *Tertio confirmatur,* vbi tradit Iudices non
674 debere attendere cartulas accuſationum, nam in ijs conſueuerunt Partes arduas proponere accuſationes, Sed inſpici debere quid ex informationibus conſtat, non per earum cartulas, ſiue rubricas, & perbellè quadrant, quæ Nobis inſinuauit *D. Reg. Rouit.* ſemper præ manibus habendus, in *Pragm. 1. n.4.*
675 *& 5. de cuſtod. reor.* irruens contra illos Iudices, qui ad ſolam tituli oſtenſionem, liberationes reorum ſub fideiuſſoribus denegant, quibus concinit eruditus *Eſcob. de nobilit. & purit. proban. par.5. quæſt.3. §.3. n.44.* inquiens, *Si titulus eſſet attenden-*
676 *dus, abſurdus ſequeretur intellectus, nam quis pœnam pateretur ex crimine quod commiſiſſe non conſtat,* refragante *tex. in l. ambigua 19 ff. de leg. l nam abſurdum 7. ff. de bon. libert. l ſcire 13. §. aliud el 2. ff. de excuſat. tutor. Bart. in l. omnes populi quæſt. 9. ff. de iuſt. & iur. D. de Franch. dec. 713 n. 22.* vbi obſeruar paſſim
677 abſque cauſæ cognitione in rubricis proceſſuum poni per Scribas titulos inquiſitionis, vt plurimùm parum verſatos, & ignaros, *Ego ipſe* nonnulla exaraui in *2. diſcept. forenſ. cap. 50. n.45. & ſeqq. & in 1. practicar. obſeruat. cap. 79. n.4. & ſeqq.* ac iterum in *Reſponſ. Criminal. Reſp. 6 n.13. ad 22.*

Præterquam: animaduertere conſueui, ex geſtis per Iudi-
678 ces ad ſolam tituli oſtenſionem, deſtrui penitus Imperialem Conſtitutionem in *l. ſciant cuncti, C. de probat.* qua cautum eſt, in criminalibus ad finem condemnandi probationes eſſe debere luce clariores, quem *tex.* omnes de mundo ſciunt, ibique *Gloſ.* conſimilem affert *tex. in canon. cap. ſciant cuncti.*

Merueram igitur ex prædictis Ego apud Superiores deferri, nec ne? aliorum bonæ mentis virorum, cenſuræ parere paratus ſum, ſi tamen iura calleant.

Minus habent de quo iuſtè conquærantur Domini Fiſcales, nam in dubijs quæſtionibus contra Fiſcum reſpondere,
679 delicto non adſcribitur, ſi *Modeſtino Conſulto* credimus in *libro ſingulari de præſcript.* translato *in l. Non puto 10. ff. de iur. fiſc.* quem exornat præ alijs *Alex. Turam.* inſignis olim primariæ veſpertinæ Cathedræ Almi Studij Neapolitani Anteceſſor in *libello ſingulari deſuper edito,* verba *tex.* ſunt, *Non pu-*

to

to eum delinquere, qui in dubijs quæstionibus contra Fiscum, facilè responderit, itaq; eum intelligit,& interpretatus est doctissimus ille fiscalis *D.Larr.alleg.* 1.*n.* 5.vers.*Verùm*,vbi pluribus
680 hinc inde allatis de dispositione *tex.* prædicti *n.* 9. ita fatur, *Et melior est interpretatio, quam probat Peregrinus* (qui & ipse Fiscalis fuit Serenissimæ Venetiarum Reipublicæ)*de iur.fisc. lib.6.tit.6.n.* 22.*&* 23. *quoties dubia fuerit probatio Fisci, & de iure certo illius non liquet, tunc contra Fiscum iudicandum*,ibiq;
681 exemplum refert de inmortalis memoriæ *Philippo II.* Rege nostro,qui in casu dubio contra ipsum pronunciãdum iussit, vndè *Traiano* inter reliquas laudes, quas congessit *Plinius II.* in eius *Panegyric* illa est ibi,*Quæ præcipua gloria tua est, sæpius*
682 *vincitur Fiscus,cuius mala causa numquam est , nisi sub bono Principe.*retuli *Ego in d. Respons.Crimin.Resp.*24.*n.*61. faciunt tradita àb.*Augustino Morla in Empor.iur.par.*1.*tit.*2.*quæst.* 5. *n.*18.*Sayr.in Clau.Reg.lib.*1.*cap.*11.*n.*12.*&*13.*P.Sanch.tom.*1. *moral.lib.*1.*cap.*9.*n.*45.*Xamar.de Offic. Iud. & Aduoc. par.* 1. *quæst.*4.*n.*8.*& seq.*
683 Nec enim Iudex in pænarum impositione potest à iurium dispositionibus elongari, sed illas sectari, adstringendo se illis cum omni moderatione, & temperantia, secundùm *Bald. in l.quicumque n.*21.*C.de seru.fugitiu.Simanc.de Cathol.instit.cap.* 34. *n.* 12. & vti aliàs præfatus sum, *in d.Respons.*Crim.25.*n.* 71. abhorrui semper condemnationes illas rigore plenas, nec
684 ab iniuria alienas,præsertim contra pauperes nullum habẽtes defensorem, eos maximè condemnatos ad triremes à Regijs Audientijs sæpè absq; regula,& norma,vt plurimum mihi incognitos , pro quibus euadendis semper elaboraui, secundum regulas actis,vt iustitiæ ipsorum, meæq; conscientiæ consulerem, non tantùm apud homines, sed coram Deo, qui me iudicaturus est, & exquisiturus rationem villicationis
685 meæ,omniumque, qui Magistratus munere funguntur, nec Me pænitet præ oculis æquitatem in iudicando habuisse, sua-
686 dẽte *Consulto in l.quod si Ephesi.ff.de eo quod cert loc.*& placitum illud *Marci Tullij lib.*1.*Officior.*memoria teneo,quod *Sũ-*
687 *mum ius, summam iniuriam continet*,cui *Lactant.Firmian.* se subscribit *lib.*6.*diuinar. institut.cap.*14.dum inquit, *Seueritas,*

nisi

*nisi se intra congruentes nocentium pænas coerceat, fit sæua crudelitas, Erasm.centur.1.Chliad.1.n.2.Ludou.Gomez. in cap. 1.n. 13.de constit.lib.6 Budeus in Annotat.ad Pandect.tit.de iust. & iur.Reg.Valenz.consf.91.n.53.lib.1.Diu. August. Epist.10. ad Bonifac.*relatus in *cap.vt constitueretur 50.dist.*ibi. *Detrahendũ*
688 *est aliquid seueritati, vt maioribus malis sanandis, charitas sincera subueniat,* & vti ad rem ponderat *Reg.Valenz.cons.* 164.
689 *n.70.Haud dubiè Deus gubernat consilia eorum , qui clementẽ, & humaniorem dicunt sententiam cap.disciplina 45.dist Gram.*
690 *dec.5.n.31.& 34.* vbi monet Iudicem in pænis etiam legalibus interdum dispensare , & misericordiæ gratiam impendere, *cap.Domino Sancto 50.dist.cap.si quis Diaconus,& cap.dispensationes 1.quæst.7.*quæ scripsi in *Resp.Crim.7.n.51.* & modò iterum referre non abs re censeo. Eo addito , quod Iudex
691 propter nimiam seueritatem repellitur ab officio,teste *Bart. in l.1.in fin.ff.de his qui sunt sui, vel alien.iur. Bal. in l. si Dominus,* § 1.*eod.tit.& Ioann.Faber in § sed hoc tempore in fin. n.7. Instit.de his qui sunt sui, vel alien.iur.* tradit grauatum per Superiorem suum durius , ita quod possit ad sæuitiam reputari, eximi debere ab eius iurisdictione, & subiectione.*Reg.Valẽz.*
692 *cõs. 44.n.181.& n.anteced.* vbi affert simile de Domino malè tractante vasallos , quod punitur,& iurisdictione priuatur, vt *in tit.qualit.Dom.feud propriet.priuet. Pau. de Castr. consf. 4. & consf.32 vol 1.Boer.dec.26.n 15.Io:Vinc.Ann sing. 155. D. Reg.de Pont.dec Collat.Conf 16.n.34.Gram.dec.104.n. 4.* fusè *Ego* articulum disputaui *in 1.vol. disceptat. forensf.cap.11.*
693 Tenentur nihilominus fiscales , qui Iudicis loco existunt, eiq; æquiparantur, secundùm *Clar.in lib.5.sententiar.* §. *final. quæst.3.n.6.Bernard. Diaz in pract.crim canonica c.5.Azeu.in l.1.sub n.3 tit.13.lib.2.Recopil.*& totum Regnum tuentur pro punitione delinquentium , ex se ipsis processus videre cum
694 omnibus suis circumstantijs , & quæ sunt contra inquisitũ, opponere,non autẽ aspernari, quæ ꝓ eo faciunt, ijsq;benè, & attentè percunctatis, ac datis allegationibus in facto, & in iure Iudices omnibus visis, & consideratis secundum vtriusque partis iura,& iustitiam , suum calculum, & sententiam proferant, & causarum cognitio,seù discussio legitimè fiat, ad *tex.*

in

in cap. vnic. de lit. contest. cum similib Escob. de nobil. & purit. pro-
695 ban. par. 2. quæst. 8. n. 20. & 21. vbi pulchrè satis de munere fiscalis agens, inquit, Fiscalem ante omnia Deum, & conscientiã præ oculis habere debere, & animaduertere, quod inter duo contraria medium tenet, nempè inter auctoritatem Tribunalis, cui inseruit, & inter obseruantiam inuiolabilem iurium, tam communium, quàm localium, pro quorum obseruantia instare debet, cap. 1. de constit. cap. final. eod. tit in 6. cap qui restit. 11. quæst. 3. Rebuff. respon. 12. vers. Item, cum alijs congestis ab Henrico de Rotis in tract. de Synod. Episcop. 3. par. art. 1 n. 253. vbi ait, quod aliter faciens, læthaliter peccat, & calumniatoris pænam subit, &
696 parti damna resarcire tenetur idq; iusto iure de Iudice, & Fiscali loquens, procedere tradit Reg. Valenz. cons. 50. n. 4. & seqq. inquiens causas iustas teneri facere, non calumniosas, nec inquirere, capere, aut sẽtẽtiare iniustè, per tex in l. 1 §. calũniari, ff. ad Turp. l. nõ ignoret, C. de fruct. & litiũ expẽs. vbi Bart. Hypol. de Marsil. in sua pract. §. superest, Grat. respons. 97. n. 3. vol. 1. l. nec Magistratibus, ff. de iniur. Glos. in l. 2. §. fin ff. si quis cautio. & in l. quemadmodum, §. Magistratus, ff. ad leg Aquil. Gram. dec. 40. n. 12. & 13. Xamar. de Offic. iudic. & Aduoc. rubr. de fisc. Aduoc par. 2. quæst. 6. n 81. & seqq. vbi latè materiam exornat.
697 Rursùs: Fiscales quos credere fas est prudentia, fide, & industria esse præditos, ex tex. in l. 1. C. de Aduoc. diuersor. Iudicior. & in l. non noua 14. C. de iud. Simãc. de Cathol instit. tit. 53. n. 1. & in Enchirid. violatæ religion. tit. 20. n. 2. atq; etiam iurisprudentia, vt in toto tit C. de Aduoc. fisc. Donnell. lib. 8. commun. cap. 5. & non inscios experientia negotiorum, ex l 2. C. de postul. & in l. petitiones 5. §. Nec de cætero, C. de Aduoc. diuersor. iudicior. Simanc. loc. cit. Peregr. de iur. fisc. lib 7. cap. 2. n. 6. cum quibus conuallati òptimè Fiscalium munus peragere possunt, l. sciendum 4. §. 1. & §. ordine, ff. de legation. & in l. nemini 11. C. de Aduocat. diuersor. iudicior. si scientia, & industria, media saltim, aut omninò deficiant, non tuta poterũt conscientia tale peragere munus, l. 2. C. si seruus, aut liber. ad Decurion. aspirau. lib. 10. Azeu. in l. 2. n. 4. tit. 16. 2. Recopil Paz in prax. annot. 5. n. 10. plures colligit Farin. tom. 3. prax. crim. quæst. 111. art. 16. per tot. à n. 435. cum plurib. seqq. & quod non solùm in foro

animæ peccant, sed & tenentur ad renunciandũ officium sine
quo, aut sine proposito renunciandi absolui non possunt ex
doctrinâ Theologorum ad *Diu. Thom. 2. 2. quæst. 76. art. 2. Ca-*
ietan. in summ. verb. *Iudicis peccata, Nauarr. in Manual. cap. 25.*
n. 12. Sayr. Clau. Reg. lib. 12. cap. 13. n. 2. Valer. Reginal. lib. 25.
prax. for. pœniten. n. 657. Bonacin. 2. tom. de iudic. publ. disp. 10.
quæst. 2. punct. 3. n. 1. tenentur eorum scientiam, & experien-
tiam, adhibere etiam in obuiandis Accusatorum astutijs, &
698 tergiuersationibus, quibus aliquando veritatem falsis asser-
tionibus, & testibus obumbrare solent, & Tribunalium au-
ctoritatem commouere, & subuertere intendunt, *tex.* elegans
in l. Fisci 3. C. de Aduoc. fisc. nam modis omnibus inuigilare
debent, vt calumniantium fomenta restringantur, ad *tex. in l.*
celebrandis 19. vbi *Bal. C. de nupt.* & maximè decens visum fuit
malitijs hominnm occurrere, *l. Si Prætor 75. ff. de iud. l. in fun-*
do 38. ff. de reiuend. l. properandum, § sin autem vtraq; C. *de iud.*
cap. calumniam, ff. de pœn. cap. penul. de cens. in 6. Extrauag. Ma-
litijs hominum de author. & vsu Pallij inter communes, & *de iu-*
re Partitarum, adest *tex. in l. 8. tit. 3. & in l. 7. tit. 22. part. 3. Ce-*
uall. commun. contr. comm. quæst. 830. n. 53. Barbos. Episcop. axio-
mat. 143 n. 1 & 2. Escob. de nobilit. & purit. proban. par. 2. quæst.
4. R*ubr. de trib. actib. n. 7. & 8. & quæst. 8 n. 29. & seq.* ex qui-
699 bus infert, quod sicuti Iudex ex officio calumnias repellere
debet, ex *Glos.* quam notabilem affirmat verb. *Calumniosam*
in l. qui cum maior, §. si patris, ff. de bon. libert. l. pactum, verb. *Pœ-*
na, vbi notat *Ias. C. de trans. l. merealem 5. C. de condict. ob turp.*
caus. vbi *Bald. &* Salic. *Io: Redin. de Maiest. Princip.* verb. *Sed*
etiam per legitimos tramites à n. 130. cum plurib. seqq. Osual. Illi-
700 *ger. ad Donnell. lib. 22. commun. cap. 2. lit. A. in fin.* Et cum Fi-
scalis Iudicis loco existat, secundùm *Escob. loc. cit.* imò in nihi-
lo à Iudice differat, quicquid Iudex ex officio facere potest,
possit & Fiscalis ex dictis per *Bernard. Diaz d. cap. 5. Felin. &*
alij apud ipsum *in cap. cum clamor 53. n. 4. de testi. Præpos. in*
cap. de accusatione el 2. quæst. 8. Clar. in pract. §. final. quæst. 3. n.
6. circa med. & quæst. 10. n. 6.

701 Itidem: Fiscales non ideò, quia Fiscales sunt, verum agno-
scere prohibentur, si quando reorum innocentiam olfaciant,

& con-

& contra accusatores calumniam detegant *tex* est elegans *in l.quotiës, §.nec vtique in fin.ff.de admin. tutor l. si fideiussor, §. quædam.ff.mandat.* vbi *Glos.*verb.*De apicibus, & in l. & si non cognitio, C.si contr.ius, vel vtilit.publ.* Veritas namque semper amplectenda est, siue in fauorem Accusatoris, siue Accusati. ad *tex.in l penul ff.de probat.cap. quæritur 36. 2.quæst. 7. Sylu. nuptial Rubr. Quomodò sit iudicandum, n.112. l cum ita legatum 63.circa fin.ff.de condit.& demon.cap.fraternitatis de frigid. & meleficiat. Petr.Gregor.lib. 17.de Republ.cap.3.n.6.Rol.à Vall. cons.11.n.3 & cons.88.n.1.vol.3.*

702 Veritas enim est res solidissima, & murus inexpugnabilis, vti habetur *in Testamento veter. Esdræ cap. 3.* & sic notat *Ball in cap.sicut de probat.& in cap.licèt causam eod.tit.* quod qui cō-
703 fidit in veritate non vadit per mendicata suffragia, sed festinat, vt veritas inquiratur. de quo meminit *Affl. dec.253.n.7.* vbi pulchra verba *Sanct.Isidor.refert.*

704 Hinc est, quod calumnias in Fisci causis arceri, & concremari, iusta ex causa constitutum habemus in *l.iustas, C.de iur. fisc.*& sicuti Iudex nunquam agere malè debet, ità & Fiscalis qui Iudicis Officio vtitur, secundùm *Parid de Put. de sindic.* verb. *Euidentialia cap. 2.* qui alios affert, *Azeu.in l.2.n.3.tit.7. lib.3.Recopil.Escob.d.quæst. 8. rubr. de Offic. Promotor. Fiscal. n.46.*

705 Caueant quoq; Fiscales de apicibus, idest de minimis, & rebus leuibus, & contemnendis, de quibus contendere hominis est peruicacis, plurimum curare, argum *tex.in d.l. si fideiussor,* iuncta vera *Donnelli* interpretatione *lib. 13. commun. cap.13.* vers.*Sed & quasdam exceptiones,* vbi *suus Osuald. lit. G.Barbos.Episcop.axiomat.iur.150.n. 1.* vbi quod minima nō sunt in consideratione, siue Prætor de minimis non curat, &
706 *axiomat.151.n.3.* vbi quod simonia nō committitur, siquid minimum donetur, vbi ex *Tiraquell. Crau Valer. Reginal. Suarez, Cardinal.Tusc. & Episc. Ricc.* comprobant. Ea etenim minima Scribis, & Curiæ Sectatoribus relinquere debent, ne nimium grauentur, illisq; illud contingat.

707 *Omnibus intentus, deficit ad singula sensus.*

Animaduertere etiam debent Fiscales quando veritatem

accusationum agnoscunt, & pro eorum munere benè gerendo, Accusatoribus fauere debent, quod taliter iura ipsorum proponant, veluti si Patroni existerent causæ, vti *Ego* non semel obseruaui, & vidisse quoq; in suo Tribunali fatetur, *Escob.*
708 *d. quæst 8. n.* 47. vers. *Vt autem Fiscalis*; Sed ita, quod suo officio vtens, & Fiscalis apparens, suum Contradictoris munus dirigat cum dissimulatione, & adimpleat cum prudentia, itaq; contraria apponat vt simul veritatem, & iustitiam Accusatorum ostendat, nec eum valdè oneret, nec expensas augeat, nec dilationibus vacet, quod quidem vtrumque per discretionem rectè coniungere, & dirigere potest, & suo officio vti, & iustitiam Accusatorum non exturbare. Nam non debet apparere
709 Partis Aduersæ Aduocatus, etiam in notoria probatione, cum semper se munus Fiscale exercere ostẽdere debet, quodq; ex necessitate officij mouetur ad punitionem delinquentium insinuandam, hùcq; tendere defensiones Fisci, & allegationes ita instruere, & causam defendere, ne aliàs nimis Fiscalis, & contradictor videatur, & ob hoc suspectus reis sit, ad *tex. in l. apertissimi, C. de iud. Reg. Valenz. consf.* 95 *n.* 76. *lib.* 1. inquiens, *Contra ius esse, vt qui tenetur defendere, impugnet*, ad quod allegat *tex. in cap.* 1. *de natis ex libero ventre. Et in l. frater à fratre, ff. de condict. indeb. Gulielm. Durand. de Concil. Lugdunen. in cap. general. n.* 26. *de elect. in* 6. *Rom. consf.* 251 *n.* 1. *Escob. d. quæst.* 8. *n.* 49. vbi satis lepidè loquitur illic, *Nec etiam suas oppositiones ità dirigat, vt nimis Fiscalis, & contradictor videatur, & iura alterius deturbentur, sed omnia pro, & contra complectatur, & singula distinctim annotet, vt suum munus adimplendo, veritatẽ,*
710 *& iustitiam causarum agnoscere ostendat, in quo præcipuum locum obtinet prudentia, quæ inter hæc duo, quæ licèt contraria videantur, medium statuere poterit salutiferum, & expediens valdè, quia regula circa hoc certa tradi non potest, sed sumenda erit ex cuiusq; negotij qualitatibus, & circumstantijs.* Hactenus *Escob.* qui *eod loco n.* 50. præcipuum Fiscalium munus esse tradit, vt à calumniando Reos caueant, ad quod pulchras leges, ac Doctorum placita congerit.
711 Respectu verò eius enunciati de allegationibs in iure instruendis per Fiscales, (verè vt verum fatear,) nõ vidi Ego obser-

seruatum, siquidem Responsa à Fiscalibus reddita non agnoui ad iura Fisci tutanda, ijs sanè temporibus, in quibus Iudex criminum extiti, & modò dum Consiliarij munere fungor; fortassis, quia ob negotiorum multitudinem, studio vacare non valent, sed necessaria sunt, vt via sternatur Iudicantibus, ad sententiam pro illo proferendam, alioquin Quomodo victoriam consequentur? Vndè si non formant allegationes, dolere, & conqueri non debent si in causis succumbunt, dum
712 nemo ex Fiscalibus vnquam defuit in iure causas Fisci fundare, ità ex exteris *Peregrinus. Farinacius* Fiscalis in Vrbe, & *Io: Bapt. Larrea*, laboriosa formarunt Responsa typis tradita & ex Nostratibus *Marcellus Maurus, & D. Reg. Galeota*, quãtum insudarunt mediantibus eorum Allegationibus, & Responsis pro iuribus Fisci tutandis? neminem latet.
713 Et si quispiam curiosus instabit, quæ vtilitas si ex falsis delationibus adhuc Magistratus in discrimen adducuntur, & Delatores grauiter non puniuntur, adeat *D. Larr. alleg.* 102. *n.* 19.
714 vers. *Nullus enim*, nam dum causam propriam manifestam facio de alijs calamum cohibeo; Ea enim mihi vnica cura fuit, aliqua summatim libare, satis plura alia dicturus si per tempus liceret, Etenim, vt omnia singillatim excutiam, quæ mihi contigerunt, neq; locus hic profectò est, neque animus, Deoq; immortali Delationes, & Calumnias puniendos relinquo; ac Momos, Zoilos, Aristarcos, Baubatores, & alienarum laudum, & virtutum detractores, ab ijs abstinendos in spem ducor, ne salutis æternæ immemores, animæ iacturam faciant, & quisquis Ego fuerim post octo volumina in lucem edita, (Deo iuuante) nullius æqui æstimatoris iudicium pertimesco, meoque Nicandro secunda hac vice è Typis prodituro Me commendo, vt vbi opus fuerit, suas sustinere vices non reformidet, & viam sternat Magistratibus omnibus benè operandi, & lætari si aliquando propter iustitiã persequuti fuerint, cùm Deus Optimus Maximus non relinquet virgã peccatorum extendi super sortem iustorum. Atq; iam quo ad res à Me gestas, quemque æmulationes finem vindicarunt sit satis. L. D. B. V. M. Neap. die 20. Decembris 1666.

F I N I S.

